BODE

DES

Heils in Christus.

„De Heer is nabij!"
Fil. 4 : 5.

Achttiende Jaargang.

ROTTERDAM,
1875.

INHOUDS-OPGAVE

VAN DEN

Achttienden Jaargang.

		Bladz.
1.	*God is voor ons*	1.
2.	*Goddelijke bescherming*	15.
3.	*De uitverkiezing*	17.
4.	*Het geloof beproefd*	30.
5.	*Onze rechtvaardigmaking voor God en de rechtvaardigheid Gods*	33.
6.	*Josia en zijn tijd*	49.
7.	*Wat is de heiligmaking volgens de Schrift?*	80.
8.	*Josia en zijn tijd. (vervolg van bladz.* 80.)	81.
9.	*De morgenstonden der Schrift*	93.
10.	*Gerechtvaardigd en vrijgemaakt*	97.
11.	*Dankt God in alles*	109.
12.	*Reiniging door water, en wat het is te wandelen in het licht*	113.
13.	*Looft den Heer!*	138.
14.	*Wees stil, mijn wil! (gedicht.)*	140.
15.	*Het Hoogepriesterschap van Christus*	141.
16.	*De Voorspraak van Christus*	161.
17.	*De verschillende tijdperken der opstanding*	177.
18.	*Toewijding en overgegevenheid*	185.

GOD IS VOOR ONS.

„Zoo God voor ons is, wie zal tegen ons zijn?" zoo roept de Apostel uit in het achtste hoofdstuk van den brief aan de Romeinen. Heerlijke woorden, voorwaar! Hoeveel ligt er in opgesloten! God is voor ons. Dit stelt ons in veiligheid voor tijd en eeuwigheid. Alles, wat de mensch behoeft, is in deze weinige woorden begrepen. Als God voor ons is, dan volgt daaruit noodzakelijk, dat noch onze zonden en misdaden, noch onze bedorven natuur, noch de duivel, noch de wereld, noch eindelijk eenig ander schepsel, ons op eenigerlei wijze in den weg zou kunnen staan, om onzen vrede met God of ons eeuwig geluk te verstoren. God kan zich van allen en van alles bedienen; en dit heeft Hij gedaan, en wel op zulke een wijze, dat zijne heerlijkheid geopenbaard en zijn Naam voor eeuwig verheerlijkt is.

Maar hoe kan men zeker weten, dat wij het woordje „ons" op onszelven mogen toepassen? Dit is, voorzeker, een zeer gewichtige vraag. Van het antwoord op deze vraag hangt ons eeuwig wèl of wee af. Hoe kunnen wij het weten, dat God voor ons is? Is er in ons iets, waardoor God voor ons zou kunnen zijn? O, neen, integendeel; Hij heeft reden in overvloed, om tegen ons te zijn. Doch niettegenstaande alles wat wij zijn en gedaan hebben, zegt de Schrift ons, dat God voor ons is; en wij willen vier punten aanvoeren, waarin God bewezen heeft te midden van al onze ellende, in al onze nooden en gevaren voor ons te zijn. Het eerste bewijs is:

DE OVERGAVE ZIJNS ZOONS.

„Want alzoo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij zijnen eeniggeboren Zoon gezonden heeft, opdat een

iegelijk, die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe." (Joh. 3 : 16.) Hoe gelukkig, dat wij met deze heerlijke woorden kunnen beginnen! Zij doen elke schaduw van twijfel verdwijnen, welke het hart van den zondaar zou kunnen bestormen bij de gedachte, dat de woorden in Rom. 8 : 31, gelijk de geheele inhoud der brieven, tot geloovigen zijn gericht. God zij dank! deze twijfeling moet ophouden bij deze bemoedigende, alles omvattende woorden van Hem, die sprak, zooals nooit een mensch gesproken heeft. Als wij den Heere Jezus hooren zeggen: „Alzoo lief heeft God de wereld gehad," dan hebben wij waarlijk geen reden om er aan te twijfelen, of zij niet op allen toepasselijk zijn, die in het woord „wereld" moeten begrepen worden. Zou iemand beweren, dat de liefde Gods voor hem niet is, dan zou hij eerst het bewijs moeten leveren, dat hij geen deel van de wereld uitmaakte, maar in een andere sfeer tehuis behoorde. Indien de Heer gezegd had: „Alzoo lief heeft God een deel van de wereld gehad," dan zou men zich natuurlijk, eer men die woorden op zichzelven kon toepassen, moeten verzekeren, dat men tot dit deel der wereld behoorde. Indien Hij gezegd had, dat God de geroepenen, de uitverkorenen heeft lief gehad, dan moesten wij noodzakelijk weten, of wij tot deze uitverkorenen behoorden, eer wij de belofte van de liefde Gods in de overgave zijns Zoons konden aannemen.

Doch de Heer spreekt zoo niet; integendeel, Hij richt zijne woorden tot iemand, die van der jeugd aan zeer beperkte begrippen van de liefde Gods had gehad. Nicodemus meende, dat de stroom van Gods liefde en barmhartigheid zich slechts binnen de grenzen van het Jodendom kon uitstorten; en het zal hem daarom vreemd in de ooren geklonken hebben, toen hij van de lippen van den „van God gekomen leeraar" vernam, dat God niet alleen de joodsche natie, niet slechts een deel der menschheid, maar de „wereld" tot voorwerp zijner liefde gemaakt had. En nog meer verwonderd zal deze „leeraar

in Israël" zijn geweest, toen de Heer hem zeide, dat hij, niettegenstaande zijne godsdienstige voorrechten, „wederom geboren moest worden, om het koninkrijk Gods te kunnen ingaan."

Verwerpen wij hierdoor de leer der verkiezing? In geenen deele. Wij houden die leer veeleer voor een van de grondwaarheden des Christendoms; wij gelooven vast aan de eeuwige raadsbesluiten onzes Gods, aan de plannen zijner uitverkiezende liefde. Maar wij willen deze leer op hare ware plaats stellen — op de plaats, die haar in Gods Woord gegeven wordt. Wij willen haar niet als een struikelblok leggen voor de voeten der ongeloovigen, maar als vertroosting doen dienen voor de kinderen Gods. Zoo gebruikt de Schrift de leer der verkiezing. Men dwaalt zeer, indien men meent, dat God daarom niet alle menschen of de geheele wereld kan liefhebben, en aan alle kreaturen de blijde boodschap des heils kan doen verkondigen, omdat Hij handelt overeenkomstig zijne raadsbesluiten en plannen, en omdat Hij van eeuwigheid af zich een volk heeft uitverkoren tot prijs zijner heerlijkheid, en de namen der verlosten vóór de grondlegging der wereld in het boek des Lams heeft opgeschreven. Beide waarheden, hoe ook van elkaar onderscheiden, worden in het Woord van God helder en beslist geleerd; de eene verzwakt niet in het minst de kracht en de beteekenis van de andere; beide stellen ons de heerlijke harmonie der goddelijke waarheid, de eenheid der goddelijke natuur voor oogen. De geloovige luistert met stille aanbidding naar de kostelijke mededeeling, dat God niet nu eerst — niet eerst voor 1800 jaren — niet eerst in het paradijs — maar vóór de grondlegging der wereld aan hem gedacht heeft; dat de eerste gedachte in Gods hart, die ons meegedeeld wordt, deze is geweest, dat wij zouden zijn heilig en onberispelijk voor Hem in de liefde, en naar het welbehagen van zijnen wil zijne kinderen. En de zondaar verneemt, dat God hem alzoo lief heeft gehad, dat Hij zijnen eeniggeboren

Zoon voor hem heeft overgegeven, en hem nu smeekt, zich met hem te laten verzoenen.

De prediker des evangelies heeft zich daarom uitsluitend bezig te houden met de werkzaamheid der goddelijke natuur en met de vruchten der goddelijke liefde. Hij mag zich niet laten weerhouden door de gedachte aan Gods verborgen raadsbesluiten. Zijne zending geldt de wereld, de geheele wereld; de inhoud zijner prediking is de eeuwige behoudenis — een behoudenis zoo volkomen als het hart van God vol liefde is, zoo zeker als de troon van God — een behoudenis, die allen zonder uitzondering en zonder eenige voorwaarde hoegenaamd wordt aangeboden. Het fondament zijner prediking is de zoendood van Christus, die alle hinderpalen weggeruimd en de deuren wijd geopend heeft, opdat de stroom der goddelijke liefde zich in zijnen ganschen rijkdom over een schuldige, verlorene wereld zou kunnen uitstorten.

Dit bepaalt de verantwoordelijkheid van den mensch ten aanzien van het Evangelie. Als het werkelijk waar is, dat God de wereld alzoo heeft liefgehad, dat Hij zijnen eeniggeboren Zoon voor haar heeft overgegeven — als het zijn wil is, dat alle menschen behouden worden en tot kennis der waarheid komen — als Hij niet wil, dat iemand verloren ga, maar dat allen zich bekeeren — dan, voorwaar, is een iegelijk, die dit heerlijk evangelie hoort, onder de ernstige verantwoordelijkheid gesteld, het aan te nemen en te gelooven. Niemand kan in oprechtheid en waarheid zeggen: „Ik wou van den toekomenden toorn gered worden, maar ik werd verhinderd door de onveranderlijke raadsbesluiten van God, die mij onherroepelijk voor de hel had bestemd." Integendeel, God kan allen, die zijn evangelie verworpen hebben, toeroepen: „Ik wilde, maar g ij hebt niet gewild." Er is geen enkel woord in de Schrift te vinden, dat aanleiding kan geven tot de dwaling, alsof God een deel zijner schepselen tot de eeuwige verdoemenis had

bestemd. Het eeuwige vuur is voor den duivel en zijne engelen bereid; (Matth. 25.) doch de mensch stort er zich in door zijnen eigen wil. De vaten des toorns zijn niet door God, maar door henzelven tot het verderf toebereid. (Rom. 9.) Ieder, die in den hemel komt, zal God er voor danken; en ieder, die ter helle vaart, zal het aan zich zelven moeten wijten.

De zondaar heeft niet te maken met de verborgen raadsbesluiten van God. Wat weet hij er van? Wat kan hij er van weten? Natuurlijk niets. Zelfs de geloovige kan niet weten, wie er uitverkoren is en wie niet. Voor hem is de aanneming met vreugde van het evangelie een bewijs, dat iemand uitverkoren is. Zoo zegt Paulus tot de Thessalonikers. De zondaar heeft alleen te maken met de geopenbaarde liefde van God en met het volbrachte werk van Christus. „Die wil, die kome, en neme het water des levens om niet." (Openb. 22.) Zoolang dit waar blijft, zal niemand met grond kunnen zeggen: „Ik wilde gered worden, doch ik kon het niet verkrijgen; ik dorstte naar het water des levens, maar ik kon niet drinken, want de bron was te diep, en ik had niet om te putten." Er zijn er, die zoo spreken. Doch bedenken zij wel, dat zij hierdoor de verantwoordelijkheid van den mensch vernietigen, en God de schuld geven van hunne verdoemenis. Dit is niets minder dan Godslastering. Het zal hun eenmaal berouwen, maar dan, helaas! te laat. In de hel zal zulk een taal niet gehoord, zullen zulke tegenwerpingen niet vernomen worden Zoodra men de poort der eeuwigheid is binnengegaan, zal men helder inzien, wat nu zoo duister en tegenstrijdig schijnt. Men zal dan de volkomene harmonie ontwaren tusschen de vrij handelende genade Gods en de uitnoodiging aan alle menschen om behouden te worden — de volmaakte overeenstemming tusschen de goddelijke vrijmacht en de menschelijke verantwoordelijkheid.

Ik hoop, dat mijne lezers deze waarheden recht mogen leeren verstaan. Niets is van meer gewicht dan de waar-

heid in hare gansche uitgestrektheid vast te houden, en de stralen der goddelijke openbaring, niet verzwakt door de atmosfeer der menschelijke theologie, op het hart en het geweten te laten werken. Het is gevaarlijk, een zeker aantal waarheden aan te nemen en ze tot grondslag van een systeem te maken. Wij hebben de kracht der geheele waarheid noodig. De wasdom en de heiliging der ziel worden niet door enkele waarheden, maar door de waarheid in hare gansche volheid teweeggebracht, gelijk zij in Christus belichaamd was, en door den eeuwigen Geest in de Heilige Schrift geopenbaard is. Wij moeten onze meeningen laten varen, en ons als onwetende kinderen zetten aan de voeten van Jezus, om door zijnen Geest uit zijn heilig Woord onderwezen te worden. Dan alleen zullen zij rust vinden tegenover al de tegenstrijdige, elkaar vernietigende en de zielen beangstigende dogmatische beschouwingen. Dan zullen alle donkere wolken der menschelijke meenigen verdwijnen, en onze zielen zullen zich in het heldere licht verblijden.

Gaan wij nu verder. Het tweede feit, dat ik wil aanhalen, ten bewijze, dat God voor ons is, vinden wij in

DEN DOOD ZIJNS ZOONS.

Hiertoe is het slechts noodig, op één punt, en wel op het hoofdpunt van den zoendood van Christus te wijzen. Wij richten daarbij onzen blik op het wonderbare feit, waarvan de Heilige Geest door den mond van Jesaja spreekt, namelijk, „Het behaagde den Heer hem te verbrijzelen; Hij heeft hem krank gemaakt." De Heere Jezus had mensch kunnen worden, en deze aarde vol zonden en smart kunnen betreden; Hij had gedoopt, met den Heiligen Geest gezalfd, door den duivel verzocht kunnen worden; Hij had kunnen rondgaan, goeddoende; Hij had kunnen leven en werken, weenen en bidden, en aan het einde van zijne loopbaan weer naar den hemel kunnen terugkeeren; Hij had, evenals de priester en de leviet in de gelijkenis onze wonden en onze ellende kunnen zien, en aan de tegenovergestelde zijde kunnen voorbijgaan. Doch

wat zou er dan voor ons, voor u en voor mij, zijn overgebleven? Niets anders dan de vlammen eener eeuwige verdoemenis. In plaats van gered te zijn geworden, zouden wij in nog grootere duisternis en ellende zijn achtergelaten. Want letten wij er wel op, al het werken van Gods Zoon gedurende zijn leven op aarde — zijn bewonderenswaardige dienst — zijne dagen vol moeite en zijne nachten des gebeds — zijne zuchten en tranen — kortom, alles wat Hij deed, van de kribbe tot op het kruis — hoe heerlijk, schoon en goddelijk het ook was — had niet een enkele vlek onzer zonde kunnen uitwisschen. „Zonder bloedstorting is er geen vergeving." De menschwording van Gods Zoon vermocht op zichzelve geen schuld uit te delgen. Het leven van Christus, als mensch op aarde, vermeerderde slechts de schuld van den mensch. „Indien ik niet gekomen ware, en tot hen gesproken had, zoo hadden zij geene zonde." Het licht, dat zijne schreden bescheen, deed slechts te duidelijker de zedelijke duisternis van den mensch te voorschijn treden. Ware Hij daarom hier gekomen, om drie-en-dertig jaren op aarde te wandelen en te werken, en dan naar den hemel terug te keeren, dan zou wel onze schuld en zedelijke duisternis bewezen, maar geene verzoening bewerkt zijn geworden. Alleen „het bloed van Jezus Christus, Gods Zoon, reinigt van alle zonde."

Dit is een van de hoofdwaarheden des Christendoms, die tot elken prijs moet vastgehouden worden. Daarin ligt een oneindige, zedelijke kracht. Indien het waar is, dat alles wat de Zoon van God in zijn leven op aarde heeft gedaan — zijn arbeid, zijn tranen, zijn gebeden, zijn zuchten — niet in staat was om één enkele vlek van zonde uit te wisschen, welk een waarde zou er dan kunnen gehecht worden aan onze werken, onze tranen, onze gebeden, onze godsdienstigheid, onze ceremoniën, sakramenten en instellingen? Zouden deze dingen onze zonden kunnen uitwisschen en ons rechtvaardig voor God kunnen stellen? Ieder voelt de onmogelijkheid hiervan.

Veronderstel wij zouden goede werken kunnen verrichten, zouden die dan de zonden, welke wij gedaan hebben, kunnen te niet doen? Natuurlijk niet, want die goede werken, indien wij ze deden, zouden eenvoudig zijn het vervullen van onzen plicht. Maar bovendien, als deze dingen onze schuld konden wegnemen, waartoe zou dan het offer en de zoendood van Christus dienen? Dit zou dan geheel onnoodig zijn.

Sommigen beweren evenwel, dat, hoewel deze dingen zonder den dood van Christus niets kunnen uitwerken, zij er nochtans bijgevoegd moeten worden. Maar met welk doel? vraag ik. Soms om dezen onvergelijkelijken dood, dit kostbare bloed, dit onschatbare offer van kracht te maken? Welk een dwaze gedachte zou dit zijn! Moeten de nietige werken der menschelijke gerechtigheid in de weegschaal geworpen worden, om het offer van Christus de noodige kracht tegenover het oordeel van God te verleenen? Die zoo denkt, beweert niets anders dan dat de Zoon van God niet in staat geweest is om zijn werk alleen te volbrengen, maar de hulp van den mensch noodig had. Dit vernietigt alzoo de algenoegzaamheid van zijn offer, de oneindige waarde van zijn werk.

Maar moeten wij dan geene goede werken doen? Zeer zeker. Maar wat zijn goede werken? Noemt God goede werken de vrome verrichtingen, de godsdienstige ceremoniën en de zedelijke plichtsvervulling van de onwedergeborene, onbekeerde en ongeloovige natuur? In geenen deele. Dat zijn doode werken. Wat God goede werken noemt, zijn levende werken, het zijn de kostelijke vruchten van een nieuw leven, 't welk men bezit — het leven van Christus zelven in den waren geloovige. Er is onder de zon geen enkel ding, 't welk God een goed werk kan noemen, tenzij dan de vrucht van Gods genade in den geloovige. De zwakste uitdrukking van het leven van Christus in den wandel van den geloovige is aangenaam en kostelijk voor God; terwijl de uitstekendste

daden van den ongeloovige in Gods oog niets dan „doode werken" zijn.

Doch wij moeten tot ons onderwerp terugkeeren. Ik heb gezegd, dat ik mij voor het doel, dat ik mij voorstelde, slechts bij één punt in den dood van Christus zou bepalen; en dit punt is, dat het „den Heere behaagde, Hem te verbrijzelen." Hierin ligt het treffende bewijs, dat God voor ons is. Hij heeft zijn eigen Zoon niet gespaard, maar Hem voor ons allen overgegeven. Hij heeft Hem niet alleen overgegeven, maar Hem ook verbrijzeld; en dat voor ons. De vlekkeloos Heilige en Volmaakte, de eenige volmaakte mensch, die ooit dezen aardbodem betrad, die altijd den wil zijns Vaders gedaan heeft, wiens geheele leven, van de kribbe tot het kruis, een onafgebroken reukoffer was, dat tot Gods troon en hart opsteeg, die door iedere beweging, door ieder woord, door iederen blik, door iedere gedachte Gods welbehagen verwierf, en wiens eenig werk en doel de verheerlijking van God en de volbrenging van zijn werk was — deze werd naar den bepaalden raad en voorkennis van God overgeleverd en aan het vloekhout genageld, om dáár den rechtvaardigen toorn van God tegen de zonde te dragen. Voorwaar, wel een bewijs, hoezeer God voor ons is!

Welk een bewonderenswaardige en oneindige genade aanschouwen wij hier! De Rechtvaardige verbrijzeld voor de onrechtvaardigen — de zondelooze, heilige, volmaakte Jezus, door de hand der goddelijke gerechtigheid verbrijzeld, opdat schuldige zondaren, vijanden van God zouden gered worden, en niet alleen gered, maar tot kinderen van God, den Almachtige, tot zijne erfgenamen en tot medeërfgenamen van Christus zouden gemaakt worden. Voorzeker, dit is genade — rijke, vrije, onbeperkte genade — een genade, die den voornaamste der zondaren tegenstroomt — een genade, „die heerscht door rechtvaardigheid tot het eeuwige leven, door Jezus Christus, onzen Heer." Wie zou zulk een genade niet zijn geheele

vertrouwen schenken? Wie kan op het kruis zien, en dan nog twijfelen, dat God vóór den zondaar is, voor iederen zondaar, die tot Hem komt? Wie zou niet willen vertrouwen op de liefde, die ons van het kruis tegenstraalt? Niemand kan bij het kruis stilstaan, zonder te zien, dat God den dood des zondaars niet wil. Waarom heeft Hij ons in onze schuld niet doen omkomen, en ons, zooals wij volkomen verdiend hadden, in den eeuwigen afgrond des verderfs doen storten? Waarom heeft Hij zijnen Zoon gegeven? Waarom Hem aan het schandelijk kruis verbrijzeld? Waarom zijn aangezicht verborgen voor den eenigen volmaakten mensch, die ooit op aarde geleefd heeft? Ja, waarom dit alles, mijn lezer? Omdat God, trots onze schuld en zonde, voor ons is. Ja, geprezen zij zijn heerlijke Naam! Hij is voor den armen, verdorven en doemwaardigen zondaar, wie hij ook zijn moge; en ieder, die deze regelen leest, wordt uitgenoodigd te komen en te vertrouwen op die liefde, welke zich voor den zondaar op het kruis liet verbrijzelen.

O, lieve lezer! kom, kom nu! Wacht niet, twijfel niet, luister niet naar de stem des Satans! Geef geen acht op de redeneeringen en tegensprekingen van uw eigen hart, maar luister naar het Woord, 't welk u betuigt, dat God voor u is; sla uw blik op de liefde, die u tegenstraalt in de overgave en in den dood van Gods Zoon. O, niets is hieraan gelijk! Dit is een liefde zonder wedergâ — een onbegrijpelijke, oneindige, onpeilbare liefde! Welzalig hij, die er zich in verblijdt, en er de heerlijke vruchten van geniet!

Staan wij nu stil bij het derde bewijs, dat God voor ons is. Wij vinden dit in

DE OPWEKKING VAN GODS ZOON.

Bij de beschouwing van het heerlijke feit der opstanding wil ik nochtans slechts op één punt de aandacht vestigen, namelijk op het welbehagen Gods, dat in de opwekking van Christus uitgedrukt wordt. Een paar

Schriftuurplaatsen zullen voldoende zijn, om dit punt aan het licht te stellen.

In Rom. 4 bespreekt Paulus de leer der rechtvaardigmaking uit het geloof, en haalt daartoe Abraham als voorbeeld aan — Abraham, die aan de belofte Gods niet getwijfeld heeft door ongeloof, en wiens geloof hem gerekend is geworden tot rechtvaardigheid. De slotsom van den Apostel is dan, dat het niet alleen om Abraham's wil geschreven staat, dat het hem toegerekend is, „maar ook om onzentwil, welken het zal toegerekend worden, dengenen, die gelooven in Hem, die Jezus, onzen Heer, uit de dooden opgewekt heeft; welke overgeleverd is om onze zonden, en opgewekt om onze rechtvaardigmaking." Bedenken wij het wel! De Apostel zegt hier niet: „Wij gelooven in Hem, die zijnen Zoon heeft gegeven;" ook niet: „Wij gelooven in Hem, wien het behaagde, Hem te verbrijzelen;" maar, „in Hem, die Jezus uit de dooden heeft opgewekt."

Overweeg deze waarheid ernstig, lieve lezer! Wat bracht den Heiland aan het kruis? Wat bracht Hem in het stof des doods! Waren het niet onze zonden en overtredingen? Ja, zeker. „Hij werd om onze overtredingen verwond." In onze plaats werd Hij aan het vloekhout genageld. Aan het kruis werd Hij onze Plaatsvervanger in al de uitgestrektheid van dat woord. In ieder opzicht werd Hij behandeld, zooals wij verdiend hadden behandeld te worden. De hand der goddelijke gerechtigheid trof Hem van wege onze zonden. De Heer Jezus maakte zich verantwoordelijk voor alles, wat tegen ons zijn kan; en Hij stierf voor ons onder het geheele gewicht onzer zonden. Hij, de Rechtvaardige, stierf voor ons, onrechtvaardigen. En waar is Hij nu? O, ons hart jubelt met onuitsprekelijke vreugde en heiligen triomf bij de gedachte aan het antwoord op deze vraag! Hij, die aan het kruis der schande hing, en in het graf lag, is nu ter rechterhand Gods met eer en heerlijkheid gekroond. En wie heeft Hem deze plaats gegeven? Die Hem „overgegeven" en aan het kruis „verbrijzeld" heeft — Die is het, die Hem

uit de dooden opwekte; en in Hem moeten wij gelooven, zal ons geloof tot rechtvaardigheid gerekend worden.

Verstaat gij dit, waarde lezer? Begrijpt gij de kracht van deze waarheid ten opzichte van u zelven? Gelooft gij in Hem, die Jezus uit de dooden heeft opgewekt? Verstaat gij het, dat God hierdoor verklaard heeft, dat Hij vóór u is? En gelooft gij, dat Hij door de opwekking van Jezus uit de dooden op het groote verlossingswerk den stempel zijner bevrediging heeft gedrukt, en u daardoor voor al uwe zonden een kwitantie heeft gegeven?

Dit is de beteekenis van de heerlijke woorden in Rom. 4. Als Hij, die om onze overtredingen is overgegeven geworden, nu tengevolge van de werkzaamheid Gods in den hemel is, dan zijn onze zonden zeer zeker verdwenen, dan staan wij voor God gerechtvaardigd van alles, en zijn wij van iedere aanklacht en schuld, van elk oordeel vrij, gelijk Jezus zelf dit is. Dit is een onomstootelijk feit. God kan onmogelijk een aanklacht tegen den geloovige aannemen, aangezien Hij dengene, die om onzer zonden wil verbrijzeld werd, uit de dooden heeft opgewekt. En waarom heeft Hij Hem opgewekt? Omdat de zonden, waarvoor Hij werd verbrijzeld, voor eeuwig verdwenen zijn. De Heere Jezus kon niet zijn, waar Hij nu is, indien er nog één enkele vlek van zonde was overgebleven; want Hij had onze zaak op zich genomen, en zich voor alles verantwoordelijk gesteld. En aangezien Hij nu in den hemel is, en dat wel door God zelven dáár gebracht, zoo is het onmogelijk, geheel en al onmogelijk, dat er ooit twijfel kan zijn over de volkomene rechtvaardiging en de volmaakte gerechtigheid van allen, die in Hem gelooven. Zoodra daarom iemand gelooft in God, als den Opwekker van Jezus, dan staat Hij volkomen gerechtvaardigd voor zijn aangezicht. Hij is dan niet alleen vrijgesproken van de straf en het oordeel, maar hij is als een rechtvaardige voor God gesteld. O, hoe gelukkig wanneer onze ziel deze heerlijke, goddelijke waarheid heeft leeren verstaan! Ja, dan heeft zij vrede en rust,

dan is alle vrees verbannen, dan kan zij zonder schrik denken aan den rechterstoel van Christus, dan ondervindt zij, dat God niet alleen door de overgave en door den dood zijns Zoons, maar bovenal door de opwekking van Jezus heeft bewezen, hoezeer Hij voor ons is.

Doch wij moeten nu overgaan tot ons vierde bewijs. Dit bestaat in

DE ZENDING DES HEILIGEN GEESTES.

Ook hier moeten wij ons tot één punt bepalen, namelijk tot de zending van den Heiligen Geest door den verheerlijkten Christus. God heeft Christus niet alleen opgewekt uit de dooden, maar Hem ook verheerlijkt aan zijne rechterhand in den hemel. Dit was noodzakelijk. Om ons een plaats in den hemel te kunnen geven, moest de Heere Jezus als Mensch zijne plaats in den hemel innemen. De Vader, die Hem levend maakte, heeft Hem ook verheerlijkt. „Ik heb U verheerlijkt op de aarde. Ik heb voleindigd het werk, dat Gij mij gegeven hebt om te doen; en nu verheerlijk mij, Gij Vader! bij Uzelven, met de heerlijkheid, die ik bij u had, eer de wereld was." Zoo bad Jezus; en de Vader heeft zijn gebed verhoord; en Hem met heerlijkheid en eer gekroond. En dit geschiedde niet om zijnentwil, maar om onzentwil. Niet als de eeuwige Zoon des Vaders, maar als de Zoon des menschen, werd Jezus met heerlijkheid en eer gekroond. Als de eeuwige Zoon des Vaders had Hij deze heerlijkheid altijd; maar Hij nam ze nu als Mensch in; en dat was om onzentwil. En het was God de Vader, die Hem alzoo verheerlijkte. Wel een nieuw bewijs, dat God voor ons is. Hij, die aan het kruis hing, met onze zonden beladen, die dáár door God zelf verbrijzeld werd, zit nu aan Gods rechterhand in den hemel. Hij trad het heiligdom binnen, en God kroonde Hem met eer en heerlijkheid; en gaf daardoor getuigenis, dat niet alleen het verzoeningswerk volbracht, maar dat de mensch nu verheerlijkt was. Daarom kan de Apostel van de geloovigen zeggen, dat zij gerechtvaardigd en verheerlijkt zijn.

Deze waarheid zouden wij evenwel niet weten, indien de Heilige Geest niet van den hemel gezonden was, om in ons te wonen. Door de opstanding van Jezus weten wij, dat God bevredigd is met het werk des kruises; maar eerst door de zending van den Heiligen Geest weten wij, dat Hij, die dit werk volbracht, door God in den hemel is verheerlijkt geworden. De Heilige Geest is de getuige, dat onze Hoogepriester in den hemel is ingegaan, dat de Mensch Christus Jezus, die aan het kruis om onzentwil van God verlaten was, met heerlijkheid en eer is gekroond, dat zijn bloed voor God in het heiligdom is gebracht. Heerlijke waarheid! „Het is u nut, dat ik heenga," zeide de Heere Jezus, „want indien ik niet wegga, zoo zal de Trooster tot u niet komen; maar indien ik heenga, zoo zal ik hem tot u zenden." Jezus is verheerlijkt in den hemel, en de Heilige Geest, van den verheerlijkten Jezus gezonden, woont in ons op aarde. Dit geeft ons de volle verzekering van het welbehagen Gods in ons. Daardoor kan ons hart rust en vrede smaken — een rust, die niet verandert, een vrede, die niet verstoord wordt. Mogen onzen harten deze heerlijke dingen recht verstaan, opdat wij vol vreugde en dankbaarheid onze reis voortzetten, totdat wij dáár zullen zijn, waar Jezus reeds ingegaan is en ons plaats heeft bereid.

Wij zijn alzoo bij onze bewijsvoering van de heerlijke waarheid, dat God voor ons is, Christus gevolgd van de kribbe naar het kruis en van het kruis naar den troon van God. Wij zagen, hoe het hart van God in de overgave, in den dood en in de opstanding zijns Zoons zich met oneindige en onbegrijpelijke liefde heeft geopenbaard, en hoe de Heilige Geest is neergedaald, om in ons van deze liefde getuigenis af te leggen. Dit alles aanschouwende, roepen wij met den Apostel uit: „Zoo God voor ons is, wie zal tegen ons zijn?" Ja, God is voor ons; dat is onwedersprekelijk. Daarvan getuigt de gansche Heilige Schrift; daarvan getuigt de dood, de

opstanding en de verheerlijking van Christus; daarvan getuigt de Heilige Geest, die in ons woont. Hebt gij deze heerlijke waarheid reeds begrepen, lieve lezer? Heeft uw hart reeds rust gevonden in het volbrachte werk der verlossing? Kunt gij met een gelukkig hart vol vrijmoedigheid naderen tot God, die uw Rechter was, die een verterend vuur is, in het zalige bewustzijn, dat Hij voor u is? O, als gij zijn Woord gelooft, als gij u op zijne verzekeringen verlaat, dan kunt gij het! Dan is alle vrees verbannen. Dan gevoelt gij u gelukkig in zijne nabijheid. Ach, als gij nog twijfelend van verre staat, laat dan toch uwe eigene gedachten en de redeneeringen en leerstellingen van menschen varen, en geloof het eeuwig en onbedriegelijk getuigenis van God. Hij heeft op de duidelijkste wijze verklaard, dat Hij voor u is, en dat niemand, noch in den hemel, noch op de aarde, noch in de hel tegen u kan zijn. Vertrouw u daarom aan Hem toe. Zie niet op u zelven, op uwe ervaringen en gemoedsaandoeningen, maar zie op Jezus. Vertrouw eenvoudig op hetgeen Hij aan het kruis voor u gedaan heeft. Laat uw hart rusten in Gods getuigenis, en verblijd u in het onuitsprekelijke heil, dat Hij voor ons heeft aangebracht. Waar God u verzekert, dat Hij voor u is, zult gij daar doen en denken, alsof Hij tegen u ware? Wees niet zoo dwaas, zoo ongeloovig, zoo tegenstrevig. Buig u vol aanbidding neer voor Hem, die, om ons te verlossen, zijnen eeniggeboren Zoon niet heeft gespaard, maar heeft overgegeven in den schandelijken dood des kruises!

Goddelijke bescherming.

Twee dienstknechten des Heeren gingen eens naar een dorp, niet ver van de stad, waar zij woonden, om het evangelie te verkondigen. De vijand trachtte hen dit te beletten, zooals hij trouwens altijd doet. Eenige booze mannen poogden oproer en verwarring te veroorzaken.

Doch de goede Herder stond zijne dienaars ter zijde, en deed de pogingen des vijands mislukken, zoodat zij in staat waren het woord te prediken. Nadat zij dit gedaan hadden, keerden zij huiswaarts, en namen den kortsten weg door het veld; doch zij verdwaalden, en kwamen eerts des nachts om 2 uur te huis.

Den volgenden dag kwam een vrouw uit het dorp in grooten angst tot een van hen, om te weten, hoe het hen op den weg naar huis gegaan was. Zij deelde hem meê, dat eenige booze mannen afgesproken hadden, om hen op weg aan te vallen en te mishandelen. Doch God had het zoo beschikt, dat zij even vóór de plaats, waar deze mannen op hen wachtten, van den weg waren afgedwaald, en alzoo aan hunne wreede handen waren ontkomen.

Hoe duidelijk was hierin Gods hand te zien! Hoe weinig wisten deze geloovigen hiervan, toen zij van den weg afdwaalden! Misschien waren zij ongeduldig. Misschien schreven zij het aan den vijand toe. Maar, neen! God zelf had zijne hand er in, want indien zij niet verdwaald waren, dan zouden zij in handen van die booze mannen gevallen zijn.

Hoe heerlijk is het, lieve lezer! om met God te wandelen, van dag tot dag, en van uur tot uur! Hoe gezegend op zijn almachtigen arm te steunen, en op zijne volmaakte liefde te vertrouwen! Hoe geruststellend in alle omstandigheden, te weten, dat onze beste vriend aan Gods rechterhand gezeten is in de hemelen, in de plaats der hoogste macht, alle macht bezittende in den hemel en op de aarde! Wie kan ons kwaad doen? Wat hebben wij te vreezen? Wij behoeven de menschelijke macht niet tot onze bescherming. Waren deze twee in dien nacht niet veel beter beschermd, dan wanneer zij een escorte van soldaten bij zich gehad hadden? Ongetwijfeld. Het is beter op den Heer te vertrouwen, dan zijn vertrouwen in menschen te stellen. O, mochten wij dit ten allen tijde en in alle omstandigheden doen!

De uitverkiezing.

Onder de gewichtige leerstellingen der christelijke waarheid bekleedt de leer der uitverkiezing een eerste plaats. Door haar worden wij bekend gemaakt met Gods gedachten over ons vóór de grondlegging der wereld. „Hij heeft ons uitverkoren in Christus vóór de grondlegging der wereld." Niet de schepping van hemel en aarde is het eerste, wat wij van God vernemen; o neen! vóór de grondlegging der wereld, toen er nog niets bestond van hetgeen er nu is, toen heeft God aan ons gedacht, ons uitverkoren, ons gekend, ons verordineerd den beelde zijns Zoons gelijkvormig te zijn. Kostelijke waarheid! God is de liefde; dat is zijn natuur, zijn wezen; en deze liefde heeft Hij willen openbaren, willen mededeelen; en het plan daartoe vormde Hij, eer de wereld was. Voorwaar, 't is heerlijk Gods ontferming en barmhartigheid te ervaren, als wij gebogen onder den last van zonde en schuld tot Jezus vluchten; maar nog heerlijker, als wij, in Jezus geloovende, en vrede met God gevonden hebbende, uit den mond van God zelven vernemen, dat Hij niet eerst nu aan ons gedacht heeft, maar reeds vóór de grondlegging der wereld. Ja, dan leeren wij, dat niet de verkiezing een gevolg is van ons geloof, maar ons geloof een gevolg van de verkiezing; en wat meer zegt, dat alle dingen, de verlossing, de komst van Christus op aarde, de schepping van hemel en aarde hun grond hebben in deze uitverkiezing van God vóór de grondlegging der wereld. Omdat God ons uitverkoren had, werden hemel en aarde, werd de mensch geschapen; en toen de mensch gevallen was, was deze uitverkiezing de oorzaak van de verlossing door Christus teweeg gebracht.

Aldus beschouwd, is de leer der uitverkiezing van uitnemende vertroosting voor den Christen. Hij leert er door, dat zijn gansche geluk en zaligheid zijn grond heeft in Gods eeuwige liefde, in Gods eeuwig voornemen. Dit maakt hem los van zichzelven, en verbindt hem nauwer

aan God. Dit geeft hem een vasten, onwrikbaren grond onder de voeten; want wat is vaster dan Gods eeuwige liefde? Dit maakt de gedachten aan eigen werken of eigen voortreffelijkheid onmogelijk; want „het is niet desgenen, die wil, noch desgenen, die loopt, maar des ontfermenden Gods." Ongelukkigerwijs heeft de mensch deze heerlijke waarheid misbruikt, en haar als een struikelblok gelegd op den weg van den verloren zondaar. Niets is meer tegen de Schrift en de bedoeling des Heiligen Geestes dan dit. De uitverkiezing is een waarheid, die in de gemeente van Christus behoort geleerd te worden, maar die geenszins een onderwerp van prediking aan de wereld mag zijn. Den verloren zondaars moet het evangelie van Gods genade in Christus verkondigd worden; zij moeten van Christus' wege worden gebeden om zich met God te laten verzoenen; en hoewel de prediker des evangelies weet, dat er slechts zoovelen zullen gelooven, als er ten eeuwigen leven verordineerd zijn, zoo mag hij de uitverkiezing nochtans niet in zijne prediking opnemen. Doet hij dit, dan verzwakt hij de verkondiging van Gods genade, en berooft de verantwoordelijkheid van den mensch om het evangelie aan te nemen van hare kracht. Nooit hebben de apostelen dit gedaan. Zij predikten het evangelie aan alle creaturen; zij bewogen de menschen tot het geloof; doch wanneer er sommigen geloofden, dan onderwezen zij hen in de christelijke waarheid, en derhalve ook in de uitverkiezing. En zoo behoort het. De leer der uitverkiezing heeft hare plaats in het inwendige van het huis, in de hand van den leeraar, tot vertroosting en versterking der gelooviggen. En het is de duivel, die haar een plaats gegeven heeft buiten het huis, in de hand van den evangelist, tot aanstoot voor bekommerde zielen.

Bovendien, wat baat het, of men over de uitverkiezing spreekt tot onbekeerde menschen of tot bekommerde, nog niet verloste zielen? Het natuurlijk gevolg dezer dwaling is, dat velen zeggen: „Als ik maar wist, dat ik

uitverkoren ben, dan zou ik mij Jezus en de verlossing wel durven toeëigenen." Maar dit kan men niet weten. Waar in den Bijbel staat, wie de uitverkorenen zijn? Dit is nergens te vinden. Onze namen staan er niet in. En dit zou toch noodzakelijk zijn, indien ik vooraf moest weten, of ik uitverkoren ben of niet. Maar wat in den Bijbel staat is dit: dat een iegelijk, die in Jezus gelooft, het eeuwige leven heeft; dat allen, die het evangelie hebben aangenomen, uitverkoren zijn. De zondaar moet dus niet weten, of hij uitverkoren is, om tot Jezus te komen; integendeel, hij moet tot Jezus komen, niet als een uitverkorene, maar als een verloren zondaar, als een goddelooze, als een vijand van God; en dan, in Jezus geloovende, wordt hem gezegd, dat hij uitverkoren is. Hoe wist Paulus, dat de Thessalonikers uitverkoren waren? Hoort wat hij tot hen zegt: „Wetende uwe uitverkiezing van God, geliefde broeders! want ons evangelie is onder u niet alleen in woorden geweest, maar ook in kracht, en in den Heiligen Geest, en in vele verzekerdheid; . . . . en gij zijt onze navolgers geworden en des Heeren, het woord aangenomen hebbende in vele verdrukking met blijdschap des Heiligen Geestes." Alzoo hunne aanneming van het evangelie met blijdschap des Heiligen Geestes was hem het bewijs hunner uitverkiezing. En het is op geen andere wijze mogelijk. Ongelukkig de zielen, die, in plaats van op Jezus te zien en tot Jezus te vluchten, hun oog vestigen op de verkiezing. Blijven zij daarbij, dan zal die heerlijke waarheid, zoo vol vertroosting voor den geloovige, een oorzaak worden, door hun misbruik er van, tot hun eeuwig verderf. O, dat de oogen van alle predikers des evangelies voor deze ernstige dwaling mochten opengaan, opdat zij, in plaats van de zielen op te houden en door leerstellingen te verwarren, waarmede zij niets te maken hebben, hen wijzen op den eenigen naam, die onder den hemel gegeven is, door welken wij kunnen zalig worden.

Onderzoeken wij nu, wat de Heilige Geest ons omtrent

de uitverkiezing leert. Wij kunnen ons daartoe bij twee of drie gedeelten uit de brieven van Paulus bepalen; want hoewel er op vele plaatsen in het Nieuwe Testament over uitverkiezing en uitverkorenen gesproken wordt, zoo vinden wij toch de leer der uitverkiezing slechts in twee of drie plaatsen in de brieven van Paulus. Het uitvoerigst in het eerste hoofdstuk van den brief aan de Efeziërs; dan in Rom. 8 : 29 en 30; en eindelijk in Rom. 9, doch daar slechts wat het beginsel van uitverkiezen betreft, om, zooals wij zien zullen, den Joden te bewijzen, dat, aangezien hun volksbestaan zich in Gods verkiezing grondde, zij noodzakelijkerwijs de verkiezing der heidenen moesten aannemen.

In Efeze 1 : 4 lezen wij: „Gelijk Hij ons uitverkoren heeft in hem, vóór de grondlegging der wereld, opdat wij zouden heilig en onberispelijk zijn voor Hem in de liefde." Zooals ik reeds gezegd heb, onze uitverkiezing is vóór de grondlegging der wereld; zij is de eerste gedachte in Gods hart; het plan zijner eeuwige liefde, eer de wereld was. Dit is het eerste punt van gewicht; en het tweede is, waartoe Hij ons uitverkoren heeft. „Opdat wij zouden heilig en onberispelijk zijn voor Hem in de liefde." God wilde ons voor zich, voor zijn aangezicht hebben; Hij wilde ons in zijne tegenwoordigheid brengen. Maar om dit te kunnen doen, moesten wij Hem gelijken. Een eerlijk man kan geen behagen scheppen in het gezelschap van een oneerlijk man; en veel minder kan God, in zijne heiligheid, verdragen wat in tegenspraak met die heiligheid is; en daarom, wilde Hij ons in zijne tegenwoordigheid brengen, dan moesten wij Hem gelijk zijn. Christus nu bekleedt deze plaats; Hij is persoonlijk het beeld des onzienlijken Gods. In Hem zijn de liefde, de heiligheid, de volmaaktheid in al zijne wegen vereenigd. Daarom zijn wij uitverkoren in Hem. God is heilig in zijn karakter, onberispelijk in al zijne wegen, liefde in zijne natuur; en wij zijn uitverkoren in Christus, opdat wij zouden zijn, heilig en onberispelijk en in de liefde. Welk

een geluk! Wij zijn in Gods tegenwoordigheid, Hem gelijkende, en dat wel in Christus, die het voorwerp en de maatstaf der goddelijke liefde is, zoodat God al zijn welbehagen in ons vinden kan; en wij zijn der goddelijke natuur deelachtig, zoodat wij bekwaam zijn om van deze natuur volkomen te genieten.

Doch er is meer. In vs. 5 gaat de Heilige Geest een schrede verder. Om in Gods heilige tegenwoordigheid te kunnen zijn, moesten wij noodzakelijk heilig en onberispelijk en in de liefde zijn. Doch wij hadden engelen kunnenzijn voor God. Dit voldeed evenwel niet aan het hart van God. *Wij* zouden er mede tevreden geweest zijn, natuurlijk; maar *Hij* was er niet mede voldaan. God wilde niet alleen engelen voor zijn aangezicht hebben; Hij wilde kinderen bezitten. Hij wilde in de nauwe en innige betrekking van Vader tot ons staan; en met ons als zijne kinderen gemeenschap oefenen. Daarom voegt de Apostel hierbij: „naar het welbehagen van zijnen wil." Het eerste was, met eerbied gesproken, noodzakelijk; dit laatste was de behoefte van Gods liefhebbend hart, zijn heerlijk welbehagen. „Die ons te voren verordineerd heeft tot aanneming tot kinderen, door Jezus Christus, in zichzelven, naar het welbehagen van zijnen wil."

Wij leeren hier derhalve, dat God ons vóór de grondlegging der wereld heeft uitverkoren om voor zijn aangezicht te staan, in zedelijk opzicht aan Hem gelijk; en dat Hij ons te voren heeft verordineerd om zijne kinderen te zijn. Wij zijn uitverkoren *in* Christus, en kinderen *door* Jezus Christus. Christus is het beeld des onzienlijken Gods; wij dragen dit beeld, daar wij in Hem uitverkoren zijn. Christus is de Zoon; en wij treden in diezelfde betrekking tot den Vader. Welk een onuitsprekelijke genade! Mogen onze harten meer bekwaam worden, om haar te verstaan en te genieten!

Rom. 8 : 29 en 30 is de tweede plaats, waar de uitverkiezing ons geleerd wordt. De Apostel had in vs. 28 gezegd, dat dengenen, die God liefhebben, alle dingen

medewerken ten goede, dengenen, die naar zijn voornemen geroepen zijn; en hierdoor kwam hij er vanzelf toe, om over de verkiezing der geloovigen te spreken. Wij zijn geroepen naar het voornemen, dat God in zichzelven had vóór de grondlegging der wereld. „Want die Hij te voren gekend heeft, die heeft Hij ook te voren verordineerd den beelde zijns Zoons gelijkvormig te zijn, opdat hij de eerstgeborene zij onder vele broederen." God heeft ons alzoo te voren gekend; dat wil zeggen, in verband met hetgeen ons in Efeze 1 geleerd wordt, God heeft ons vóór de grondlegging der wereld als de zijnen gekend. En die Hij als de zijnen te voren gekend heeft, heeft Hij ook te voren verordineerd den beelde zijns Zoons gelijkvormig te zijn. Dit wil geenszins zeggen, gelijk sommigen meenen, dat wij verordineerd zijn om Christus gelijkvormig te zijn in onzen wandel hier beneden. Daartoe worden wij zeer zeker geroepen; wij moeten de voetstappen van Jezus drukken, en meer en meer door den Heiligen Geest practisch aan Hem gelijk worden; doch dit wordt ons hier niet geleerd. De gelijkvormigheid aan het beeld van Gods Zoon, waartoe wij door God verordineerd zijn, is de gelijkvormigheid aan Christus in de heerlijkheid. „Wij weten," zegt Johannes, „dat wanneer hij zal geopenbaard worden, wij hem zullen gelijk wezen, want wij zullen hem zien, gelijk hij is." Christus, het tarwegraan, is in de aarde gevallen en gestorven, en heeft in de opstandiug vrucht voortgebracht. Die vrucht zijn de geloovigen. Zij zijn met Hem verbonden; zij zijn één met Hem; zij zullen de heerlijkheid met Hem deelen. „De heerlijkheid, die Gij mij gegeven hebt, heb ik hun gegeven," zegt Jezus; „en ik wil, dat waar ik ben, ook die bij mij zijn, die Gij mij gegeven hebt." Nu zijn wij nog op aarde, en wandelen nog in een sterfelijk en verderfelijk lichaam rond; maar als Jezus komt, dan worden de ontslapenen in Hem opgewekt, en de levend overgeblevenen veranderd; dan ontvangen zij allen een lichaam gelijkvormig

aan zijn heerlijk lichaam; (1 Thess. 4; Fil. 2.) dan worden zij geopenbaard als zonen Gods, omdat zij zonen der opstanding zijn; en dan is het voornemen Gods in vervulling getreden, want dan zijn zij allen gelijkvormig aan het beeld zijns Zoons. Het zal dan zijn ééne familie van broeders. Jezus schaamt zich niet ons broeders te noemen. Tot Maria Magdaléna zeide Hij na de opstanding: „Ga heen, en zeg mijnen broeders." Nochtans bedenke men wel, dat hoe heerlijk en innig de gemeenschap in die gezegende familie Gods ook zal zijn, onze dierbare Heer altijd de eerste plaats zal blijven innemen; — wij zijn zijne broeders, voorzeker, maar Hij is het hoofd of de eerstgeborene onder vele broeders.

Vs. 30 verbindt de wegen Gods in den tijd met zijn voornemen vóór de grondlegging der wereld. „En die Hij te voren verordineerd heeft, deze heeft Hij ook geroepen, en die Hij geroepen heeft, deze heeft Hij ook gerechtvaardigd, en die Hij gerechtvaardigd heeft, deze heeft Hij ook verheerlijkt." Alles wordt hier beschouwd uit Gods oogpunt en naar Gods doel, niet alsof de roeping, rechtvaardiging en verheerlijking reeds volbrachte daadzaken waren, maar omdat de Heilige Geest ons voorstelt, wat naar Gods wil van het begin tot het einde ons heerlijk standpunt is. Het was Gods voornemen vóór de grondlegging der wereld om ons den beelde zijns Zoons gelijkvormig te maken; en dit voornemen vervult Hij door de roeping, rechtvaardiging en verheerlijking der uitverkorenen; zoodat hier alzoo het heerlijk resultaat verbonden is met Gods eeuwig voornemen en raadsbesluit.

Wij moeten hier nog opmerken, dat zoowel uit Efez. 1 als uit Rom. 8 ten duidelijkste blijkt, dat God personen heeft uitverkoren, en dat de leer van sommigen, alsof God slechts te voren zou hebben gezien, wat enkele menschen zouden zijn en doen en gelooven, geheel en al in strijd met de waarheid is. De Apostel zegt geenszins „*wat* Hij te voren gekend heeft," maar „*die*

Hij te voren gekend heeft." God heeft personen te voren gekend, en geenszins hun toestand of gedrag. En in Efez. 1 heet het: „gelijk Hij *ons* uitverkoren heeft in hem, vóór de grondlegging der wereld," en nu niet: „*toen* wij heilig en onberispelijk voor Hem in de liefde waren," maar „*opdat* wij *zouden zijn* heilig en onberispelijk voor Hem in de liefde."

Wij komen nu tot Rom. 9 — een hoofdstuk, dat vooral ten opzichte van de leer der verkiezing menigwerf zoo verkeerd wordt uitgelegd. Ik moet er daarom uitvoeriger bij stilstaan dan anders noodig zou zijn. Wat is het doel van de redeneering des Apostels in dit hoofdstuk? Paulus had in de voorgaande hoofdstukken bewezen, dat beide Joden en Heidenen zondaren voor God zijn, en onder het oordeel Gods zijn begrepen; en dat zij dus beide, zouden zij behouden worden, uit genade en geenszins uit de werken der wet moesten gerechtvaardigd worden. Hierdoor verviel natuurlijk vanzelf elke voorrang van den geloovigen Jood boven den geloovige uit de Heidenen. Als zondaren stonden zij gelijk, en nu door de genade verlost en met Christus vereenigd evenzeer. Doch de tegenwerping der Joden was, dat aan hen de beloften Gods waren toevertrouwd, en dat zij derhalve verre boven de geloovigen uit de Heidenen verheven waren; zoodat zij zich er zeer aan ergerden, dat de Heidenen met hen deelgenooten zouden zijn van hetzelfde evangelie en van dezelfde voorrechten in Christus. De Apostel antwoordt hierop, dat de beloften zeer zeker aan Israël gegeven waren; doch dat zij wel moesten bedenken, dat die beloften niet waren gegeven aan het zaad van Abraham naar het vleesch, maar aan de kinderen der belofte naar de uitverkiezing Gods. Niet allen zijn Israël, die uit Israël zijn. Ware dit het geval, dan zouden de andere zonen van Abraham evengoed erfgenamen der belofte moeten zijn. Doch nu had God gezegd: „In Izak zal u het zaad genoemd worden." En bij Rebekka kwam dit nog treffender uit. Zij was geen bijwijf van Izak, maar zijne rechte

vrouw; en toen de kinderen nog niet geboren waren, zeide God: „De meerdere zal den mindere dienen." Alzoo wil de Apostel zeggen: uw volksbestaan, uwe voorrechten, de beloften, die u gegeven zijn, zijn gegrond op de verkiezing van God. Had God Izak niet uitverkoren om de zoon der belofte te zijn, dan zou Ismaël uw stamvader zijn geworden; en had God Jakob niet verheven boven Ezau, dan zoudt gijlieden nu geen kinren der beloften zijn. Is er dan nu onrechtvaardigheid bij God, als Hij de Heidenen roept tot de zegeningen des evangelies? Zoo ja, dan is Hij onrechtvaardig geweest, toen Hij Ismaël en Ezau verwierp om de hoofden zijns volks te zijn. En bovendien het beginsel van God is, dat Hij zich ontfermt, diens Hij zich ontfermt, en barmhartig is, dien Hij barmhartig is. Deze woorden, aangehaald uit Exod. 33, toen het israëlietische volk, eer de wet van God nog in het leger gekomen was, die wet reeds had verbroken door te dansen rondom het gouden kalf, toonden ten duidelijkste aan, hoe ongegrond de tegenwerpingen der Joden waren tegen de verkiezing der Heidenen. Had God zich toen niet in souvereine liefde over zijn volk ontfermd, dan zou Hij het in een oogenblik in zijnen toorn hebben verteerd. Welnu, indien dan Israëls geheele volksbestaan steunde op den souvereinen wil van God; als in die geschiedenis ten duidelijkste was gebleken, dat het niet is desgenen, die wil, noch desgenen, die loopt, maar des ontfermenden Gods, dan moesten zij ook op dienzelfden grond de verkiezing der Heidenen aannemen, te meer, daar Israël, als volk, zooals Paulus in het laatste gedeelte van dit hoofdstuk bewijst, Christus en in Hem de zegeningen des evangelies had verworpen.

Men ziet hieruit, dat er in dit hoofdstuk wel spraak is over het beginsel der verkiezing, maar dat er geenszins gehandeld wordt over onze verkiezing tot zaligheid, gelijk zulks in Efez. 1 en Rom. 8 het geval is. De woorden in vs. 15 en 16 zijn in beginsel zeer zeker ook op

ons toepasselijk, en kunnen bij onze verkiezing worden aangehaald, daar zij de gewichtige waarheid uitdrukken, dat alles zijn grond heeft in God en geenszins in ons; doch de leer van dit hoofdstuk is niet de uitverkiezing der geloovigen tot eeuwige heerlijkheid. Dit zal nog duidelijker blijken, als wij nog eenige opmerkingen maken over hetgeen de Apostel hier voorstelt. Om den Joden de rechtvaardigheid van de toebrenging der Heidenen tot het evangelie te bewijzen, beroept hij zich op den grond van hun volksbestaan. Die grond was de verkiezing van God. God had Izak boven Ismaël en Jakob boven Ezau verkoren. Was dit een verkiezing tot zaligheid geweest? Geenszins; daarvan was in het geheel geen spraak. Izak en Jakob werden hier niet verkoren om zalig te worden, maar om de hoofden, de stamvaders van Gods aardsche volk te zijn. Het was een kwestie van meerder of minder te zijn, van de zoon der belofte of niet de zoon der belofte te zijn. „De meerdere zal den mindere dienen." Men doet dus heel verkeerd, wanneer men deze teksten aanhaalt om onze verkiezing te bewijzen. Zij staan er in geen het minste verband meê. De geheele redeneering van Paulus zou in het water vallen, indien dit het geval ware. Wij weten uit den brief aan de Hebreën, dat Ezau verloren is, maar dit is hier de kwestie in het geheel niet. Verder merke men op, dat de verkiezing van Izak en Jakob geen verkiezing was vóór de grondlegging der wereld, gelijk de verkiezing tot zaligheid is, maar een verkiezing in den tijd. Overal waar van de verkiezing tot zaligheid spraak is, wordt gesproken van Gods voornemen vóór de grondlegging der wereld, of vóór de tijden der eeuwen; hier daarentegen, waar van de verkiezing tot een hoofd van Gods aardsche volk gesproken wordt, is het een verkiezing, toen de kinderen in het lichaam der moeder waren.

Hieruit volgt vanzelf, dat het gebruik, 't welk men dikwijls maakt van de woorden: „Jakob heb ik liefgehad, en Ezau heb ik gehaat," geheel en al verkeerd is. Boven-

dien merke men op, dat wij deze woorden niet in Genesis, maar in den profeet Maleächi vinden. In Genesis wordt alleen gezegd: „de meerdere zal den mindere dienen." Maar toen Ezau zijne boosheid, en zijne nakomelingen hunne vijandschap tegen Israël op overvloedige wijze hadden getoond, toen eerst wordt gezegd: „Jakob heb ik liefgehad, en Ezau heb ik gehaat." Evenzoo is het met Faraö. Deze man was een goddelooze, een onderdrukker van Gods volk; en hij zeide, toen Mozes en Aäron tot hem kwamen: „Wie is de Heer, dat ik Israël zou laten trekken?" Deze goddelooze man, die zich tegen God op alle mogelijke wijze verzette, wordt door God onder het oordeel der verharding gebracht, zoodat hij ten slotte in zijne zonden omkwam. Zoo gaat het nog. Zoo zal het in de laatste dagen zijn. Omdat de menschen de waarheid hebben verworpen, zal God een geest der dwaling zenden. Maar dit is een oordeel. Dat vergete men niet. God brengt niemand tot de zonde. Dit te stellen is niets minder dan Godslastering. Maar waar de mensch de zonde doet en liefheeft, en er in volhardt, daar straft God met het oordeel der verharding.

Men heeft ook uit deze woorden de leer der verwerping afgeleid. Doch niets is verder verwijderd van de gedachten Gods dan deze leer. Het menschelijk verstand redeneert op de volgende wijze: als God den een verkiest, dan verwerpt Hij den ander. Doch dit is niets dan menschelijke redeneering, en in het geheel niet Gods gedachte. Wanneer men den een tot een uitnemender plaats verkiest dan den ander — en dat is hier bij Jakob en Ezau het geval — dan toont men wel zijn gunst aan den een, maar dit sluit volstrekt niet in, dat men den ander veroordeelt. De verkiezing wordt ons duidelijk in de Schrift geleerd, van de verwerping is geen woord te vinden. Integendeel. God heeft den mensch geschapen rein, onnoozel, zonder zonde. En het is de mensch, die zich van God heeft losgescheurd, door de zonde te doen, en die *daarom* aan het eeuwig verderf

onderworpen is. En bovendien heeft God voor dien zondigen, vijandigen mensch zijnen geliefden Zoon gegeven, en doet de blijde boodschap van vergeving en vrede door dien Zoon verkondigen in de wereld; doch het is de mensch, die dien Zoon verwerpt en van zich stoot; en die *daarom* in zijne zonden sterft. In plaats dat God een eenig mensch bestemd heeft voor de verdoemenis, zooals sommigen godslasterlijk leeren, heeft God al het mogelijke gedaan om den mensch te redden en te verlossen; en zóó boos zijn alle menschen, zóó vijandig tegen God, dat, ware er geen uitverkiezing, allen zonder onderscheid verloren zouden gaan. Men bedenke wel, dat men door deze leer der verwerping God tot oorzaak maakt van de rampzaligheid der verlorenen, en alzoo de verantwoordelijkheid van den mensch en de rechtvaardigheid van zijn oordeel vernietigt. Laten wij ons houden aan de Schrift. Die alleen stelt ons de waarheid met juistheid voor, terwijl alle menschelijke stelsels falen, en dikwijls den grond der waarheid, zonder het te willen, ondermijnen.

Maar, zal men zeggen, hoe maakt gij het dan met de woorden van Paulus in vs. 21: „Of heeft de pottebakker geen macht over het leem om uit denzelfden klomp te maken, het een een vat ter eere, en het andere ter oneere?" Mijn antwoord is, dat de souvereiniteit van God absoluut is. Wanneer de mensch optreedt tegen God, en Hem het recht wil betwisten, om te doen, zooals Hij wil, dan zegt de Apostel: „Wie zijt gij, o mensch! die tegen God antwoordt? zal ook het maaksel tot dengenen, die het gemaakt heeft, zeggen: Waarom hebt gij mij alzoo gemaakt? Of heeft de pottebakker geen macht over het leem om uit denzelfden klomp te maken, het een een vat ter eer, en het andere ter oneer?" God heeft het recht om alles te doen, en niemand heeft het recht Hem te beschuldigen. En dit recht van God wordt hier ten sterkste gehandhaafd. Doch er wordt geenszins gezegd, dat God van dit recht gebruik heeft

gemaakt. Hij heeft het recht om te doen, wat de pottebakker doet; maar het is de vraag: of Hij zulks gedaan heeft. En dan bewijzen ons de beide volgende verzen, dat God, wel verre van de vaten des toorns tot het verderf voorbestemd te hebben, hen integendeel met vele lankmoedigheid heeft verdragen. Het verschil in uitdrukking tusschen vs. 22 en 23 is merkwaardig, en, wat dit punt betreft, beslissend. Van de vaten der barmhartigheid wordt gezegd, dat God ze te voren tot heerlijkheid heeft bereid; terwijl dit van de vaten des toorns niet gezegd wordt. Van hen lezen wij: „dat God met vele lankmoedigheid verdragen heeft de vaten des toorns tot het verderf toebereid;" en geenszins dat Hij ze tot het verderf heeft toebereid. Terwijl de vaten der barmhartigheid door God-zelven tot heerlijkheid te voren bereid zijn, hebben de vaten des toorns zichzelven tot het verderf toebereid door hunne volharding in het kwaad en door hun ongeloof, niettegenstaande God hen met vele lankmoedigheid heeft verdragen. Van een verwerping of voorbestemming tot de eeuwige verdoemenis is dus in de verste verte geen spraak. God zal zeer zeker zijnen toorn bewijzen aan de kinderen der ongehoorzaamheid, en ze eenmaal werpen in den poel des vuurs; maar niet Hij is de schuld van hunne ellende. Hij zal allen bewijzen, met hoeveel geduld en lankmoedigheid Hij hen gedragen heeft in al hunne zonden en ongerechtigheden, zoodat niemand een enkel woord van verontschuldiging zal kunnen inbrengen.

Geve de Heer ons verlichte oogen des verstands, opdat wij de waarheid recht mogen verstaan, en door de waarheid mogen vrijgemaakt worden van alle menschelijke gedachten en leeringen!

Het geloof beproefd.

Een ambachtsman was lid van een werkliedenvereeniging, en geruimen tijd vond hij dit heel goed; hij vond het een goede voorzorg voor zijn vrouw en kinderen in tijden van ziekte of sterven. Later kreeg hij er evenwel bezwaar in. De woorden van Paulus in 2 Kor. 6: „Trekt geen ongelijk juk aan met den ongeloovige" werkten op zijn geweten. En hoe meer hij er over nadacht, des te meer gevoelde hij, hoeveel beter het was op den levenden God dan op een vereeniging of fonds te vertrouwen. Eindelijk na veel gebed, besloot hij zijn lidmaatschap op te zeggen. Het spreekt vanzelf, dat vele zijner vrienden hem de dwaasheid van zijn stap voorstelden. Vele Christenen meenen, dat het heel goed is lid van een vereeniging of fonds te zijn. Doch onze vriend gevoelde, dat hij, tot elken prijs, het woord zijns Heeren moest gehoorzamen. Anderen mochten doen, wat zij voor goed hielden, hij gevoelde, dat hij met God moest wandelen; en hij had gelijk.

Sommigen zeiden: „Dit is goed en wel, zoolang Jan in staat is om te werken; maar als hij ziek wordt, dan zullen we zien, wat er van zijn geloof komt." Welnu, het behaagde God, om onzen vriend ziek te doen worden. Hij moest weken lang te bed liggen, en verdiende dus geen cent. Al zijn opgespaarde geld was eindelijk op; en op een Zaterdag avond was er geen geld en geen eten meer in huis. Dit was een zware beproeving. Zijne vrouw kon hare kinderen geen honger zien lijden, en ging daarom in den loop van den avond in een winkel het een en ander op krediet halen. Toen zij terugkwam, vraagde haar man, hoe zij aan die dingen kwam. Zij vertelde het hem. „Och, lieve," zeide hij, „het spijt mij erg, dat ik je moet teleurstellen; maar wij mogen geen schulden maken, want Gods Woord zegt: „Zijt niemand iets schuldig." Ge moet die dingen weer terugbrengen, en den winkelier bedanken voor het vertrouwen, dat hij

in ons gesteld heeft, maar hem zeggen, dat ik geen schulden mag hebben." En, voegde hij er bij, „zeg hem dat wij spoedig weer om die dingen zullen zenden."

Ongeveer een uur later kwam er iemand, die niets van de omstandigheden van Jan wist, maar van zijne getrouwheid aan Gods Woord had gehoord, hem bezoeken, en gaf hem 10 gulden, zoodat Jan in staat was, om, zooals hij had gezegd, die dingen weer te laten halen, en nu niet om te borgen, maar in den weg van Gods beschikking.

Hoe schoon en heerlijk is gehoorzaamheid in alle dingen aan het Woord van God! Hetzelfde Woord, dat zegt: „Trekt geen ongelijk juk aan met den ongeloovige," zegt ook: „Zijt niemand iets schuldig." Onze vriend gehoorzaamde aan beide deze voorschriften. Hij redeneerde niet; hij trachtte geenszins het Woord met zijne eigen gedachten in overeenstemming te brengen; hij gehoorzaamde eenvoudig; en God zegende hem, gelijk Hij dit altijd zal doen. De beproeving deed zijn geloof niet wankelen, integendeel, zij versterkte zijn geloof, en deed het slechts te meer uitkomen.

Ja, lieve lezers! wij hebben wel behoefte aan meer vertrouwen op God, en meer onderwerping aan zijn Woord. Onze harten zijn dikwerf zoo vol van vertrouwen op de menschen. Wij zien menigmaal naar alle kanten en naar iedereen uit, behalve naar Hem, die ons alleen helpen kan. Wij stellen dikwijls ons vertrouwen op gescheurde waterbakken en gebroken staven, niettegenstaande wij een onuitputtelijke bron en de Rots der eeuwen tot onzen steun hebben. En hoe menigwerf zijn wij reeds te schande geworden in ons vertrouwen op menschen. Hoe dikwerf stelden zelfs de besten ons teleur. Doch die op God vertrouwt, wordt nooit te schande, zal nimmer teleurgesteld worden. Wel kan hij worden beproefd, wel kan God goedvinden het water tot aan de lippen te doen komen, maar nooit zal hij beschaamd uitkomen. Zijn geloof zal altijd heerlijk worden gekroond. Denkt slechts aan Abraham. Zijn

eenigen Izak moest hij opofferen, den zoon, aan wien de vervulling van Gods beloften verbonden was, moest hij met eigen hand slachten. Abraham gehoorzaamt het woord van God; hij onderwerpt zich in vast vertrouwen op 's Heeren wijsheid en liefde. En hoe heerlijk is de uitkomst! Zoo zal het altijd zijn. Als wij Gods wil doen, ons geheel aan Hem en zijn Woord onderwerpen, dan moge het somtijds schijnen, alsof alles ons tegen is, en alsof de Heer ons vergeet; geen nood, het eind zal altijd heerlijk zijn. God zal zijne genade toonen en zijne hulp en redding bewijzen. Gelukkig, als wij ons op Hem verlaten!

Bedenken wij wel, hoezeer God door ons gebrek aan vertrouwen en door ons steunen op menschen wordt onteerd. „*Vervloekt is de man, die vleesch tot zijn arm* stelt," lezen wij in het Oude Testament; en hoewel wij door Gods genade van iederen vloek ontheven zijn, zoo leeren wij toch uit deze woorden, hoe verschrikkelijk het voor God is, wanneer wij, in plaats van op Hem, op menschen ons vertrouwen stellen. En het is niet voldoende, te zeggen, dat wij op God vertrouwen, wij moeten het werkelijk doen. Het moet niet met de lippen, maar met de daad en in waarheid zijn. De Heer wil ons gansche hart hebben. Hij wil ons geheel en al bezitten. Daardoor wordt zijn Naam verheerlijkt, maar daarin bestaat tevens de vreugde onzer ziel. Ja, niets is gelukkiger dan een volkomene afhankelijkheid van, en een algeheel vertrouwen op God. Dat maakt de ziel rustig te midden van alle omstandigheden en stormen des levens, en doet ons de zegeningen genieten van den omgang met God en van zijne trouwe, vaderlijke liefde.

Onze rechtvaardigmaking voor God en de rechtvaardigheid Gods.

Er heerschen onder de geloovigen zeer onjuiste begrippen omtrent onze rechtvaardigmaking voor God, zoowel als omtrent de rechtvaardigheid Gods. Velen verstaan onder rechtvaardigmaking niet veel meer dan vergeving van zonden en vrijspraak van straf. Dit is zeer zeker in de rechtvaardigmaking des zondaars begrepen, zooals wij zien zullen; maar rechtvaardigmaking is meer dan dat. De rechtvaardigmaking heeft een negatieve en een positieve zijde; dat wil zeggen: wij hebben in de rechtvaardigmaking niet alleen de vergeving onzer zonden en de vrijspraak van het oordeel; maar wij zijn als rechtvaardigen gesteld voor God, wij worden door God gerekend te zijn in den toestand van rechtvaardigen. Of met andere woorden: het is niet alleen een rechtvaardigmaking ten aanzien van de oude natuur en van al hare werken en gevolgen door de verlossing, die in Christus is; maar een geheel nieuwe toestand, waarin de geloovige gesteld is uit kracht van Jezus' opstanding.

Anderen, dit positieve karakter der rechtvaardigmaking toestemmende, meenen, dat wij vergeving van zonden en vrijspraak van de straf hebben door den dood van Christus; doch dat ons, om rechtvaardig te zijn voor God, de rechtvaardigheid van Christus, in zijn leven hier op aarde geopenbaard, wordt toegerekend. Dit is evenwel geheel en al onjuist en onschriftuurlijk. De Schrift leert ons, dat, nadat Christus voor ons tot zonde gemaakt was aan het kruis, en tengevolge daarvan door God was geoordeeld en verbrijzeld, wij de rechtvaardigheid Gods geworden zijn in Christus door de opstanding van Christus uit de dooden. Daarom spreekt de Schrift nimmer van de „rechtvaardigheid van Christus." Zeer zeker was Christus rechtvaardig; Hij, „de rechtvaardige," is

XVIII

onze Voorspraak bij den Vader; daaromtrent kan onder geloovigen geen verschil bestaan; doch de uitdrukking „rechtvaardigheid van Christus" wordt nergens in de Schrift gevonden. De Heilige Geest drukt zich altijd met volkomen juistheid uit. Hij bezigt geene uitdrukkingen, die tot verkeerde gevolgtrekkingen zouden kunnen leiden. De „rechtvaardigheid van Christus" is natuurlijk de rechtvaardigheid, die Hij had, toen Hij hier beneden wandelde. Die rechtvaardigheid is ons evenwel niet toegerekend, hoewel wij uit kracht van die rechtvaardigheid, ten gevolge van de volmaaktheid van Jezus, door Hem verlost en aangenaam voor God konden worden. Wij zijn geworden „de rechtvaardigheid Gods" in Hem; (2 Kor. 5 : 21.) en wij hebben de rechtvaardigheid, die „uit God" is. (Fil. 3 : 9.)

Ik wensch eenige oogenblikken bij deze belangrijke punten stil te staan, en, zoo eenvoudig mogelijk, de leer der Schrift daaromtrent voor te stellen. De Heer geve ons door het licht des Heiligen Geestes zijne dierbare waarheid hoe langer zoo beter te verstaan!

Het is hoofdzakelijk in den brief aan de Romeinen, dat de Heilige Geest ons in deze waarheden onderwijst. Het doel van dezen brief is ons voor te stellen, hoe de mensch van de zonde bevrijd, voor God gerechtvaardigd, volkomen verlost en in een nieuwen toestand gebracht wordt. Daartoe wordt eerst de verdorvenheid en slechtheid der heidenwereld geschilderd, en daarna de huichelarij der Joden, die door hetzelfde boek, waarop zij zoo trotsch waren, van dezelfde ongerechtigheid werden beschuldigd; zoodat de geheele wereld, alle menschen, zoowel Joden als Heidenen, verdoemelijk zijn voor God. En zijn allen verdoemelijk voor God, dan moeten ook allen, zullen zij gered worden, om niet gerechtvaardigd worden door Gods genade; dan kan er geen spraak zijn van werken; dan is alle roem bij den mensch uitgesloten; ja, dan moet de dood het einde zijn van den ouden mensch, van den eersten Adam; en dan moet de genade

Gods zich niet alleen hierin openbaren, dat zij de zonden van den ouden mensch vergeeft, maar ook daarin, dat zij dien ouden mensch door den dood te niet doet, opdat de geloovige in nieuwheid des levens zou wandelen. Het spreekt vanzelf, dat in de ontwikkeling van deze leer de rechtvaardigheid Gods en de rechtvaardigmaking des zondaars een eerste plaats bekleeden. En daar de rechtvaardigmaking des zondaars zijn grond heeft in de rechtvaardigheid Gods, zoo zijn deze beide waarheden hier op het nauwst vereenigd, en kan men moeielijk over de eene spreken zonder de andere te behandelen. Ik kan daarom niets beter doen dan de bewijsvoering des Apostels geregeld te volgen, en naar volgorde die plaatsen te behandelen, welke over ons onderwerp spreken.

In hoofdstuk I : 17 wordt voor den eersten keer over de rechtvaardigheid Gods gesproken. „Want de rechtvaardigheid Gods wordt in hetzelve (in het evangelie) geopenbaard uit geloof tot geloof." Dit is geheel in het algemeen gesproken, zonder aangeving van de wijze, waarop die rechtvaardigheid ons deel wordt. Zulks wordt later ontwikkeld. Hier vinden wij, wat de natuur en het karakter van die rechtvaardigheid is. Het is Gods rechtvaardigheid, en niet die des menschen. Zij ontleent haar karakter, hare hoedanigheid en haar oorsprong aan God, en niet aan den mensch. Dit is van het grootste gewicht; want dit beslist reeds van het begin af de geheele kwestie omtrent de rechtvaardigheid. De rechtvaardigheid van Christus is de rechtvaardigheid van een mensch hier op aarde — een rechtvaardigheid, die tot verheerlijking van God strekte; maar hier hebben wij de rechtvaardigheid van God; en dit is niet een rechtvaardigheid, die van den mensch voor God is, maar een rechtvaardigheid, die van God voor den mensch is. Het is hetzelfde als met den toorn Gods, waarover in het volgende vers gesproken wordt; het is geen menschelijke toorn of gerechtigheid op aarde, zelfs niet een goddelijke toorn op aardsche wijze met aardsche middelen uitgeoefend,

maar Gods toorn van den hemel geopenbaard. Zoo is het ook met de rechtvaardigheid Gods; het is geen daad, geen feit, maar de hoedanigheid der rechtvaardigheid, die in de uitdrukking begrepen ligt. Daarom wordt van den nieuwen mensch gezegd, dat hij naar God geschapen is in ware rechtvaardigheid en heiligheid.

Ik wil hier eenige opmerkingen over de rechtvaardigheid Gods van den heer Darby laten volgen, omdat zij zoo juist en treffend uitdrukken, wat onze brief onder de rechtvaardigheid Gods verstaat. Hij zegt: „De rechtvaardigheid, die voor God geldt, gelijk Luther en Calvyn dezen tekst hebben verstaan, is een zeer onbestemde uitdrukking; omdat wettische rechtvaardigheid, waar zij bestond, voor God geldig zou zijn. Indien zij werd vervuld, dan zou zij aangenomen worden. De mensch zou door haar leven. Maar dan zou het niet de rechtvaardigheid Gods, maar die des menschen zijn; terwijl de Apostel er hier op aandringt, dat het Gods en niet 's menschen rechtvaardigheid is. Verder moet ik opmerken, dat het niet innerlijke rechtvaardigheid is, waarover in dezen brief gesproken wordt. De brief aan de Romeinen geeft een antwoord op de vraag van Job: „Hoe zou de mensch rechtvaardig zijn bij God?" Als er gezegd wordt, dat de Joden hunne eigene rechtvaardigheid gingen oprichten, en zich niet aan de rechtvaardigheid Gods onderwierpen, dan is het duidelijk, dat er van inwendige rechtvaardigheid geen spraak kan zijn. Evenmin kunnen de woorden: „nu is de rechtvaardigheid Gods geopenbaard geworden," op inwendige rechtvaardigheid toegepast worden. Onze brief handelt over de rechtvaardigheid voor God. De mensch wordt rechtvaardig gerekend — rechtvaardigheid wordt hem toegerekend, of op hem toegepast. Wanneer derhalve gezegd wordt, dat het geloof hem gerekend wordt tot rechtvaardigheid, dan is dit niet, de zelfstandige waarde van zijn geloof, 't welk als rechtvaarheid in zichzelf werd beschouwd, en hem dan werd toegerekend, maar dan is dit, dat *hij* rechtvaardig werd gezien, als rechtvaardig werd gehouden voor God, ten

gevolge van zijn geloof. Een geloovige in Jezus is gerechtvaardigd door het geloof; hij wordt rechtvaardig gerekend; doch het is niet de waarde of de kracht van zijn geloof, 't welk hem als rechtvaardigheid wordt toegerekend, maar de rechtvaardigheid Gods, die hem op grond van zijn geloof wordt toegerekend. De zin van toegerekende rechtvaardigheid is derhalve niet een zekere mate van rechtvaardigheid, afgescheiden van den persoon, en daarna hem toegerekend, maar de toestand van den persoon in Gods oog. God ziet hem rechtvaardig, hoewel hij het in zichzelven niet is. De geloovigen zijn naar Gods gedachte in rechtvaardigheid geschapen, hoewel zij het inwendig niet zijn. Daarom wordt er gesproken van toerekening. En het is niet alleen, dat God de zonden, die wij gedaan hebben, niet toerekent; neen, Hij ziet ons niet in de zonde, maar in rechtvaardigheid; wij worden gerekend te zijn in den toestand van rechtvaardigheid; zooals in Rom. 4 : 3: „het werd hem gerekend tot rechtvaardigheid." Het is op dezelfde wijze, als Paulus over de besnijdenis spreekt in Rom. 2 : 26. De besnijdenis wordt gerekend voor voorhuid; dat wil zeggen, iemand wordt gerekend besneden te zijn, ofschoon hij het niet is. Evenzoo, iemand wordt gerekend rechtvaardig te zijn in Gods oog, zoodat toegerekende rechtvaardigheid hetzelfde beteekent als voor „rechtvaardig gerekend te worden."

Hieruit volgt ten duidelijkste, dat er geen spraak kan zijn van de toerekening der rechtvaardigheid van Christus; want als de rechtvaardigheid van Christus mij zou toegerekend zijn, dan zou dit zijn een zekere mate van rechtvaardigheid, die buiten mij bestaat en volbracht is, en dan als mijne rechtvaardigheid wordt toegerekend; terwijl de leer van Paulus is, dat ik gerekend word te zijn in den toestand van rechtvaardigheid voor God. En dit kan niet anders dan door rechtvaardigheid Gods te worden in Christus door de opstanding.

Zien wij nu, hoe en op welke wijze een mensch rechtvaardig wordt gerekend. In het laatste gedeelte van het

derde hoofdstuk begint de Apostel daarover te spreken. Na de schuldigheid van Joden en Heidenen bewezen te hebben, zoodat alle mond gestopt, en de geheele wereld verdoemelijk voor God is, zegt hij: „Daarom zal uit de werken der wet geen vleesch gerechtvaardigd worden voor God; want door de wet is de kennis der zonde." De wet, in plaats van den mensch, die onder dezelve is, te rechtvaardigen, maakt hem, zoo mogelijk, nog schuldiger. Daar de mensch een zondaar is, kan de wet zijn toestand onmogelijk verbeteren, maar slechts dien toestand openbaren, en hem tot een overtreder van Gods geboden stellen. „Maar nu is de rechtvaardigheid Gods geopenbaard geworden zonder de wet, hebbende getuigenis van de wet en de profeten." De wet en de profeten openbaren niet de rechtvaardigheid Gods; maar zij geven getuigenis van de rechtvaardigheid Gods, die komen zou; terwijl nu de rechtvaardigheid Gods in het evangelie geopenbaard is, en dat wel zonder de wet, of, gelijk in het oorspronkelijke eigenlijk staat, geheel gescheiden van de wet. De Apostel kon zich onmogelijk sterker en duidelijker uitdrukken. Hij had gezegd, dat de wet den mensch veroordeelt; en dat de wet wel rechtvaardigheid eischt, maar ze niet geven kan. En daarom was er nu een andere rechtvaardigheid gekomen, en wel de rechtvaardigheid van God, welke geheel en al van de wet gescheiden was, en de wet volkomen buitensloot. Te leeren dat de vervulling van de wet door Christus den geloovige wordt toegerekend, is derhalve geheel onschriftuurlijk. De rechtvaardigheid toch, welke de geloovige bezit, is geen wettische, ook geen menschelijke rechtvaardigheid, maar de rechtvaardigheid van God, die met de wet in geen het minste verband staat. En deze rechtvaardigheid Gods, welke door het geloof in Jezus Christus is, en geenszins door de vervulling der wet, komt tot allen, dat wil zeggen: zij strekt zich uit niet tot de Joden alleen, maar tot alle menschen, zoodat het evangelie aan alle

creaturen kan gepredikt worden. Maar aangezien niet alle menschen gelooven, zoo wordt ons de andere zijde van de waarheid voorgesteld, namelijk, dat de rechtvaardigheid Gods komt over allen, die gelooven, d. i. zij die gelooven, worden die rechtvaardigheid Gods deelachtig.

En op welke wijze? Luister. „En worden om niet gerechtvaardigd, uit zijne genade, door de verlossing, die in Christus Jezus is, welken God voorgesteld heeft tot een verzoening door het geloof in zijn bloed, tot een betooning van zijne rechtvaardigheid, door de vergeving van zonden, die te voren geschied zijn, onder de verdraagzaamheid Gods; tot een betooning van zijne rechtvaardigheid in dezen tegenwoordigen tijd, opdat Hij rechtvaardig zij, en rechtvaardigende dengenen, die uit het geloof van Jezus is." Ziehier het onderwerp, dat ons bezig houdt, duidelijk voorgesteld. God is rechtvaardig in de vergeving van de zonden der oud-testamentische geloovigen, voor wie Hij, daar Hij vooruit wist, wat Hij doen zou, verdraagzaam was geweest. Hij had verdragen en vergeven; maar hoe kon dit rechtvaardig zijn? Dit was nu bewezen en geopenbaard door den dood van Christus. Maar in de tweede plaats toont God zijne rechtvaardigheid in den tegenwoordigen tijd, zonder kwestie van verdraagzaamheid, aangezien het werk der verzoening volbracht *is*. Als de schuld betaald is, kan er geen spraak meer zijn van de verdraagzaamheid van den schuldeischer. Het onderscheid tusschen onzen toestand en dien van de geloovigen des O. Testaments ligt dus niet in het beginsel van de zaak, maar in de positie voor God, daar wij voor Hem staan in een gekende, geopenbaarde rechtvaardigheid, en niet in de hoop op zijne verdraagzaamheid. God is rechtvaardig, en Hij is een rechtvaardigmaker. Hij kan den goddeloosten zondaar rechtvaardigen, en daarin rechtvaardig zijn. Maar om dit te kunnen doen, moest Hij een grond hebben. Ver-

geven en rechtvaardigen, zonder zedelijken grond om zóó te handelen, zou geen rechtvaardigheid zijn. In den zondaar was geen grond; maar wel in het bloed van Christus. God stelde Christus voor als een verzoendeksel; en het geloof in het bloed van Christus werd de weg tot rechtvaardigmaking.

De rechtvaardigheid Gods wordt hier derhalve op de duidelijkste wijze ontvouwd. De uitdrukking wil zeggen, dat God rechtvaardig is, en rechtvaardig om de verdienste van Christus. Hij is rechtvaardig, omdat de zonde gestraft is op het kruis. De zonde is door God geoordeeld; Christus heeft om harentwil geleden en de verzoening volbracht. De rechtvaardigheid van Christus, hoe heerlijk en Gode welbehagelijk die ook was, kon nooit onze zonden in Gods oog doen verdwijnen; integendeel, zij maakte onze zonden nog verschrikkelijker en afschuwelijker dan zij reeds waren. Indien Christus niet gestorven ware, dan zou Hij, krachtens zijne eigene rechtvaardigheid, naar den hemel hebben kunnen terugkeeren, maar niemand zou dan van de zonde verlost zijn geworden. „Indien het tarwegraan niet in de aarde valt en sterft, zoo blijft het alleen." Maar nu God Christus gegeven heeft als een offer voor de zonde, nu zijn door die ééne offerande allen, die gelooven, volmaakt. Gods rechtvaardigheid is daardoor voldaan, en Hij kan nu rechtvaardigen een iegelijk, die gelooft. Doch niet alleen dit; de Heer Jezus heeft God zóó volkomen verheerlijkt, dat er nu een schuld is aan den anderen kant. In plaats dat de verplichting aan de zijde van den mensch gebleven is, die nooit in staat was zijne schuld te betalen, is God nu zóó volkomen verheerlijkt in den dood van Christus, dat Hij zichzelven verplicht den geloovige te rechtvaardigen. God bewijst zich rechtvaardig ten opzichte van de verdienste van Christus; Hij erkent en betaalt, als het ware, zijne schuld aan Christus. Want Christus heeft de zaak voor den mensch op zich genomen. Hij was God en mensch; en in zijne menschelijke natuur, door den dood, heeft

Hij het heerlijke werk der verzoening volbracht. Zoo is nu de schaal overgeslagen. De schuld van den mensch is niet zoo groot als wat Christus betaald heeft om den mensch te verlossen; zoodat God uit kracht van hetgeen Christus voor de zonden geleden heeft, rechtvaardiglijk een ieder, die gelooft, kan rechtvaardigen.

Doch is dit nu de leer der rechtvaardigmaking in haar geheel? Geenszins. Ware dit zoo, dan zou een belangrijk gedeelte van den brief aan de Romeinen geheel overbodig zijn geweest. De rechtvaardigmaking door bloed vinden wij voorgesteld in Rom. 3; maar in hoofdst. 4 begint de Apostel een ander gedeelte van de leer der rechtvaardigmaking te ontwikkelen, namelijk, de leer der opstanding. Na het getuigenis van David te hebben aangehaald, dat de rechtvaardigheid Gods wordt toegerekend zonder de werken der wet, spreekt hij over Abraham, die door God was afgezonderd van de heidenen, toen er nog geen spraak was van de wet, en wiens geloof gerekend werd tot rechtvaardigheid. Dit was het getuigenis der Schrift. Maar in wien geloofde Abraham? Abraham geloofde in God, die de dooden levend maakt, hij geloofde in de macht der opstanding; en dit geloof werd hem tot rechtvaardigheid gerekend. Welnu, zegt de Apostel, „het is niet alleen om zijnentwil geschreven, dat het hem toegerekend is, maar om onzentwil, welken het zal toegerekend worden, dengenen namelijk, die gelooven in Hem, die Jezus, onzen Heer, uit de dooden opgewekt heeft, welke overgeleverd is om onze zonden en opgewekt om onze rechtvaardigmaking."

Door den dood van Christus is God ten volle verheerlijkt. Zijne rechtvaardigheid eischte de straf, het oordeel en den dood des zondaars; welnu, Christus heeft die straf en dat oordeel ondergaan, en heeft zich aan dien dood onderworpen. Gods rechtvaardigheid is derhalve bevredigd, en Hij kan nu een iegelijk, die in Christus gelooft, rechtvaardigen. Maar waar vindt deze rechtvaardiging plaats? Op het kruis? Zeer zeker niet. Daar werd

Christus overgeleverd om onze zonden; daar werd Hij gestraft en geoordeeld; daar leed en stierf Hij om onzentwil. Indien er niets meer gevolgd ware, zouden wij dan gerechtvaardigd zijn? Indien de dood van Christus het einde van alles was, zouden dan onze zonden vergeven en zou dan de straf van ons weggenomen zijn? Natuurlijk niet. „Indien Christus niet opgewekt is, dan zijn wij nog in onze zonden," zegt Paulus elders. Daarom lezen wij hier, dat, gelijk Hij overgeleverd is om onze zonden, Hij alzoo is opgewekt tot onze rechtvaardigmaking. Ware Christus niet opgewekt, dan zouden wij niet gerechtvaardigd zijn. Maar nu God Christus opgewekt heeft, heeft Hij getoond ten volle bevredigd en verheerlijkt te zijn door de offerande van Christus. Christus droeg onze zonden aan het kruis, en God verklaart door de opstanding van Christus, dat onze zonden verdwenen zijn. Ware er een enkele overgebleven, Hij zou Jezus niet uit de dooden hebben kunnen opwekken. Christus onderging de straf, het oordeel, den dood; Hij dronk den beker van Gods toorn, en God verklaart in Christus' opstanding, dat zijne rechtvaardigheid voldaan en zijn wezen verheerlijkt is. De dood van Christus is derhalve de grond onzer rechtvaardigmaking; want in dien dood is Gods gerechtigheid ten volle bevredigd; en ten gevolge daarvan kan God rechtvaardig zijn, als Hij den geloovige rechtvaardigt. Maar de opstanding van Christus is de verklaring van Gods zijde, dat wij door den dood van Christus van de zonde verlost en van den dood en het oordeel bevrijd zijn; en daarom zegt de Apostel: „Hij is opgewekt om onze rechtvaardigmaking."

Doch dit is niet alles. Gelijk ik in het begin gezegd heb, de rechtvaardigmaking is niet alleen negatief, maar ook positief. Wij zijn niet alleen van de zonde verlost, van dood en oordeel bevrijd, maar wij zijn als rechtvaardigen gesteld voor God. God heeft in de opstanding van Christus niet alleen verklaard, dat Hij naar zijne rechtvaardigheid volkomen bevredigd en verheerlijkt is

door de offerande van Christus, maar Hij heeft Christus een nieuwe plaats gegeven in de opstanding; Hij heeft Hem gesteld tot het Hoofd eener nieuwe schepping. Nadat de zonde weggenomen is, en onze misdaden, waarvoor Hij overgeleverd was, in zijn graf zijn begraven, leeft Christus Gode; en wij leven ook, door de kracht van zijn leven, in een geheel nieuwen toestand voor God, en roemen in de hoop der heerlijkheid Gods. „Wij dan, gerechtvaardigd zijnde uit het geloof, hebben vrede bij God, door onzen Heere Jezus Christus, door welken wij ook de toeleiding hebben door het geloof tot deze genade, in welke wij staan, en roemen in de hoop der heerlijkheid Gods." Dit is natuurlijk niet alleen vrijverklaring van schuld en straf, maar een nieuwe positie, waarin wij zijn voor God. Wij zijn in Gods tegenwoordigheid; wij staan in de genade, en wij roemen in de hoop der heerlijkheid Gods. Wij zijn niet alleen gereinigd van de zonden, maar wij staan in een nieuwen toestand voor God als gereinigden van de zonde. In dien nieuwen toestand zijn wij als rechtvaardigen gesteld, natuurlijk in Christus, maar toch werkelijk als rechtvaardigen, in den toestand van rechtvaardigheid. In de tweede helft van hoofdstuk 5 wordt dit ontwikkeld. De geheele menschheid wordt gezien onder twee hoofden Adam en Christus; niet zóó dat de eerste door den tweede wordt verbeterd, maar zóó, dat door den dood de tweede in de plaats van den eerste treedt. Adam zondigt, is ongehoorzaam, wordt buiten het aardsche paradijs gesloten, en is het hoofd geworden van een verloren, geoordeeld en zondig geslacht. De tweede Adam gehoorzaamt en verheerlijkt God in rechtvaardigheid, is aangenomen in den hemel, en is het hoofd van een nieuw, gerechtvaardigd geslacht. In beide gevallen was de daad, die oorzaak van den geheelen toestand was, volbracht, voordat de gevolgen overgingen op degenen, die er onder kwamen. Het is alzoo niet een verplichting van den eersten Adam, die, door den tweeden Adam vervuld, onze rechtvaardigheid is geworden. Integendeel.

Wij bevestigen ons eigen oordeel als behoorende tot den eersten Adam; wij zijn kinderen des toorns. In Christus is de dood het einde van dezen toestand: en na de verlossing beginnen wij een nieuw bestaan voor God in Christus; wij zijn aangenomen in Christus, en Christus in ons is ons leven. Wij gaan niet terug om een rechtvaardigheid in het vleesch te zoeken; neen, wij kennen ons zelven als doode, verloren zondaars. Het is veel te laat om een rechtvaardigheid te verkrijgen in den eersten Adam. Wij zijn nu in Christus en niet meer in Adam. Door de ongehoorzaamheid van éénen zijn velen tot zondaars gesteld, maar door de gehoorzaamheid van éénen zijn velen tot rechtvaardigen gesteld.

Zoodanig is de leer van het vijfde hoofdstuk. Dan komen de gevolgen van deze leer in hoofdstuk 6 en 7, en de beschrijving van den volkomen verlosten toestand eens geloovigen in het achtste hoofdstuk. Daar wij met Christus gestorven zijn, zijn wij in een geheel nieuwen toestand. Sints Christus voor ons stierf, is het geheele bestaan en de natuur van den ouden mensch terzijde gesteld, zoodat onze geheele toestand in den eersten Adam voor God is weggedaan. Wij zijn niet in het vleesch, d. i., in onzen toestand in den eersten Adam. Wij zijn in een geheel nieuwen toestand voor God in de opstanding. De opgestane Christus is de maatstaf en het karakter van onze aanneming bij God, gelijk Hij er de oorzaak van is. Gelijk Christus *is*, zoo zijn wij in deze wereld. Maar indien dit zoo is, dan is ook onze aanneming bij God onafscheidelijk van een godzaligen wandel. Wij zijn der zonde gestorven en leven Gode; en derhalve wij wandelen in nieuwheid des levens. Hoe zou iemand, die der zonde gestorven is, in de zonde kunnen leven? Doch deze godzalige wandel kan niet bestaan in het goedmaken van de fouten van den ouden mensch, noch in het verbeteren en heiligen mijner oude natuur, maar in het leven als een nieuw mensch, als een kind van den tweeden Adam. Het oude is voorbijgegaan, ziet alles is nieuw geworden.

„Want dat Hij gestorven is, dat is Hij der zonde eenmaal gestorven, en dat Hij leeft, dat leeft Hij Gode; alzoo ook gijlieden, houdt het daarvoor, dat gij wel der zonde dood zijt, maar Gode levende zijt in Christus Jezus, onzen Heer."

En in welke verhouding staat de geloovige tegenover de wet? Het zevende hoofdstuk geeft daarop het antwoord. Voor hen die onder de wet waren, namelijk de Joden, (want de Heidenen waren en zijn niet onder de wet) is de eerste man gestorven, niet door de vernietiging van zijn gezag, maar door den dood van Christus onder den vloek der wet. De wet heeft heerschappij over den mensch, zoolang als hij leeft; maar wij zijn gestorven, en wij zijn derhalve niet meer in de natuur, tot welke de wet gekomen is. „Toen wij in het vleesch waren," zegt de Apostel; derhalve wij zijn niet meer in het vleesch. Wij zijn met Christus verbonden; en men kan niet twee mannen tegelijkertijd hebben. Evenals de geloovige der zonde gestorven is, is hij ook der wet gestorven door het lichaam van Christus. Gelijk hij niet meer is onder de macht der zonde, en geen schuldenaar meer is aan het vleesch om naar het vleesch te leven, zoo is hij ook niet meer onder de wet. Christus is zijn leven — Christus in zijn man — Christus is zijn model.

Hierop volgt in hoofdstuk 8 de beschrijving van den volkomen verlosten toestand des geloovigen. Ik kan daarbij nu niet uitvoerig stilstaan, en geef daarom slechts de hoofdtrekken op. Van vs. 1—11 vinden wij het karakter van die verlossing ons voorgesteld. In plaats van het „ik" van hoofdstuk 7 vindt men den Geest — den Geest als leven. De geest is leven om der gerechtigheid wil. Verder zijn wij kinderen Gods, en wij hebben den Geest der aanneming tot kinderen, door welken wij roepen: Abba, Vader! Die Geest van God is in ons de bron van vreugde; Hij is de Trooster in de droefheid, welke uit die vreugde zelve voortvloeit in zulk een zondige wereld, als waarin wij leven. Dit gaat tot vs. 28. God is *in* ons. En van

vs. 28 tot het einde aanschouwen wij de zekerheid en de heerlijke gevolgen van de gezegende waarheid, dat God *voor* ons is.

Doch de Schrift gaat nog een schrede verder. De rechtvaardigheid Gods heeft zich niet alleen geopenbaard in den dood en de opstanding van Christus maar ook in zijne verheerlijking aan Gods rechterhand. In Joh. 16 vs. 10 lezen wij, dat de tegenwoordigheid des Heiligen Geestes op aarde voor de wereld een getuigenis is van gerechtigheid, omdat Jezus tot zijnen Vader ging, en de wereld Hem niet meer zou zien. De Heilige Geest, door den aan Gods rechterhand verheerlijkten Jezus gezonden, is het bewijs, dat de wereld Christus verworpen heeft, en tengevolge daarvan zal worden geoordeeld. God heeft zijne rechtvaardigheid getoond, door Christus als mensch aan zijne rechterhand te plaatsen. Het gevolg hiervan zal voor de wereld zijn het oordeel; maar voor ons, die gelooven, dat wij daar zullen zijn, waar Hij nu is. In Joh. 17 spreekt de Heer daarover. „Vader! verheerlijk uwen Zoon, opdat ook uw Zoon U verheerlijke." Jezus had als de Zoon van God recht op de heerlijkheid. Hij had die heerlijkheid gehad van eeuwigheid, en als Zoon zou Hij ze tot in eeuwigheid bezitten. Maar Hij voegt er een tweede reden bij. „Ik heb U verheerlijkt op de aarde; ik heb voleindigd het werk, dat Gij mij gegeven hebt om te doen; en nu verheerlijk mij, Gij Vader! met de heerlijkheid, die ik bij U had, eer de wereld was." Dit was zijne verheerlijking als Mensch. Hij had het werk volbracht, dat de Vader Hem te doen gegeven had, en daarom had Hij het recht om de heerlijkheid des Vaders in te gaan. Gods rechtvaardigheid moest Hem opnemen in de heerlijkheid. Waarom? Omdat God in zijne natuur en in zijn Wezen volkomen verheerlijkt was door het werk van Christus. „Nu is de Zoon des menschen verheerlijkt, en God is in hem verheerlijkt." Hemelsche heerlijkheid was hiervan het rechtvaardig gevolg. Maar dan, zoodra de Heer als Zoon des menschen verheerlijkt

wordt aan Gods rechterhand, deelen *wij*, voor wie Hij God verheerlijkt en het werk volbracht heeft, in die heerlijkheid. „Ik heb hun de heerlijkheid gegeven, die Gij mij gegeven hebt. Vader! ik wil, dat, waar ik ben, ook die bij mij zijn, die Gij mij gegeven hebt." Naar zijne rechtvaardigheid wekte God Christus op uit de dooden, en plaatste Hem aan zijne rechterhand in den hemel; en tengevolge daarvan zijn wij gerechtvaardigd en verheerlijkt. „Die Hij geroepen heeft, die heeft Hij ook gerechtvaardigd; en die Hij gerechtvaardigd heeft, die heeft Hij ook verheerlijkt."

Trekken wij nu de resultaten van ons onderzoek in weinige woorden samen. De zonde was in de wereld gekomen, had wanorde in Gods schoone schepping gebracht, en den mensch aan Gods regeering ontrukt, zoodat de engelen Gods getuigen moesten zijn van de macht en de gevolgen des kwaads. Had God in rechtvaardigheid geoordeeld, en de goddeloozen verdelgd, dan zou er geen liefde, spaarde Hij hen, dan zou er geen rechtvaardigheid zijn. Waar zou dan zijne waarheid zijn gebleven, die den dood over den overtreder had bedreigd? Waar zijne majesteit, die met voeten getreden was? Het karakter van God was er geheel in betrokken. Doch de Heere Jezus offert zich op voor de heerlijkheid zijns Vaders, in overeenstemming met Gods eeuwig raadsbesluit. De bezolding der zonde is de dood; en Hij geeft zich over in den dood. Het kruis is hiervan het bewijs. Niemand kan aan het oordeel Gods ontkomen dan door zijnen dood. De majesteit Gods was beleedigd; maar Hij onderwerpt zich aan Gods toorn om die majesteit te bevredigen. Aldus was Gods rechtvaardigheid verheerlijkt in het oordeel over de zonde; en tevens was Gods liefde voor zondaars ontvouwd, zooals niets anders die ontvouwen kon. Welk een tooneel! Niets, niets is daarmeê te vergelijken, in de geheele geschiedenis der menschheid. Al het geschapene kan vernietigd worden, maar dit blijft tot in eeuwigheid. Op

het kruis werd God verheerlijkt. En nu verheerlijkte God Christus in zichzelven, en plaatste Hem aan zijne rechterhand. Dit was rechtvaardigheid. Geen menschelijke heerlijkheid kon het loon zijn voor de verheerlijking Gods. De ware belooning kon alleen Gods heerlijkheid zijn. Daarom werd Christus opgewekt en ter rechterhand Gods gezet in de hoogste hemelen; zoodat God zijne goddelijke rechtvaardigheid volkomen openbaarde. Deze verheerlijking van God nu ten opzichte van de zonde geschiedde voor ons, voor allen, die gelooven in Christus. Daarom wordt de waarde van dat werk ons toegerekend. Naar zijne rechtvaardigheid wekt God ons op met Christus, en ontvangt ons in zijne heerlijkheid, gelijk Hij Christus daar ontvangen heeft, want Hij heeft Hem daar ontvangen krachtens het werk, dat Hij *voor ons* gedaan heeft. Wij zijn geworden de rechtvaardigheid Gods in Hem; want door ons alzoo te zegenen, door ons te rechtvaardigen, voldoet God slechts aan het recht, dat Christus verkregen heeft door zijn werk op het kruis. Het is alleen genade omtrent ons, maar het is niettemin de rechtvaardigheid van God. Derhalve wordt al de waarde van het werk van Christus ons toegerekend, en toegerekend als rechtvaardigheid. „Dien, die geene zonde gekend heeft, heeft Hij zonde voor ons gemaakt, opdat wij zouden worden de rechtvaardigheid Gods in Hem." Wij zijn niet alleen vrij van zonde en oordeel, van straf en toorn; maar wij zijn als rechtvaardigen voor God gesteld in Christus Jezus, zoodat wij nu reeds met volle vrijmoedigheid, ten allen tijde, in zijne heilige tegenwoordigheid kunnen verschijnen, en eenmaal met Jezus zullen wonen in het heerlijk Vaderhuis. Moge de Heer ons geven den rijkdom dezer genade te verstaan, de plaats welke ons betaamt, in te nemen, en ons te verblijden in de hoop der heerlijkheid, die ons wacht daarboven, en waarin Jezus ons reeds is voorgegaan!

Josia en zijn tijd.

(2 Kron. XXXIV, XXXV.)

Vier en twintig eeuwen zijn voorbijgesneld, sedert koning Josia leefde en regeerde; maar zijne geschiedenis is rijk aan leering, welke hare nieuwheid en kracht nooit verliest. Het oogenblik, waarop hij den troon zijner vaderen beklom, was een oogenblik van duisternis en bedruktheid. De stroom des bederfs had zijn hoogste punt bereikt; en het zwaard des oordeels, in Gods lankmoedigheid tot hiertoe teruggehouden, was op het punt van in ontzagwekkende strengheid over de stad Davids uitgetogen te worden. De schitterende regeering van Hiskia was gevolgd door een lang en treurig tijdvak van vijf en vijftig jaar onder de heerschappij van zijn zoon Manasse; en hoezeer de roede der tuchtiging dezen grooten zondaar tot bekeering had gebracht, zoo was de scepter niet zoodra aan zijne hand ontvallen, of hij werd opgevat door zijn goddeloozen zoon Amon, die „deed dat kwaad was in de oogen des Heeren,... deze Amon vermenigvuldigde de schuld. En zijne knechten maakten een verbintenis tegen hem, en doodden hem in zijn huis..... En het volk des lands maakte Josia, zijn zoon, koning in zijne plaats." (2 Kron. 33 : 22—25.)

Zoo geraakte dus Josia, een kind van acht jaar, op den troon van David, omgeven door de saâmgehoopte ongerechtigheden van zijn vader en zijn grootvader. Indien de lezer voor een oogenblik 2 Kron. 23 wil opslaan, zal hij een verbazingwekkende schildering vinden van den stand der zaken, ten tijde dat Josia's geschiedenis aanving. Zoo waren er: „afgodspriesters, die de koningen van Juda gesteld hadden, opdat men rooken zou op de hoogten, in de steden van Juda, en roudom Jeruzalem; mitsgaders die voor Baäl, de zon en de maan en de planeten, en al het heir des hemels rookten." (Vers 5.)

Denk eens aan, lezer! koningen van Juda, opvol-

gers van David, die priesters aanstelden om wierook te branden voor Baäl. Herinner u daarbij, dat ieder van deze koningen van Juda verplicht was zich een afschrift te maken van het boek der wet, hetwelk hij bij zich te houden had, en waarin hij lezen moest „al de dagen zijns levens, opdat hij den Heere, zijnen God, leere vreezen, om te bewaren al de woorden dezer wet en deze inzettingen om die te doen." (Zie Deut. 17 : 18, 19.) Bovendien waren er „paarden, die de koningen van Juda gesteld hadden voor de zon," en dat nog wel„ bij den ingang van het huis des Heeren," en „wagenen van de zon," en „hoogten, die Salomo, de koning van Israël, gebouwd had voor Astoreth, het verfoeisel der Zidoniërs, en voor Kamos, het verfoeisel der Moäbieten, en voor Milchom, het verfoeisel der kinderen Ammons."

Dit is alles hoogst ernstig, en mag niet door ons worden voorbijgegaan als een eenvoudig feit uit de oude geschiedenis. Wij behoefden ons niet te verwonderen, wanneer wij van de koningen van Babylon of Perzië vernamen, dat zij afgodspriesters aanstelden en het heir des hemels aanbaden. Maar wanneer het betreft koningen van Juda, nakomelingen en opvolgers van David, kinderen Abrahams, menschen, die het boek der wet Gods konden lezen, geroepen om dat boek aanhoudend te betrachten, dan bevat deze mededeeling een belangrijke waarschuwing voor ons, die wij niet ongestraft kunnen veronachtzamen. Al zijn *wij* niet zoozeer in gevaar van wierook te gaan branden voor Baäl, toch zijn „al deze dingen hun overkomen tot voorbeelden, en zijn beschreven tot waarschuwing van ons, op dewelke de einden der eeuwen gekomen zijn." (1 Kor. 10 : 11.)

Doch hoe moeten wij ons al die grove en vreeselijke zonden, waartoe Salomo en zijne opvolgers vervielen, verklaren? Waar kwamen zij uit voort? Uit veronachtzaming van het Woord Gods. Dit was de bron van al de ellende en al het leed. Mocht elke naamchristen, mocht de geheele gemeente Gods daaraan den-

ken! De veronachtzaming van de H. Schrift was de vruchtbare bron van al die dwaling en al dat verderf, hetwelk Israëls geschiedenis oplevert, en de oorzaak was, dat Jehovah zijn volk zoo menigmaal met de roede moest bezoeken. „Door het woord uwer lippen heb ik mij gewacht voor de paden des inbrekers." (Ps. 17 : 4.) „Van kinds af hebt gij de Heilige Schriften geweten, die u wijs kunnen maken tot zaligheid door het geloof, hetwelk in Christus Jezus is. Al de Schrift is van God ingegeven, en is nuttig tot leering, tot wederlegging, tot verbetering, tot onderwijzing die in de rechtvaardigheid is, opdat de mensch Gods volmaakt zij, tot alle goed werk volmaaktelijk toegerust." (2 Tim. 3 : 15—17.)

In deze twee plaatsen hebben wij het Woord Gods voorgesteld in zijne tweevoudige werking, vooreerst om ons te bewaren tegen alle kwaad, ten tweede om ons tot alle goed werk toe te rusten. Het bewaart ons voor de paden des inbrekers, en het leidt ons in de paden des Heeren. Van hoeveel belang is dus de naarstige, ernstige, biddende overdenking der H. Schrift! Hoe noodig is het om een geest van eerbiedige onderworpenheid, in alle dingen, aan het gezag van Gods Woord aan te kweeken!

Hoe werd dit herhaaldelijk en dringend aan Gods oude volk op het hart gedrukt! „Nu dan, Israël! hoor naar de inzettingen en naar de rechten, die ik ulieden leere te doen. Behoudt ze dan, en doet ze. Wacht u en bewaart uwe ziel, dat gij niet vergeet de dingen, en dat zij niet van uw hart wijken al de dagen uws levens." (Deut. 4 : 1—9.) Bedenken wij het zorgvuldig, dat „de wijsheid en het verstand" eenvoudig bestaan in het wegleggen van de geboden Gods in onze harten. Het Woord Gods maakte den grond uit, waarop Israëls zedelijke meerderheid, tegenover de andere volken, gevestigd was. Het was niet de geleerdheid van de Egyptenaren of de Chaldeeërs, maar de kennis *van* en het acht geven *op* de inzettingen en rechten des Heeren, huns Gods, die Israëls

wijsheid en wezenlijke grootheid uitmaakten, en hen bestand deed zijn tegen elken uitwendigen en inwendigen vijand.

En is dit niet evenzeer toepasselijk op Gods volk in dezen tijd? Is niet de gehoorzaamheid aan het Woord Gods ook onze wijsheid, onze veiligheid en het fondament van alle wezenlijke, zedelijke meerderheid? Gewisselijk. Als wij de geschiedenis nagaan van David en zijne opvolgers, dan zullen wij vinden, dat, zonder een enkele uitzondering, zij, die de geboden Gods onderhielden, veilig, gelukkig, voorspoedig en machtig waren. En zoo is het altijd.

Het spreekt echter vanzelf, dat wij — om het Woord Gods te kunnen gehoorzamen — er meê bekend dienen te zijn, en om er meê bekend te worden, moeten wij het zorgvuldig bestudeeren. En hoe moeten wij dat doen? Met de ernstige begeerte om zijn inhoud te verstaan, met diepen eerbied voor zijn gezag, en met het oprechte voornemen om zijne voorschriften op te volgen, er kome van wat wil. Indien wij door de genade op deze wijs de Schriften bestudeeren, kunnen wij verzekerd zijn van in de kennis en wijsheid toe te nemen. Maar, helaas! er is een vreeselijke onkunde in de Schriften onder de Christenen. Wij gevoelen dit zeer diep, en onze bedoeling met het bepalen der aandacht op Josia en zijn tijd is juist, om in de ziel een ernstige begeerte op te wekken naar een diepere bekendheid met Gods heilig Woord en een onvoorwaardelijker onderwerping van het hart, het geweten en het verstand aan dezen volmaakten toetssteen. Wij gevoelen het belang van dit onderwerp op het oogenblik, dat de vijand tot een verschrikkelijke hoogte er in geslaagd is om de harten tot allerlei dwaling en zonde te vervoeren, door de oogen van Gods volk te verblinden en de zielen der menschen in 't algemeen te verwarren. In plaats van met Astoreth, Kamos en Milchom hebben wij met ongeloof en bijgeloof, met den materialist en den spiritist te doen.

Wij gelooven, dat, tegenover dit velerlei kwaad, het ééne groote doel der christelijke bediening, zoo mondeling als schriftelijk, moet wezen om het Woord van God op de harten en de gewetens te drukken, met rechtstreeksche verwijzing naar de beginselen en invloeden, die in de wereld, heden ten dage, werkzaam zijn.

De Christenen over 't algemeen gelooven niet, dat er zoo velerlei booze invloeden in het spel zijn. Nochtans vindt men millioenen zielen, die hun hoop voor de eeuwigheid bouwen op den zandgrond van inzettingen, gewoonten en godsdienstplechtigheden. Er is een merkbare terugkeer tot de bijgeloovigheden der middeleeuwen en tot de overleveringen der zoogenaamde „vaderen;" een zucht naar wat oud is; een sterk verlangen naar die dingen, welke de zinnen streelen, en dat ook in toepassing op de godsdienst. De godgeleerdheid, de eeredienst en de tucht van de onderscheidene kerken der hervorming blijken onvoldoende om de innige zielsbehoefte aan godsdienst te vervullen. Zij zijn te eenvoudig om harten te bevredigen, die verlangen naar iets tastbaars, waarop zij kunnen leunen en steunen, naar iets om de zinnen te behagen. Vandaar de neiging bij menig godsdienstig gemoed naar de Roomsche kerk. Is nu de waarheid niet het eigendom der ziel geworden, is daar niet de levende verbinding met Christus, de hartelijke erkenning van het oppergezag der Schrift, dan is er geen behoedmiddel tegen den machtigen invloed van een godsdienst, die in plechtigheden bestaat. Het verstand, de welsprekendheid, de logica, de schoonheden der letterkunde zijn op zichzelve geheel ontoereikend om die gemoederen, waarop wij het oog hebben, in veiligheid te stellen. Zij willen de vormen en bedieningen der godsdienst, daaromheen zullen zij zich scharen, en daarop willen zij bouwen.

Het is droevig belangrijk de pogingen na te gaan, die van verschillende kanten aangewend worden om op de massa's te werken en de menschen bijeen te houden. Voor den nadenkenden Christen is het duidelijk, dat zij,

die deze pogingen aanwenden, een treurig gebrek verraden aan dat gewortelde geloof in de macht van Gods Woord en Christus' kruis, waardoor het hart van den apostel Paulus beheerscht werd. Zij slaan niet behoorlijk acht op het ernstige feit, dat Satan's groote doel is om de zielen in onbekendheid te houden met de goddelijke openbaring, en alzoo de heerlijkheid des kruises en des persoons van Christus voor hen te verbergen. De duivel heeft immer de waarheid Gods gehaat, en hij zal geen ding onbeproefd laten, om die waarheid werkingloos te maken op het hart des menschen. Uit dien hoofde heeft hij godsdienstgebruiken en plechtigheden voor den één; de macht der rede voor den ander; en wanneer de een èn de ander van deze dingen verzadigd zijn, en naar iets bevredigends smachten, voert hij ze tot de gemeenschap en den omgang met de geesten der afgestorvenen. De uitwerking is dezelfde: de zielen worden afgehouden van de Schriften, en van den Heiland, daarin geopenbaard.

Hoogst treurig is het daarbij te denken aan de lauwheid en onverschilligheid van hen, die belijden de waarheid te bezitten. Wij hebben groote vrees voor onze kinderen, die opgroeien in dergelijke atmosfeer, als die ons tegenwoordig omgeeft, en die steeds donkerder wordt. Wij wenschten meer ernst bij de Christenen om den kinderen de kostbare en tot zaligheid leidende kennis van het Woord Gods aan te brengen. Het kind Josia en het kind Timotheüs moeten ons opwekken tot meer ijver in het onderwijzen der jeugd, hetzij in den kring van het huisgezin, hetzij in de zondagschool, of op welke wijze wij hen kunnen bereiken. Het gaat niet aan met over elkaar geslagen armen te zeggen: „Als Gods tijd dáár is, zullen onze kinderen bekeerd worden, en tot zoolang zijn onze pogingen vruchteloos." Dit is een noodlottige dwaling. „God is een belooner dergenen, die Hem zoeken." (Hebr. 11.) Hij zegent onze biddende pogingen in de onderwijzing onzer kinderen. En wie kan den zegen bepalen van een vroege leiding op den rechten weg, van een

karaktervorming onder heilige invloeden, en van de verrijking van den geest met het ware, reine en liefelijke? Wie zal, aan den anderen kant, beproeven de kwade gevolgen te berekenen van het laten opgroeien van onze kinderen in volslagen of halve onbekendheid met de dingen Gods? Wie vermag de treurige gevolgen te schetsen van een verdorven verbeelding, van een geest toegerust met ijdelheid, dwaasheid en valschheid, van een hart reeds vroeg gemeenzaam met allerlei tooneelen van zedelijke laagheid? Wij aarzelen niet te verklaren, dat de Christenen een zware verantwoording op zich laden, als zij toelaten, dat de vijand het gemoed hunner kinderen vrijelijk in beslag neemt juist in den tijd, dat zij het meest voor indrukken vatbaar zijn.

Het is overigens wel waar, dat de levendmakende kracht des H. Geestes moet werken, zoowel bij de kinderen der Christenen, als bij die van anderen, en dat zij „wedergeboren" moeten worden; maar dit heft volstrekt niet onze verantwoordelijkheid op in betrekking tot onze kinderen, en moet in geenerlei opzicht onzen ijver verlammen of onze ernstige pogingen belemmeren. Alle goddelijke en menschelijke beweegredenen roepen ons op, om onze dierbare kleinen te beschutten tegen elken boozen invloed, en ze op te voeden in hetgeen heilig en goed is. En niet alleen, dat wij zoo te handelen hebben met betrekking tot onze eigen kinderen, maar ook met betrekking tot de duizenden om ons heen, die gelijk zijn aan schapen, welken geen herder hebben, en maar al te zeer grond vinden om uit te roepen: „Geen mensch bekommerde zich over mijne ziel!"

De studie van de geschiedenis van Josia en zijn tijd leert ons vooral één hoogst kostbare les, namelijk: de waardij en het gezag van Gods Woord.

In den menschelijken geest ligt een sterke neiging om te steunen op menschelijk gezag. Vandaar dat

millioenen onder de naamchristenen geheel en al van het Woord Gods beroofd zijn geworden, omdat zij leefden en stierven onder de begoocheling, niet te kunnen weten dat het Gods Woord was, zonder het goedkeurend gezag van menschen. Hierdoor wordt echter Gods Woord terzijde gesteld. Indien dat Woord, zonder het gezag van menschen, niet van nut kan zijn, dan is het Gods Woord niet. Gods Woord wordt dan verklaard onvoldoende te zijn, indien niet de mensch verzekert, dat het God is, die spreekt. Dit is een zeer gevaarlijke dwaling, waarvan de wortel dieper ligt dan menigeen denkt. Dikwijls is tot ons gezegd, bij het aanhalen van teksten uit de Schrift: „hoe weet gij dat dit Gods Woord is?" Wat is de strekking van zulk een vraag? Natuurlijk om het gezag van het Woord te ontkennen. Het hart, dat zulk een vraag kan opwerpen, wil eigenlijk in het geheel niet door de Heilige Schrift zich laten besturen. Het ligt aan den wil. Men is zich bewust, dat het Woord een en ander veroordeelt, hetwelk het hart liefheeft en niet loslaten wil; en vandaar de poging om het Woord maar geheel terzijde te stellen.

Waardoor kunnen wij dan weten, dat het boek, hetwelk wij Bijbel noemen, het Woord van God is? Ons antwoord luidt: dit boek bewijst zelf zijn eigen geloofwaardigheid, en dat wel op elke bladzijde en in elken regel. Het is waar, dat alleen de H. Geest, de goddelijke schrijver zelf van den Bijbel, ons die geloofwaardigheid kan doen aannemen; maar wij kunnen niet toelaten of begeeren, dat het woord eens menschen aan het Woord Gods gezag verleene, of wij staan op den bodem des ongeloofs ten opzichte van de openbaring van God. Indien God niet rechtstreeks tot het hart spreken kan, indien Hij de verzekering niet geven kan, dat Hij zelf het is, die spreekt, waar bevinden wij ons dan? Waarheen moeten wij ons dan wenden? Indien God zich zelf niet verstaanbaar maken kan, kan de mensch het dan wel? Kan de mensch God verbeteren? Kan het gezag van de

kerk, een decreet van eenig concilie, een uitspraak van de „vaderen," een stelling van de godgeleerden ons meer zekerheid geven dan God-zelf? Zoo ja, dan zijn wij even volkomen zonder fondament, evenzeer in volslagen duisternis, als wanneer God in het geheel niet gesproken had. Natuurlijk: indien God niet gesproken heeft, zijn wij geheel in het duister; maar indien Hij heeft gesproken, en wij zijn Woord niet kunnen verstaan, zonder dat de mensch er bij komt, waar ligt dan het onderscheid? Is het voor mijne lezers niet duidelijk, dat indien God, in zijne groote genade, ons een openbaring gegeven heeft, deze op zichzelve voldoende moet wezen; en, aan den anderen kant, dat elke openbaring, die op zichzelve niet voldoende is, onmogelijk van God kan zijn? En voorts is het niet even klaar, dat, zoo wij niet kunnen gelooven hetgeen God zegt, omdat Hij het zegt, wij geen veiliger grondslag hebben om op te staan, bijaldien de mensch zich aanmatigt er zijn goedkeurend zegel aan te hechten?

Wij waardeeren de gezonde kritiek, de geleerdheid, het getuigenis van vrome reizigers, die getracht hebben licht te verspreiden over den gewijden tekst, kortom, wij waardeeren alles wat strekken kan om ons voort te helpen in de studie der H. Schrift; maar ten slotte keeren wij met meer nadruk tot onze bewering terug, dat het Woord van God zichzelf genoeg is en oppergezag heeft. Wij gelooven, dat God ons de zekerheid in onze eigene zielen geven kan, dat de H. Schriften inderdaad zijn eigen Woord zijn. Indien God ons die zekerheid niet geeft, dan gewis kan een mensch ze ons evenmin geven; en indien Hij ze geeft, hebben wij die van den mensch niet noodig. Daarom zegt de Apostel tot zijn zoon Timotheüs: „Blijf gij in hetgeen gij geleerd hebt, en waarvan u verzekering gedaan is, wetende van wien gij het geleerd hebt." (2 Tim. 3 : 14.)

Hoe wist Timotheüs, dat de Heilige Schrift het Woord van God was? Door goddelijke onderrichting. Hij wist

van wien hij het geleerd had. Ziedaar het geheim. Er was een levende band tusschen zijne ziel en God, en hij herkende in de Schrift de stem van God zelf. Zoo moet het zijn. Het is niet voldoende verstandelijk overtuigd te zijn door menschelijke bewijsgronden, dat de Bijbel het Woord van God is; wij moeten door goddelijk onderricht zijn vermogen op hart en geweten kennen; en wanneer dit het geval is, hebben wij geen menschelijke bewijzen voor de goddelijkheid van den Bijbel meer noodig, evenmin als wij een kaars behoeven, om op klaarlichten dag te bewijzen, dat de zon schijnt. Wij zullen dan gelooven hetgeen God zegt, omdat Hij het zegt, en niet omdat de mensch er zijn zegel aan hecht, of omdat wij het gevoelen. „Abraham geloofde God, en het werd hem tot gerechtigheid gerekend." Hij wist, in wien hij geloofde, en dit gaf hem heilige vastheid. Dit was de ware grond voor Abraham en Josia, voor Lukas en Teophilus, voor Paulus en Timotheüs; en dit moet de grond zijn voor den schrijver en den lezer dezer regelen, of wij zullen niet bestand zijn tegen den overstroomenden vloed des ongeloofs, die de grondslagen wegspoelt, waarop duizenden naamchristenen staan.

Wij moeten tegenover de redeneeringen van den twijfelaar of ongeloovige vast staan in de belijdenis: „Ik weet in wien ik geloofd heb," dan zullen al hunne geleerde boeken voor ons niets meer zijn dan muggen in het zonnelicht. Zij kunnen de hemelsche stralen van de openbaring onzes Vaders onmogelijk beletten onze ziel te bereiken. Wij mogen niet in staat zijn onzen weg te vinden in den doolhof van menschelijke stelsels van godgeleerdheid; maar Gods stem spreekt in de Schrift — spreekt tot het hart — spreekt tot *mij*: dat geeft leven en vrede: meer heb ik niet noodig.

Doch laten wij ons nu wenden tot Josia's geschiedenis, om te zien, hoe alles, wat wij gezegd hebben, zijn opheldering daarin vindt. „Josia was acht jaar oud, toen hij koning werd." Zijn vader was op vier-en-twintig-

jarigen leeftijd vermoord, na in een korte regeering gedaan te hebben „dat kwaad was in de oogen des Heeren." Welk een aanblik van Juda's verval wordt ons hierin gegeven! Doch God was boven alles. Wij lezen van Josia: „Hij deed, dat recht was in de oogen des Heeren, en wandelde in de wegen van zijnen vader David, en week niet af ter rechter-, noch ter linkerhand. Want in het achtste jaar zijner regeering, toen hij nog een jongeling was, begon hij den God zijns vaders David te zoeken; en in het twaalfde jaar begon hij Juda en Jeruzalem van de hoogten en de bosschen, en de gesneden en de gegoten beelden te reinigen." Voorwaar dit was een goed begin. Als het hart onder den indruk is van de vreeze des Heeren, dan wordt het bewaard voor een heirleger van zonde en dwaling. „De vreeze des Heeren is het beginsel der wijsheid;" en zij leerde dezen vromen jongeling onderscheiden wat „recht" was, en dat te doen. Er ligt een groote kracht en beteekenis in die uitdrukking: „Hij deed wat recht was in de oogen des Heeren." Het was niet dat recht was in zijn eigen oogen, noch in de oogen des volks, noch in de oogen zijner voorgangers, maar eenvoudig dat recht was in 's Heeren oogen. Dit is de grondslag voor elke daad, die recht is. Tenzij de vreeze des Heeren in het hart gevestigd is, kan er niets zijn, dat recht, verstandig of heilig is. Hoe zou dit ook kunnen, daar het beginsel van hetgeen wijs is, gemist wordt. Wij kunnen veel doen uit vreeze van menschen, uit kracht van gewoonte, maar nooit zullen wij doen wat recht is in de oogen des Heeren, tenzij onze harten er toe gebracht zijn om de vreeze van zijnen heiligen Naam te leeren. Dit is het groote beginsel, hetwelk alles regelt. Het schenkt ernst en degelijkheid, en bewaart tegen lichtzinnigheid en ijdelheid. Een man of een kind, wandelende in de vreeze des Heeren, is altijd ernstig en oprecht, vrij van beuzelachtigheid en gemaaktheid, van opgeblazenheid en hoogdravendheid. Het leven heeft een doel, het hart een voorwerp, en dit

verleent een hooge mate van kracht aan den geheelen handel en wandel.

Verder lezen wij van Josia, dat hij niet afweek ter rechter-, noch ter linkerhand. Welk een getuigenis geeft hier de H. Geest betreffende een jongeling. Hoezeer hebben wij behoefte aan deze eenvoudige beslistheid! Zij heeft altijd veel waarde, maar niet het minst in een tijd van lauwheid en vrijdenkerij, van valsche vrijzinnigheid en nagebootste liefde, gelijk de tegenwoordige. Zij geeft grooten vrede des gemoeds. Hoe wordt een wankelend mensch heen en weer geslingerd, zonder ooit vrede te kennen! „Een dubbelhartig man is ongestadig in al zijne wegen." Hij beproeft iedereen te behagen, en behaagt ten slotte niemand. De besliste mensch daarentegen heeft er maar *één*, dien hij behagen moet. Dit verleent eenheid en bestemdheid aan zijn leven en karakter. Het is een groote verlossing geheel afgedaan te hebben met menschenbehagen en oogendienst, zoodat men het oog kan vestigen op den Meester alleen, en met Hem kan voortgaan door goed gerucht en kwaad gerucht. Eenvoudige beslistheid is vooral thans noodig voor den dienstknecht van Christus; want, voorwaar, indien de vijand ons wankelend of besluiteloos vindt, hij zal alles in het werk stellen om ons geheel van het smalle pad af te dringen.

Alvorens wij nu het groote werk, waartoe Josia verwekt was, gaan beschouwen, moeten wij den lezer vooral indachtig maken op de woorden: „In het achtste jaar zijner regeering, toen hij nog een jongeling was, begon hij den God zijns vaders David te zoeken." Hier is het uitgangspunt van al Josia's arbeid. Hij begon met God te zoeken. Laat jonge Christenen daarover nadenken. Honderden hebben misschien schipbreuk geleden door te vroeg aan het werk zich te zetten. Zij zijn zich druk gaan maken met hun werk, alvorens hun hart recht vast stond in de vreeze en liefde Gods. Het diende niet vergeten te worden, dat God hen, die Hij in het openbaar

wil gebruiken, in het verborgen opvoedt; en tevens, dat al zijne meest geëerde dienstknechten meer bezig waren met hun Meester dan met hun werk. Wij schatten het werk niet gering, integendeel; doch wij hebben bevonden, dat zij, die merkbaar erkend zijn door God, en die een lange en bestendige loopbaan van dienst en getuigenis hebben afgelegd, begonnen zijn met diep en ernstig hartewerk in de verborgenheid der tegenwoordigheid Gods. En anderzijds dat, waar iemand vóór den tijd in het openbaar ging arbeiden, waar hij begon te onderwijzen, alvorens hij was begonnen te leeren, zoo iemand spoedig bankroet maakte en terug ging. Gods plantingen zijn diep geworteld en van langzamen groei. Josia begon God te zoeken vier jaar vóór hij zijn openbaar werk aanving. Bij hem was een stevig fondament van wezenlijke, persoonlijke godsvrucht, waarop het gebouw van zijne dienst kon opgetrokken worden. Dit was ook noodig, want hij had een groot werk te verrichten. Hoogten en bosschen, gesneden en gegoten beelden waren in menigte daar, en maakten een buitengewone getrouwheid en beslistheid noodig. Waar moest hij die zoeken? In de schatkameren Gods, en dáár alleen. Josia was slechts een kind, en de invoerders der valsche godsdienst waren mannen van leeftijd en ondervinding. Maar hij zocht zijne hulp bij den God zijns vaders David, en bij Hem ontving hij de wijsheid en kracht, die hij noodig had tot de taak, die voor hem lag. En die taak was veelomvattend. De onreinheden van gansche eeuwen en geslachten moesten worden weggeruimd; en niettegenstaande de hervorming, in de dagen van Hiskia tot stand gekomen, scheen het, alsof er opnieuw met het werk der reiniging moest worden aangevangen. Behalve hetgeen wij reeds uit vs. 2 en 3 van Hoofdstuk 34 hebben aangehaald, lezen wij verder: „En men brak voor zijn aangezicht af de altaren der Baäls; en de zonnebeelden, die omhoog boven dezelve waren, hieuw hij af; de bosschen ook, en de gesneden

en gegoten beelden verbrak, en vergruisde, en strooide hij op de graven dergenen, die hun geofferd hadden. En de beenderen der priesteren verbrandde hij op hunne altaren, en hij reinigde Juda en Jeruzalem. Daartoe in de steden van Manasse, en Efraïm, en Simeon, ja, tot Nafthali toe, in hare woeste plaatsen rondom, brak hij ook de altaren af en de bosschen, en de gesneden beelden stampte hij, die vergruizende, en al de zonnebeelden hieuw hij af in het gansche land van Israël: daarna keerde hij weder naar Jeruzalem." (Vers 4—7.) Hoe blijkt hier, tot welk een vreeselijk verval zelfs het volk Gods kan komen, wanneer het eenmaal van de Schrift is gaan afwijken. En nog altijd, zoodra iemand slechts een haarbreed van de Schrift zich verwijdert, is het niet te berekenen tot welke gedrochtelijke buitensporigheden hij vervallen kan. Wij zouden geneigd zijn ons te verwonderen hoe, bijvoorbeeld, zulk een man als Salomo er ooit toe komen kon, hoogten te bouwen voor het verfoeisel der Zidoniërs, der Moabieten en der Ammonieten. Maar dan kunnen wij opmerken, dat hij *begonnen* zijnde met ongehoorzaamheid aan het Woord des Heeren, door vrouwen te nemen uit deze heidensche volken, er geleidelijk toe komen moest om de eeredienst zelf van die heidenen over te nemen.

Vergeet dus niet, mijn lezer! dat alle verkeerdheid en verwarring, alle schande en oneer, die later volgde, zijn aanvangspunt had in de veronachtzaming van het Woord des Heeren. Daar werkt de satan altijd heen — om Gods volk van Gods Woord af te trekken! Josia echter bekreunde er zich niet om, dat al die bosschen en beelden konden roemen op oudheid en op het gezag der „vaderen." Ook liet hij zich niet leiden door de bedenking, dat al deze altaren en hoogten konden beschouwd worden als zoovele bewijzen van een ruim hart, een onbekrompen verstand en een liberalen geest, die alle kleingeestigheid, bijgeloovigheid en onverdraagzaamheid met verachting van zich wierp. Niets van dit alles had

invloed op zijn hart. Zoodra iets niet gebouwd was op het fondament „zoo zegt de Heer," was het eenige, dat hij er meê deed, het tot stof te vermalen en te verstrooien.

De verschillende tijdperken in het leven van Josia zijn zeer nauwkeurig aangegeven. In het *achtste* jaar zijner regeering begon hij den God zijns vaders David te zoeken. In het *twaalfde* jaar begon hij Juda en Jeruzalem te reinigen. En in het *achttiende* jaar zond hij Safan, om het huis des Heeren zijns Gods te verbeteren. Wij bespeuren hierin den vooruitgang, die altijd het gevolg is van een oprecht voornemen des harten om den Heer te dienen. „Het pad des rechtvaardigen is als een schijnend licht, lichtende en schijnende tot den vollen dag toe." Zoodanig was het pad van Josia; en zoodanig kan ook het pad van mijn lezer zijn, indien hij slechts geleid wordt door hetzelfde ernstige voornemen.

Indien wij de eerste twaalf hoofdstukken van Jeremia lezen, zullen wij ons een denkbeeld kunnen vormen van den stand van zaken in de dagen van Josia. Het scheen alsof alles tot den oorsponkelijken toestand van chaos en duisternis was wedergekeerd. Rijk en arm, oud en jong, profeten, priesters en het volk, allen waren vervallen tot een toestand van ijdelheid, bedrog en ingekankerde boosheid, zooals alleen gewijde schrijvers kunnen voorstellen. Doch door welk een schrikkelijk verval wij ook mogen omgeven zijn, wij, persoonlijk, kunnen nochtans den Heer dienen, mits er een voornemen des harten zij om zulks te doen. Juist in de donkerste tijden komt het licht der persoonlijke, oprechte vroomheid het helderste uit. Dezelfde omstandigheden, die door de traagheid en ontrouw worden gebruikt tot een voorwendsel om met den stroom mee te gaan, zijn voor een oprecht gemoed aansporing om pal te staan. Wat zag Josia om zich heen? Verraad, verderf en geweld kenmerkten de publieke zeden. En in de godsdienst waren verkeerdheden en zonden in alle denkbare vormen.

Sommigen daarvan waren grijs van ouderdom, ingevoerd door Salomo en zoo gelaten door Hiskia. De invoering had plaats gehad in het midden van de pracht en heerlijkheid der regeering van Israëls wijsten en rijksten koning; en de vroomste en godvreezendste van Josia's voorgangers hadden ze gelaten, zooals zij ze gevonden hadden.

Wie was dan Josia, dat hij zich zou verbeelden zulke eerwaardige instellingen te vernietigen? Welk recht had hij, die nog slechts een jongeling was, zonder ondervinding, om zich te stellen tegenover mannen, zoo ver boven hem in wijsheid? Waarom maar niet alles laten gaan? Afbreken is gevaarlijk. Oude vooroordeelen aan te tasten is altijd gewaagd. Deze en duizend dergelijke vragen hebben wellicht Josia's hart bestormd, maar zijn antwoord was eenvoudig, duidelijk en beslist. Het was niet het oordeel van Josia tegenover het oordeel zijner voorgangers; maar het oordeel van God tegenover allen, dat hij opvolgde. Hetzelfde beginsel gaf Luther kracht in den vreeselijken strijd, dien hij waagde tegenover de geheele Christenheid. Gelijk Josia had ook hij de bijl te leggen aan den wortel van oude vooroordeelen en gevoelens, die meer dan duizend jaar onbeperkte heerschappij in de kerk hadden gevoerd. Vanwaar de kracht? Door het gevoelen van Maarten Luther te stellen tegenover dat van pausen en kardinalen, van concilies en bisschoppen? Gewisselijk niet; de hervorming ware langs dien weg nooit tot stand gekomen. Het was niet: Luther tegenover de Christenheid; maar de Heilige Schrift tegenover de dwaling.

Dat hebben wij toe te passen ook in den tegenwoordigen tijd. Wij verlangen de opperheerschappij van de H. Schrift, het onbeperkt gezag van het Woord Gods, de volstrekte oppermacht der goddelijke openbaring erkend te zien door de gemeente Gods in hare gansche lengte en breedte. Wij moeten, in alle dingen, volstrekt alleen, geleid worden door het gezag

der Schrift; niet door uitlegging aan de Schrift door onze medestervelingen gegeven, maar door de Schrift zelve.

Dit wordt ons zoo levendig afgebeeld in de daden van Josia, in het achttiende jaar zijner regeering, waarop wij nu de aandacht zullen vestigen. Dit gewichtige jaar werd gekenmerkt door twee groote feiten, namelijk: het vinden van het boek der wet en de viering van het paaschfeest.

Het boek der wet werd gevonden, terwijl de hervormingsmaatregelen van Josia aan den gang waren, — een bewijs te meer van het groote beginsel dat „aan hem, die heeft, meer zal gegeven worden," en dat „indien iemand zijn wil zal doen, hij de leer zal kennen." Josia zond Safan om het huis des Heeren te herstellen, en ..... „Hilkia, de priester, vond het boek van de wet des Heeren, gegeven door Mozes, en ..... Hilkia gaf het boek aan Safan, en Safan bracht het tot den koning. En Safan las het voor den koning. En het geschiedde, toen de koning de woorden der wet hoorde, dat hij zijne kleederen scheurde." (vs. 8—19.) Ziedaar een gevoelig geweten zich buigende onder de werking des Woords. Dit was één liefelijke trek in het karakter van Josia. Hij was in waarheid iemand van een nederigen en verslagen geest, die voor het Woord Gods beefde. Hij was niet verwaand genoeg om het Woord te oordeelen, maar hij liet toe, dat het Woord hem oordeelde. De Schrift is het Woord Gods, en oordeelt den mensch geheel en al. Dat Woord ontdekt de wortels zelf van zijne natuur, en legt de roerselen van zijn zedelijk bestaan bloot. Het houdt den mensch den eeuwigen spiegel voor, in welken hij zich zelven volkomen weergegeven vindt. Daarom kan de mensch de Schrift niet verdragen, zoekt hij ze terzijde te stellen, wil er gaarne aanmerkingen op maken, en verstout hij zich om ze te gaan beoordeelen. Met andere boeken handelt hij niet zoo. Hij doet niet zooveel moeite om

vlekken of tegenstrijdigheden in Homerus of andere schrijvers te ontdekken en aan te wijzen. O neen, want hunne boeken oordeelen hem niet, maar dit Boek oordeelt zijne wegen en handelingen, zijn hart en zijne genegenheden. Er ligt een macht in de Schrift, die alles terneder werpt, en waarvoor — vroeg of laat — een ieder bukken moet. „Het Woord Gods is levend en krachtig, en scherpsnijdender dan eenig tweesnijdend zwaard, en gaat door tot de verdeeling der ziel, en des geestes, en der samenvoegselen, en des mergs, en is een oordeeler der gedachten en der overleggingen des harten." (Hebr. 4 : 12.)

Dit ondervond Josia. Het Woord van God doorboorde hem geheel en al. „En de koning gebood, zeggende: Gaat heen, vraagt den Heere voor mij, en voor het overgeblevene in Israël en in Juda over de woorden dezes boeks, dat gevonden is; want de grimmigheid des Heeren is groot, die over ons uitgegoten is, omdat onze vaders niet hebben gehouden het Woord des Heeren, om te doen naar al hetgeen in dit boek geschreven is." Welk een scherpe tegenstelling tusschen Josia met een verslagen hart, een geopend geweten en gescheurde kleederen, neerbukkende onder de machtige werking van het Woord Gods — en onze hedendaagsche twijfelaars en ongeloovigen, die met uitdagende vermetelheid dat Woord durven te oordeelen! Mochten zij intijds leeren zich nog te buigen voor het Woord des levenden Gods, eer die groote en doorluchtige dag komt, waarin zij zullen gedwongen zijn om te buigen met „weening en knersing der tanden."

„En Hilkia, en die des konings waren, gingen henen tot de profetes Hulda, . . . en zij spraken zulks tot haar." In den aanvang wezen wij er op, dat een kind van acht jaar op den troon van David zat; en hier vinden wij, dat de profetische bediening werd uitgeoefend door een vrouw. Dit heeft beteekenis. De ellende was groot; maar Gods genade bleef niet in gebreke; en Josia was zoo geheel en al verbroken, dat hij bereid was Gods

mededeelingen te ontvangen, door welk kanaal zij hem ook mochten toegevoerd worden. Hoe schoon was zulks! Het mocht vernederend schijnen, dat een koning van Juda raad zocht bij een vrouw; maar die vrouw kon Gods gedachten meedeelen, en dit was voor een verslagen gemoed, gelijk Josia, volkomen genoeg. „Hij zal de zachtmoedigen leiden in het recht, en Hij zal de zachtmoedigen zijnen weg leeren." (Ps. XXV : 9.) Werd er meer die geest van verslagenheid, van zachtmoedigheid onder ons gevonden, er zou minder verwarring, minder twist, minder nuttelooze woordenstrijd zijn. Waren wij allen „zachtmoedig," wij zouden allen door God geleid en onderwezen worden; en zoo zouden wij van één gemoed en één gevoelen zijn, en veel droevige en vernederende verdeeldheid en hartzeer voorkomen.

Zie, welk een volledig antwoord de verslagen Josia van de profetes ontving. „En zij antwoordde: Zoo zegt de Heere: Zie, Ik zal kwaad over deze plaats en hare inwoners brengen; al de vloeken, die geschreven zijn in het boek, dat men voor het aangezicht des konings van Juda gelezen heeft, omdat zij Mij verlaten hebben," enz. Dit alles was slechts de plechtige herhaling van wat Josia reeds gelezen had, maar nu versterkt door de bijvoeging: „zegt den man, die ulieden tot mij gezonden heeft." (vs. 23.) Doch daar was een boodschap van genade voor Josia persoonlijk aan toegevoegd: „omdat uw hart week geworden is, en gij u voor het aangezicht Gods vernederd hebt, ... en uwe kleederen gescheurd, en geweend hebt voor mijn aangezicht, zoo heb Ik u ook verhoord, spreekt de Heere. Zie, Ik zal u verzamelen tot uwe vaderen, en gij zult met vrede in uw graf verzameld worden, en uwe oogen zullen al dat kwaad niet zien." Hier zien wij, hoe God de persoonlijke godsvrucht in tijden van verval opmerkt en waardeert. Josia kon den toestand beschouwd hebben als hopeloos, en alle poging van hemzelven als zonder nut, zoodat het maar beter was alles te laten loopen zooals het liep;

maar hij redeneerde niet alzoo. Neen, hij bukte voor het getuigenis Gods. Hij vernederde zich, scheurde zijne kleederen, en weende. En God merkte dit op. Die tranen waren kostelijk in de oogen Jehova's, en hoezeer het dreigende oordeel zijn loop moest hebben, de boeteling kwam vrij. En niet alleen hijzelf, maar menigeen voor wien hij het werktuig was. Hij wierp zichzelven op God; en toen hij verzekerd was van zijne eigen persoonlijke behoudenis, beijverde hij zich om ook zijne broederen te behouden. Dit is een schoone, zedelijke les voor het hart.

Toen Josia's hart en geweten onder den machtigen invloed van Gods Woord gebracht waren, zocht hij ook anderen daarheen te leiden, dat zij eveneens daarvoor bogen. Het is ook onmogelijk, dat wij het gewicht en den ernst der waarheid zouden gevoelen, en anderen niet onder hare werking zouden zoeken te brengen. Veel waarheid kan geloofd worden met het verstand, in oppervlakkigheid, maar dit zal geen praktisch gevolg teweeg brengen, en het leven en karakter onveranderd laten. En in zooverre de waarheid onze eigene zielen niet aandoet, zal onze voorstelling daarvan de zielen van anderen evenmin aandoen. De beste wijze om anderen diep de waarheid te doen gevoelen, is — ze zelf diep te gevoelen.

Neem, b. v., de waarheid van de komst des Heeren. Wanneer is iemand meest geschikt om zijne hoorders te treffen door de voorstelling van deze waarheid? Ontwijfelbaar, wanneer hijzelf er diep door getroffen is. „De Heer is nabij" — indien deze waarheid verwezenlijkt is in al haren ernst voor de wereld, en in al hare aantrekkelijkheid voor den geloovige, dan zal zij gewis zóó voorgesteld worden, dat de harten der hoorders niet onbewogen blijven. Men ziet spoedig, of iemand *voelt* wat hij zegt. Er moge een zeer heldere en juiste voorstelling van de leer der tweede komst en der daarmee samenhangende waarheden zijn; maar indien het koud en harteloos geschiedt, zal zij zonder kracht op de hoorders blijven. Wat gaf kracht aan Whitefield's toespraken?

Whitefield weende over het volk; geen wonder dat het volk weende onder Whitefield's toespraken. *Hij* moet wel een verharde booswicht zijn, die onbewogen zitten kan onder een prediker, die tranen stort voor de redding zijner ziel.

Men versta ons wel. Wij verbeelden ons niet, dat de wijze van prediken, op zich zelve, een ziel bekeeren kan. Tranen kunnen niet levend maken. Ernst kan niemand wederbaren. „Niet door kracht, noch door geweld, maar door mijnen Geest zal het geschieden, zegt de Heer." Wij gelooven dit van ganscher harte; maar wij hebben nochtans behoefte aan meer diepte van gevoel, meer innigheid, meer kracht, meer wezenlijkheid van besef der waarde van een onsterfelijke ziel en den ontzettenden ernst der eeuwigheid. Zekeren vermaarden tooneelspeler werd door een bisschop gevraagd, hoe het kwam, dat hij meer invloed uitoefende door verdichting, dan de bisschop door de waarheid. Het antwoord luidde: „Ik spreek verdichting, alsof het waarheid, en gijlieden spreekt waarheid, alsof het verdichting ware."

„Toen zond de koning henen, en verzamelde alle oudsten van Juda en Jeruzalem; en de koning ging op in het huis des Heeren, en *al* de mannen van Juda en de inwoners van Jeruzalem, mitsgaders de priesters en de Levieten, en *al* het volk, van den groote tot den kleine toe; en hij las voor hunne ooren *al* de woorden van het boek des verbonds, dat in het huis des Heeren gevonden was. En de koning stond in zijne standplaats, en maakte een verbond voor des Heeren aangezicht om den Heere na te wandelen, ... en hij deed *allen*, die te Jeruzalem en in Benjamin gevonden werden, staan; en de inwoners van Jeruzalem deden naar het verbond van God, den God hunner vaderen. Josia dan ..... maakte allen, die in Israël gevonden werden, te dienen, te dienen den Heere hunnen God: al zijne dagen weken zij niet af van den Heere, den God hunner vaderen, na te volgen." (vs. 29—33.)

Hetgeen ons hierbij allereerst treffen moet, is de omstandigheid, dat Josia zijne verantwoordelijkheid met betrekking tot hen, die hem omringden, ernstig opnam. Dit is te treffender, in zooverre de groote praktische waarheid van de eenheid aller geloovigen tot één lichaam niet door Josia gekend werd, omdat zij nog niet geopenbaard was door God. De leer, vervat in de weinige woorden: „*Eén* lichaam en *één* Geest," werd eerst bekend gemaakt lang na den tijd van Josia, namelijk toen Christus, het verrezen Hoofd, was gaan zitten aan de rechterhand der Majesteit in de hemelen. Maar hoewel deze waarheid nog was „verborgen in God," zoo bestond niettemin de eenheid van Israël als volk. Er was een eenheid als volk, hoewel er niet was de eenheid des lichaams; en deze eenheid werd altijd erkend door de getrouwen, hoedanig ook de uitwendige toestand des volks mocht wezen. De twaalf brooden op de tafel in het heilige waren het goddelijke type van de volmaakte eenheid en de volkomen onderscheidenheid tevens der twaalf stammen. (Lev. 24.) In de duistere en stille waken des nachts, wierpen de zeven lampen van den gouden kandelaar haar licht op de twaalf brooden, door de hand des Hoogepriesters, naar het bevel Gods, op de gouden tafel gerangschikt. In deze beteekenisvolle figuur vinden wij de onverbreekbare eenheid van Israëls twaalf stammen levendig voorgesteld — een waarheid, die God openbaarde, vaststelde en handhaafde, en die Gods geloovig volk immer bleef erkennen en als grondslag voor hunne handelingen aannam. Op grond van deze waarheid bouwde Elia, op Karmel, een altaar van „twaalf" steenen, naar het getal der zonen van Jakob. Deze waarheid verloor Hiskia niet uit het oog, toen hij beval, dat het brandoffer en het zondoffer zou gebracht worden voor „geheel Israël." Paulus zinspeelde, voor koning Agrippa, op deze waarheid, toen hij sprak van „onze twaalf stammen," die geduriglijk nacht en dag God dienden.

Indien men nu aan ieder van deze mannen des geloofs

gevraagd had: „Waar zijn de twaalf stammen?" kon hij ze dan hebben aangewezen? O gewis! doch niet voor het gezicht der oogen, want het volk was verdeeld, zijne eenheid was verbroken. In Elia's en Hiskia's dagen waren er tien stammen en twee stammen, en in Paulus tijd waren de tien stammen verstrooid, en slechts een overblijfsel van de twee stammen was in Palestina. Had, bij deze uitwendigen toestand des volks, de waarheid Gods geen kracht meer? Verre van ons zij deze gedachte! „Onze twaalf stammen" moeten nooit opgegeven worden. De eenheid des volks staat even vast op dit tegenwoordige oogenblik, als op het oogenblik, dat Josia de „twaalf" steenen te Gilgal oprichtte. God zal, wat er ook gebeurd zij, en wat er nog gebeuren moge, elk Zijner woorden vervullen; en Israël's „twaalf" stammen zullen eenmaal het beloofde land bezitten in zijne geheele lengte en breedte. Geen aardsche noch helsche macht zal de vervulling dezer belofte Gods kunnen tegenhouden.

Het is van het uiterste belang hierin vast te staan, niet alleen met het oog op Israël en het land Kanaän, maar omdat de ondeelbaarheid der Schrift, als één geheel, hierbij op het spel staat. Er is een willekeurige wijze van het Woord Gods te behandelen, die tegelijk onteerend en beleedigend voor Hem is. Teksten, welke duidelijk en uitsluitend op Jeruzalem en op Israël toepasselijk zijn, maakt men toepasselijk op de verbreiding des evangelies en den voortgang der christelijke kerk. Dit is, op zijn zachtst gesproken, een zeer onverantwoordelijke vrijheid, die men zich aanmatigt tegenover de openbaring Gods. Onze God kan, ontwijfelbaar, wel zeggen wat Hij meent; en, even ontwijfelbaar, meent Hij wat Hij zegt. Wanneer hij aldus spreekt van Israël en Jeruzalem, bedoelt Hij niet de gemeente; en wanneer Hij spreekt van de gemeente, bedoelt Hij niet Israël noch Jeruzalem. Dit behooren de uitleggers en de discipelen des Woords wel te overwegen. Het betreft hier niet alleen de verklaring der profetie, maar er is, veel

meer, de onschendbaarheid, de waarde en de kracht van het Woord Gods in betrokken. Indien wij de vrijheid nemen willekeurig en onachtzaam te werk te gaan met één deel der Schriften, dan loopen wij gevaar weldra willekeurig en onachtzaam te handelen met een ander deel; en alzoo wordt ons gevoel van het gewicht en het gezag der geheele Schrift op een treurige wijze verzwakt.

Doch keeren wij terug tot Josia, om te zien hoe hij het beginsel erkende, waarover wij gesproken hebben. „Josia deed alle gruwelen weg uit alle landen die der kinderen Israëls waren," alzoo handelende in overeenstemming met zijn vromen voorganger Hiskia, die beval, „dat het brand- en het zondoffer gebracht zou worden voor *geheel* Israël." En gij, mijn lezer! gelooft gij van harte in de leer der eenheid des lichaams van Christus? Gelooft gij, dat er zulk een lichaam is op deze aarde, nu, verbonden door den H. Geest met zijn Goddelijk Hoofd in den Hemel? Gelooft gij in deze waarheid op gezag der H. Schrift? Houdt gij, in één woord, vast aan de hoofdwaarheid des N. Testaments, namelijk de onverbreekbare eenheid van de gemeente Gods? Zie niet om u heen met de vraag: „waar wordt die eenheid gezien?" Dit is de gewone vraag van het ongeloof, wanneer het oog rust op de tallooze secten en partijen des Christendoms, en waarop het geloof antwoordt door het oog te vestigen op die onvergankelijke uitspraak: „*Eén* lichaam is het en *één* Geest." Let wel op de woorden het „*is*," niet het „*was*" eenmaal, en het *zal* nog eens weêr *zijn* één lichaam. Ook staat er niet, dat zoo iets bestaat in den hemel, maar op aarde. Wordt deze waarheid omvergestooten door den toestand in de kerk der naamchristenen? Heeft Gods Woord opgehouden waar te zijn, omdat de mensch opgehouden heeft getrouw te wezen. Durft iemand beweren, dat de eenheid des lichaams een waarheid was alleen voor den tijd der apostelen en thans buiten toepassing gesteld? Zie toe, lezer, dat gij zulk een gedachte des ongeloofs niet in uw hart toelaat.

Zonder twijfel heeft deze waarheid den schijn tegen zich; maar welke waarheid is er, die den schijn niet tegen zich heeft? En zeg mij, gaat het geloof naar den schijn te werk? Deed Elia dat, toen hij zijn altaar van twaalf steenen bouwde, of deed Hiskia zoo, of Josia, toen zij aan het werk togen? Neen, zij gingen te werk volgens den grondslag van Gods Woord, hetwelk waar bleef, of Israëls stammen uiteengespat dan wel bijeen waren: „*Één* lichaam is het en *één* Geest" staat even zoo goed geschreven, als dat wij „gerechtvaardigd zijn uit het geloof." Kan de uitwendige schijn deze laatste heilswaarheid, der „rechtvaardiging door het geloof," op eenigerlei wijze doen wankelen? Zullen wij ze, bijvoorbeeld, loslaten, omdat wij zoo weinig van hare reinigende werking op het leven der geloovigen zien? Hoe zouden, op zoodanige wijs, al de grondslagen van ons geloof losgewoeld worden. Wij gelooven, omdat „er staat geschreven" in het Woord, niet omdat „er wordt gezien" in de wereld. Zeer zeker *moet* er worden gezien, en is het onze zonde en onze schande, wanneer het niet plaats heeft. Hier zullen wij later op terugkomen; maar wij blijven wijzen op den eigenlijken en eenigen grond des geloofs, namelijk de openbaring Gods; en wanneer zulks ingezien en toegestemd wordt, is het evenzeer toepasselijk op de leer aangaande de eenheid des lichaams, als op die aangaande de rechtvaardiging uit het geloof.

De volmaakte en onverbreekbare eenheid des lichaams is op hetzelfde gezag gevestigd, als elke andere algemeen aangenomen waarheid, namelijk op het Woord Gods. En nu moeten wij niet vergeten, dat deze waarheid van de eenheid des lichaams geen afgetrokken denkbeeld is, zonder toepasselijkheid voor het leven. Het is een praktische waarheid van ontzachlijk veel invloed, in welker licht wij geroepen zijn te wandelen en onszelven en onze omgeving te beoordeelen. Ook bij de geloovigen in Israël was dit zoo, gelijk niet alleen Elia, Hiskia en Josia, maar ook Daniël, Nehemia en Ezra bewijzen. Hiskia

zond brieven aan geheel Israël, om allen uit te noodigen te komen ten huize des Heeren, ten einde het pascha van den Heere, den God Israëls te houden.

Dit was geloof, werkzaam volgens de onveranderlijke waarheid, dat Israël één natie was, één naar het voornemen Gods. Hiskia geloofde in deze eenheid, en hij handelde dienovereenkomstig. Vond Hiskia hierbij toejuiching? Ziehier het antwoord. „Zoo gingen de loopers door, van stad tot stad; ..... doch zij belachten hen, en bespotten hen." (2 Kron. 30 : 10.) Dit was treurig, maar wij hebben niets anders te verwachten. De handelingen des geloofs wekken immer den spot en lachlust op van hen, die Gods gedachten niet verstaan. Hiskia's boodschap werd, ongetwijfeld, als aanmatiging of overdrevenheid beschouwd. Naar het oordeel van menschen was zoodanige opvatting van de eenheid des volks op zijn hoogst een ijdel droombeeld, een theorie zonder eenige waarde, goed voor het verledene, maar voor het tegenwoordige zonder eenige toepasselijkheid op de bestaande toestanden. Hiskia was in staat om zich te laten uitlachen en bespotten, waar God hem erkende en zegende: „*Sommigen* verootmoedigden zich, en kwamen te Jeruzalem."

Let ook op de woorden uit den brief: „Als gij u bekeert, zullen uwe broederen en uwe kinderen barmhartigheid vinden." Komt dit niet overeen met de waarheid uit het Nieuwe Testament, dat wij elkanders leden zijn, en dat het gedrag des éénen invloed heeft op al de anderen? Het ongeloof moge vragen, hoe dit mogelijk is, de geschiedenis van Israël en die van de gemeente bewijzen dàt het zoo is. In het geval van Achan zondigde één mensch, en toch lezen wij: „De kinderen Israëls overtraden," en wederom: „Israël heeft gezondigd." Hoe kon dit? Omdat het één volk was, en God onder hen woonde. Hierdoor ontstond een dubbele verantwoordelijkheid: een verantwoordelijkheid tegenover

God en een verantwoordelijkheid tegenover de vergadering. Van deze verantwoordelijkheid kon niemand zich ontslaan. Iemand uit Dan mocht vragen, hoe zijn gedrag van invloed kon zijn op iemand uit Berseba; maar het was niettemin een feit, en de grond van dit feit lag in de eeuwige waarheid van Israëls eenheid en het wonen van Jehovah in het midden zijner verlosten. Dit wonen van Jehovah in het midden van Israël vangt aan vermeld te worden in Exodus 15, waar Israël, als een verlost volk, aan den oever staat van de Roode zee: „De Heer is mijn kracht en lied, en Hij is mij tot een verlossing geweest; deze is mijn God, en daarom zal ik Hem een liefelijke woning maken." Verlossing is de grond van het wonen van Jehovah onder Zijn volk, en Zijn wonen onder hen was de waarborg van hunne volmaakte eenheid.

En thans willen wij onzen christelijken lezer vragen, of hij in de eenheid des joodschen volks geen voorafschaduwing erkent van een hoogere eenheid, die nu bestaat in dat ééne lichaam, waarvan Christus het Hoofd is. Wij veronderstellen van ja, en dat hij zich neerbuigt voor de waarheid, dat er is één lichaam. In dat geval echter zal hij niet weinig verbaasd en verlegen staan, bij een blik over de uitwendige kerk om eenige openbaring van deze eenheid te ontdekken. De Christenen zijn, integendeel, verstrooid en verdeeld in tallooze secten en partijen. Dit is zeker geschikt om hem, die zulks uit een menschelijk oogpunt beschouwt, in verwarring te brengen. Nochtans blijft het vaste fondament Gods staan. Zijne waarheid kan niet vernietigd worden; en als wij met bewondering staren op de verdienstelijke mannen, die in vroeger eeuwen de eenheid van Israël geloofden en beleden, toen er van diezelfde eenheid geen spoor te vinden was voor het menschelijk oog, waarom zouden wij dan de zooveel hoogere eenheid des éénen lichaams niet van harte gelooven en met ijver toepassen? Zullen wij de waarheid, dat er *is* één lichaam en één

Geest, opgeven, omdat de Christenen verdeeld en verstrooid zijn? Dat verhoede God. Zij blijft even wezenlijk en dierbaar als ooit; en zij behoort ook even rijk aan toepassing en invloed te blijven. Wij hebben overeenkomstig de waarheid Gods te handelen, onaangezien de gevolgen, en zonder ons eenigszins door den uitwendigen toestand te laten beheerschen. Wij mogen niet zeggen, gelijk zoovelen doen: „De zaak is nopeloos; alles is uiteengespat; onder dien puinhoop, waarvan wij omgeven zijn, is het niet mogelijk de waarheid Gods toe te passen; de eenheid des lichaams was een zaak van het verleden, misschien zal zij iets zijn voor de toekomst, maar het kan geen zaak zijn voor den tegenwoordigen tijd. Het denkbeeld der eenheid moet als een onbereikbaar iets worden opgegeven, het kan niet gehandhaafd worden tegenover de tallooze secten en partijen des Christendoms. Er blijft ons niets over dan een ieder voor ons zelven op den Heer te zien, en een iegelijk in zijnen kring te doen wat hij kan, overeenkomstig zijn geweten en zijn inzicht."

Zoo spreken honderden ware geloovigen, en richten hun gedrag dienovereenkomstig in. Doch — wij moeten het rondweg uitspreken — deze taal riekt naar ongeloof in de waarheid van de eenheid des lichaams; en wij zijn geenszins gerust aangaande de verwerping van de waarheid der Godheid van Christus of van zijn werk der verzoening, als men de waarheid van de eenheid des lichaams verwerpt, in zooverre al deze waarheden rusten op één en denzelfden grondslag, te weten — de ondubbelzinnige verklaring der Heilige Schrift. Welk recht bezitten wij om de ééne waarheid wel en de andere niet buiten toepassing te stellen? Het is uiterst gevaarlijk ook maar voor een oogenblik de gedachte te koesteren, dat een waarheid Gods ter zijde mag gesteld worden, op grond dat zij niet kan worden toegepast. Het is voor ons voldoende, dat zij is geopenbaard in de Schrift; wij hebben nu slechts te g e l o o v e n en te g e h o o r z a m e n. Verklaart de Schrift, dat er is é é n l i c h a a m? Ja, dat doet zij. Welnu, dat is voldoende. Dan

zijn wij ook verantwoordelijk die waarheid vast te houden, het koste wat het wil, en met onzen wandel te getuigen tegen alles, wat daarmee in strijd is. Van wege onze onderdanigheid aan Christus, als het Hoofd des lichaams, mogen wij met niets anders en niets minders vrede hebben, en zijn wij geroepen ernstig en aanhoudend te streven naar een getrouwe uitdrukking en openbaring van die eenheid.

Wij zullen dan wel te strijden hebben met de valsche eenheid ter eener zijde en met het valsche op-zich-zelf-staan ter anderer zijde; maar wij hebben slechts de waarheid Gods vast te houden en te belijden, ziende op Hem, in ootmoedigheid en beslistheid, en Hij zal ons op den weg staande houden, welke moeielijkheden zich ook voordoen. En er zullen zich ongetwijfeld moeielijkheden voordoen, die door eigen kracht niet te overkomen zijn. Reeds het feit, dat wij vermaand worden te „trachten" de eenigheid des Geestes te bewaren in den band des vredes, is voldoende om te bewijzen, dat er moeielijkheden zijn; doch de genade onzes Heeren is meer dan voldoende om in alles te voorzien.

Als wij den tegenwoordigen toestand van de Christenen gadeslaan, onderscheiden wij twee soorten. In de eerste plaats vindt men hen, die eenheid willen op valsche gronden. En in de tweede plaats hen, die eenheid zoeken op den grondslag van het Nieuwe Testament. Deze laatste is een geestelijke, levende, goddelijke eenheid, een scherp contrast makende met al de vormen van eenheid, die de mensch beproefd heeft op nationalen, kerkelijken of leerstelligen grondslag op te richten. De gemeente Gods is noch een natie, noch een kerkelijk of wereldlijk systeem. Zij is een lichaam, vereenigd met haar goddelijk Hoofd in den hemel door de tegenwoordigheid in haar van den Heiligen Geest. „Er is één lichaam en één Geest." Dit blijft onveranderlijk waar. Dit staat evenzoo vast nu, als toen de Apostel, door ingeving, het vierde hoofdstuk van den brief aan de Efe-

ziërs schreef. Hierom is alles wat strekt om deze waarheid krachteloos te maken, noodzakelijk verkeerd, en wij zijn verplicht er ons van gescheiden te houden en er tegen te getuigen. Christenen te willen vereenigen op eenigen anderen grondslag dan dien van de eenheid des lichaams is in tegenspraak met de gedachten Gods. Het moge een aantrekkelijken, begeerlijken, zeer redelijken schijn hebben, maar het is tegen Gods gedachten, en dat moet ons genoeg zijn. Gods Woord spreekt uitsluitend over de eenheid des lichaams en de eenheid des Geestes. Het erkent geen andere eenheid, en dit mogen wij ook niet.

De gemeente Gods is één, hoewel bestaande uit vele leden. Zij bestaat niet plaatselijk, hier of daar op aarde, zij bestaat als een lichaam. Al haar leden zijn verantwoordelijk aan het Hoofd, en verantwoordelijk jegens elkander. Deze verantwoordelijkheid kan onmogelijk geloochend worden. De mensch moge ze zoeken weg te redeneeren, sprekende van zijne persoonlijke rechten; hij moge handelen naar zijn eigen verstand, oordeel of wil; maar hij kan zich nochtans van de verantwoordelijkheid, voortvloeiende uit het feit van een aangesloten lichaam, niet ontheffen; hij heeft te doen met het Hoofd in den hemel en met zijne medeleden op aarde. Hij staat in die dubbele betrekking; hij is daarin ingelijfd door den Heiligen Geest; en dit te ontkennen staat gelijk met de ontkenning van zijn eigen geestelijk bestaan. Zij is gegrond in het leven, gevormd door den Geest, geleerd in de Schrift. Onafhankelijkheid bestaat voor den Christen niet. Christenen zijn geen afzonderlijke atomen. „Wij zijn elkanders leden," is een waarheid even zoo goed, als dat wij „gerechtvaardigd zijn uit het geloof." Zeer zeker hebben wij een persoonlijke bekeering, een persoonlijk geloof, een persoonlijke rechtvaardiging, een persoonlijken wandel met God en een persoonlijke dienst voor Christus, zoowel als een persoonlijk loon; doch dit verzwakt in geenen deele die andere waarheid van onze eenheid met het Hoofd in den hemel en met de leden op de aarde.

En hier willen wij er aan herinneren, dat onze Heer Jezus twee onderscheidene titels heeft. Hij is het *Hoofd* van zijn lichaam, de gemeente; en Hij is Heer over allen. Wanneer wij nu aan Hem denken als Heer, worden wij gewezen op onze persoonlijke verantwoordelijkheid aan Hem in de velerlei dienst, waartoe Hij in zijne vrijmacht ons geroepen heeft. Al onze daden, al onze bewegingen, al onze beschikkingen moeten geplaatst worden onder den beheerschenden invloed van die gewichtige uitspraak — helaas! al te dikwijls lichtvaardig gebezigd — „indien de Heer wil." En bovendien niemand heeft eenig recht zich te stellen tusschen het geweten van een dienstknecht en het bevel zijns Heeren.

Doch Hij is Hoofd zoowel als Heer. Hij is het Hoofd van een lichaam, zoowel als Heer over personen. Deze dingen moeten niet verward worden. De waarheid, dat Hij Heer is, moet niet gebruikt worden om afbreuk te doen aan de andere waarheid, dat Hij Hoofd is. Denken wij uitsluitend aan Hem als Heer, en aan onszelven als persoonlijk verantwoordelijk jegens Hem, dan zullen wij uit het oog verliezen, dat Hij het Hoofd is, en dat wij verantwoordelijk zijn jegens elk lid van dat lichaam, 't welk Hem tot Hoofd heeft. Daartegen moeten wij zorgvuldig waken. Indien wij denken aan Christus als Hoofd, moeten wij tevens denken aan al zijne leden, en dit voert ons tot een menigte praktische gevolgtrekkingen. Wij hebben een heilige roeping te vervullen jegens onzen Heer en Meester; en wij kunnen verzekerd zijn, dat niemand, die in gemeenschap met Christus wandelt, ooit vergeten zal, dat Hij in betrekking staat tot elk lid van zijn lichaam. Zoo iemand herinnert zich altijd, dat zijn handel en wandel zekeren invloed uitoefent op Christenen, die leven aan de andere zijde des aardbols. Dit is een wonderbare verborgenheid; maar het is niettemin volkomen waar. „Indien één lid lijdt, zoo lijden al de leden mede." (1 Kor. 12 : 26.) Gij kunt het lichaam niet beperken tot een of andere plaats; het lichaam is één, en wij zijn

geroepen dit in de praktijk op alle mogelijke wijzen te handhaven, en een beslist getuigenis af te leggen tegen alles, wat strekt om de uitdrukking van de volmaakte eenheid des lichaams te verhinderen. De vijand zoekt de Christenen te vereenigen op een valschen grondslag, en ze te vergaderen om een valsch middelpunt; of, kan hij dit niet, dan zal hij ze op goed geluk heendrijven naar den wijden oceaan van een wispelturige en eigendunkelijke afgezonderdheid. Wij zijn diep doordrongen van de overtuiging voor God, dat het eenig behoedmiddel tegen deze twee valsche en gevaarlijke uitersten bestaat in een oprecht geloof in de grondwaarheid van de eenheid des lichaams van Christus.

(*Slot volgt.*)

Wat is de heiligmaking volgens de Schrift?

Onder dezen titel heb ik een boekje uitgegeven, (zie den omslag) waarvan ik de lezing en verspreiding zeer aanbeveel. Vele geloovigen houden zich op dit oogenblik met dit onderwerp bezig; en daar ik geloof, dat het de Heer is, die ons tot een nauwgezet onderzoek dienaangaande aanspoort, heb ik getracht de leer der Schrift omtrent deze gewichtige waarheid, zoo eenvoudig mogelijk, te ontwikkelen. Er kan niet genoeg op een heiligen wandel bij den Christen aangedrongen worden; doch het is van het grootste gewicht, dat wij een *ware* heiligmaking najagen — een heiligmaking, zooals God die wil, in overeenstemming met zijn Woord. En God verstaat onder heiligmaking niet de verbetering onzer booze natuur, of de verandering van het vleesch, maar het wandelen van den nieuwen mensch in overeenstemming met het standpunt, waarop hij door de genade Gods is geplaatst. De ontwikkeling hiervan vindt men in bovenbedoelde brochure.

H. C. V.

Josia en zijn tijd.

(Vervolg van bladz. 80.)

Laat ons nu onderzoeken, welke houding de Christen moet aannemen met het oog op deze waarheid van de eenheid des lichaams. Allereerst merken wij op, dat wij nu niet spreken over de vereeniging met eenige bijzondere gemeenschap van Christenen, maar over het geheele lichaam van Christus op aarde. Elke gemeenschap van Christenen, waar ook vergaderd, moet slechts de plaatselijke voorstelling zijn van het lichaam in zijn geheel. Zij moet zoo vergaderd en zoo ingericht zijn, op het gezag van het Woord en door de kracht des Heiligen Geestes, dat alle leden van Christus, die in de waarheid en heiligheid wandelen, daar hunne plaats mogen vinden. Is een gemeenschap niet aldus vergaderd en niet aldus ingericht, dan staat zij in 't geheel niet op den grondslag van de eenheid des lichaams. Indien er iets is, onverschillig wat, in regeling, tucht, leer of inrichting, hetwelk een hinderpaal uitmaakt voor de aanwezigheid van eenigen Christen, wiens geloof en wandel overeenkomstig Gods Woord zijn, dan wordt de eenheid des lichaams inderdaad geloochend. Wij moeten zoo te zamenkomen, dat al de leden van Christus' lichaam, als zoodanig, kunnen plaats nemen onder ons, en elke gave, die het Hoofd der gemeente hun moge verleend hebben, kunnen uitoefenen. Het lichaam is één. Zijne leden mogen verstrooid zijn over de gansche aarde, afstand en plaats brengen in de eenheid van die leden geen verandering. Een lid van het lichaam, woonachtig in Amsterdam, is ook een lid van het lichaam, wanneer hij zich in Parijs of in Londen bevindt. Een Christen uit de Oost mag, als hij in Rotterdam komt, verwachten aldaar een vergadering te vinden, zóó ingericht, dat zij een getrouwe uitdrukking is van de eenheid des lichaams, en waar hij zich dus ook bij kan voegen. Aan den anderen kant moet zulk een Christen

gereedelijk toegelaten worden in die vergadering, in de veronderstelling namelijk, dat er niets in leer of wandel bij hem is, waardoor zulks verhinderd wordt. Dit is de goddelijke regeling volgens 1 Kor. 12 en 14; Efez. 2 en 4 en Rom. 12. Ja, wij kunnen het Nieuwe Testament niet lezen, zonder deze gezegende waarheid te ontmoeten. Wij vinden in verschillende plaatsen geloovigen vergaderd, door den Heiligen Geest, in den naam onzes Heeren Jezus Christus, zooals bijv. te Rome, te Korinthe, te Efeze, te Filippi, te Kolosse en te Thessalonika. Dat waren geen onafhankelijke, afzonderlijke, op zichzelf staande vergaderingen, maar deelen van het ééne lichaam, zoodat een lid van de gemeente op ééne plaats tevens een lid was van de gemeente op elke plaats, hoe ook genaamd. Ongetwijfeld handelde elke vergadering, geleid door den éénen Geest en staande onder den éénen Heer, in alle plaatselijke zaken, zooals: het opnemen in de gemeenschap, het wegdoen uit hun midden van de boozen, het voorzien in de behoeften der armen, en zoo voort; doch wij kunnen verzekerd zijn, dat, hetgeen de gemeente in Korinthe deed, erkend werd in al de andere gemeenten, zoodat, indien iemand in Korinthe uitgesloten was, hij ook niet toegelaten werd in alle andere plaatsen. Indien zij anders gedaan hadden, dan zouden zij gewis de eenheid des lichaams hebben miskend. Wij hebben geen reden om te veronderstellen, dat de gemeente te Korinthe met eenige andere vergadering samensprak of overlegde alvorens „den booze" in hoofdstuk 5 uit hun midden weg te doen; maar wij gelooven, dat die daad behoorlijk erkend en gewettigd zou geworden zijn door elke gemeente onder de zon; en dat elke gemeente, die desbewust den uitgeslotene had opgenomen, een smet zou hebben geworpen op de gemeente te Korinthe, en metderdaad de eenheid des lichaams zou hebben geloochend.

Zoodanig is het duidelijke onderwijs van de nieuwtestamentische Schriften — zoodanig is de leer, die elke oprechte en eenvoudige lezer van deze Schriften zal op-

zamelen. Dat de christelijke kerk gefaald heeft in het toepassen van deze kostbare waarheid is, helaas! maar al te waar, en dat wij allen daaraan hebben meêgewerkt is even waar. De herinnering daaraan moest ons diep voor God verontmoedigen. Niemand kan een steen op den ander werpen, want wij zijn allen wezenlijk schuldig in deze zaak. De lezer veronderstelle niet, zelfs niet voor één oogenblik, dat ons doel met het schrijven dezer opmerkingen zou zijn om aanleiding te geven tot geestelijke aanmatiging, of valsche verheffing te bevorderen, tegenover openbare zonde en verval. Dat verhoede God! Wij gelooven, dat Gods volk dringend geroepen is zich tot in het stof te buigen van wege onze treurige afwijking van een waarheid, die het Woord Gods zoo duidelijk leert.

Zoo was het bij den vromen koning Josia, toen hij het boek der wet vond, en daarin een orde van zaken aantrof, lijnrecht in strijd met hetgeen hem omgaf. Vergenoegde hij zich met te zeggen: „Het geval is hopeloos; de natie ligt te diep verzonken; het gaat niet om nu nog den goddelijken maatstaf te gebruiken; wij moeten ons maar zoo goed mogelijk in de gegeven omstandigheden inrichten." Neen, zoo sprak hij niet; maar hij verootmoedigde zich voor God, en riep anderen op om hetzelfde te doen. En dat niet alleen; maar hij zocht de waarheid Gods in toepassing te brengen. Hij nam het volmaakte tot maatstaf, en het gevolg was, dat „van de dagen van Samuël, den profeet, af geen pascha in Israël was gehouden gelijk aan dat, en geen koningen van Israël hadden zulk een pascha gehouden, gelijk dat Josia hield." (2 Kron. 35 : 18.)

Ziedaar het gevolg van den eerbied voor het Woord Gods, en zoo zal het altijd zijn; want „God is een belooner dergenen, die Hem zoeken." Zie, hoe het overblijfsel handelde, dat in de dagen van Ezra en Nehemia uit Babel terugkeerde. Zij richtten het altaar Gods op, zij bouwden den tempel, en zij herstelden de muren van Jeruzalem. Met andere woorden: zij hielden zich bezig

met de ware aanbidding van den God Israëls en met het groote middelpunt of d evergaderplaats van zijn volk. Dat was recht. Dat doet het geloof altijd, afziende van de omstandigheden. Had het overblijfsel op deze gezien, zij hadden niet kunnen handelen. Zij maakten een nietig, verachtelijk handjevol volks uit onder de heerschappij van de onbesneden heidenen. Zij waren aan alle zijden omgeven door werkzame vijanden, die, opgehitst door den duivel, niets onbeproefd lieten om ze in hun werk te storen. Deze vijanden bespotten hen, en zeiden: „Wat willen deze geringe Joden? Willen zij zich sterk maken? Willen zij offeren? Willen zij de steenen ophalen uit de puinhopen der verbrande stad?" En niet alleen hadden zij te strijden tegen machtige vijanden van buiten; maar ook tegen zwakheid van binnen; want „Juda zeide: De kracht der dragers is vervallen, en des stofs is veel, zoodat wij aan den muur niet zullen kunnen bouwen." (Neh. 4 : 10.) Dit was alles zeer ontmoedigend, de toestand was geheel anders dan in de schitterende en roemrijke dagen van Salomo. Diens „dragers" waren talrijk en sterk, en toen was er geen stof, dat de „groote en kostelijke steenen" overdekte, waarvan hij den tempel bouwde, noch een smalende vijand om den neus op te trekken voor het werk.

En toch, juist uit dien hoofde, bezat het werk van Ezra en Nehemia kenmerken, die in de dagen van Salomo niet gevonden werden. Juist hun zwakheid, de hoopen stof en puin, de trotsche en honende vijanden — al deze dingen te zamen vormden een bijzonderen lichtkrans van heerlijkheid om hun werk. Zij bouwden en hadden voorspoed, en God werd verheerlijkt, en Hij sprak voor hunne ooren deze liefelijke woorden: „De heerlijkheid van dit laatste huis zal grooter worden dan van het eerste, zegt de Heer der heirscharen, en in deze plaats zal Ik vrede geven, spreekt de Heer der heirscharen." (Hagg. 2 : 10.)

Ook in onze dagen zal menigeen zich geneigd gevoelen te glimlachen, waar men zulk een onderwerp, als de een-

heid des lichaams, ter sprake brengt. Maar een ieder vrage zich af: Is dit de glimlach van vertrouwen of de spotlach des ongeloofs? Eén ding is zeker, de duivel haat even sterk de leer van de eenheid des lichaams als eenig ander leerstuk van de goddelijke openbaring, en hij zal even zeker elke poging om ze in toepassing te brengen tegenwerken, als hij het herbouwen van Jeruzalem in Nehemia's tijd tegenstond. Doch laat ons niet ontmoedigd worden. Het zij ons genoeg, dat wij de waarheid des éénen lichaams in Gods Woord vinden. Laat ons bij het licht van die waarheid den tegenwoordigen toestand van de christelijke kerk beschouwen, en zien wat er dan openbaar wordt. Ongetwijfeld zal het ons in het stof voor God brengen, maar terzelfdertijd zal het ons hart opheffen tot de beschouwing van den goddelijken standaard des Woords. Het zal onze zielen zoo verlichten en verheffen, dat wij geen vrede hoegenaamd zullen hebben met iets, hetwelk niet een, zij het dan ook zwakke, uitdrukking geeft van de eenheid des lichaams van Christus. Het is niet mogelijk, dat de ziel zich vereenige met de waarheid, dat er is één lichaam, en dat men vrede zou hebben met hetgeen strijdig is met de praktische erkenning daarvan. Men zal dan wel den aanval te verduren hebben van den tegenstander; maar het geloof weet, dat, tegenover des vijands lagen, Christus altijd daar is, om des vijands slagen af te weren.

Er is overvloedige bemoediging voor onze zielen in het Woord Gods. Indien wij op Josia zien, even vóór de gevangenschap, wat bespeuren wij? Een mensch, die het Woord neemt als zijn gids, die zich zelven en hetgeen hem omringt bij het licht daarvan oordeelt, die verwerpt al wat er mee in strijd is, en die met een oprecht voornemen des harten zoekt toe te passen en uit te voeren, wat hij er in geschreven vond. Met welk resultaat? Dat hij het heerlijkste pascha genoot, dat sedert de dagen van Samuël gevierd was.

Wederom, indien wij zien op Daniël in de gevan-

genschap, wat bespeuren wij? Een mensch handelende naar de waarheid Gods, biddende met het aangezicht naar Jeruzalem, hoewel de dood hem aangrijnsde als het gevolg van zijn doen. Met welk resultaat? Een heerlijk getuigenis voor den God van Israël, en de vernietiging van Daniël's vijanden.

Ten slotte, indien wij zien op het overblijfsel na de gevangenschap, wat bespeuren wij? Menschen, in het aangezicht van ontmoedigende bezwaren, aan het herbouwen van die stad, welke steeds was en immer zijn zal Gods aardsche woonplaats. Met welk resultaat? De blijde viering van het feest der loofhutten, zooals niet gekend was geweest sedert de dagen van Josia, den zoon van Nun.

Indien wij ons nu in de drie bovengenoemde toestanden verplaatsen, en vragen wat er gebeurd zou zijn, indien dezelfde mannen op de omstandigheden gezien hadden, welk antwoord zouden wij verkrijgen? Neem b. v. Daniël. Waarom zou hij zijn venster naar den kant van Jeruzalem openzetten, en staren naar een stad, die in puin lag? Waarom de aandacht te richten op een plaats, die getuigde van Israëls zonde en schande? O, wij kunnen gissen wat Daniëls antwoord zou geweest zijn. De menschen mochten hem belachen en een dweeper noemen; maar hij wist goed wat hij deed. Zijn hart was vervuld met de stad Davids, Gods middelpunt op aarde, en het groote vereenigingsoord voor Israëls twaalf stammen. Zou hij de waarheid Gods opgeven vanwege deze omstandigheden? Gewis niet. Hij wilde weenen, bidden, vasten, zich oordeelen voor God, maar de woorden Gods te verzwakken, dat wilde hij niet. Zou hij Gods gedachten omtrent Sion loslaten, omdat het gebleken was, dat Israël ontrouw was? Daniël wist beter. Zijn oog was gevestigd op Gods eeuwig besluit, en daarom, al lag hij in het stof, vanwege zijne eigen zonden en die des volks, toch wapperde de goddelijke banier boven zijn hoofd in haar onverwelkbaren luister.

Evenzoo zijn wij thans geroepen geloovig te zien op de onvergankelijke waarheid des éénen lichaams, en niet alleen er op te zien, maar er naar te streven om ze in onze zwakke mate in toepassing te brengen. Dit behoort ons bepaald en standvastig doel te zijn. Wij moeten altijd en alleen de eenheid des lichaams zoeken uit te drukken. Wij hebben niet te vragen, hoe dat kan. Het geloof vraagt nooit; „hoe kan dat?" Het neemt aan en handelt. De waarheid is geopenbaard, en wij zijn geroepen er voor te bukken.

Wij zijn echter niet geroepen om de eenheid des lichaams te maken. Zeer velen denken, dat deze eenheid iets is, hetwelk zij zelven op de een of andere manier hebben tot stand te brengen. Dit is een dwaling. DE EENHEID BESTAAT. Zij is het gevolg van de aanwezigheid des Heiligen Geestes in het lichaam. Wij hebben ze slechts te erkennen en in het licht daarvan te wandelen. Dit geeft groote bepaaldheid aan onzen wandel. Het is altijd van uitnemend belang een duidelijk voorwerp voor het hart te hebben, en zijne handelingen in directe verbinding daarmee te brengen. Zie op Paulus, dien meest overgegevenen van alle arbeiders. Wat bedoelde hij? Waartoe arbeidde hij? Verneem het antwoord in zijn eigen woorden: „Ik verblijde mij in mijn lijden voor u, en vervulle in mijn vleesch de overblijfselen van de verdrukkingen van Christus, voor zijn lichaam, hetwelk is de gemeente, welker dienaar ik geworden ben,..... vermanende een iegelijk mensch, en leerende een iegelijk mensch in alle wijsheid, opdat wij zouden een iegelijk mensch volmaakt stellen in Christus Jezus; waartoe ik ook arbeide, strijdende naar zijne werking, die in mij werkt met kracht." (Kol. 1 : 24—29.)

Dit is meer dan de bekeering van zielen alleen, hoe kostelijk deze moge zijn. Paulus predikte het evangelie met het oog op het lichaam van Christus, en dit is het model voor alle evangeliepredikers. Wij moeten er niet genoeg aan hebben, dat zielen worden levend gemaakt;

wij moeten onze aandacht richten op hunne inlijving, door den éénen Geest, in het ééne lichaam. Dit zal ons volkomen vrijwaren tegen alle sectemakerij, tegen het prediken om de leden van een partij te vermeerderen, tegen het streven om menschen te winnen voor deze of gene kerk. Wij hebben niets te weten dan het ééne lichaam, omdat wij in het Nieuwe Testament niets anders vinden. Wordt dit uit het oog verloren, dan weet de evangelist niet, waar hij blijven zal met de zielen, als zij bekeerd zijn. Iemand moge het werktuig zijn voor de bekeering van honderden, doch indien hij de eenheid des lichaams niet verstaat, zal hij geen weg weten met betrekking tot hun verderen wandel. Dit is zeer ernstig, zoowel voor hem als voor hen, en niet minder voor het getuigenis, dat wij hebben af te leggen ten behoeve van Christus.

Thans terugkeerende tot Josia en zijn tijd, zullen wij in weinige woorden gewag maken ten eerste van het plechtig vieren van het paaschfeest, en ten tweede van het ernstige slot zijner geschiedenis.

Vooreerst dan: wat leert ons het belangrijke en bemoedigende feit, dat, bijna aan het eind van Israëls geschiedenis, een der helderste en schitterendste oogenblikken zou zijn, die Israël ooit gekend had? Het leert ons, dat het, in de duisterste tijden, het voorrecht der geloovige ziel is, om naar goddelijke beginselen te handelen, en goddelijke zegeningen te genieten. Dit is voor alle eeuwen gewichtig, niet het minst echter voor de onze. Indien het schrijven dezer regelen niets meer ten gevolge had, dan dat de christelijke lezer van dit groote feit doordrongen werd, wij zouden niet tevergeefs geschreven hebben. Ware Josia onder den invloed geweest van den geest en de beginselen, die, helaas! zoo menigeen in onze dagen bezielen, dan kon hij er in het geheel nooit aan gedacht hebben, om het pascha te vieren. Hij zou zijne armen over elkander geslagen, en gezegd hebben: „Het geeft niets, of wij er al langer aan denken onze groote, nationale instellingen te onderhouden. Het zou maar als

verwaandheid of aanmatiging worden beschouwd, de vie ring te beproeven van die instelling, welke bestemd was om Israëls bevrijding door het bloed des lams voor te stellen, terwijl Israëls eenheid is verbroken, en zijn nationale heerlijkheid is verdwenen."

Josia redeneerde echter niet aldus. Hij handelde eenvoudig volgens de waarheid Gods. Hij onderzocht de Schriften, en verwierp hetgeen verkeerd, en deed hetgeen recht was. „Daarna hield Josia het pascha den Heere te Jeruzalem; en zij slachtten het pascha op den veertienden der eerste maand." (2 Kron. 35 : 1.) Dit was een hooger standpunt dan wat Hiskia innam, die het pascha hield „op den veertienden *van de tweede maand.*" (2 Kron. 30 : 15.) Hiskia, alzoo doende, maakte, gelijk bekend is, gebruik van de voorziening, die de genade had overgelaten voor gevallen van verontreiniging. (Num. 9 : 9—11.) De orde Gods echter was, dat in *de eerste maand* het pascha zou plaats hebben, en Josia werd bekrachtigd om zich aan die hoogste orde te houden. Hij nam het hoogste standpunt in, overeenkomstig de waarheid Gods, terwijl hij het laagste innam vanwege zijne persoonlijke en nationale zonden. Dit is steeds de weg des geloofs.

„En hij stelde de priesters op hunne wachten, en hij sterkte hen tot de dienst van het huis des Heeren, en hij zeide tot de Levieten, die gansch Israël onderwezen, die den Heere heilig waren: zet de heilige ark in het huis, hetwelk Salomo, de zoon van David, den koning van Israël, gebouwd heeft; gij hebt geen last op de schouderen, dient nu den Heere, uwen God, en zijn volk Israël; en bereidt u naar de huizen uwer vaderen, naar uwe verdeelingen, naar het voorschrift van David, den koning van Israël,.... en slacht het pascha, en heiligt u, en bereidt dat voor uwe broederen, doende naar het woord des Heeren, door de hand van Mozes."

De meest oppervlakkige lezer moet wel getroffen worden, als hij nagaat, hoe Josia handelt op het hoogste

gezag. Salomo — David — Mozes — gansch Israël, en bovenal „het woord des Heeren." Doende naar het Woord des Heeren! Merkwaardige woorden! Mogen zij in ons hart zinken. Josia beschouwde het als zijn hoog heerlijk voorrecht te werk te gaan volgens den goddelijken maatstaf, niettegenstaande al de dwalingen en verkeerdheden, die van tijd tot tijd waren ingeslopen. Josia's strikte opvolging van „het woord des Heeren" is even bewonderenswaardig als zijn onbekrompen toewijding en mildheid. „Hij gaf aan het volk van klein vee, lammeren en jonge geitenbokken, die allen tot paaschofferen, naar al hetgeen er gevonden werd, in getal dertig duizend; maar van runderen drie duizend; dit was des konings have." Ook gaven zijne Vorsten; en de Priesteren stonden in hunne standplaats; en de Levieten in hunne verdeelingen; en de zangers waren in hunne standplaats; en de gansche dienst des Heeren werd beschikt; en de kinderen Israëls, die er gevonden werden, hielden het Pascha, en het feest der ongezuurde brooden, zeven dagen. Welk een tooneel! Koning, vorsten, priesters, Levieten, zangers, portiers, gansch Israël, Juda en de inwoners van Jeruzalem, allen te zaam vergaderd — allen op hun ware plaats en hun bestemd werk „naar het woord des Heeren" — en dat alles in het achttiende jaar der regeering van Josia, toen de geheele joodsche staatsregeling op het punt stond van ontbonden te worden. Inderdaad, dit moet het hart van den nadenkenden lezer treffen. Wij leeren er uit, dat tijden noch omstandigheden den blik des geloofs voor Gods standvastige waarheid kunnen benevelen. „Het woord des Heeren blijft in der eeuwigheid;" en het geloof grijpt dat Woord aan, en houdt het vast in het aangezicht van alles. Het ongeloof wil uit „de gegeven omstandigheden" een voorwendsel zoeken om den maatstaf te verkorten, den stap te vertragen, den toon lager te stemmen; doch het geloof zegt nadrukkelijk en beslist „neen." Laat ons het hoofd

buigen in schaamte en smart, vanwege onze zonden en tekortkomingen, maar den standaard omhoog houden. De tekortkomingen zijn van ons; maar de standaard is Godes. Josia weende en scheurde zijne kleederen; maar hij liet de waarheid Gods niet los. Hij gevoelde en erkende, dat hij en zijne broederen en zijne vaderen hadden gezondigd; maar dat was geen reden, waarom hij het pascha niet zou houden naar de goddelijke instelling. Het was voor hem even noodzakelijk te doen hetgeen recht was, als voor Salomo, David of Mozes. Het is onze zaak het woord des Heeren te gehoorzamen, en wij zullen zekerlijk in hetgeen wij doen gezegend zijn. Dit is een gepaste les uit den tijd van Josia voor den onzen. Mogen wij ze grondig leeren. Mogen wij leeren met heilige beslistheid te blijven op de plaats, waar Gods waarheid ons gesteld heeft, en — die plaats te bewaren met een grootere mate van oprechte overgegevenheid aan Christus en zijne zaak!

Wij zullen nu nog kortelijk stilstaan bij het ernstige waarschuwende slot van Josia's geschiedenis. Dit vormt een treurig en pijnlijk contrast met al het overige van zijn belangrijke loopbaan, en klinkt in onze ooren als een waarschuwende stem, die onze meeste aandacht waardig is. Wij zullen weinig meer doen dan het verhaal zelf laten spreken, en den lezer uitnoodigen het biddend en ootmoedig voor Gods aangezicht te overwegen.

„Na dit alles, toen Josia het huis toebereid had, toog Necho, de koning van Egypte, op, om te krijgen tegen Karchemis, aan den Frath; en Josia toog uit hem te gemoet. Toen zond hij boden tot hem, zeggende: wat heb ik met u te doen, gij koning van Juda? wat u aangaat, ik ben heden tegen u niet, maar tegen een huis, dat oorlog voert tegen mij; en God heeft gezegd, dat ik mij haasten zou; houd u af van God, die met mij is, opdat hij u niet verderve. Doch Josia keerde zijn aangezicht niet van hem, maar *hij verkleedde zich*, om tegen hem te strijden, en hoorde niet naar de

woorden van Necho, *uit den mond van God;* maar hij kwam om te strijden in het dal Megiddo. En de schutters schoten den koning Josia, ... en hij stierf en werd begraven in de graven zijner vaderen, en gansch Juda en Jeruzalem bedreven rouw over Josia. En Jeremia maakte een klaaglied over Josia."

Hoe treurig en verootmoedigend is dit alles. De Heilige Geest staat niet lang hierbij stil, maar Hij heeft het doen opteekenen tot onze leering. Het is altijd zijn doel ons de menschen voor te stellen zooals zij waren, de geschiedenis te geven van hunne daden „van de eerste tot de laatste," de goede zoowel als de kwade. Hij toont ons, dat, zoolang Josia wandelde in het licht der goddelijke openbaring, zijn pad beschenen werd door de heldere stralen van het goddelijk aangezicht; maar dat, zoodra hij beproefde te wandelen in zijn eigen licht, het rechte maar smalle pad der gehoorzaamheid verlatende, donkere en zware wolken zich over hem uitbreidden, waardoor zijne loopbaan, in zonneschijn aangevangen, in somberheid eindigde. Hij trok tegen Necho op, *zonder,* ja *tegen* het bevel van God; hij mengde zich in een strijd, die hem niet aanging; en hij ondervond de treurige gevolgen daarvan.

„Hij verkleedde zich." Waarom zullen wij ons zoeken te verbergen, indien wij het van God aangewezen pad volgen? Moge Josia's voorbeeld ons leeren, meer dan ooit, een goddelijke volmacht te zoeken voor alles wat wij doen, en niets te verrichten zonder deze. Wij kunnen volkomen op God rekenen, indien wij zijn weg bewandelen; maar wij zijn volkomen onveilig, indien wij van den weg Gods afwijken. Josia had geen bevel om te strijden te Megiddo, en daarom kon hij op de goddelijke bewaring niet rekenen. „Hij verkleedde zich;" maar dat beschutte hem niet voor des vijands pijlen. De schutters schoten hem, en hij viel, te midden van de tranen en klaagzangen van een volk, aan hetwelk hij dierbaar geworden was door een leven van oprechte godsvrucht en ernstige vroomheid.

Mogen wij genade hebben om hem na te volgen in zijne vroomheid en godsvrucht, en bewaard te blijven voor zijne eigenwilligheid. *Te volharden* in het doen van zijn eigen wil is vreeselijk voor een kind Gods. Josia ging naar Megiddo, toen hij had moeten vertoeven te Jeruzalem. Jona ging naar Tarsen, toen hij had moeten gaan naar Nineve. Paulus ging naar Jeruzalem, hoewel de Geest hem dit afraadde. En Josia werd doorschoten, Jona in de zee geworpen, Paulus door de Romeinen gevangen. Dit waren allen trouwe knechten Gods; en hoewel God hunne fouten tot zegening verkeerde, moesten zij de vruchten van hunne afwijking oogsten, want onze God is een verterend vuur.

De morgenstonden der Schrift.

Bij het lezen der Heilige Schrift ontmoet men hier en daar enkele van die heerlijke punten, die onze aandacht ten volle waardig zijn, en die gelijk het morgenrood bij den aanvang van een dag onze oogen en harten zoo liefelijk aandoen.

Vooreerst, zoodra wij den Bijbel openslaan, de schepping — dat heerlijk bewijs van Gods almacht, dat begin van allen tijd, die grootsche tentoonspreiding van de werken Gods, waardoor, gelijk wij in het boek van Job lezen, de morgensterren gedrongen werden vrolijk te zingen.

In Exodus vinden wij een ander van deze belangwekkende gebeurtenissen. Daar treedt Israël voor het eerst op als een zelfstandige, onafhankelijke natie. „Toen Israël een kind was," zegt God door den profeet Hosea, „toen heb Ik hem liefgehad; en Ik heb mijnen zoon uit Egypte geroepen." Het was, of er een geheel nieuwe tijd aangebroken was, het was alsof Israël opnieuw geboren werd, toen het door God uit hunne verdrukking verlost werd. Het was, als 't ware, een opstaan uit het graf, het aanbreken van een nieuwen, heerlijken dag, toen het volk aan gene zijde van de Roode zee stond, en met Mozes

lofliederen aanhief ter eere van hunnen Redder en Helper in den nood.

De geboorte van onzen Heer was er ook een; ja, dit was een gebeurtenis, die als het ware morgenrood zijne liefelijke stralen over deze aarde wierp. Een lange en donkere nacht was voorbijgegaan. Israël was onder vreemde heerschappij gebracht; geen stem van een profeet werd er meer gehoord; geen wonderen of teekenen vonden meer plaats. Er was geen verbinding meer tusschen God en zijn volk door middel van de Urim of Thummim, of door den efod der priesters. De heerlijkheid van den tempel was verdwenen, en de geheele eeredienst in verval. Door niets werd de stad des vredes, de plaats door God uitverkoren, van andere steden onderscheiden, als nu en dan door het neerdalen van den engel in het badwater Bethesda. Alles bevond zich in volslagen duisternis; maar de geboorte van Christus maakte een einde aan dien langen, duisteren nacht; zij riep de schepping als 't ware uit haren slaap, en verkondigde allen het licht van een heerlijken, nieuwen morgen. Engelen verschenen weder, en zongen lofliederen ter eere van Hem, die het licht op deze aarde gezonden had.

De opstanding des Heeren was ook een van deze heerlijke morgenstonden. Het was een morgen na den donkersten nacht, die ooit op het aardrijk geheerscht had — een morgen, die een nooit gekend licht over de aarde verspreidde, de voorbode van een eeuwigdurenden dag. Het was de overgang van de schaduw des doods in den dag des levens. „Het begon te lichten tegen den eersten dag der week," lezen wij in Mattheüs.

Het koninkrijk van Christus hier op aarde zal ook zulk een morgen zijn. Het zal een dag zijn na een langen nacht, de dag van Christus na een nacht van zonde en dood; het rijk van Christus na het rijk der wereld. In 2 Sam. 23 wordt over dit rijk geschreven: „Er zal zijn een Heerscher over de menschen, een Rechtvaardige, een Heerscher in de vreeze Gods. En Hij zal zijn gelijk het

licht des morgens, wanneer de zon opgaat, des morgens zonder wolken, wanneer van den glans na den regen de grasscheutjes uit de aarde voortkomen."

De nieuwe hemel en de nieuwe aarde zal ook een van deze heerlijke tooneelen zijn. Het zal de schepping zijn bij hare wedergeboorte. „En ik zag een nieuwen hemel en een nieuwe aarde," zegt de profeet, „want de eerste hemel en de eerste aarde waren voorbijgegaan." Het wordt de woonplaats der gerechtigheid genaamd, de plaats, waar God zal zijn „alles en in allen."

Heerlijk is het, voorwaar, zulke schoone tooneelen, zulke treffende gebeurtenissen, voor onze oogen te zien voorbijgaan; doch ik wensch de aandacht mijner lezers nog bij iets anders te bepalen, namelijk, dat de mensch, aangespoord door de influisteringen van den Satan, telkens en telkens weder deze heerlijke tooneelen van Gods macht en liefde in de schaduw des doods veranderde. De schepping, uit Gods hand zoo heerlijk en zoo vol leven en vreugde gekomen, werd door den mensch spoedig in een wildernis vol doornen en distelen herschapen. — De aarde, door den Heer zelf zoo rijk gezegend, was nu vervloekt, vervloekt om de zonde van den mensch. — Israël, dat aan de oevers van de Roode zee het verlossingslied zong, werd een gevangene in Babylon; en het land der belofte, waar de heerlijkste openbaringen van Gods almacht ontvouwd waren, werd verwoest en onder de heerschappij der onbesnedenen gelaten. — De stralen der Zon, die zich het eerst van Bethlehem over de aarde verspreidden, en het aanbreken van een nieuwen, heerlijken dag voor Israël verkondigden, veranderden in den donkeren nacht van Golgotha, en dat door de zonde van den mensch. En hoe staat het in onzen tijd? Dezelfde Jezus, die aan het kruis stierf, is opgestaan, en daarmede is een nieuwe morgenstond opgegaan over de aarde. Maar ziet men tegenwoordig niet duidelijk, dat deze waarheid meer en meer op den achtergrond wordt gedrongen, totdat zij eindelijk, nadat de Gemeente van deze aarde zal weg-

genomen zijn, geheel en al in den nacht der oordeelen, ons in de Openbaring beschreven, zal verdwijnen!

Waarlijk, men behoeft slechts zijne oogen open te doen, om de gedurig toenemende verflauwing der Christenheid in het algemeen op te merken, en er van overtuigd te worden, dat de profetische woorden: „Ik zal u uit mijnen mond spuwen," spoedig zullen vervuld worden. — Het einde van het rijk van Christus, dat met „een morgen zonder wolken" vergeleken wordt, zal bestaan in den grooten afval van Gog en Magog, in het oordeel van dood en hades, van allen die niet geschreven zijn in het boek des levens, en in het wegvlieden van aarde en hemel voor het aangezicht van Hem, die op den witten troon zal gezeten zijn. Uit al deze voorbeelden zien wij, dat de mensch gedurig God in den weg stond, om zijne plannen ten uitvoer te brengen, en dat door onze schuld de rijke zegeningen Gods telkens en telkens weer in een vloek veranderd werden. Eenmaal echter zal dit anders zijn. Wanneer de morgen der eeuwigheid, de morgen van den nieuwen hemel en de nieuwe aarde zal aangebroken zijn, dan zal niets en niemand *dien* morgen in donkerheid kunnen veranderen. Die morgen zal immer frisch en jong blijven; God zal daarvoor zorgen; zijne zon zal in eeuwigheid niet ondergaan. Zijn naam zij er voor geprezen!

Indien wij hierover nadenken, hoe oneindig veel liefde heeft God moeten hebben, om gedurig opnieuw te beginnen, hoewel Hij wist, dat de mensch telkens weer alles in een schaduw des doods zou veranderen! Doch God kan niet wonen, waar duisternis is. Hij is geen God van dooden, maar van levenden; en daarom zal Hij, al moge de mensch zich ook niet met Hem vereenigen, om het licht te bewaren, voor zijne eigene heerlijkheid zorg dragen, en gelijk Hij in het morgenuur der eerste schepping het licht uit de duisternis deed te voorschijn komen, zoo zal Hij ook den morgen der nieuwe schepping in eeuwige, onveranderlijke schoonheid bewaren.

Gerechtvaardigd en vrijgemaakt.

Deze woorden worden dikwerf door geloovigen uitgesproken, zonder dat zij er de ware kracht van kennen of die in beoefening brengen. Ik zeg de ware kracht; want iedere waarheid van God eischt immers een geestelijk inzicht, en hare toepassing een levend geloof. Evenzoo is dit het geval, wanneer er van onze verlossing of van ons standpunt in Christus voor God sprake is. Zoodra het geloof niet werkzaam is, houden wij ons met het eigen-ik of met de dingen om ons heen bezig; en geen wonder dan, dat onze harten met angst en vrees vervuld zijn. Want wat bestaat er hier beneden, waar alles ijdel en vergankelijk is, dat ons vrede of rust zou kunnen verschaffen? En evenmin kunnen wij rust vinden met het oog op onszelf? Want waarlijk, het vleesch is ná onze bekeering nog hetzelfde als daarvoor, er woont niets goeds in. Ook het gezegende werk des Heiligen Geestes in ons kan onmogelijk een voorwerp van onzen vrede zijn, omdat het nog onvolmaakt is. Ware rust, ware vrede wordt alleen buiten ons gevonden, in het eenmaal volbrachte en volmaakte werk van Jezus Christus. In dit werk vindt God met betrekking tot onze zonden volkomene bevrediging, en in dit werk kunnen ook wij in waarheid rusten. Doch werpen wij vooreerst een blik op den toestand des menschen van natuur.

„Een kwade boom kan geen goede vruchten voortbrengen." De mensch is een zondaar en niets anders. Hij is door en door slecht en tot niets goeds bekwaam. Niet alleen zijn verleden bewijst, wat hij is; maar ook zijn gansche wezen. Zijne daden zijn niet alleen verwerpelijk; neen! ook zijn toestand. Zijn hart is voor God niets anders dan een bron, die voortdurend stinkend water opwelt. Al wat goed is, ontbreekt hem; en hij bevindt zich derhalve in een toestand, waarvan niets te verwachten, niets te hopen is; ja, hij is zelfs niet in staat, om door zijne eigene kracht uit deze ellende te geraken.

Hij is verloren, voor altijd verloren; hij is dood in zonden en misdaden, dood voor God.

Doch nu heeft God in zijne groote liefde en barmhartigheid voor den verloren zondaar in de overgave van zijnen eengeboren Zoon een uitweg geopend. Het kruis van Christus openbaart ons een volkomene verlossing een verlossing, die ons in geen enkel opzicht in onzekerheid laat, maar waaraan men ook alleen door het geloof kan deel hebben. Moge er van onze rechtvaardigmaking of van onze bevrijding van de macht der zonde spraak zijn, beide dingen vinden wij in Christus' werk; en daarom kan ook dit werk alleen en uitsluitend de ware grondslag onzer rust zijn. Doch zoodra wij in de een of andere zaak op onszelf zien, zoodra wij onze oogen en harten van het voorwerp van ons geloof, d. i. van Christus, afwenden, is alle rust en vrede verdwenen. Wij beginnen bevreesd te zijn en te klagen; en nergens is meer een rustpunt voor ons hart.

Juist dit, geliefde lezers! is de bron van onzekerheid en onrust voor vele zielen. Zij steunen niet geheel en alleen op het werk van Christus. Menigeen wordt door het bewustzijn zijner schuld tot Jezus, den Zaligmaker van zondaren, gebracht; zij zijn er vast van overtuigd, dat buiten Hem geen heil te vinden is, maar toch valt het hun zoo moeielijk hetgeen de Heiland voor zondaars gedaan heeft als een voor *hen* volbracht werk aan te zien. Zij worden er niet volkomen door bevredigd. Anderen weder vertrouwen meer op hun bidden en smeeken, dan op het bloed van Christus; ja, hunne gebeden geven dikwijls het duidelijke bewijs, dat hun het *ware* vertrouwen op Gods liefde en op het werk zijns Zoons ontbreekt. Zij trachten God door hunne gebeden bereidwillig te maken tot hunne redding, en erkennen niet, dat zijne liefde, zijne bereidwilligheid op hun bidden niet gewacht heeft; zij zien niet in, dat Hij reeds lang te voren, reeds vóór de grondlegging der wereld aan hunne verlossing gedacht, en dat Hij reeds voor 18

eeuwen zijnen eenigen en geliefden Zoon voor hen overgegeven heeft. „Hierin is de liefde, niet dat *wij* God liefgehad hebben, maar dat *Hij* ons heeft liefgehad, en zijnen Zoon gezonden tot een verzoening voor onze zonden." (1 Joh. 4 : 10.)

Eerst dan wordt Gods naam door den verloren zondaar, die tot Hem de toevlucht genomen heeft, verheerlijkt, wanneer hij zijnen toestand naar waarheid leert inzien, en zich in vol vertrouwen verlaat op hetgeen God in Christus Jezus voor verloren zondaars gedaan heeft. Het werk van Christus is het eenige redmiddel voor verloren zondaars; en ieder, die gelooft, heeft daaraan deel — heeft deel aan de geheele uitgestrektheid van dit werk, en kan daarin een volkomen genade, een volmaakte verlossing vinden. Het is zeer zeker voor God niet welgevallig, wanneer wij ons met minder genade, met een onvolmaakte verlossing tevreden stellen; en dit doen wij, zoodra ons oog, uit gebrek aan waarachtig licht of uit gebrek aan geloof, niet uitsluitend op het volbrachte werk van Christus gevestigd is.

Dikwijls ontmoet men menschen, die wel bekennen, dat zij verloren zijn, doch niet eer willen gelooven, totdat zij van hunne verlossing ten volle overtuigd zijn. Zij wenschen, als 't ware, in zich te gevoelen, dat zij verlost zijn. Doch wat men gevoelt, wat men in zichzelf waarneemt, behoeft men immers niet meer te gelooven. En Christus zegt niet, dat wij moeten wachten, totdat wij iets gevoelen, maar dat wij moeten g e l o o v e n. „Zalig, die niet gezien en nochtans zullen geloofd hebben," zeide de Heer tot Thomas. Ook behoeven wij geenszins bevreesd te zijn, dat God ons niet zal aannemen, wanneer wij in kinderlijk vertrouwen tot Hem komen; integendeel, Hij komt ons tegemoet. Dit wordt door den Heer zoo duidelijk aangetoond in de gelijkenis van den verloren zoon. „Als hij nog ver van hem was, zag zijn vader hem, en werd met innerlijke ontferming bewogen; en toeloopende, viel hem om zijn hals, en kuste hem." De vader

wachtte zelfs niet eens, totdat deze zijne zonden voor hem beleden had; neen! hij ging hem reeds tegemoet, toen hij nog verre was. Hetzelfde zien wij bij den stokbewaarder te Filippi, die in één en denzelfden nacht een verloren zondaar en een verloste door het bloed van Christus was; in het geloof in Hem verheugde hij zich met geheel zijn huis. Een ander bewijs hiervan vinden wij in den moordenaar aan het kruis, die zelf eerst den Heer lasterde, maar, zoodra hij zich in het geloof tot dien Jezus wendde, de heerlijke woorden mocht vernemen: „Heden zult gij met mij in het paradijs zijn."

Zonder twijfel bewijzen ontelbare voorbeelden van het verledene zoowel als van dezen tegenwoordigen tijd, dat God aan het geloof bereidwillig en zonder vertoeven antwoord geeft. Wie op zijn bidden echter vertrouwt, en op een zeker teeken of een verheugd gevoel wacht, die blijft dikwijls lang ronddwalen, hoewel God hem in zijn erbarmen toch niet kan loslaten. Dit zien wij bij den bovengenoemden discipel Thomas. Hij ontving van de opstanding des Heeren eerst acht dagen later, dan de overigen, de overtuiging, en moest de voor ons zoo gezegende woorden hooren: „Welgelukzalig die niet zullen gezien, en nochtans zullen geloofd hebben!"

„Wij dan, gerechtvaardigd zijnde uit het geloof, hebben vrede bij God door onzen Heer Jezus Christus;" derhalve niet door onze gebeden, maar door „onzen Heer Jezus Christus." Zoodra de verloren zondaar zijnen toestand naar waarheid leert inzien, en zijne toevlucht tot God neemt; zoodra hij zijne zonden voor Hem belijdt en tot Hem om redding roept, komt God hem met de heerlijkste boodschap tegen. Door zijn Evangelie maakt Hij hem bekend, dat Hij reeds lang aan hem, armen, verdorven zondaar gedacht en voor hem gezorgd heeft. Hij heeft zijnen eenigen Zoon voor hem overgegeven; Hij heeft al zijne zonden op dien Zoon gelegd, en het bloed van Jezus heeft ze allen uitgewischt. En een ieder, die nu in dien God gelooft, die Jezus, onzen Heer, uit

de dooden heeft opgewekt, — welke overgeleverd is om onze zonden en opgewekt om onze rechtvaardigmaking — kan van de vergeving zijner zonden ten volle overtuigd zijn. Hij is dan gerechtvaardigd en heeft vrede bij God. Al zijne zonden zijn voor altijd weggedaan, want God heeft ze allen geweten, de groote en de kleine, en heeft ze allen op Jezus gelegd, zoodat over hem niets of niemand meer het oordeel brengen kan.

Wat zou nu een zondaar in dit heerlijk bewustzijn kunnen doen, dan zich gelukkig gevoelen en God voor zijne genade prijzen. Doch, helaas! bij menigeen duurt deze vreugde niet lang. Spoedig komen er nieuwe klachten; spoedig ontstaat er nieuwe vrees. De zonde in het vleesch, de booze natuur, die hij dagelijks in zich waarneemt, en die hem zoo dikwijls verleidt, baart hem nieuwe onrust. Hij heeft wel een Heiland voor zijne zonden, maar niet voor de zonde, die in hem woont. Het werk van Christus stelt hem geheel en al gerust, aangaande hetgeen hij gedaan heeft, maar niet aangaande hetgeen hij is; het stelt hem gerust met het oog op het verledene, maar niet met het oog op het tegenwoordige. Wat mag hiervan de oorzaak wel zijn? Voldoet het werk van Christus niet aan al de behoeften eens zondaars? O voorzeker; doch het komt doordat er gebrek aan kennis van de algenoegzame offerande van Christus Jezus is. Men ziet, dat dezelfde booze natuur nog in ons woont, men gevoelt dagelijks het vleesch nog; en men moet met den Apostel uitroepen: „Ik weet, dat in mij, dat is in mijn vleesch, geen goed woont." Velen wenden zich in dezen toestand tot God en smeeken Hem om ze hiervan toch te verlossen. Zij gevoelen zich door de zonde ongelukkig en ellendig, en wenschen niets liever dan geheel en al van haar verlost te worden. Doch hoe dikwijls zij er ook om mogen bidden, hoe menigwerf zij dezelfde zaak ook voor God mogen brengen, toch heeft er geen bevrijding, zoo als zij die wenschen, plaats. Zij willen een verlossing van de zonde voor het oog en niet voor het geloof. In

zulk een toestand verkeert menigeen jaren achtereen, zonder een enkele schrede verder te komen. Ja, wat nog veel treuriger is, het hart wordt dikwijls langzamerhand vervuld met wantrouwen tegen de liefde en trouw van God, tegen zijne genade en zijne macht. En dit kan ook moeielijk anders zijn, want wie zou het vertrouwen tot God niet verliezen, zoo al zijne ernstige en aanhoudende gebeden geheel zonder verhooring blijven? Is het vertrouwen tot God echter aan het wankelen gebracht, dan is ook onze kracht in God verzwakt; wij gaan achteruit in geestelijk leven, en vandaar de oorzaak, dat de gemeenschap met God in de harten van vele geloovigen zoo zwak en zoo gebrekkig is.

Maar waarom, is nu de natuurlijke vraag, verhoort God deze bede om bevrijding van de macht der zonde niet? Wel, omdat Hij in het werk van Christus alreede een verlossing daarvan te weeg gebracht heeft; een verlossing echter, die ons alleen door het geloof ten deel valt. Slechts door het geloof kunnen wij verstaan, dat het een volkomene, ware bevrijding van de macht der zonde is.

Andere geloovigen, die ook ingezien hebben, dat de zonde nog in hen woont, wenden in oprechten ernst allerlei pogingen aan, om het kwade, dat in hen is, te wederstaan; doch, ach! het is alles tevergeefs. Zij maken droevige ondervindingen van de heerschappij en de macht der zonde en van hunne eigene zwakheid. Zij moeten wel is waar bekennen, dat het goed is de zonde te beheerschen, en dat God het ook met alle recht kan verlangen; doch in plaats van zoo te wandelen, zijn zij dienstknechten der zonde. Zij bevinden zich in een toestand, onder een heerschappij, waar niets anders overblijft, dan vol wanhoop uit te roepen: „Ik ellendig mensch, wie zal mij verlossen van dit lichaam des doods?"

De laatste helft van Rom. 7 geeft ons een getrouwe schildering van zulk een toestand, waarin zoo menig waar Christen zich bevindt. In hunne harten is weinig vrede

en vreugde, maar des te meer onrust en neerslachtigheid; weinig lof en dank, doch vele verzuchtingen, en gewis het kan ook niet anders. Ja, vele zielen komen er ten slotte zelfs toe, om te zeggen: „Zou ik wel waarlijk bekeerd zijn? Kan ik mij niet vergist hebben?" Anderen verliezen den moed geheel en al, daar zij inzien, hoezeer alle inspanningen tevergeefs zijn, en laten hunne handen in den schoot zinken. Zoo gaat dan hun leven troosteloos voorbij, alleen omdat zij door hunne eigene inspanningen zoeken te verkrijgen, wat zij slechts door het geloof in bezit kunnen hebben. Het geloof echter zoekt, zooals ik reeds zeide, niets in of door ons, maar alles buiten ons in het werk van Christus. In zijn werk vind ik alles, wat ik noodig heb. Ik ben niet alleen gerechtvaardigd van de zonde, maar ook vrijgemaakt van hare heerschappij. Bij velen komt er nog bij, dat zij weinig inzicht hebben over het ware karakter van het vleesch; zij zijn slechts ten deele in staat, om het vleesch van den geest te onderscheiden; en indien hiermede lichtvaardigheid gepaard gaat, dan is hoogmoed en verblinding, helaas! dikwerf het gevolg. Men gebruikt dan de waarheid tot zijne eigene en geenszins tot Gods verheerlijking. Evenzoo verwarren sommigen de zon*den* met de zon*de* — het water met de bron — de vrucht met den boom. Iemand wordt, bijvoorbeeld, licht driftig en opvliegend; hij belijdt en oordeelt dit voor God; doch hij ziet niet in, dat de plotselinge uitbarstingen van zijn toorn slechts het gevolg van een ongebroken wil of van hoogmoed zijn, van gekwetst eergevoel, van heerschzucht of van nog zoo vele andere dingen. Zoo wij daarentegen deze bron — de zonde in het vleesch — werkelijk herkennen en voor God veroordeelen, maar nochtans als gevangenen er onder blijven zuchten, zoo zijn wij óf niet waakzaam genoeg, óf wij verstaan de vrijmaking niet, die in Christus Jezus ons gegeven is, namelijk, dat Hij ons door zijn bloed niet alleen van onze zonden, maar door zijn dood ook van de zonde heeft verlost. Doch het geloof, in zijn

werk rustend, kent geen vrees, geen onrust, noch wat onze zonden, noch wat de in ons vleesch wonende zonde aangaat; en met vreugde kan het uitroepen: „Ik dank God door Jezus Christus, onzen Heer!"

„Zoo is er dan nu geene verdoemenis voor degenen, die in Christus Jezus zijn." Het werk van Christus heeft alles, wat ons verdoemen kon, weggenomen. Zeer zeker zouden deze woorden niet door den Heiligen Geest ons medegedeeld zijn; zeer zeker zouden niet alleen onze zon*den*, maar ook de in het vleesch wonende zon*de* het oordeel over ons moeten uitspreken, indien door den dood van Christus niet voor beide dingen een algenoegzaam offer gebracht was. Doch Gode zij dank! wij kunnen, wij mogen ons in zulk een offer verheugen! „Hij is overgeleverd om onze zonden;" (Rom. 4 : 25.) en „God heeft Hem, die geen zonde gekend heeft, zonde voor ons gemaakt." (2 Kor. 5 : 21.) Dat niet alleen de zonden voor altijd weggedaan zijn, maar ook de zonde in ons vleesch geoordeeld werd op het kruis, bewijst ook nog de volgende plaats: „Want hetgeen der wet onmogelijk was, dewijl zij door het vleesch krachteloos was, heeft God, zijnen Zoon zendende in gelijkheid des zondigen vleesches en voor de zonde, de zonde veroordeeld in het vleesch." (Rom. 8 : 3.)

Voor hen dus, die in Christus zijn, is de zonde in het vleesch veroordeeld; daarom kan ons hare aanwezigheid niet meer verontrusten. Wij zelven veroordeelen haar nu voor God, omdat Hij haar in Christus veroordeeld heeft; en wij geven daardoor, als 't ware, te kennen, dat wij met Hem en niet meer met de zonde één zijn. Hare aanwezigheid, zeide ik zoo even, kan ons noch verontrusten, noch verhinderen met God te verkeeren en in zijne tegenwoordigheid te wandelen. Men versta mij echter goed. Ik zeg niet, dat het genot van onze gemeenschap met den Vader nooit kan afgebroken worden. Dit is, helaas! menigwerf het geval. Maar het aanwezig zijn der zonde in ons vleesch sluit ons, zoolang wij niet gezondigd

hebben, volstrekt niet van de gemeenschap met Hem uit. Wanneer wij echter aan deze in ons vleesch wonende zonde toegeven, wanneer wij gehoorgeven aan de influistering van den duivel, dan, ja, dan zijn wij verontreinigd en de gemeenschap met onzen Vader is verstoord; (namelijk de praktische gemeenschap; want gemeenschap in den zin van Hem toe te behooren, zijn eigendom te zijn houdt nimmer op. Zie Joh. 10 : 28—30.) Dit duurt zoo lang, totdat wij in oprechtheid onze zonden belijden; dan eerst kan de getrouwe en rechtvaardige God ons deze zonden vergeven, en dan eerst wordt de gemeenschap met Hem weder hersteld. (1 Joh 1 : 8, 9.) Laten wij deze belijdenis of zelfveroordeeling daarentegen na, zoo blijft ons hart verontreinigd, en nooit kunnen wij een ware, praktische gemeenschap met God hebben. De aanwezigheid van het vleesch of van de zonde verontreinigt ons dus niet, noch verhindert zij onze praktische gemeenschap met God; maar wel geschiedt dit, wanneer wij het vleesch of de zonde veroorlooven in ons te werken.

Wij moeten er ondertusschen wel op letten, wat ik reeds even aanstipte, dat ons standpunt noch onze gemeenschap, in den zin van Hem toe te behooren, eenigszins daardoor gewijzigd wordt. Wij staan in Christus voor God, derhalve kan geen oordeel ons meer treffen. Voor Hem is er geen oordeel meer, en daarom ook niet voor allen, die in Hem zijn. „Want de wet des Geestes des levens in Christus Jezus heeft mij vrijgemaakt van de wet der zonde en des doods." (Rom. 8 : 2.) Wij staan op een geheel nieuw standpunt voor God. De Apostel zegt in Rom. 8 : 9: „Gijlieden zijt niet in het vleesch, maar in den Geest, zoo anders de Geest Gods in u woont." Het is de Geest en niet meer het vleesch, waardoor onze toestand voor God gekenmerkt wordt; indien nu ons standpunt voor God in den Geest is, dan is het immers zonder gebrek en volmaakt.

Zoolang wij hier beneden wandelen, is het vleesch in ons; er woont daarin niets goeds — dit zien en onder-

vinden wij dagelijks — doch wij zijn niet in het vleesch maar in den Geest. Naar ons standpunt zijn wij nu in den opgestanen Christus, en volkomen van de zonde gescheiden. Het kruis van Christus reinigt den geloovige, ik herhaal het nogmaals, niet slechts van alle zonden, maar scheidt hem ook van de zonde. „Die van Christus zijn, hebben het vleesch gekruist met de bewegingen en begeerlijkheden." (Gal. 5 : 24.) Naar den ouden Adam, naar den mensch, die onder de zonde verkocht was, staat de geloovige niet meer voor God, wijl hij met Christus gestorven is. „Dit wetende, dat onze oude mensch met Hem gekruisigd is, opdat het lichaam der zonde te niet gedaan worde, opdat wij niet meer de zonde dienen." (Rom. 6 : 6.) Wij zijn echter ook met Christus opgewekt: „Maar God, die rijk is in barmhartigheid, door zijne groote liefde, waarmede Hij ons liefgehad heeft, ook toen wij dood waren door de misdaden, heeft ons levend gemaakt met Christus (uit genade zijt gij zalig geworden) en heeft ons mede opgewekt en ons mede gezet in den hemel in Christus Jezus." (Efez. 2 : 4—6 en Kol 2 : 12.) Als opgewekten met Christus zijn wij van de zonde en hare heerschappij volkomen gescheiden. Hoewel het vleesch nog in ons is, zijn wij er toch zóó volkomen van gescheiden, als Christus zelf het is, die aan de rechterhand Gods zit — alleen omdat wij in Hem zijn — ja, zoo ver er van gescheiden, als de hemel van de aarde verwijderd is. Dit zeg niet ik, maar het Woord van God zelf. Moge Hij het ons te verstaan geven!

Hetgeen ik hier nu in de voorgaande regelen over de gezegende waarheid onzer vrijmaking gezegd heb, kunnen wij onmogelijk door een bloot weten verwezenlijken. Neen, alleen het geloof, dat zijn oog van zichzelven afwendt en op Christus vestigt — het geloof, dat zich alleen door Gods Woord laat leiden, erkent en verwezenlijkt de kracht dezer heerlijke waarheid. Menig geloovige bezit deze waarheid wel als leer, maar zij maakt niet een voorwerp van zijn geloof uit. Hij spreekt er

over, en misschien zelfs met veel helderheid en doorzicht, maar zijne verborgene zuchten en klachten bewijzen slechts te duidelijk, dat hij zelf door het geloof niet bezit, wat hij anderen verklaart. En hoewel ons de kennis dezer waarheid een oppervlakkige geruststelling voor God moge verleenen, toch geeft zij geen kracht om als een van de zonde vrijgemaakte te wandelen. Wij zijn echter niet alleen vrijgemaakt, om tegenover God zonder vrees te kunnen zijn, maar ook om Hem welgevallig te wandelen, en Hem door onzen wandel te verheerlijken. De bloote kennis brengt ons tot zelfverheffing en hoogmoed, zoo God in zijne genade ons niet bewaart.

Wij vinden derhalve in het werk van Christus alles, wat tot onze rechtvaardiging van de zonde en tot onze bevrijding van hare macht noodig is. Voor God zijn wij in volkomen rust en zekerheid; omdat wij *in* den opgewekten Christus zijn, en wij zijn ook bekwaam gemaakt door den Heiligen Geest Gode welbehagelijk te wandelen. Wat kan ons, geliefde lezer! in dit heerlijke standpunt nu nog verontrusten? wie kan ons nog schaden? Wat ontbreekt ons voor God, indien Christus zelf de ware uitdrukking van ons standpunt is? De zonde in het vleesch is geoordeeld, het kruis heeft algeheele scheiding tusschen ons en haar teweeg gebracht. Zoo oordeelt het geloof; en het oordeelt naar waarheid, omdat zijn grondslag op het onwankelbare Woord van God, op het volbrachte werk van Christus rust. Zou het dus naar den geest des geloofs zijn, indien wij God bidden, om ons van de zonde in het vleesch vrij te maken? Immers neen. En bewijzen wij daardoor niet ten duidelijkste, dat wij de uitgestrekheid van dat werk niet verstaan, en er ook niet in berusten? En toch! hoevele gebeden worden nochtans dagelijks door geloovigen tot God opgezonden, die niets anders dan de verlossing van deze of gene zonde, die zij in hun vleesch ontdekken, tot voorwerp hebben! O, moge de Heer toch onze harten verlichten, en door Zijnen Geest in ons werken, dat wij

door het geloof altijd, én wat onze zonden, én wat de in ons vleesch wonende zonde aangaat, in het werk van Christus, onzen geliefden Heer en Heiland, rusten!

Ten slotte zou ik gaarne aan de ernstige en plechtige vermaning van den Apostel Paulus herinneren: „Indien gij dan met Christus opgewekt zijt, zoo zoekt de dingen, die boven zijn, waar Christus is, zittende aan de rechterhand Gods. Bedenkt de dingen, die boven zijn, *niet* die op de aarde zijn." (Kol. 3 : 1, 2.) Geliefde broeders! laat ons dit doen; laat ons door het geloof wandelen in de dingen, die niet gezien worden! Wij hebben ons deel daar boven, waar Christus is, en door het geloof verwezenlijken wij onze gemeenschap met Hem en de hemelsche dingen. Dit is ons voorrecht, zoolang wij hier beneden zijn. Zoodra wij ons echter door de zichtbare dingen, door de omstandigheden laten leiden, zoo wandelen wij niet meer in het geloof en zijn verontrust. Ons leven is daarboven — Christus zelf is ons leven — en daarom kan alleen Hij-zelf, en kunnen alleen de hemelsche dingen ons bevredigen en onze vreugde uitmaken. En terwijl wij hier beneden in de woestijn zijn, waar allerlei verzoekingen ons ontmoeten, kunnen wij — ik herhaal het nogmaals — alleen door het geloof deze hemelsche dingen in beoefening brengen en genieten. Het gaat hier door moeite en strijd, en wij hebben aan onzen kant steeds noodig, waakzaam en nuchteren te zijn in het gebed, wij hebben noodig in het geloof te volharden, en door de kracht des Heiligen Geestes den goeden strijd des geloofs te strijden. Ons geheele standpunt hier beneden staat met het geloof in verband, moge er van onze zonden, of van de zonde in het vleesch, of van de omstandigheden spraak zijn. „De rechtvaardige zal uit het geloof leven."

Dankt God in alles.

(Efeze 5 : 20.)

Wanneer iemand zich *te allen tijde verheugen* en *te allen tijde voor alle dingen* kan *danken*, zoo moet hij er wel van overtuigd zijn, dat hij het goede deel bezit. De natuurlijke mensch kan een woord als dit niet aannemen. Een vreugde, die van zulk een geest getuigt, is niet een vreugde in het vleesch; want terwijl deze van de omstandigheden afhankelijk is, wordt gene juist het meeste kenbaar onder smart en droefheid. God heeft er voor gezorgd dat zijn kind in geen omstandigheden, in geen enkelen toestand zal komen, waarin het niet oorzaak genoeg heeft, Hem te danken. Deze dank in ons is het antwoord op hetgeen wij in God zien; het is de ontboezeming van de vreugde onzer harten voor hetgeen wij in God gevonden hebben. Ook vormt het niet — om een beeld te gebruiken — enkele, afgebroken schakels eener keten, neen het is één geheel, onafgebroken, zonder einde.

In het voorbeeld van onzen Heer Jezus en in den wandel van Job vinden wij, wat de boven aangehaalde tekst aangaat, veel licht — doch bij den Heer in tegenovergestelde wijze als bij Job. Wij zien, hoe Jezus onder de droevigste omstandigheden God, zijnen Vader danken kon. Dit vinden wij zoo schoon in Matth. 11. Chorazin, Bethsaïda en Kapernaum hadden Hem reeds verworpen; een boodschap van Johannes had hem gemeld, dat deze in zijn geloof aan Hem wankelend was geworden, doch juist midden onder deze ontmoedigende ervaringen hooren wij Hem uitroepen: „Ik dank U, Vader, Heer des hemels en der aarde." Onder alle omstandigheden bleef Hij rustig en vol vertrouwen op zijn Vader; zijn oog bleef in volmaakte onderworpenheid op de raadsbesluiten zijns Vaders gericht. Hij wist, dat, mochten ook allen hier beneden falen, Hij nimmer falen kon; daarom bleef Hij geheel onderworpen en afhankelijk. Ja, overal ontmoeten wij de ootmoed en nederigheid zijns harten. Zoolang Hij op aarde was, wandelde Hij in den hemel en in God, den Vader. Hij was hier op deze aarde gekomen om van zijn Vader te getuigen. En hoe gezegend was de vrucht dezer onderworpenheid voor Jezus! Hij werd de openbaring zijns Vaders. Men zou met recht kunnen vragen: Maar hoe kan de Zoon Gods, Hij, die de erf-

genaam van Davids troon was, onder zulk een vernederende verwerping danken? En toch, Hij deed het; Hij riep uit: „Ik dank U, Vader, Heer des hemels en der aarde," en steeds bleef Hij onder al de zware en verpletterende lasten zijnen Vader openbaren. In Hem zien wij dengenen, die onder alles danken kon; en het geheim hiervan bestond alleen daarin, dat Hij, ofschoon hier beneden, nochtans in den hemel en met God wandelde. Daarin lag de geheime bron zijner kracht. Doch wil Hij dit geheim voor zich alleen behouden? O neen! Hij zegt: „Deze bron heb ik voor u geopend. Ook u wil ik het geheim *God te allen tijde voor alle dingen te danken* bekend maken. Neemt mijn juk op u en leert van mij; want mijn juk is zacht en mijn last is licht."

Het struikelen van Job doet zich in deze heerlijke schilderij van de volmaaktheden, die wij in den Zoon Gods vinden, als een donkere achtergrond voor. Wij zien in Hoofdst. 1 : 13—21, dat Job, ofschoon Hij nederviel en uitriep: „de naam des Heeren zij geloofd," God toch niet voor *al* zijne beproevingen dankte. Dit blijkt duidelijk uit het derde hoofdstuk. Job verblijdde zich in zijn geluk, niet in den *Heer*. Hij leefde in de omstandigheden, hij sprak als 't ware tot zich zelf: Al deze heerlijke dingen, waarin ik mij verheug — mijne zonen, mijne dochters, mijne kameelen — zal ik wellicht in eenige dagen verliezen; bij de gedachte hen te moeten ontbeeren beeft mijn hart." Dit wordt ons nog duidelijker, zoo wij de twee laatste verzen van dit hoofdstuk lezen, waar hij uitroept: „Want ik vreesde een vreeze, en zij is mij aangekomen; en wat ik schroomde, is mij overkomen. Ik was niet gerust en was niet stil en rustte niet, en de beroering is gekomen." Job had het niet zoover gebracht, dat hij in zijn wandel over de omstandigheden triomfeerde; en daarin vinden wij ook den waren grond van Job's afwijking. Hij hield zich met de omstandigheden bezig en niet met den God der omstandigheden; want zoodra deze zich tot zijn nadeel veranderden, „vervloekte hij zijnen dag."

Wanneer de omstandigheden ons overmeesteren, komt het eenvoudig daardoor, dat wij niet als kinderen „in God, den Vader, en den Heer Jezus Christus" leven. Het voorbeeld van Job is uit dit oogpunt beschouwd zoowel leerend als waarschuwend. Hoe menigwerf hoort men niet een kind Gods zeggen: „Ik zie volstrekt niet in, hoe ik God voor dit lijden, voor deze beproeving

zou kunnen danken." Maar denk er aan, geliefde lezer, dat dit inzicht u daarom ontbreekt, omdat gij niet met God en in Hem gewandeld hebt. Anderen weder zeggen wellicht: „O, wij beklagen ons nooit, wij zijn altijd bereid aan te nemen wat God ons zendt, en Hem er voor te danken." Doch mijn vraag is: „Is dit werkelijk zoo? Herinnert gij u niets, misschien iets in de verloopen week, waarop God zou kunnen wijzen en zeggen: Was dat een dankzegging?"

Ik zou u nu nog gaarne opmerkzaam maken, dat er iets zeer heerlijks in de woorden ligt, die aan deze vermaning toegevoegd zijn. Wij worden vermaand te allen tijde te danken; maar wien? „God en den Vader in den naam van onzen Heer Jezus Christus." Hoe geweldig de orkaan ook moge loeien, hoe de storm ook moge woeden, God heeft een beschutting om u heen gemaakt, waarvan deze woorden als 't ware de steunpilaren uitmaken. Het is de Vader, die u — zijn zoon — op uw gezegend standpunt met den Heer Jezus Christus in verbinding brengt, zoodat gij bij iedere beproeving in staat zijt te zeggen: „Er ligt daarin voor mij een zegen." Zijne liefde is in alle omstandigheden met ons bezig. Wij zijn dierbaar voor zijn hart en steeds de voorwerpen zijner teederste zorg. Hij leidt ons aan zijn trouwe vaderhand en brengt ons altijd op de beste wegen. Het moge ons aan doorzicht ontbreken, den zegen van deze of gene beproeving te erkennen; nochtans zullen wij steeds in staat zijn Hem voor alles te danken, zoo wij slechts onafgebroken in zijn tegenwoordigheid wandelen. O, laat ons daarom op alle wegen slechts Hem gewillig volgen en niet aan het vleesch toegeven, dat voortdurend alleen op de omstandigheden ziet. Zeer zeker, nooit is iemand beschaamd geworden, die op Hem vertrouwde; nimmer is de zegen uitgebleven voor hem, die God de eer gaf.

Het kan ook zijn, dat er iets onreins in onze harten is, waarvan wij alvorens door God gezegend te kunnen worden, bevrijd moeten zijn. Gaat dit niet op zachte wegen, dat wil zeggen, veroordeelen wij ons zelf niet in zijne tegenwoordigheid, dan moet God ons *smartelijke* wegen doen gaan. David zou zijne ernstige tuchtigingen niet noodig gehad hebben, indien het kwade op een zachtere wijze had kunnen ten onder gebracht worden. God gebruikt echter bij ons, evenals bij David de afwijkingen om ons te reinigen, opdat wij zijner heiligheid

deelachtig zouden worden. Hij roept ons steeds toe: „Gij ziet welk een heerlijke gemeenschap ik tusschen u en mij heb te weeg gebracht. Ik ben uw God, en gij zijt mijne dienstknechten; Ik ben uw Vader en gij mijne kinderen. Ik meen het in alle dingen, die Ik over u laat komen, goed met u; gij zult altijd gezegend zijn, zoo gij alles met mij, uw God en Vader en met den Heer Jezus Christus in verbinding brengt."

Van dit alles begrijpen en erkennen wij niets, zoolang wij ons met ons eigen-ik of met de omstandigheden bezighouden. Verblind door ongeloof, zien wij dan alleen op hetgeen juist daartoe dient onze harten met onrust en vrees te vervullen. Wij zijn neêrgedrukt en vol zorgen; en de dankzegging van een hart, dat met vrede en vreugde vervuld is, ontbreekt. Wat kan er ook in ons of in de dingen om ons heen gevonden worden, dat onze harten in waarheid vreugde bereidt? Daar is immers alles aan de wisselvalligheid onderheven. Het voorwerp *onzer* vreugde kan *alleen* de *Heer* zijn, en slechts dat, wat Hij is, en wat Hij te allen tijde en onder alle omstandigheden voor *ons* is, vermag onze harten met lof en dank te vervullen. Zoo ons geloof daar, waar moeielijkheden en hinderpalen ons te gemoet komen, waar troost en kracht ontbreekt, waar het oog niets ziet en de hand niets vindt, Hem verwezenlijkt, zoo hebben wij steeds genoeg en het hart zal met dankzegging door alles heengaan. De apostel vermaant de Filippiërs, *al* hunne begeerten niet alleen met bidden en smeeken, maar ook met *dankzegging* voor God bekend te maken. Ontbreekt het laatste, zoo kunnen wij wel in de omstandigheden op de *macht* Gods vertrouwen, maar volkomen vertrouwen op zijne *liefde* zal niet gevonden worden; want waar dat is, daar is ook dankzegging en te gelijk overgegevenheid aan den wil Gods, daar is het bewustzijn, dat alle dingen medewerken ten goede en al zijn wegen voor ons gezegend zijn.

De Heer make ons daarom bekwaam, in alle omstandigheden ons geheel aan Hem over te geven en van allen eigenwil afstand te doen, want alzoo betaamt het ons!

Reiniging door water, en wat het is te wandelen in het licht.

Ik heb — naar ik vertrouw voor het aangezicht Gods — zorgvuldig met de Schrift het systeem vergeleken 't welk velen aangeraden wordt als den gewenschten toestand eens Christens. Ik heb het gedaan in zijne vreeze, niet willende eenige zegening of eenig voordeel verliezen, die het geloof in goddelijke kracht mij konden geven. Hoewel volkomen gelukkig, ben ik toch te arm en te zwak om er mij niet in te verheugen, alles wat ik kan van Christus en van zijnen Geest te bezitten. Ik geef toe, dat bloote kennis volstrekt niet alles omvat, al is zij ook nauwkeurig in de dingen Gods. Er is kracht noodig door de werking des Heiligen Geestes; en de evangelische wereld heeft op dit punt zeer weinig geloof. Nochtans zijn wij geheiligd door de waarheid, en daarom is het de vraag: Is dit systeem de waarheid, de waarheid Gods? Dit nu schijnt mij geenszins het geval te zijn. Indien wij het aan een nauwkeurig onderzoek der Schrift onderwerpen, ten aanzien van het ware standpunt van Gods kinderen — van hunne ware plaats in vrede voor God — faalt het, dunkt mij, geheel en al. De voorstanders van dit systeem hebben noch dit standpunt verstaan, noch het karakter, de uitgestrektheid en het middel der heiligheid. Het faalt geheel ten opzichte van den toestand van het geweten, welke door den Heiligen Geest als een gevolg van de verlossing wordt gewerkt; en als een noodzakelijk gevolg daarvan verlaagt het het karakter der heiligheid, en verduistert de plaats, die Christus in het hart moest innemen. Meer dan eene zaak, die men er in vindt, is waar, en wel waardig door de Christenen in onze dagen behartigd te worden; en juist, omdat deze door valsche leeringen op den achtergrond geraken en zielen daardoor misleid worden, schrijf ik deze regelen. Ik wensch gematigd te spreken, en niet

te miskennen, hetgeen waar is, maar mijne lezers, zoo God dit schrijven in zijne genade daartoe wil gebruiken, te waarschuwen tegen hetgeen de waarheid verduistert. Ik wil eerst opsommen wat ik *niet* bestrijd, opdat ik aan degenen, die de tegenwoordigheid en de werking van den Geest Gods mochten loochenen, geen steun geve.

In het laatste werk van den heer Pearsall Smith „de wandel in het licht," komen raadgevingen voor, die zeer nuttig zijn, bij voorbeeld, om wanneer de verzoeking tot ons komt, op Christus te zien, op Hem die overwonnen heeft. Ik twijfel er niet in 't minst aan, of de vijand zal, zoo wij dit doen, van ons vlieden, om zoo te spreken, als een verschrikte vogel. Het is niet, alsof wij beter geworden waren, maar de zaak is voorbij. Het moge somtijds noodzakelijk zijn er over na te denken, of wij er aanleiding toe gegeven hebben, doch zoo wij hem wederstaan, zal de duivel van ons vlieden. En dit is voor ons, Christenen, wanneer wij verzocht worden, van veel gewicht; in Christus is voldoende kracht en algenoegzame genade. Ik herhaal het, het is niet slechts een verbetering of verandering, neen, het kwaad, waartoe wij verzocht werden, is voorbij.

Zonder twijfel zijn er ook nog andere juiste en nuttige opmerkingen in te vinden, maar mijn doel is niet dit boekje te doorloopen, maar het stelsel zelf te behandelen, waarvan ik vele voorstanders ontmoet heb. Ik ga voort met op te noemen, wat ik er in toestem en volkomen billijk. Ik neem volkomen aan die verzegeling door de gave des Heiligen Geestes, die — gegrond op het kostbare bloed van Christus — ons vrijmaakt, door welken Geest de liefde Gods in onze harten is uitgestort, en wij roepen „Abba, Vader!" in het bewijstzijn, dat wij zijne kinderen zijn, dat wij in Christus en Christus in ons is, dat wij bemind worden, gelijk Jezus bemind werd — voorwaar een gezegende waarheid, waarin ons hart rust kan vinden. Dit stem ik niet alleen toe, maar ik heb er reeds meer dan vijftig jaren met allen ernst op aangedrongen. Ook heeft dit inderdaad gekenmerkt de werkzaamheden van

hen, met wie ik vereenigd ben. En niet alleen dit, maar vele zielen hebben, toen zij deze waarheid aannamen, de kracht en de tegenwoordigheid Gods meer gevoeld dan bij hunne bekeering. Ik erken volkomen, dat er geen noodzaak bestaat om te zondigen, en er geen verontschuldiging voor gevonden kan worden. De genade van Christus is ons genoeg, en „God is getrouw, die ons niet zal laten verzocht worden, boven hetgeen wij vermogen." Het boekje van den heer Varleij bewees duidelijk, dat het deze bevrijding en deze overtuiging was, die hij nooit te voren gekend, maar nu ontvangen had; en dit was alles. Omdat deze toestand van slavernij zoo algemeen is bij de geloovigen, daarom is de bevrijding hiervan, ons in dit systeem voorgesteld, zoo aantrekkelijk. De normale toestand van den Christen is te leven in de onbewolkte, zelfbewuste gunst van God; en indien hij leeft door den Geest, ook te wandelen door den Geest. In de *praktijk* struikelen wij allen in vele.

Dat God menigwerf de kranken gezond maakt als antwoord op het gebed, wordt ons in Jakobus en in Johannes duidelijk geleerd; en ik heb de duidelijkste voorbeelden hiervan gezien en bijgewoond, zoowel in Engeland als op het vaste land; in twee gevallen was het gebed, op verzoek der belanghebbenden, van het zalven met olie vergezeld.

Echter bestaat er gevaar, te blijven staan bij hetgeen toch niets meer is dan een getuigenis, hoewel een zeer gezegende. De belijdende kerk heeft het besef van datgene, wat het Christendom kenmerkt — ik bedoel de aanwezige levende kracht des Heiligen Geestes, die uit den hemel gezonden is — verloren. Dit is niet het einde; want de Geest leidt ons tot den Vader en den Zoon, en is de aanwezige kracht in onzen toestand. Doch het is van het grootste belang, den Geest niet van het Woord Gods te scheiden, evenals wij het Woord niet van de aanwezige kracht des Heiligen Geestes moeten afscheiden. Het Woord is het zwaard des Geestes, en wat het ons openbaart, moet

„geestelijk onderscheiden worden." De aanmatiging, om het Woord door de kracht van den menschelijken geest te kunnen gebruiken of door het geweten te beoordeelen is niets minder dan rationalisme — om duidelijk te spreken niets dan ongeloof. En indien men de kracht des Geestes van het Woord afscheidt, wordt de weg geopend om ieder dwaas verzinsel van menschen aan te nemen en een booze geest voor den Heiligen Geest te houden, gelijk ons het Woord duidelijk leert.

Zij, die de vroegere geschiedenis van de Kwakers kennen, weten tot welke uitersten sommigen van hen gekomen zijn. Men zegt, dat wij dit niet op rekening van het geheel of van hunne voornaamste voorgangers mogen stellen; ik stem dit toe, maar ik schrijf het toe aan het beginsel, 't welk door hen gehuldigd werd, dat, namelijk, de Geest in hen stond boven het Woord — een naam, dien zij niet aan de Schriften wilden geven; en ditzelfde is mij nu openlijk verklaard door hen, die zien op de tegenwoordige werking en kracht des Heiligen Geestes. Men zal mij wellicht te gemoet voeren, dat dit geenszins door hen, die in deze beweging werkzaam zijn, aangemoedigd wordt. Ik ontken dit niet; maar de wijze, waarop zij het Woord ter zijde stellen, en alleen uitzien naar tegenwoordige kracht en ervaring als een even deugdelijk getuigenis, leidt hiertoe. Ik beweer, dat dit de boom is, die zulke vrucht gedragen heeft, en dit is zeer ernstig.

Ik ben het verder volkomen eens met het onderscheid, hetwelk gemaakt wordt tusschen de bekeering, de kracht des Heiligen Geestes ten leven als gevolg van de opstanding, en de komst van den Heiligen Geest uit den hemel, die zich openbaart in de verzegeling en zalving der geloovigen. De twee laatsten kunnen, nu de Heilige Geest gekomen *is*, niet van elkaâr gescheiden worden. Hiervan is Rom. 8 een duidelijk bewijs. Zij mogen ieder afzonderlijk beschouwd worden, maar inderdaad zijn zij één. Dezelfde Geest, die het leven is, getuigt met onzen geest, dat wij zonen Gods zijn; en dezelfde

Geest „deelt aan een iegelijk in het bijzonder, gelijkerwijs Hij wil." Men moge Hem als een kracht beschouwen — een kracht, zooals zij ons in 1 Kor. 12 en 14 in hare uitoefening voorgesteld wordt, en dan vinden wij geen belofte, dat het alzoo blijven zal; of deze gaven mogen beschouwd worden als door Christus ons verleend, door Hem, die de Bestuurder der Gemeente is — en in dit geval wordt er alleen gesproken van hetgeen noodig is voor het werk der genade; en dan is er wèl de belofte van blijvenden voortgang aan verbonden. (Efez. 4 en 2 : 20.) En waarom? Omdat het de zorg van Christus voor zijne Gemeente is om haar bijeen te brengen en te voeden. In dit opzicht konden de apostelen anderen den Heiligen Geest mededeelen, hoewel daardoor de algemeene belofte in Hand. 2 : 38 geenszins hare kracnt verloor. Doch ik wensch niet verder uit te wijden over dit punt, hoe belangrijk het ook zijn moge. Alleen dit wil ik er door te kennen geven, dat ik volstrekt niet aan een tegenwoordige werking en kracht des Heiligen Geestes twijfel, zoo de Schrift slechts op hare plaats gelaten wordt, en men den tegenwoordigen toestand der Kerk in de laatste dagen in gedachte houdt.

Verder erken ik ten volle, dat Jezus, onze Heer en Heiland, zich aan ons kan en zal openbaren, gelijk Hij beloofd heeft, wanneer wij in gehoorzaamheid wandelen, zoodat onze ziel met de vreugde, die wij eenmaal daarboven zullen smaken, reeds hier vervuld wordt. Dit moge zijn overeenkomstig de zwakheid van het vat, maar toch zal het een *ware* vreugde zijn. Joh. 14 zegt ons dit duidelijk. De Schrift wettigt zulk een ervaring, hoewel Joh. 14 veel verder gaat dan dit. De liefde Gods is in *onze harten* uitgestort. De Vader en de Zoon maken woning bij ons. Voorwaar, een onuitsprekelijk voorrecht! Maar een voorrecht, dat, zooals het aangehaalde hoofdstuk (vs. 23.) aantoont, met een gehoorzamen wandel, met het bewaren van Christus' woorden op het nauwst verbonden is. Dit gedeelte van Johannes handelt

niet over de vrije genade tot zondaars, maar over de handelingen des Vaders met zijne kinderen, die als zoodanig verantwoordelijk zijn.

Wat ik tegen dit systeem heb, is, dat de ware vrijheid en volmaaktheid van het geweten der kinderen Gods er geheel bij uit het oog verloren wordt; en dat het, gedurig tot dit punt terugkeerende, alsof de volmaaktheid verloren of ontoereikend ware, tot reiniging des gewetens aanwendt, wat in de Schrift een questie van gemeenschap en heiligheid is, waardoor natuurlijk deze laatste verlaagd en vervalscht worden. In dit opzicht zal deze leer vele verdedigers vinden, omdat ongeloof ten opzichte van deze waarheid de algemeene toestand der geloovigen is; doch het is wel treurig, wanneer de aanspraak op een hooger leven een steun voor ongeloof is.

De grondslag, waarop zij staan, is de algemeene grondslag van ongeloof in het offer van Christus — de leer van voortdurende reiniging en wederreiniging door het bloed van Christus. Deze leer is geheel en al onschriftuurlijk, en werpt het ware christelijke standpunt volgens het Woord geheel omver. Niets kan duidelijker en positiever zijn, dan hetgeen ons in Hebr. 9 en 10 omtrent dit punt geleerd wordt, dat namelijk degenen, die de dienst pleegden, eenmaal gereinigd zijnde, geen bewustzijn meer zouden hebben der zonden; dat wij, in tegenstelling tot de gedurig terugkeerende offeranden der Joden, door ééne offerande in eeuwigheid volmaakt zijn, en dientengevolge vrijmoedigheid hebben om in het heiligdom in te gaan. De vraag, die daar behandeld wordt, is de volmaaktheid van ons geweten; en er wordt op de zorgvuldigste wijze aangetoond, dat, ware het geweten niet voortdurend, onveranderlijk volmaakt, Christus dikmaals had moeten lijden. Maar nu werd Christus *eenmaal* geofferd, om veler zonden weg te nemen, en zal ten anderen maal zonder zonde gezien worden tot zaligheid; een herhaalde reiniging van het geweten door het

bloed van Christus wordt hier, men ziet het, ten stelligste ontkend. Het Christendom is op dit punt de tegenstelling van het Jodendom. Het is het offeren zelf, de *bloedvergieting*, die het geweten reinigt, en die kon slechts éénmaal plaats hebben, zoo zelfs, dat degenen, die de dienst pleegden, *eenmaal* gereinigd geweest zijnde, geen bewustzijn meer zouden hebben van de zonden. Vandaar dat, terwijl de Joodsche priesters immer *stonden*, omdat hun werk nooit afgeloopen was, Christus, één slachtoffer voor de zonden geofferd hebbende, in eeuwigheid *gezeten* is aan de rechterhand Gods, en met betrekking tot het geweten der aanbidders niets meer te doen heeft, omdat Hij door ééne offerande in eeuwigheid volmaakt heeft degenen, die geheiligd worden. Merk wel op, dat de apostel zegt door ééne offerande; en derhalve hebben wij *geen* bewustheid *meer* van zonden. En het woord, dat in het Grieksch voor „in eeuwigheid" gebruikt wordt, wil zeggen ongestoord en onafgebroken, gelijk Christus „in eeuwigheid" gezeten is aan de rechterhand Gods, totdat zijne vijanden tot een voetbank zijner voeten gesteld worden. En vergeten wij ook niet, dat er niet alleen spraak is van het te-niet-doen onzer zonden, hoe waar dit is, (Hebr. 1 : 13.) maar van de volmaking van het geweten. (Hebr. 9 : 9; 10 : 1, 2, 12, 14, 19.) De brief aan de Hebreën leert duidelijk en ondubbelzinnig, als een kenmerk van het Christendom, dat ons geweten *voortdurend* volmaakt is, even zeker als Christus *voortdurend* aan de rechterhand Gods gezeten is; dat het volmaakt is — niet door herhaalde toepassing van zijn bloed, wat juist zijn onvolmaaktheid zou te kennen geven, of door vernieuwde reiniging — maar doordat er *geen* bewustheid van zonden *meer* is. *In eeuwigheid* zijn wij *volmaakt* en door ééne offerande, in tegenstelling met immer terugkeerende reinigingen. Deze gezegende waarheid, deze heerlijke toestand is het, die ontkend en geloochend wordt door het systeem, waarover ik nu spreek.

Deze dwaling is gegrond op een geheel verkeerde toepassing van 1 Joh. 1, waarover ik nog eenige woorden wensch te zeggen. Doch eerst moeten wij onze aandacht bij iets anders bepalen, namelijk bij de zonde in ons. De Schrift is op dit punt zeer duidelijk. Ik stem toe, dat het bestaan van de zonde in het vleesch het geweten niet bevlekt. Slechts wanneer wij haar toelaten in ons te werken, moeten wij ons zelven veroordeelen. Maar bij den heer Smith is alles verwarring, daar hij niet weet, dat er geen bewustheid meer van zonden is. Hij zegt ons, dat de zonde een gevoel van „veroordeeling of onreinheid" bij ons te weeg brengt. Nu zijn veroordeeling en onreinheid twee verschillende dingen. Beteekent het hier veroordeeling van de zijde Gods? Doch dit kan nooit met den geloovige het geval zijn. Moet het zelf-veroordeeling beteekenen, dan is het, ofschoon de gemeenschap nog niet hersteld is, een heilige veroordeeling; ik veroordeel dan wat ik gedaan heb. De geheele werkzaamheid van God, waardoor Hij een ziel weder te recht brengt, gaat verloren, door den toestand der ziel en de volmaaktheid van het geweten met elkander te verwarren. Dit systeem leert ons, dat wij nog toerekenbaar kwaad in ons hebben, daar het nog reiniging door bloed noodig heeft, terwijl het alleen een kwestie is van heiligheid, van onzen toestand en van reiniging door water. Zoowel de volmaaktheid van ons standpunt, als de heilige handelwijze met onzen toestand gaan beide verloren.

Doch ik keer terug tot hetgeen de Schrift zegt over de zonde in het vleesch. Datgene, waarvan ik reeds gesproken heb, heeft betrekking op de vruchten der oude natuur en op de volmaking van het geweten door de eenmaal geschiede offerande van Christus. Hij heeft onze zonden — al onze zonden — in zijn lichaam gedragen op het hout. Zoo zij niet allen voor eeuwig zijn weggedaan, kunnen zij ook niet meer weggedaan worden, want Hij kan niet nog eens sterven voor de zonden. Ware dit het geval, dan zou Christus dikmaals hebben moeten

lijden, de zonden moeten dragen en den beker moeten drinken, maar dit is eens voor altijd geschied, en door het geloof in zijn werk is het geweten volmaakt. Zoo Hij niet *al* mijne zonden gedragen heeft, is er niets gedaan; zoo Hij het werkelijk gedaan *heeft*, ben ik voor eeuwig rein.

Doch dit is niet alles. Niet alleen zijn de zonden van den ouden mensch geheel en al weggedaan voor den Christen, maar hij wordt in Christus aangezien. In Hem vindt hij een volkomene aanneming, en wordt op een nieuw standpunt geplaatst, overeenkomstig de waarde van al hetgeen Christus ter verheerlijking Gods gedaan heeft. Er is geen verdoemenis, geen oordeel meer voor degenen, die in Christus Jezus zijn. Dit nu is onmiddellijk verbonden aan de kracht van een nieuw leven, waarvan het bezit, als gegrond op den dood en de opstanding van den Heer Jezus, ons vrijmaakt van de wet der zonde en des doods. Er is geen gevangenschap onder de wet der zonde; er bestaat geen noodzaak om te zondigen. Doch dit is weder gegrond op de veroordeeling van den ouden mensch in den dood van Christus. Hetgeen der wet onmogelijk was, omdat zij door het vleesch krachteloos was, heeft God, zijnen Zoon zendende in gelijkheid des zondigen vleesches en voor de zonde, de zonde in het vleesch veroordeeld. De zonde in het vleesch wordt niet vergeven, gelijk de zon*den* dit worden. Het eenige middel er voor bestaat in den dood; zij is veroordeeld geworden, toen Christus stierf, zoodat zij voor mij niet meer aanwezig is. In zijnen dood ben ik gestorven, met Hem gekruisigd zijnde; dat wil zeggen, ik ben, daar er geen oordeel meer is, voor het geloof in Christus' dood gestorven. „Want dat Hij gestorven is, dat is Hij *der zonde* (hier niet *voor de zonden*) eenmaal gestorven; en dat Hij leeft, dat leeft Hij Gode. Alzoo ook gijlieden, houdt het daarvoor, dat gij wel der zonde dood zijt, maar Gode levende in Christus Jezus, onzen Heer." God rekent den geloovige als gestorven (Kol. 3.);

door het geloof houden wij ons ook voor gestorven, daar wij met Christus gekruisigd zijn (Rom. 6; Gal. 2.); en dit wordt in praktijk gebracht door altijd de dooding van den Heer Jezus in ons lichaam om te dragen. (2 Kor. 4 : 10.)

Doch dit is het christelijke standpunt. „Gij zijt dood;" „gij zijt niet in het vleesch, maar in den Geest, zoo anders de Geest Gods in u woont; maar zoo iemand den Geest van Christus niet heeft, die komt Hem niet toe."

De opmerking van den heer Pearsall Smith over een terugkeeren in Rom. 7 is geheel onjuist. Men zou, indien men daartoe kwam, ophouden een Christen te zijn. Daar wordt gezegd: „toen wij in het vleesch waren," en in het achtste hoofdstuk „gij zijt niet in het vleesch." Dit drukt den toestand en het standpunt uit, waarheen de verlossing ons gebracht heeft. „Gij zijt niet in het vleesch." Zóó ziet God den geloovige aan; hij is in Christus, en Christus is in hem. Zoo kan het geloof zich aanzien. „Houdt u zelven voor gestorven." „En indien Christus in u is, zoo is het lichaam dood om der zonde wil." Het is een geheel nieuwe toestand, waarin wij komen, ofschoon nu nog in een aarden vat. Dit in de praktijk te verwezenlijken, is van het grootste belang; maar om het te verwezenlijken, moet ik mij in dien nieuwen toestand bevinden. Doch hiervan beseft de heer Pearsall Smith volstrekt niets. Zijne voortdurende reiniging van het geweten door bloed ontkent het. Hij staat, helaas met duizenden! op joodschen bodem. Omdat Christus *eenmaal* der zonde gestorven is, en de zonde in mijn vleesch toen reeds voor altijd veroordeeld is, kunnen wij ons zelven door het geloof der zonde voor dood houden. En zoo ik mij aan God overgeef, is het niet om dit of dat te verkrijgen, gelijk zij leeren, maar ik doe het als een, die „opgestaan is uit de dooden." Het is het christelijke standpunt, de grondslag, waarop ik mij aan God overgeef. De zonden zijn gedragen, en voor God heb ik geen geweten van zonden meer, en ik ben

mijzelven der volkomene, goddelijke gunst bewust, daar ik in Christus voor God sta. De zonde in het vleesch is veroordeeld, voor het geloof is zij dood, omdat Christus stierf — Hij, *in* wien zij geoordeeld *werd*. „Met Christus ben ik gekruisigd;" dit weten wij door den Heiligen Geest, die in ons woont. „Zoo iemand den Geest van Christus *niet* heeft, die komt Hem niet toe." Hij moge zich op den weg bevinden, maar hij staat niet op zijn standpunt als Christen.

Doch staan wij nu eenige oogenblikken stil bij 1 Joh. 1. Zooals ik reeds zeide, is de toepassing, welke de heer P. S. hiervan maakt, geheel onjuist. Eerst in het tweede hoofdstuk vinden wij het feitelijke zondigen; het eerste daarentegen is geheel abstract. Wij vinden daar de gemeenschap met den Vader en zijnen Zoon Jezus Christus als de vreugde en het voorrecht van den Christen, een gemeenschap, die zijn moet volgens de natuur van God, die licht is. De heer Smith spreekt er van, dat wij alles zonder uitstel tot God moeten brengen. Dit is zeer waar en van groot gewicht; ik wensch het eveneens op aller harten te drukken, en het op geenerlei wijze te verzwakken; doch daarvan wordt in *dit* hoofdstuk geen woord gesproken. „Wandelen in de duisternis" en „wandelen in het licht" worden hier tegenover elkaâr gesteld, gelijk bij Paulus' zending tot de Heidenen: „Om hunne oogen te openen, en hen te bekeeren van de duisternis tot het licht, en van de macht des Satans tot God, opdat zij vergeving der zonden ontvangen en een erfdeel onder de geheiligden door het geloof in mij." Zoo wordt in het tweede hoofdstuk gezegd: „de duisternis gaat voorbij, en het waarachtige licht schijnt nu." God is licht, en te wandelen in het licht is te wandelen in de waarachtige kennis van God; de nieuwe mensch „wordt vernieuwd tot kennis, naar het evenbeeld desgenen, die hem geschapen heeft." Het licht kwam in den persoon van Christus in de wereld; en hij, die Hem volgt, heeft het licht des levens. En let wel op, dat er hier gesproken wordt van „wan-

delen in het licht, *gelijk God in het licht is*," derhalve niet *naar* het licht, maar *in* het licht, niet in de duisternis, gelijk er in God gansch geene duisternis is.

Het is hier niet de vraag, of wij overeenkomstig het licht wandelen of niet. Wij zijn òf in de volle openbaring van God zonder voorhangsel, òf in de duisternis, geen kennis van God in ons hebbende. De vraag wordt hier niet behandeld, in hoeverre wij er naar leven. Neen, de Christen wandelt in werkelijkheid daar. Zoo het *mijne* standvastigheid ware, hoe zou ik dan kunnen zeggen in het licht te wandelen, gelijk Hij in het licht is, en dan tegelijkertijd over reiniging van zonden spreken? Dit laatste zou dan niet noodig zijn. Maar dit is het niet; het is het ware christelijke standpunt tegenovergesteld aan den toestand in de duisternis, waar men God niet kent. Het wil zeggen: Zijt gij een Christen, dan zijt gij van de duisternis tot het licht bekeerd. Geen schemerachtig licht, maar een licht, zooals God zelf in het licht is; het onbenevelde licht van de natuur Gods, zooals het door de verlossing in Christus geopenbaard is. Is dit zoo, dan gaan hiermeê twee dingen gepaard. Niet aan mij, noch aan u behoort het toe, maar het is een gemeenschap, die in God in volkomen zegening geopenbaard is. En ten tweede, om daar te kunnen zijn, moeten wij „wit zijn als sneeuw," moeten wij een „volmaakt geweten" hebben, want is het geweten niet rein, dan kan ook ons hart niet vrij zijn. En dit geeft ons het bloed van Christus. Het is zijne innerlijke kracht; gelijk ik zou zeggen, dat medicijn de kwaal geneest; het neemt niet door herhaalde aanwending de bijzondere verschijnselen weg, maar het geneest de kwaal.

Eerst in hoofdst. 2 : 1 komt, zooals ik reeds zeide, de overtreding. Hoofdst. 1 : 5—10 behandelt de bijzonderheden van elke mogelijke zelfmisleiding ten opzichte van zon*de* en zon*den*, en leert ons, hoe wij tegenover dezen staan; en het zevende vers is de abstracte, volstrekte voorstelling van des Christens standpunt. In het licht,

gelijk God in het licht is, gemeenschap met elkander, en onder de kracht van het bloed, dat van alle zonde reinigt. Zoo wij door *onze* kracht wandelden in het licht, gelijk God in het licht is, zou het ongerijmd zijn, van reiniging te spreken. Ook van het brengen van onzen toestand voor God is hier geen sprake. Alles is duidelijk, bepaald en afgeperkt.

Men heeft hiertegen ingebracht, dat de uitdrukking „reinigt van alle zonde" een voortgaande handeling is, en er dus een voortdurende reiniging bedoeld wordt. Doch wanneer het een voortgaande handeling is, dan kan het niet *herhaald* worden. Buitendien heeft dit ook in 't geheel geen zin; want daar, waar van bepaald zondigen gesproken wordt (1 Joh. 2.), vinden wij geen aanwending van het bloed, maar het tegendeel. Het is een voortdurende *gerechtigheid in Christus en een verzoening, die éénmaal* voor allen geschied is. Een voortdurende reiniging daarentegen is ongerijmd en onchristelijk, het is iets dat zichzelf weerspreekt.

Van een gedurige aanwending van het bloed weet de Schrift niets. Ik zou dan telkens weder moeten verlost worden, gedurig opnieuw moeten gerechtvaardigd worden! En laat ons eens nagaan, waartoe men in dit systeem komt. De heer Pearsall Smith zegt in zijne voorrede: „Een mensch die gelooft, dat Christus hem gereinigd heeft, zou men met een hand kunnen vergelijken, die door de voortdurende mededeeling van bloed uit het hart door middel van de leiding door het hoofd, leven en gezondheid geniet. Verminder den loop van het bloed, zoo worden de onbruikbare stoffen slechts gedeeltelijk medegenomen, en er ontstaat een krankheid" Welnu, ik beroep mij op ieder waar Christen, op ieder, die waarlijk van God geleerd is, of de Schrift *ooit* op zulke wijze van de werkzaamheid van Christus' bloed tot reiniging van den zondaar spreekt. Neen, het zou geen reiniging zijn, maar slechts een onderhouden van de gezondheid — een denkbeeld, dat geheel vreemd is aan den Bijbel.

„In het licht te wandelen," is te wandelen in de ware kennis van God, volkomen geopenbaard gelijk Hij is in zijne heilige natuur, zonder voorhangsel, tegenovergesteld aan het niet kennen van God. Het Christendom staat in tegenstelling met een God, die bevelen kon geven, doch achter een voorhangsel verborgen was. Daarom is er nu gemeenschap; daarom kunnen wij nu staan in het licht, zoo wit als sneeuw; want het kruis, dat het voorhangsel deed scheuren, heeft elke zonde, iedere vlek weggenomen. Dit is de toestand, waarin de Christen zich nu bevindt; en het is geenszins, dat wij gereinigd worden, wanneer wij tot Hem vluchten, of wanneer wij alles, zonder ons te verontschuldigen, tot God brengen. „Het is, indien wij wandelen in het licht," niet overeenkomstig onze bekwaamheid om dit te verwezenlijken, (al deze bijzonderheden komen eerst later) maar indien wij wandelen in het licht, *gelijk God in het licht is.* Zelfs de uitdrukking „alle zonde" of iedere zonde leert ons hetzelfde; er is hier geen sprake van bijkomende bijzonderheden, maar van de algemeene, volstrekte waarde van het bloed.

Eerst daarna komt wat de waarheid in ons werkt, wat wij te doen hebben, zoo wij struikelen; en als een gevolg hiervan de wegen en de regeering Gods, en wat Christus voor ons doet, wanneer wij falen. Onze overtreding roept — om zoo te spreken — de Voorspraak van Christus in het leven, aangezien de gerechtigheid en de verzoening altijd aanwezig zijn. Doch er is hier in de verte geen gedachte aan reiniging door het bloed van Christus. Een herhaling van bloedbesprenging, of van reiniging door bloed is — ik zeg het nogmaals — iets geheel vreemds aan de Schrift. Degenen, die de dienst plegen, *eenmaal* gereinigd zijnde, hebben geen bewustheid meer van zonden.

Doch er bestaat nochtans een reiniging, die herhaald kan worden, een reiniging, door dit systeem overal ontkend, doch waarvan wij in de Schrift een duidelijke voorstelling hebben — ik bedoel de wassching met water. „Gij zijt rein door het woord, dat ik tot u gesproken

heb." „Christus heeft de gemeente liefgehad en zichzelven voor haar overgegeven, opdat Hij haar heiligen zou, haar gereinigd hebbende door het bad (of de wassching) des waters door het woord." „Heilig ze in uwe waarheid, uw woord is waarheid." Zoo zegt de Schrift eveneens, dat wij geboren zijn uit water en geteeld door het woord der waarheid. Er kwam *water* en bloed uit Jezus' zijde. En toen de Heer er met zijne discipelen over sprak, dat zij deel zouden hebben met Hem, die ten hemel voer, omdat Hij niet langer deel met hen kon hebben, is het juist, dat Hij over deze reiniging door water spreekt. Doch in haar geheel kan ook dit niet herhaald worden. Die gewasschen is — zegt de Heer — wiens lichaam gebaad is, gelijk bij de priesters het geval was, als zij gewijd werden, heeft niet van noode, dan de voeten te wasschen, maar is *geheel* rein, en gij zijt rein, doch niet allen," want Judas was aanwezig. Wanneer wij geheiligd en vernieuwd zijn door het woord met de waarheid, die de dood van Christus en de openbaring uit den hemel ons geeft, kunnen wij ons toch nog in onzen wandel verontreinigen; en dan past de Heilige Geest, terwijl Christus onze Voorspraak is, het Woord op ons geweten toe. Wij gevoelen ons vernederd, belijden onze zonde, en zijn alsdan gereinigd, wat den toestand onzer ziel betreft, zijn zedelijk in gedachten en in ons hart afgewasschen, en hebben weder gemeenschap met God, onzen Vader. Hetzelfde vinden wij in het bevel omtrent de roode vaars in Numeri 19, het boek, dat ons de reis door de woestijn te aanschouwen geeft, waartoe deze soort van reiniging behoort, en niet in Levitikus, waar de offeranden in hunne eigene waarde beschreven worden. Ook bij deze roode vaars was geen reiniging door bloed; dit geschiedde alleen door bloed*storting.* Zonder bloedstorting is er geene vergeving; en dit is eens voor altijd geschied. De asch in het water getuigde er van, dat de zonde geheel verteerd was in Christus, toen het offer gebracht was, maar dat de gemeenschap ver-

broken en het gevoel van hetgeen de zonde was, overeenkomstig den dood van Christus, zich aan de ziel medegedeeld had.

Dit alles heeft dus betrekking op den toestand der ziel, op de heiligheid en op het veroordeelen van onze zonde. Deze leerrijke en de harten onderzoekende waarheid wordt niet alleen door dit systeem weggelaten, maar zelfs geloochend, daar men in deze gevallen in plaats van het water het bloed aanwendt. En dit is niet alleen een onjuiste uitdrukking, maar zij ontkennen daardoor de kracht van het bloed, in zooverre dit het geweten eens voor altijd volmaakt. En zoo geheel en al wordt het gebruik van het water ter zijde gesteld, dat door den heer Smith bij het bespreken van de wijding der priesters gezegd wordt: „*eerst* het bloed, dan de olie;" terwijl toch het eerste, wat er gebeurde, juist het wasschen met water was, en de priester daardoor Gode geheiligd werd, ofschoon het bloed en de olie zonder twijfel noodzakelijk waren, om hem zijne plaats waardig te maken. De heer P. S. voegt er bij: „Volgens Gods orde is het bloed tot vergeving, de Geest om ons te verlichten; het bloed om ons te reinigen, en dan de Geest om in den gereinigden tempel te wonen." Bij den priester in het Oude Testament werd echter nooit het bloed herhaald, noch ook de olie; hij moest alleen bij elke dienst, die hij te verrichten had, zijne handen en voeten wasschen, waarop Joh. 13 zonder twijfel zinspeelt; alleen waren het nu slechts de voeten, die gewasschen werden.

Laat mij er hier bijvoegen, dat de Apostel, als bewijs dat hij in 1 Joh. 1 : 7 geenszins van een voortdurende reiniging spreekt, in het negende vers, waar hij over bijzonderheden en over de vergeving van onze misslagen spreekt, *niets* van reiniging door bloed zegt.

Mijn streven is geweest om aan te toonen, waarvan dit systeem ons berooft. Van het systeem zelf behoef ik niet te spreken. De heer Pearsall Smith heeft het zonder eenige terughouding gemaakt tot hetgeen ik reeds van

het begin af gedacht had; namelijk eenvoudig vrijmaking van de dienstbaarheid der wet, van de slavernij onder de zonde. Hij zegt: „Het betere leven, dat wij zoeken te schilderen, verschilt van het vroegere christelijke leven evenzeer als het zesde en achtste hoofdstuk der Romeinen van het zevende." Nu, deze vrijmaking is voorzeker van groot gewicht, en geheel onderscheiden van vergeving. Hierop heb ik elders zoo breedvoerig aangedrongen en gedurende zulk een langen tijd, dat ik er hier niets meer over behoef te zeggen. Ik vertrouw ten volle, dat het aandringen van den heer Smith en van anderen hierop van nut zal zijn. Tot het einde van Rom. 5 : 11 spreekt Paulus over vergeving; van daar tot het einde van hoofdstuk 8 over de vrijmaking: in het eene gedeelte, dat de zonden van den ouden mensch zijn weggedaan, in het andere, dat wij vrijgemaakt en niet meer in het vleesch, maar in Christus zijn. Alleen ééne zaak heeft de heer Smith over 't hoofd gezien, namelijk, dat iemand, die niet in Rom. 8 is, niet beschouwd wordt als op zijn christelijk standpunt te staan. „Gij zijt niet in het vleesch, maar in den Geest, zoo anders de Geest Gods in u woont." En dan, „indien iemand den Geest van Christus niet heeft, die komt Hem niet toe; en indien Christus in u is, zoo is wel het lichaam dood om der zonde wil, maar de Geest is leven om der gerechtigheid wil." Het eindresultaat is, dit doode lichaam levend te maken. Voordat men den Geest heeft, moge men op den weg zijn, maar men bevindt zich niet in den christelijken toestand; iets dergelijks als bij Israël, toen het buiten Egypte was, vóórdat zij de Roode Zee waren overgegaan, hoewel het bloed toch aan de deurposten was. In Egypte had God het karakter van een Rechter, bij de Roode zee van een Verlosser. De heer Smith maakt dit alleen tot een onderscheid in graad, gelijk een boek, op welks eerste bladzijden slechts hier en daar sporen van uitgewischte vlakken te vinden zijn, verschilt van een boek, dat op iedere bladzijde beklad is. Doch de Schrift maakt onderscheid tusschen

den Heiligen Geest te bezitten of niet, in het vleesch te zijn of niet, in Christus te zijn of buiten Hem te leven. Ik veronderstel geenszins, dat de heer Smith dit zou loochenen, maar daar hij den waren grond niet kent, waarop het in de Schrift rust, verduistert hij alles, en verlaagt het tot bloote ervaring. Nochtans spreekt hij van reiniging van alle zonde, „dat diepgewortelde kwaad onzer natuur, dat onze zonden vooraf gaat."

Ik vraag, wat beteekent reinigen van een natuur, en dat wel door bloed? Het is in de Schrift iets geheel onbekends. De zonde in het vleesch is geoordeeld, en een reiniging daarvan zou alleen zijn, doordat wij ons door het geloof der zonde voor dood houden. Van reiniging kan alleen spraak zijn bij overtreding; van onze natuur zijn wij door den dood verlost. Al dit reinigen van het booze onzer natuur is onschriftuurlijk, en komt alleen daarvandaan, dat men een onschriftuurlijk systeem wil overeenbrengen met hetgeen men nu als de waarheid van het Woord moet aannemen. Elders bezigt de heer Smith dezelfde woorden voor praktische verontreiniging.

Nog op een ander praktisch punt in verband met de vervanging van de wassching met water door het bloed van Christus moet ik opmerkzaam maken. Zij beweeren, dat wanneer wij gezondigd hebben, en wij onmiddellijk terugkeeren tot het bloed om ons te reinigen, wij dan weder even gelukkig zijn als ooit. Nu stem ik toe, dat dit bij de reiniging door bloed zoo is, omdat het vergiffenis is van een verkeerde daad of zelfs van een gedachte. Het is voorbij, wat ik misdaan heb; het is mij vergeven, en de vreugde van Gods goedheid vervult mijn hart. Ik beken mijn misslag; en, wat de vergeving aangaat, blijft er tusschen mij en God niets over; het gevoel van zijne goedheid dringt tot in 't diepst van mijne ziel door, omdat het een vraag is tusschen mij en God, en deze door het kostbare bloed van Christus volkomen beantwoord is. De heer Smith noemt bij deze gelegenheid een geval op, waar hij zich tegen een zijner arbeiders

op heftigen toon uitliet, doch hem dit oogenblikkelijk weder beleed, waarna de rust zijner ziel, die voor een oogenblik gestoord was, ook direkt weder terugkeerde. Zeer zeker was het gedrag van den heer Smith alleszins christelijk, en aan den zegen, die er op volgde, valt zeker niet te twijfelen. Doch wanneer mijn toestand en de verheerlijking Gods er mede gemoeid zijn, is het geheel iets anders. Veronderstel, dat de naam van Christus door mijne handelwijze of door mijne woorden voor het oog der wereld onteerd is, waar geen belijdenis aan een bijzonder persoon er iets mede te doen heeft, zoo moge het zijn, dat mijn hart onmiddellijk vergiffenis ontvangt, dat ik mijzelven in zooverre niets meer te verwijten heb, maar zal ik er onverschillig onder blijven den naam van dien gezegenden Heer voor de wereld onteerd te hebben? Laat ieder Christen dit beantwoorden.

Doch nog is dit niet alles. Deze treurige leer van herhaalde reiniging door bloed verhindert alle zelfkennis, en daardoor waren wasdom. Het is geen kwestie van vergeving; die is reeds verzekerd, noch twijfel aan de goddelijke liefde, want de Vader heeft ons lief, gelijk Hij Jezus lief heeft. Maar toen de Heer Petrus aanzag, ging hij uit en weende bitterlijk. Was dit verkeerd? Nog meer, toen de Heer zijne ziel weder herstelde, zegt Hij geen woord van verwijt daarover, dat hij Hem verloochend had; de Heer spreekt er zelfs niet van. Die zonde was door den dood van Jezus weggenomen; maar wel zegt Hij: „Hebt gij mij liever dan deze?" en daardoor gaat hij tot op den wortel van het verkeerde in Petrus' hart — namelijk het zelfvertrouwen. „Al werden zij ook allen aan u geërgerd, ik zal nimmermeer geërgerd worden." Wel is er geen spoor meer van teruggebleven schuld, maar toch moet de wortel van het kwaad opgezocht worden, waarvan de wezenlijke misslag slechts de vrucht was. Deze koude terugkeer tot rust en vrede des harten verliest dit alles. Er wordt geen onderzoek gedaan naar de bron van het kwaad, welke men wellicht in het

hart niet zou verwacht hebben, tot verderen wasdom in het ware, geestelijke leven; en de ziel zal zonder twijfel nooit geheel hersteld en gezegend worden, totdat dit plaats gevonden heeft.

Iemand moge een fout begaan hebben; doch dit is zeker, dat deze struikeling nooit het begin van het kwaad geweest is. Nemen wij tot voorbeeld het geval, dat de heer Smith ons van zichzelven mededeelt. Hij was driftig en sprak op heftigen toon tot den arbeider; daarop beleed hij het onmiddellijk — alles zeer goed, maar hoe kwam het, dat hij zoo was? Verzuim van het gebed; verzuim zich in het gevoel van Gods tegenwoordigheid te houden met den ernst en het zelfbedwang, die het ons geeft; te groote bezorgdheid over de aangelegenheden, die de arbeider in de war gebracht had; een gemoed dat te veel met deze dingen vervuld was; een neiging tot drift, die niet genoeg door het gevoel van Gods tegenwoordigheid ten onder gehouden was. Er is hier geen spraak van vergiffenis, maar van heiligheid des harten, van de geheime drijfveeren en van den toestand mijns harten. Dit alles gaat verloren door de leer, dat men opnieuw door bloed moet gereinigd worden. Het is een oppervlakkig systeem; het stelt een lage maatstaf voor hetgeen het hart eens Christens moet bezighouden; het maakt tot een kwestie van bloote vergeving wat een kwestie van heiligheid zijn moest; het cijfert de volkomenheid van het geweten, die een Christen toebehoort, weg; en terwijl het deze kwestie op onschriftuurlijke wijze behandelt door het hart tevreden te stellen met rust en vrede door de vergeving, laat het geen verder onderzoek der ziel toe. Het is geen leer, die de heiligmaking bevordert; het leidt integendeel tot lichtzinnigheid. Sommigen mogen aan de gevolgen er van ontkomen, en de zielen mogen in den eersten ijver en stroom der bevrijding boven de ondiepten en zandbanken blijven; doch op den langen duur zal het de harten in een oppervlakkigen toestand laten.

Er blijft nog één punt over, waarop ik de aandacht moet vestigen, dat namelijk verzoeking geen zonde zou zijn. Ik heb inderdaad sommigen, die onder den invloed van dit systeem staan, van verzoekingen hooren spreken en van bevlekking door hetgeen in hunne harten omgaat. De heer Smith zegt er van: „Mochten wij op onze hoede zijn voor een bijzondere list des Satans, die ons zou willen overreden, dat verzoeking of bloote zwakheid zonde ware. Christus werd in alle dingen verzocht gelijk als wij, doch zonder zonde. Zijne verzoekingen waren werkelijke verzoekingen tot het booze. Hij gaf niet toe, en was zonder zonde. Evenzoo min is de onwelkome, afgewezene verzoeking zonde voor ons." Dit is inderdaad geheel verkeerd. De heer Smith vergeve het mij, dat ik zoo open spreek. Mij dunkt, *hij* is in de listige hand des Satans gevallen. De heer Smith is zoo verbazend onduidelijk in zijne uitdrukkingen, dat men alle mogelijke onderscheidingen moet maken, eer men een antwoord kan geven.

Verzoekingen en zwakheden zijn niet hetzelfde. Paulus roemde in zijne zwakheden, gewis niet in zonden; in dezen zin zijn zwakheden dus geen zonde. Zij omvatten dan vervolgingen, moeielijkheden, schande, die de Christen heeft door te maken, zoo hij getrouw wandelt, en alles wat hem tracht te verhinderen zijne loopbaan in afhankelijkheid van God voort te zetten. (zie 2 Kor. 12 : 9, 10.) De heer Smith zal zien, dat het woordje „doch" in de plaats, die hij aanhaalt, (Hebr. 4 : 15.) cursief gedrukt is, zoodat het dus niet in den grondtekst staat. Dit is van zeer veel gewicht; want juist daardoor is er gewaakt tegen een toepassing van deze woorden op Christus, zooals zij in het betoog van den heer Smith voorkomt. Christus werd verzocht volgens de gelijkheid, die hij aannam, dat is, Hij werd verzocht als een mensch, gelijk wij zijn in deze wereld, *uitgenomen de zonde.* Hij deelt in het gevoel onzer zwakheden; Hij was en is nog steeds gevoelig voor alles wat de menschelijke natuur

lijdt door smaad en schande, door de onrechtvaardighied der menschen, het verlaten zijn van een ieder en het gebrek aan sympathie. Het *Woord* van God onderscheidt de gedachten en bedoelingen onzer harten, en oordeelt hun waar karakter in ons naar zijne heilige tegenwoordigheid. In al onze beproevingen en moeielijkheden hebben wij de volkomene en teedere sympathie van Christus. Doch wat bedoelt de heer Smith met „werkelijke verzoekingen tot het booze?" Verzoekingen van binnen of van buiten? Bedoelt hij er mede, dat er — de Heer vergeve mij het woord! — begeerlijkheden in dien Gezegende waren, influisteringen van zijn eigen hart, zonde in het vleesch? Was er iets in Hem, waaraan niet moest toegegeven worden, omdat het kwaad was? Laat de heer Smith zich nader verklaren. Waaraan gaf Christus niet toe? Indien het den Satan gelukt, in ons een aanknoopingspunt te vinden, dan doet hij bij ons de gedachte aan het kwaad ontwaken, zelfs wanneer wij er niet aan toegeven. Gelukte hem dit, wanneer hij tot Jezus kwam? „De gedachte der dwaasheid is zonde," zegt het Woord. Was dit in Christus? Toen Hij verzocht werd, was Hij hongerig; dit was geen zonde, maar een menschelijke behoefte. Dit gevoelde Hij; en de Satan zocht Hem te verleiden, hierin zijn eigen wil te doen. Doch Hij leefde bij alle woord, dat door den mond Gods uitgaat. Al de heerlijkheid der aarde in haar uiterlijk aanzien werd Hem aangeboden, maar het wekte in Hem alleen rechtmatigen toorn, geen enkele twijfeling. Gods woord was de beweeggrond en het richtsnoer zijner handelingen. Ook lezen wij, dat Hij door den Geest werd weggeleid, om verzocht te worden. Wij worden verzocht, wanneer wij „door onze eigen begeerlijkheden afgetrokken en verlokt" worden.

Dit alles vloeit uit de veroordeelenswaardige leer voort, dat begeerlijkheid geen zonde is. Maar wat is zij dan? Is het heiligheid of rechtvaardigheid? Vanwaar komt zij? Wel, zij is niets anders dan de vrucht der zondige natuur; „de zonde, oorzaak genomen hebbende door het gebod, heeft

in mij alle begeerlijkheid gewrocht." Zij, die bij de vruchten blijven staan, zooals in Jakobus — en *ik* noem het geen stroobrief — vinden geen zonde, voor en aleer zij voortgebracht is en zich geopenbaard heeft. Maar die tot den wortel toe gaan met het woord van God, weten, dat er zonde is in het vleesch. Indien Satan ons trachtte te overreden, een handvol slijk op te eten, zou iemand geneigd zijn het te doen? Immers neen. Doch wanneer het hem gelukt, in ons een aanknoopingspunt te vinden, dan is dit, omdat er een begeerte in de zondige natuur is, welke hij juist zoekt op te wekken. Zoo wij met Christus vervuld zijn, zal het hem niet gelukken, maar wanneer de verzoeking in ons hart opgekomen is, wordt de zonde begeerte, ofschoon wij aan haar geen gehoor mogen geven; en zoo wij op Christus zien, zullen wij overwinnaar zijn. Kwam er ooit in het hart van den Gezegende zulk een influistering, zulk een verzoeking op? Ach, al deze zinspelingen op Christus, om de zonde in ons zelven te verontschuldigen en te bedekken, zijn inderdaad hoogst treurig. Was er iets in Christus, waaraan hij weêrstand moest bieden? Het moet niet bedekt worden met bloote woorden als „verzoeking of zwakheid," woorden die zeer duidelijk in de Schrift een tweeledige beteekenis hebben. (Zie Jakobus 1.)

Het Woord oordeelt de gedachten en bedoelingen, het priesterschap heeft betrekking op de moeielijkheden en beproevingen. Kwam de verzoeking van het kwaad bij Christus van binnen of van buiten? Van buiten werd Hij zeker in niets gespaard, doch van zijn kant bracht het niets dan een liefelijken reuk voort. Daar binnen was niets anders dan hetgeen den liefelijken reuk, die in zijn leven en dood tot God opsteeg, als 't ware voorbereidde. Ik weet niets treuriger dan de heiligheid van Christus aldus op te offeren, om daardoor de „verzoekingen," de verzoekingen van de zonde in ons, te verontschuldigen en toe te laten. In plaats aan Hem als de levende maatstaf der heiligheid te beschouwen, wordt de heilig-

heid in ons tot een lager pijl gebracht, zoodat verzoekingen tot het booze kunnen toegelaten worden, en Christus wordt op diezelfde lijn geplaatst. Bij het woord zondig, door sommigen van hen in dit opzicht op Christus toegepast, blijf ik niet stil staan; de gedachte is te boos en te onheilig en getuigt van te veel onkunde.

De heer Smith spreekt van „dat diepliggende kwaad onzer natuur, dat de zonde of het zondigen voorafgaat." Was er iets dergelijks in Christus? De heer Smith zal zeker antwoorden: Neen. Hij was niet dat „onschuldige," dat uit de maagd Maria geboren werd, maar Hij was „dat Heilige." Kon de Satan iets van zonde in zijn binnenste brengen? In Judas greep hij met zeldzame list de liefde tot het geld aan, om hem te bewegen Jezus te verraden. Het was een influistering, een verzoeking van buiten, maar die met hetgeen *in* hem was in aanraking kwam en het opwekte. Toen was er bij hem een verzoeking, waaraan de gedachte van het hart deel nam — zelfs wanneer hij dit veroordeeld en er weerstand aan geboden had. Er kunnen verzoekingen, om God te lasteren of aan Hem te vertwijfelen — die vurige pijlen van den booze — tot ons komen, wanneer er geen begeerlijkheid is. Maar zulke dingen waren nooit bij Christus. Toen Hij verlaten was, kon Hij zeggen: „Mijn God" en „Gij blijft heilig." Gelukte het den duivel booze gedachten in Hem op te wekken, waaraan Hij weêrstand bood? Ik vraag aan ieder eerlijk Christen: zijn deze verzoekingen gedachten in zijn hart? En zoo ze niet boos waren, waarom behoefde Hij ze dan te weêrstaan? Het baat niet, of men al spreekt van „verzoekingen tot het booze." Van buiten kwamen er verzoekingen tot het booze, zeer zeker. Maar wekten deze verzoekingen in het hart van Christus gedachten of influisteringen op, waaraan Hij als aan het kwade niet toegaf? Ware dit zoo, Hij zou ophouden „dat Heilige" te zijn — ja, inderdaad Hij zou het nooit hebben kunnen geweest zijn. Hij was een heilig mensch, niet een onschuldig; en terwijl

Hij steeds zijne heiligheid handhaafde, kwam Hij den duivel met gehoorzaamheid aan en afhankelijkheid van God door het Woord te gemoet. De booze vond in Hem niets. Er waren in Hem geen drijfveeren tot het booze; in ons zijn er of kunnen er wel zijn, maar dit komt, omdat bij ons de zonde in het vleesch is. Anderen, die ook onder den invloed dezer leer stonden, heb ik hooren zeggen, dat Hij onvolmaakt was, daartoe aanvoerende zijn toenemen in wijsheid en grootte. Hij was een waarachtig mensch, en toen Hij een kind was, was Hij volmaakt als een kind, maar Hij moest toenemen, groeien gelijk wij. Maar tot zulke dwalingen leidt dit systeem. Was Hij ooit anders dan volmaakt heilig? *Dat* is de vraag. Zoo er in zijn hart verzoekingen tot het kwade waren, waaraan Hij moest wederstand bieden, dan was Hij het *niet.*

Ik zoek een volkomener, meer verzekerden, onveranderlijken grondslag voor onze aanneming, en een goddelijke gunst, zooals dit systeem mij niet geven kan. Ik tracht naar een dieper karakter van heiligheid, waarvan deze leer mij wil berooven, door Christus zijne heilige heerlijkheid en door mij een Christus te ontnemen, die de schat, het voedsel en het licht mijner ziel kan zijn; en alzoo in plaats van op Christus op mijzelven de aandacht te vestigen.

Ik stem geheel en al toe, dat het werk der vrijmaking onderscheiden is van de vergeving onzer zonden. De brief aan de Romeinen toont ons dit voldoende aan. En ik geloof, dat deze opwekking tot een hooger leven goed gedaan heeft, doordien zij de zielen de behoefte doet gevoelen aan iets beters dan wat het gewone Christendom geeft, en daarvoor dank ik God.

Ik hoop, dat er in hetgeen ik geschreven heb, niets is, wat het karakter van een aanval draagt. Ik verwerp niet alleen zulk een gedachte, zoo er een in mocht zijn, maar betreur het ook, en trek alles van dien aard terug, behalve wat de heilige natuur en persoon van Christus

aangaat — dáár kan ik niets toegeven. Deze vernedering van Christus, om de booze verzoekingen onzer harten te verontschuldigen, alsof daarin geen zonde ware, is ondragelijk voor ieder goddelijk gezind gemoed. De volmaaktheid wordt op deze wijze als onvolmaakt bevonden, en de persoon van Christus verlaagd, om het als geen zonde te kunnen laten doorgaan. Dit is ondragelijk.

Ik voeg hier alleen nog bij, dat onze kracht niet daarin bestaat, dat wij op vroegere ervaring terugzien — hoewel dit somtijds het geval moge zijn — maar dat wij ons met Christus voeden, wandelende naar Gods wil. Dat Paulus van zichzelven en zijne ondervindingen ooit sprak, ontken ik, behalve waar hij zegt, dat hij „roemende onwijs was geworden" — zij hadden hem genoodzaakt. „Ik zeg wederom, dat niemand meene, dat ik onwijs ben; doch zoo niet, neemt mij dan aan als een onwijze, opdat ik ook een weinig moge roemen." (Zie 2 Kor. 11 en 12) Gewichtige waarheden van het Christendom verpersoonlijkt hij menigmaal in zichzelven, zooals aan het einde van Gal. 2; dit heb ik ook meermalen gedaan, zonder ze daarbij voornamelijk op mijzelven alleen toe te passen. Van alles is echter de hoofdgedachte: „ik ben met Christus gekruisigd," en dat is het ware standpunt van ieder Christen.

J. N. D.

Looft den Heer!

Sedert achttienhonderd jaar zit Christus als het door God aangenomen offer aan Gods rechterhand. Hoe wonderbaar groot is de genade van God! Hij, die hier beneden de kostelijke gave zijner liefde tot ons was, is nu in zijne tegenwoordigheid als het aangenomen offer der gerechtigheid, zoodat God, ter oorzake van deze genade, op zulke arme schepselen als wij zijn, kan neerzien, en tot ons zeggen kan: „Ik verwacht een offer van *uwen*

kant. Ik verwacht het offer des lofs, dat is de vrucht der lippen, die zijnen naam belijden." (Hebr. 13 : 15, 16.) Als ik bedenk, dat Christus mij liefgehad, en mij van al mijne zonden in zijn eigen bloed gewasschen heeft, dat ik de erfgenaam van alle zegeningen ben, die aan Hem, den hemelschen Mensch geschonken zijn, ja, dat ik zelfs met Hem heerschen zal — als ik dit alles bedenk, zou ik dan niets tot zijne verheerlijking te zeggen hebben? Hoe moeielijk is het, zich een voorstelling te maken van hetgeen ik wil uitdrukken! „Hoe zal ik woorden vinden bij de overweldigende gedachte, dat ik in het bloed van Uwen Zoon, o hooggeloofde God! volmaakt ben en verwaardigd zal worden, om met Hem te heerschen! Ik moet mij naar uw Woord begeven, om de uitdrukking te vinden voor hetgeen alle kennis verre te boven gaat!" God heeft mij vereenigd met den Zoon zijner liefde. Geloofd zij zijn Naam!

De gedachte aan het kostbare bloed, dat ons gewasschen heeft, geeft zelfs aan den zwaksten geloovige gedurig nieuwe oorzaak tot lof en aanbidding. Tot op welke hoogte leven wij in de atmosfeer des lofs? Niets is meer geschikt, het hart van alle boeien der wereld te bevrijden, dan de verheffende macht des lofs. Hebt gij eenmaal begonnen God te loven, dan zullen u vele vroeger nauwelijks bekende dingen, die den persoon en het werk van Jezus betreffen, tot loven en danken stemmen. Gij vraagt misschien, hoe gij dit lofoffer moet brengen? O, het moet de vrucht van zijnen eigenen hof zijn! Daar, waar God zelf zijne vreugde heeft, moet gij de bloemen en vruchten des lofs plukken. En als gij eenmaal binnen getreden zijt, dan zult gij bemerken, dat gij nooit den rijken overvloed des lofs gekend hebt, die als een voortdurende geur van uwe lippen zal opstijgen.

G. v. W.

Wees stil, mijn wil!

Wees stil, mijn wil! uw Jezus helpt u strijden,
Draag Hem het kruis geduldig, hopend na.
Geen kruis, geen kroon; geen lijden, geen verblijden;
Uw trouwe Heer slaat u in liefde ga.
Wees stil, mijn wil! Hij zal het al volenden,
Hij, uw Verlosser, zal verlossing zenden.

Wees stil, mijn wil! 't Is al in 's Heeren handen,
Houd, bevend hart! Hem in 't geloove vast.
Haast zendt Hij licht, haast slaakt Hij uwe banden,
En voelt ge u vrij van allen zondelast.
Wees stil, mijn wil! De stormen en de baren
Doet, met één woord, uw sterke Heer bedaren.

Wees stil, mijn wil! uw Koning is uw Vader;
Hij zorgt, Hij waakt, Hij stiert geheel uw lot.
Geloof en hoop! 't brengt alles u Hem nader,
Niets scheidt u van uw Heiland en uw God.
Wees stil, mijn wil! het eind van 's Heeren wegen,
Is enkel heerlijkheid, genâ en zegen.

Wees stil, mijn wil! als vrienden van u scheiden,
Die gij zoo trouw en teeder hebt bemind;
Vergoeding zal Gods liefde u bereiden,
In Hem, den eeuwig trouwen Zielevrind.
Wees stil, mijn wil! uw Jezus heelt de smarte,
Bij 't breken van het harte van uw harte.

Wees stil, mijn wil! Welhaast zal 't uur genaken,
Dat wij, verlost van alle smart en pijn,
Des Heeren liefde eeuwig zullen smaken,
En samen eindeloos met Jezus zijn.
Wees stil, mijn wil! Wij zien ons weêr na 't scheiden
In 't huis, waar ons de Heer wou plaats bereiden.

Wees stil, mijn wil! loof God in stil geloove.
Zijn weg is recht; zijn Naam is groot en goed.
Dat niets dien troost, die vastigheid u roove;
Blijf dicht bij Hem, dan schept gij nieuwen moed.
Wees stil, mijn wil! na wachten, waken, weenen,
Breekt haast de zon door alle wolken henen.

Het Hoogepriesterschap van Christus.

(Hebr. IV : 14—16.)

Er heerscht bij vele kinderen Gods een onjuiste opvatting omtrent het hoogepriesterschap van onzen Heere Jezus Christus, zoowel ten opzichte van de plaats, die het inneemt, als van den grondslag, waarop het rust. Men heeft geen juist begrip van het verband, waarin het hoogepriesterschap van Christus tot andere waarheden, voornamelijk tot de verlossing, staat, noch van hetgeen God ons door hetzelve geven wil, en bijgevolg begrijpt men niet, wat wij ontberen, indien wij het niet recht verstaan. Wij willen daarom enkele oogenblikken bij deze gewichtige waarheid stilstaan, en onderzoeken, wat de Schrift ons daaromtrent leert.

Het is in den brief aan de Hebrëen, dat dit onderwerp wordt behandeld. En het eerste, waarbij wij onze aandacht moeten bepalen, is, dat deze brief ons een verlost volk van pelgrims en vreemdelingen op aarde voorstelt. Zij zijn niet in Egypte; zij zijn niet in Kanaän; maar zij bevinden zich op den weg door de woestijn. Ik wil hiermeê volstrekt niet zeggen, dat zij niet, evenals alle andere geloovigen, in de hemelsche gewesten hunne plaats hebben; doch als zoodanig worden de kinderen Gods in dezen brief niet beschouwd. Van zoodanige zegeningen, als waarover in den brief aan de Efeziërs, en gedeeltelijk ook in dien aan de Kolossers gesproken wordt, vinden wij hier geen woord; zelfs vinden wij geen enkel woord over onze opstanding met Christus, gelijk de brieven aan de Romeinen en aan de Filippiërs daarover handelen.

De Heilige Geest stelt ons in dezen brief van het begin af Christus voor, als gezeten aan Gods rechterhand in den hemel; en dit is een van de kenmerkende karaktertrekken van zijn priesterschap. Zoolang Christus op aarde was, kon Hij geen priester zijn. Zijn priesterschap is uitsluitend hemelsch; en degenen, voor wie Hij priester is, zijn een hemelsch volk. Het voorhangsel is gescheurd,

de hemel is geopend, en de Heilige Geest is op aarde neêrgedaald ten gevolge van Christus' verlossing en verheerlijking. De grondslag is vast en zeker door het feit, dat Christus, die de reinigmaking onzer zonden teweeg bracht, nu in den hemel is, nochtans in levende gemeenschap met hen, die Hij zich niet schaamt zijne broeders op aarde te noemen. Daarom worden de geloovigen, aan wie deze brief gericht is, in hoofdstuk 3 genoemd: „deelgenooten der hemelsche roeping." Zij waren niet alleen geroepen om straks den hemel te beërven; neen! Hij, die hen riep, was zelf reeds in den hemel, op grond van een volbrachte verlossing. En dit is een waarheid van het grootste gewicht; want de plaats welke onze Heer in den hemel inneemt, wordt hier beschouwd als het gevolg van het volmaakte, algenoegzame offer, dat Hij-zelf voor onze zonden bracht. Hij, de Zoon van God, die op aarde gekomen was om te zoeken en te behouden, wat verloren is, nam op Golgotha den toorn van God op zich; en voer, na de reinigmaking onzer zonden door zichzelven teweeg gebracht te hebben, ten hemel op, en plaatste zich aan de rechterhand van God, om daar een nieuwe soort van werkzaamheid te beginnen, welke gegrond was op het te-niet-doen der zonde door zijns zelfs offerande.

De aanwending van het priesterschap van Christus voor den geloovige wordt hierdoor zoo helder als de dag. Het vooronderstelt een reeds verlost volk. Het vooronderstelt, dat het groote en volstrekt noodzakelijke werk der genade ten hunnen behoeve reeds volbracht is. Het vooronderstelt, dat de geloovigen zonder eenige onzekerheid in dat werk der genade rusten; doch noodig hebben om te midden van de vele moeielijkheden, verzoekingen en vervolgingen door den Heer bewaard te worden. De duidelijke leer van den brief aan de Hebreën is, dat God alles gedaan had, wat er voor de zonden te doen noodig was, vóórdat Christus in den hemel inging, om dáár zijn priesterambt te bekleeden. Het niet begrijpen van deze groote en belangrijke waarheid is oorzaak van de ver-

warring en de duisternis, die omtrent het priesterschap van Christus in vele gemoederen heerschen. Indien toch de geloovige niet rust in het volbrachte werk van Christus, en geen gereinigd en volmaakt geweten heeft, dan spreekt het vanzelf, dat het priesterschap van Christus gebruikt wordt om het ontbrekende aan te vullen. De ware genade van het priesterschap gaat op deze wijze geheel verloren; want de hoofdzaak, de eerste kwestie is natuurlijk: Christus te kennen en te weten, dat de zonden vergeven zijn door zijn bloed. Zoolang men daarvan niet ten volle verzekerd is, kan er van een toepassing van het priesterschap geen spraak zijn; en, helaas! de meeste geloovigen bezitten niet veel meer dan een hoop van eenmaal bij den Heer te zullen zijn. Het priesterschap verliest daardoor zijne ware plaats, aangezien de verlossing nooit in hare eenvoudigheid en volheid is aangenomen; en Christus' wandel en priesterschap in de schaal geworpen wordt om te verrichten, wat zijn dood aan het kruis reeds volmaakt gedaan heeft.

Een nadere beschouwing van den brief aan de Hebreën zal ons dit nog duidelijker maken. Voordat de Heilige Geest over het priesterschap begint te spreken, wordt ons met de grootste nauwkeurigheid en volledigheid de persoon des Heeren Jezus voorgesteld, en wel op tweevoudige wijze. Wij aanschouwen Hem als Zoon van God en als Zoon des menschen. En beide naturen waren noodzakelijk voor zijn priesterschap. Ware Hij niet de Zoon van God geweest in den zin, zooals geen ander het zijn kan, zoo zou er geen hoogepriesterschap hebben kunnen zijn, gelijk ons dit in dezen brief wordt voorgesteld. En aan den anderen kant, ware Hij niet de Zoon des menschen geweest, zoo wezenlijk als ieder ander, maar in een karakter Hem alleen eigen, dan zou er geen priesterschap zijn, dat geldig is voor ons. De Heere Jezus was beide; in het eerste hoofdstuk wordt Hij als de Zoon van God, in het tweede als de Zoon des menschen voorgesteld. Aan het slot van het tweede hoofdstuk

wordt voor de eerste maal van het priesterschap gesproken.

Beide hoofdstukken stellen ons tevens de volheid der verlossing voor. Over hetgeen daaromtrent in het eerste hoofdstuk gezegd wordt, spraken wij reeds. In het tweede lezen wij: „Want het betaamde Hem, om wien alle dingen zijn, en door wien alle dingen zijn, dat Hij, vele kinderen tot de heerlijkheid leidende, den oversten Leidsman hunner zaligheid door lijden zou volmaken. Want èn hij, die heiligt, èn zij, die geheiligd worden, zijn allen uit een." Het priesterschap staat dus in betrekking tot de geheiligden, en tot hen alleen. Christus heeft door de genade Gods *voor allen, voor alle menschen*, den dood gesmaakt, gelijk in vs. 9 gezegd wordt; maar zoodra de Apostel gaat handelen over het priesterschap, spreekt hij niet meer van allen, maar van de geheiligden; niet meer van het zaad van Adam, maar van het zaad van Abraham, en dat wel niet letterlijk, maar naar den Geest.

Het hoogepriesterschap van Christus is dus geheel onderscheiden van zijn verzoeningswerk op Golgotha. Het laatste strekt zich uit tot de geheele wereld; het eerste staat alleen in betrekking tot de geheiligden. Hetgeen onder de oude bedeeling door het bloed, 't welk de priester voor en op het verzoendeksel sprenkelde, voorgesteld werd, strekte zich uit tot allen. Er was daarbij niet enkel spraak van degenen, die in het onmiddellijk bereik van Gods zegeningen waren; neen! daarvoor was het bloed te kostbaar, en had het een te onbegrensde waarde. „Door de genade Gods smaakte Hij den dood voor allen." Doch zoodra wij Christus in zijne werkzaamheden en in zijn lijden als hoogepriester aanschouwen, dan vinden wij, gelijk wij reeds gezegd hebben, onze aandacht bepaald bij degenen, die in een bijzondere betrekking der genade tot Hem staan. „Overmits dan de kinderen des vleesches en bloeds deelachtig zijn, zoo is Hij ook desgelijks derzelven deelachtig geworden, opdat Hij door den dood te niet doen zou dengenen, die het geweld des doods had, dat is den duivel,

en verlossen zou al degenen, die met vreeze des doods door al hun leven der dienstbaarheid onderworpen waren."

Het is derhalve zeer duidelijk, dat Christus een barmhartig en getrouw hoogepriester is voor zijn verlost volk, voor de geheiligden, voor de kinderen. „Want waarlijk Hij neemt de engelen niet aan, maar Hij neemt het zaad Abrahams aan." Naar zijnen welbehagelijken wil maakte Hij zondige menschen tot Gods kinderen, terwijl de engelen de plaats behouden, die zij altijd innamen. Daarom moest Hij ook „den broederen in alles gelijk worden," anders had Hij geen „barmhartig en getrouw hoogepriester" kunnen zijn. Voordat Christus in deze wereld kwam, was Hij geen priester. Eerst moest Hij den broederen in alles gelijk worden, eerst moest Hij aan het kruis het verlossingswerk volbrengen, alvorens er van een hoogepriester spraak kon zijn. Ook terwijl Hij hier op aarde wandelde, was Hij geen hoogepriester. Eerst nadat Hij deze aarde verlaten had, en tot zijnen Vader heengegaan was, kon Hij door God als hoogepriester van zijn volk — van zijn verlost volk — worden beschouwd; en het is dáár en in dien toestand, dat wij Hem nu als hoogepriester zien gekroond met heerlijkheid en eer. Zijn hoogepriesterschap is een ambt, dat Hij bekleedt in den hemel voor degenen, die van de wereld afgezonderd en tot God gebracht zijn.

Nadat ons dit alles is voorgesteld, vinden wij aan het eind van het tweede hoofdstuk de eerste vermelding van Jezus als hoogepriester. Hij is „een barmhartig en getrouw hoogepriester in de dingen, die bij God te doen waren, om de zonden des volks te verzoenen." Dit herinnert ons aan den grooten verzoendag. Dan verscheen de hoogepriester en geen ander. Hij deed dan verzoening voor het geheele jaar; en slechts eenmaal des jaars ging hij in het heilige der heiligen, om het bloed der verzoening voor God te brengen. Wat de priester of de hoogepriester ook anders mocht te doen hebben, welke offers hij ook dagelijks moest brengen, deze handeling — de

verzoening binnen het voorhangsel — geschiedde slechts eenmaal, en wel op den door God bepaalden tijd. De hoogepriester vertegenwoordigde bij deze gelegenheid het volk, en offerde den bok, waarop Jehovah's lot gevallen was, voor de zonden des volks; daarna bracht hij het bloed binnen het voorhangsel, om zoo „verzoening te doen van wege de onreinigheden der kinderen Israëls, en van wege hunne overtredingen in al hunne zonden." Daarna kwam hij uit het heilige der heiligen, en legde zijne handen op den nog levenden bok, den bok Azazel of weggaanden bok, en beleed op hem al hunne zonden; terwijl eindelijk deze met de zonden van Israël beladen bok in de woestijn uitgelaten werd, als zinnebeeld dat de zonden geheel weggedaan waren. (Lev. 16.)

Tot Israëls verzoening waren dus twee bokken noodig; beide werden gebruikt om de verzoening in hare twee groote afdeelingen voor te stellen; de eene handeling drukte het rechtvaardig oordeel Gods over de zonde uit, de andere de daarmeê in verband staande vertroosting voor ons, dat alle zonden weggedaan waren en niet meer gezien werden. Beide waarheden vinden wij duidelijk geleerd in het Nieuwe Testament; b. v. Rom. 3 en 4. Het laatste gedeelte van hoofdstuk 3 beantwoordt meer aan Jehovah's lot; terwijl het laatste gedeelte van hoofdstuk 4 ons het lot, dat op den bok Azazel viel, voorstelt. In het eene geval is het „God, rechtvaardig en rechtvaardigende dengene, die in Jezus gelooft," en daar vinden wij het bloed op het verzoendeksel. In het andere Christus, die „overgeleverd is om onze zonden en opgewekt om onze rechtvaardigmaking," welke overlevering van Hem om onze zonden juist datgeen is, wat afgebeeld werd in den weggaanden bok, die met de zonden des volks in de woestijn werd gezonden. Nochtans denke men niet, dat de bok Azazel een type van de opstanding is. Hiervan vinden wij bij deze offeranden niets; wel op andere plaatsen. Zoo, bij voorbeeld, bij Izaäks offer op Moria, (Gen. 22.) of bij het offer, dat een melaatsche

to zijne reiniging moest brengen. De levende vogel moest daar, na in het bloed van den geslachten gedoopt te zijn, in het open veld worden vrijgelaten. (Lev. 14.) Bij den bok Azazel is dit geenszins het geval. Wel wordt hij vrijgelaten, maar in de woestijn, in een afgezonderd, onbewoond land; en waarlijk de hemel is geen onbewoond land en kan niet bij een woestijn vergeleken worden. Wat er door voorgesteld wordt, is, geloof ik, het wegdoen van Israëls zonden, de vernietiging van het zichtbaar getuigenis hunner ongerechtigheden.

Deze handeling nu op den grooten verzoendag is een type van hetgeen Christus deed. Na zichzelven gegeven te hebben tot een offerande, na zijn eigen bloed tot vergeving der zonden gestort te hebben, ging Hij met dat bloed het hemelsche heiligdom binnen; bracht het daar als de groote hoogepriester van zijn volk voor het aangezicht van God, om daardoor voor de zonden des volks verzoening te doen. Deze verzoening is een eeuwige verzoening. „Eén slachtoffer voor de zonden geofferd hebbende, is Hij in eeuwigheid *gezeten* aan de rechterhand Gods." (Hebr. 10 : 12.) „De hoofdsom der dingen, waarvan wij spreken, is, dat wij hebben zoodanigen hoogepriester, die *gezeten* is aan de rechterhand van den troon der Majesteit in de hemelen." (Hebr. 8 : 1.) Geen jaarlijksche herhaling meer van de verzoening. Het bloed der verzoening is door den grooten Hoogepriester in de tegenwoordigheid van God gebracht, het is door God aangenomen, en Hij, die het dáár bracht, is *gezeten* aan Gods rechterhand. Als hoogepriester zit Christus daar altijd voor zijn volk. Zijn bloed is in het heiligdom. Het werk der verzoening is niet alleen volbracht, maar de verzoening is aangenomen. En de geheiligden staan, krachtens die aangenomen verzoening, krachtens dat bloed, in de tegenwoordigheid van God, en worden daar altijd gehouden, doordien hun groote Hoogepriester nooit zijne plaats in het heiligdom verlaat. Hij leeft om altijd hunne plaats in Gods tegenwoordigheid te bekleeden.

Ofschoon nu, zooals wij zagen, de verzoening door den hoogepriester alleen gedaan werd, was dit, strikt gesproken, toch niet de eigenlijke, gewone bediening van den priester. Neen, het was in zekeren zin meer — het was de grondslag, en daarom met zijne dienst ten nauwste verbonden. De verzoening voor de zonden was een eerste vereischte, en was de grond, waarop de priester dagelijks voor God ten behoeve van het volk kon verschijnen.

En hierdoor komen wij tot een andere, niet minder belangrijke openbaring in den persoon van Hem, wien het alleen betaamde een ware hoogepriester te zijn. „In hetgeen Hij-zelf, verzocht zijnde, geleden heeft, kan Hij degenen, die verzocht worden, te hulp komen." Heerlijke waarheid! O, laat ons deze woorden eenige oogenblikken met aandacht voor onszelven overdenken, niet zoo zeer, omdat het onszelven aangaat, maar omdat Hij er het voorwerp van is, — Hij wiens hart zoo dikwijls én door zijne vrienden én door zijne vijanden bedroefd werd. Welk een teederheid zijns harten, welk een genadige voorzorg, dat Hij door de menschen verzocht wilde worden, om des te beter degenen, die verzocht worden, te hulp te komen!

Wat wordt er echter bedoeld door het woord „verzocht?" Deze vraag is van het grootste gewicht, want menigeen, die er een verkeerd denkbeeld over had, is daardoor tot de schrikkelijkste dwalingen gekomen. Het woord „verzocht," hier eerst gebruikt, nadat er van het „geheiligde volk" gesproken is, doelt volstrekt niet op de inwendige drijfveeren tot het kwaad. Hieraan wordt volstrekt niet gedacht, en — moest het niet onnoodig zijn, geliefde broeders, nog te zeggen, dat de Heer op zulk een wijze *nooit* is verzocht geworden? Maar zelfs, wanneer er van het priesterschap ten onzen behoeve gesproken wordt, is er geen sprake van zonden of overtredingen, wel van zwakheden en verzoekingen. Hoe zou ook de Heer medelijden kunnen hebben met onze zonden, daar Hij toch de zonde haat? Neen, dit kan niet zijn,

en het wordt ook duidelijk in het vierde hoofdstuk tegengesproken. „Dewijl wij dan een grooten hoogepriester hebben, die door de hemelen is doorgegaan, namelijk Jezus, den Zoon van God, zoo laat ons deze belijdenis vasthouden; want wij hebben geen hoogepriester, die niet kan medelijden hebben met onze zwakheden, maar die in alle dingen, gelijk als wij, is verzocht geweest, (doch) zonder zonde."

De tusschenvoeging van het woordje „doch," 't welk in het oorspronkelijke niet staat, geeft hier een geheel anderen zin dan de Heilige Geest bedoelt. Als gij het vers zonder dit tusschenvoegsel leest, zult gij bij eenig nadenken spoedig inzien, dat het dan een geheel andere beteekenis heeft. Zooals het er nu staat — en ik vrees naar den zin van velen in onze dagen — kan men er uit afleiden, dat de Heer verzocht is geweest, gelijk als wij, maar nimmer aan de verzoeking toegaf, nimmer zondigde. Doch dit is geenszins de kwestie. De Heilige Geest leert ons hier een geheel andere waarheid, veel meer in overeenstemming met de heerlijkheid van Christus en met de behoefte van den geloovige. Het is waar, dat Christus nooit zonde deed; doch de Heilige Geest gaat hier veel verder; Hij wil ons een veel heerlijker waarheid doen verstaan. Christus is verzocht geweest in alle dingen, gelijk als wij, zonder zonde, d. i. *afgescheiden* van de zonde. Hij heeft niet alleen nimmer gezondigd, maar Hij had geen zonde; en dit is een verbazend groot onderscheid. Er was in Hem geen zonde; er was in Hem geen aanrakingspunt voor de zonde. Niet slechts gaf Hij niet toe aan de zonde, neen! er was in Hem geen zonde, om aan toe te geven. In zijne natuur als mensch was geen kwaad, waarop de duivel werken kon. Het kwaad kwam bij Hem van buiten. Hij was aan al de listige omleidingen des duivels in een gevallen en verdorven wereld blootgesteld. Alles, wat Hem slechts smart kon aandoen, was aanwezig, niet alleen in de Joden, maar zelfs in zijne discipelen. Bij het begin van zijne loopbaan zocht de duivel

Hem door hetgeen aangenaam was te verleiden, aan het einde poogde hij Hem in opstand tegen God te brengen, door Hem al het verschrikkelijke voor te stellen van den dood, en wel van een dood, zooals Hem te wachten stond.

Zoo is dan Christus gelijk als wij, ten allen tijde, onder alle omstandigheden, zij het door een voorstelling van smart of van vreugde, verzocht geworden. Doch — en dit moeten wij wel in het oog houden — er wordt niet gezegd, dat Christus niet meer dan wij verzocht is geweest. „*Ons* heeft geen verzoeking bevangen, dan menschelijke," zegt Paulus in 1 Kor. 10 : 13. Kan dit van Jezus gezegd worden? Wie is er niet van overtuigd, dat de Heer meer dan eenig ander wezen verzocht is geworden? dat geene verzoeking met de zijne kan vergeleken worden? Hoewel het derhalve volkomen waar is, dat Jezus in alles verzocht is geweest, gelijk als wij, zoo is het zeer ver van de waarheid, dat wij, zooals sommigen meenen, in alles verzocht worden, gelijk als Hij. Wanneer wij de drie welbekende verzoekingen van Jezus in de woestijn nagaan, moeten wij dan niet bekennen, dat wij nooit op zulk een wijze door den duivel zijn aangerand geworden? Er moge een zekere overeenstemming zijn, doch zij zijn niet met de onzen te vergelijken. En niet alleen dit, maar behalve deze drie verzoekingen, werd Hij veertig dagen lang door den duivel verzocht. Zijn wij ooit op zulk een wijze verzocht geworden? Voorzeker niet, en mij dunkt, wij zullen ook nimmer in zulke verzoekingen komen.

Terwijl derhalve onze Heer in alles verzocht is geworden, gelijk als wij, zoo werd Hij bovendien op een wijze verzocht, die Hem alleen eigen was. En dit kon niet anders zijn, want Hij was, om mij zoo eens uit te drukken, geen gewoon natuurlijk lid noch zelfs het natuurlijke hoofd der menschheid. Hij werd mensch, dat is waar, door genade geboren uit een vrouw; maar Hij was de Zoon van God, ja, God zelf, en op het punt de eerste plaats in de nieuwe schepping in te nemen. Hij

was het tegenbeeld van den eersten mensch — deze zich openbarende in zonde, gene in gerechtigheid en genade. Terwijl de eerste mensch, Adam, geplaatst in de beste omstandigheden, *viel*, en zoo zich zelf en zijn nageslacht in den dood bracht, bleef de tweede Mensch — Jezus Christus — onder de vreeselijkste verzoekingen, omringd van dood en ellende, *staande*, en is nu de verheerlijkte, uit de dooden opgestane Mensch in den hemel. De toestand, waarin Adam vóór den val was, verklaart ons tegelijk wat verzoeking is; want het algemeene gevoelen, dat verzoeking inwendig kwaad vooronderstelt, is geheel en al valsch. Allen, die zoo denken, verwarren verzoeking met overhelling of neiging tot de zonde, en bewijzen slechts te duidelijk, met welk een zuurdeesem van verkeerde leeringen hunne theologie doortrokken is. Werd Adam niet verzocht? En was er in Adam zonde, was er een inwendige neiging tot het kwaad, eer hij viel? Immers neen. Zonde is derhalve geenszins noodig voor verzoeking, in den hier bedoelden zin; de eerste verzoeking, die er plaats had, was van iemand, die geheel zonder zonde geschapen was. Zoo ook bij den tweeden Mensch. Zonder zonde, en, wat nog meer zegt, als „dat Heilige" werd Hij geboren; zonder „de zonde te kennen" leefde Hij, en hoe kan er dan spraak zijn van een in Hem aanwezige neiging tot zonde? Het was het doel van den duivel om de zonde in Hem te brengen; doch zelfs aan het einde zijns levens kwam „de overste dezer wereld, en vond niets in Hem." Satan vond in den mensch Jezus Christus noch inwendige zonde om op te wekken, noch gebrek aan gemeenschap en afhankelijkheid van God, waardoor de zonde had kunnen post vatten. Indien de duivel het slechts had kunnen gedaan krijgen, dat Jezus zijn eigen wil gedaan had, dan zou er zonde aanwezig geweest zijn, en alles ware verloren, alle hoop ware verdwenen. Doch, Gode zij dank! dit *kon* niet zoo zijn, want Hij was zoowel een goddelijk persoon, als de afhankelijke, gehoorzame mensch. Christus is evenzeer God,

als de Vader en de Heilige Geest. Zijne menschwording heeft in geenen deele zijne Godheid verzwakt, daar Hij de menschheid in zijn persoon tot vereeniging met God verhief. Beide — zijne Godheid en zijne menschheid — behielden hunne eigene hoedanigheden, en beide waren in al hunne voortreffelijkheid in den persoon van Jezus vereenigd. En zulk een Jezus kwam op deze aarde, om zijnen God en Vader te verheerlijken, en om ons van al onze zonden te verlossen. En zulk een Jezus hebben wij als hoogepriester voor God.

Welk een kracht ligt er dus in die woorden: „In hetgeen hij zelf, verzocht zijnde, geleden heeft." Ja, Hij *leed*. En waar iemand lijdt, als hij verzocht wordt, daar kan geen spraak zijn van neiging tot de zonde. De zondaar doet zijn eigen wil, hij bekommert zich niet om Gods wil, en dat is zonde. Maar Jezus deed nimmer zijn eigen wil. Hij wilde dit niet; Hij aarzelde nooit één enkel oogenblik. „Zie, ik kom om Uwen wil te doen, o God!" Zóó was het vóór Hij kwam, zóó was het bij het begin, zóó was het bij het einde, zóó was het gedurende geheel zijn leven. Geen enkel oogenblik deed Hij zijn eigen wil; Hij leefde als dienstknecht in volmaakte afhankelijkheid van zijnen Vader. In één woord, Hij was de volmaakte Mensch, de Eenige, die niets anders dan Gods wil gedaan heeft. Daarom heeft ook niemand geleden, gelijk Hij geleden heeft; want het is juist naar de mate van liefde en heiligheid, dat iemand meer of minder lijdt, om niet te spreken van *zijne* eigene heerlijkheid.

Zoo is het ook nu met de kinderen Gods. Gij wilt uwen eigen wil niet doen, maar den wil van Hem, dien gij „Vader" moogt noemen. Dit is echter geen geringe zaak in een wereld, waar niets anders dan eigenliefde en eigenbelang heerschen — in een wereld, die leeft, zich beweegt, en handelt overeenkomstig haar eigen wil. De Heere Jezus was juist het tegenovergestelde; en zoo zijn ook degenen, die Hem toebehooren. Petrus zegt, dat wij „uitverkorenen zijn naar de voorkennis van God den

Vader, in de heiligmaking des Geestes, tot gehoorzaamheid en besprenging des bloeds van Jezus Christus." Dit gaat, geloof ik, zeer ver, daar het van ons dezelfde soort van gehoorzaamheid vordert als van Christus. Hij gehoorzaamde nooit een enkel oogenblik door weerstand te bieden aan een invloed van binnen, welke tegenover den wil zijns Vaders stond. Hij leed; en dit lijden was een gevolg van de verzoekingen des Satans, die aankwamen op Dengene, die altijd Gode behaagde, en geheellijk en ten allen tijde weigerde om zijne gehoorzaamheid op te geven. Bovendien leed Hij door den heiligen afschuw zijner ziel, niet van het kwaad in Hem — want dat was er niet — maar van het kwaad, dat overal buiten Hem was.

De influisteringen van den vijand, in plaats van zijn eigen wil op te wekken, veroorzaakten bij Hem slechts lijden en droefheid. Hij leed juist, omdat Hij de Heilige was. Daarom wordt er gezegd, dat Hij, verzocht zijnde, „geleden heeft," en „Hij kan degenen, die verzocht worden, te hulp komen." Hoe merkwaardig derhalve, dat wij, als zonen van God, in de nieuwe natuur en door den Heiligen Geest tot een dergelijke gehoorzaamheid geroepen zijn.

Uit dit oogpunt worden de Christenen hier beneden in den brief aan de Hebreën beschouwd. Zij zijn verlost; zij zijn geheiligd; zij zijn kinderen Gods en broeders van Christus; en terzelfder tijd zijn zij in de plaats der verzoeking — de woestijn. De psalmist herinnert de kinderen Israëls aan „den dag der verzoeking in de woestijn." Zoo is het ook met ons — het tooneel rondom ons is de woestijn; de tijd is de dag der verzoeking. Wij worden verzocht en veelvuldig op de proef gesteld. En dit doet onze God ten goede voor ons medewerken; want wij bevinden ons op een plaats, waar elke oorsprong van macht, waar elke goede gave of volmaakte gift, waar het licht, dat ons den weg wijst, van *boven* komt, en niet van ons zelven of van de wereld rondom ons. Niets is er rondom ons, en niets in onze oude natuur, dat ons zou kunnen

helpen; integendeel alles om ons te benadeelen, te verleiden en in den weg te staan. En boven dit alles is de duivel, die ons tot het kwade verleidt. Doch Christus weet dit; Hij heeft zijn wakend oog zoowel op den duivel als op ons gericht. Een generaal, die vroeger zelf in een belegerde stad aan den vijand het hoofd had te bieden en hem drong af te trekken, is juist degene, die het meest van allen voor zijne vrienden kan gevoelen, die, door denzelfden vijand omsingeld, nog met een verrader in de stad te kampen hebben. Hoeveel te meer kan dan Jezus voor ons medegevoel hebben? Geen grooter dwaling dan de vooronderstelling, dat Jezus, om met ons te kunnen gevoelen, den ouden mensch in zich moet gehad hebben. Ware dit zoo geweest, dan zou de persoon van Christus in zijne zedelijke heerlijkheid en volmaaktheid te-niet gedaan zijn, en zijn werk noch de gevolgen er van zouden van eenige waarde kunnen zijn; ja, wij zouden geen Verlosser meer hebben, en daar staan, waar het ongeloof staat, 't welk den Zoon en zijn werk verloochent. Daarom is er slechts weinig verschil, of wij de Godheid van Christus loochenen, of dat wij zijne vlekkelooze, volmaakte menschheid ondermijnen; het leidt beide tot dezelfde vreeselijke gevolgen; het ontneemt ons beide den volmaakten Mensch, die door zijne volmaaktheid alleen in staat was onze zonden op zich te nemen en er de schuld voor te betalen. Ik herhaal het: Hij, die wist wat het was onder verzoekingen te lijden, kan op volmaakte wijze medegevoel hebben met ons, die, behalve tegen denzelfden verzoeker, nog tegen het vleesch in ons te waken hebben. Zal zijn medelijden geringer zijn, omdat Hij dezen laatsten vijand niet te bestrijden had? Integendeel grooter; want de oude mensch houdt iemand altijd op de een of andere wijze met zich zelven bezig; *Hij* was geheel vrij om lief te hebben, te dienen en te lijden.

Doch, gelijk ik boven reeds zeide, Christus komt alleen de geloovigen, de kinderen Gods, de heilige broeders, die

„der hemelsche roeping deelachtig zijn," te hulp. Zij zijn „de geheiligden." Het priesterschap van Christus staat alleen in betrekking tot de heiligen. Dit is zóó waar, dát de Apostel, over het priesterschap van Christus sprekende, met geen enkel woord rept van „zonden." Nochtans zijn er vele Christenen, die meenen, dat Christus als hoogepriester optreedt voor de zonden, die wij van tijd tot tijd doen. Doch dit leert de Schrift ons volstrekt niet. Onze brief verbindt integendeel zijn priesterschap met de hulp en het medelijden, 't welk wij ondervinden, als wij verzocht worden, gelijk Christus verzocht werd.

Christus heeft medelijden met onze „zwakheden," geenszins met onze zonden. In een van de volgende nummers hoop ik aan te toonen, op welke wijze God voorzien heeft in de behoefte van den geloovige, wanneer hij gezondigd heeft. Wij zullen dan zien, dat Christus daarvoor onze „voorspraak" is bij den Vader. (1 Joh. 2.) Nu handel ik alleen over het hoogepriesterschap van Christus. En dan is het van het grootste gewicht goed te verstaan, dat de Heer als zoodanig met onze zonden niets te doen heeft. Als hoogepriester heeft Hij te doen met onze „zwakheden." „Wij hebben geen hoogepriester, die niet kan medelijden hebben met onze zwakheden, maar die in alle dingen, gelijk als wij, is verzocht geweest, uitgenomen de zonde." Hij zit nu aan de rechterhand zijns Vaders, en is daar, in zijne liefderijke zorgen voor mij, bezig om mij te midden van al het lijden en de beproevingen om zijns Naams wil, door de menschen, de wereld en den duivel mij aangedaan, te ondersteunen en te helpen. *Hij* is in de heerlijkheid, *ik* hier in de woestijn, doch met de verwachting weldra dáár te zijn, waar Hij is, in dezelfde heerlijkheid. Doch, geprezen zij zijn Naam! Hij wil ons gedurende onze wandeling hier beneden niet alleen laten; Hij is ons een groote Hoogepriester, en met vrijmoedigheid mogen wij tot Hem gaan, „opdat wij barmhartigheid verkrijgen en genade vinden, om geholpen te worden ter bekwamer tijd." En wat zoo

heerlijk is, Hij kent elk lijden bij eigen ondervinding; Hij weet welk een vijand de Satan is; Hij kent zijne sluwheid, list en boosheid. Hij, de Heilige, werd volmaakt mensch, werd ons in alles gelijk, uitgenomen de zonde, en kan daarom op volmaakte wijze met ons medegevoel hebben, ja, met ons lijden in onze zwakheden.

In het volgende hoofdstuk wordt het feit, dat Hij niet alleen niet zondigde, maar ook zonder zonde was, dat zijne verzoekingen geheel afgescheiden waren van de zonde, nog nader uiteengezet. „Want alle hoogepriester, uit de menschen genomen, wordt gesteld voor de menschen in de dingen, die bij God te doen zijn." Welnu, zegt menigeen, heeft dit dan geen betrekking op Jezus? Was Hij niet „uit de menschen genomen?" Mijn antwoord is, dat de Heilige Geest hier volstrekt geen beschrijving van *zijn* priesterschap geeft, juist het tegenovergestelde, hier wordt het joodsche priesterschap in tegenstelling tot het zijne beschreven Dit blijkt duidelijk uit hetgeen volgt: „Want alle hoogepriester, uit de menschen genomen, wordt gesteld voor de menschen in de dingen, die bij God te doen zijn, opdat hij offere gaven en slachtofferen voor de zonde; die behoorlijk medelijden kan hebben met de onwetenden en dwalenden, overmits hij ook zelf met zwakheid omvangen is. En om derzelver zwakheid wil moet hij, gelijk voor het volk, alzoo ook voor zich zelven offeren voor de zonden." Het derde vers neemt, dunkt mij, voor den geloovige iedere zwarigheid weg. Dezelfde hoogepriester, van wien in de twee eerste verzen sprake is, maakt klaarblijkelijk ook het onderwerp van het derde vers uit, waar uitdrukkelijk van hem gezegd wordt, dat hij niet alleen voor anderen, maar ook voor zich zelven, voor zijne eigene zonden moest offeren. En niemand zal deze woorden op Christus durven toepassen. „Niemand neemt ook," lezen wij verder, „zich zelven die eer aan, maar die van God geroepen wordt, gelijkerwijs Aäron. Alzoo heeft ook Christus zich zelven niet verheerlijkt." De Apostel begint

hier met een vergelijking, doch alleen om de tegenstelling des te duidelijker te doen uitkomen. Hij nam zich zelven zulk een eer niet aan, voorzeker niet; maar Hij, die tot Hem zeide: „Gij zijt mijn Zoon," diezelfde God verklaarde Hem als priester. „Gij zijt priester in der eeuwigheid naar de ordening van Melchizedek." Wij zien dus, dat het wezen van Christus' priesterschap hier, waar de wortel, de stam en de vruchten ons voor oogen gesteld worden, daarin bestaat, dat Hij niet alleen Zoon des menschen, maar ook Zoon van God was. De hoogepriester, van wien in de eerste verzen van het vijfde hoofdstuk gesproken wordt, is slechts een kind van Adam, gelijk ieder ander — een hoogepriester, die medelijden kan hebben met de onwetenden en dwalenden, eenvoudig omdat hij zelf niet beter was. Hij was, evenals elk ander, met zwakheden omvangen, en geen wonder dus, dat hij ook op dezen grond met zijne medemenschen kon gevoelen. Doch dit alles is in volmaakte tegenstelling met het standpunt, de majesteit en de genade van den hemelschen hoogepriester, die, hoewel de eengeboren Zoon van God, zich nochtans verwaardigde mensch te worden en als Zoon des Menschen hier op aarde te wandelen.

Zooals wij reeds zagen, staat het priesterschap van Christus in betrekking tot de verzoekingen en de zwakheden van hen, die Hij de Zijnen noemt, die Hij liefheeft en zal liefhebben tot den einde. Het is om hen te ondersteunen, wanneer zij verzocht worden, gelijk Hij het werd; wanneer zij om der gerechtigheid of om zijns naams wil lijden, in één woord wanneer zij door wat het ook moge zijn, beproefd worden, zoo het slechts geen gevolg van hunne zonden is. Wel heeft de Heer in zijne genade ook daarin voorzien. Hij kan zich naar zijne barmhartigheid ook met iemands lijden bezig houden, indien dat lijden een gevolg is van eigen zonden; maar dit wordt ons *hier* niet geleerd. En het is van veel gewicht de verschillende leeringen, die ons in de Schrift medegedeeld worden, goed uit elkaâr te houden, en niet

het een met het andere te verwarren. Het moge misschien met onze wenschen en gedachten meer overeenstemmen, het hoogepriesterschap van Christus met onze zonden en gebreken in verband te brengen, maar dit is niet de vraag. Het geloof mag en kan niet redeneeren; zijn weg is alleen den Bijbel te lezen en aan te nemen, zooals God dien heeft gegeven. Volkomen onderwerping aan het Woord zal ons alleen in staat stellen, de bedoeling en de gedachten van den Heiligen Geest recht te verstaan.

Zoo de Heer wil, zal ik in een van de volgende nummers spreken over de voorziening van Gods genade, niet voor de zwakheden der kinderen Gods, niet voor hun lijden door den duivel, maar voor hunne afdwalingen, wanneer zij, helaas! door onwaakzaamheid afgeweken, en in de zonde gevallen zijn. Wij zullen dan zien, dat de *genade* van den Heere Jezus in deze, zoowel als in iedere andere moeielijkheid voorzien kan. Maar de *sympathie*, het *medegevoel* van Jezus kan onmogelijk met de zonde in verband staan.

Toen wij niets anders dan zondaars waren, kon er — ieder zal mij dit toestemmen — geen spraak zijn van medelijden, en bijgevolg geen spraak van een priesterschap. Wat wij toen noodig hadden, was niet medelijden met onze zonden, maar een zoenoffer voor onze zonden — een zoenoffer, zooals Christus alleen het kon brengen. Geen rechtgeaard mensch, veel minder een heilige Gods, kan medelijden met zijne zonden begeeren. Jezus, de rechtvaardige voor de onrechtvaardigen, leed voor ons, en wiesch onze zonden uit door zijn kostbaar bloed; dat was de weg, waardoor God aan deze behoefte te gemoet kwam en voldeed. Maar medelijden kon Hij met onze zonden niet hebben. Nu wij echter in Christus nieuwe schepselen geworden zijn, gewasschen niet alleen in bloed, maar ook in water door het woord — „want deze is het, die gekomen is door water en bloed, namelijk Jezus, de Christus: niet door het water alleen maar door het water en het bloed" — nu wij, volgens zijne eigene

worden, in Christus geheel rein en zonder zonden zijn, hebben wij iets anders noodig dan een verzoener voor onze zonden; wij behoeven iemand, die in alle verzoekingen, in alle moeiten en gevaren, die ons hier beneden om zijns Naams wil aangedaan worden, ons volkomen kan ondersteunen, ja, zelfs met ons kan lijden.

En dit is het juist, wat de Heer Jezus nu voor ons doet. Hij houdt zich met een ieder van ons *persoonlijk* bezig. Hij is niet de Hoogepriester der gemeente, dit wordt nergens in het Nieuwe Testament gezegd; neen! het is een persoonlijke zegening, een persoonlijke betrekking tusschen Christus en de Zijnen. Wij zijn in deze wereld blootgesteld aan den vijand; wij doorwandelen als vreemdelingen en pelgrims de dorre woestijn, en als zoodanig hebben wij behoefte aan het priesterschap van Christus.

Toen de kinderen Israëls door de woestijn reisden, werd de hoogmoed van het menschelijk hart meermalen openbaar. Zoo eenmaal, toen Korach tegen Mozes opstond en verklaarde, dat er, daar zij allen een heilig volk waren, geen priester meer noodig was. Het gevolg was, dat er onder het volk een groote plaag kwam, en degenen, die het oproer hadden begonnen, door den toorn van Jehovah verzwolgen werden in den schoot der aarde. Maar onmiddellijk daarop werd hun op de uitnemendste wijze het groote gewicht van het priesterschap voorgesteld. Ieder familiehoofd moest een staf voor elken stam in het heiligdom brengen. Zoo ook Aäron. Toen nu Mozes den volgenden morgen in de tent der getuigenis ging, zag hij, hoe Aärons staf bloeide en vruchten droeg. Die staf van den hoogepriester werd bijgevolg het kenmerk van het uitverkoren priesterschap. De Israëlieten konden niet zonder gezag zijn; geen geloovige kan dit begeeren; want niet de mensch, maar God moet regeeren. Het was evenwel niet het rechterlijk gezag van Mozes' staf, die slechts verwoesting en oordeel over hunne hoofden had kunnen brengen. De staf van Aäron daarentegen stelde genade, priesterlijke genade voor; het

was de staf der levende macht, van het leven, dat na den dood is en vruchten voortbrengt. En aldus toont ons de Heilige Geest op zoo uitnemende wijze, dat er iets geheel anders noodig was, om het volk door de woestijn te leiden, dan het uit Egypte te verlossen. Toen de Israëlieten aan gene zijde van de Roode Zee stonden, waren zij wel verlost uit de handen hunner vijanden, maar wie zou hen door de woestijn heengevoerd hebben, zoo God ook daarin niet voorzien had? Voorzeker niemand. Maar de genade van het priesterschap, voorgesteld door Aäron's bloeienden staf — de kracht van een eindeloos leven — wilde er in voorzien en voorzag er in. (Num. 16 en 17.)

Zoo voorziet ook onze Heer Jezus in onze behoeften gedurende onzen moeitevollen wandel hier beneden. „Hij kan volkomenlijk zalig maken degenen, die door Hem tot God gaan." Hij maakt hen volkomenlijk zalig. Hier wordt niet over de verlossing van zondaars gesproken, maar over de verlossing der heiligen, van hen aan wie, zooals de Apostel zegt, „een hoogepriester betaamde, heilig, onschuldig, onbesmet, afgescheiden van de zondaren en hooger dan de hemelen geworden." De zoodanigen maakt Hij zalig, brengt Hij behouden aan in het Vaderhuis door al de moeiten, over al de struikelblokken heen, die de Satan ons legt en door de gevolgen van onze eigen zwakheden. Heerlijke waarheid! Ja, onze trouwe Leidsman, onze medelijdende Hoogepriester zal ons niet verlaten in deze woestijn; Hij lijdt met ons, die heilig en volmaakt, zonder zonden zijn in Hem. Niet dat wij nooit zondigen, God beware mij voor deze dwaling; helaas! slechts te dikwerf geven wij aan de verzoekingen des duivels toe; en ook daarin, in die zeer groote behoefte, heeft de Heer in zijne oneindige genade voorzien, doch daarvan is hier geen spraak. Slechts met de zijnen, slechts met de zwakheden en de verzoekingen, die Hij-zelf op deze aarde ondergaan heeft, kan Hij medelijden hebben. Geve de Heer ons dit allen recht te verstaan!

De voorspraak van Christus.

(1 Joh. II : 1, 2.)

In onze beschouwing over het Hoogepriesterschap van Christus hebben wij, zoo duidelijk mogelijk, het karakter en doel daarvan trachten aan te toonen. Wij zagen, hoe het uitsluitend in betrekking staat tot hen, die door het werk van Christus in Gods tegenwoordigheid gebracht zijn. Niet voor de wereld is Christus een hoogepriester, maar voor degenen, die geheiligd zijn, die Hij zich niet schaamt broeders te noemen. Gods bedoeling is niet om ons door hetzelve op een of ander standpunt te plaatsen, maar om ons op het standpunt, dat wij ingenomen hebben, staande te houden, en, om ons, die door het bloed van Jezus reeds nabij gebracht zijn, te ondersteunen en te helpen. De gevolgen hiervan zijn tweeledig. Christus heeft als hoogepriester zijn bloed gebracht in het heiligdom voor God, om voor de zonden des volks verzoening te doen, en Hij heeft zich daarna gezet aan de rechterhand van God. Zijn bloed is steeds voor Gods aangezicht. Hij zit als hoogepriester aan Gods rechterhand. Geen verzoening behoeft er meer gedaan te worden; zij is gedaan; en Hij, die ze gedaan heeft, zit aan Gods rechterhand. Zoo zijn wij tot God gebracht, in Gods tegenwoordigheid, in het heiligdom. En deze plaats kan een Christen nooit verliezen. Hij kan falen; hij kan zondigen, helaas! — en het is verschrikkelijk en hoogst bedroevend voor God, als hij dit doet — doch de toegang tot God blijft open; onze vrijmoedigheid om in het heiligdom in te gaan kan niet weggenomen worden; wij zijn nabij gebracht, en dat voor altijd. Niemand en niets kan ons deze plaats ontrooven. God kan het offer zijns Zoons niet gering achten; en het bloed van dien Zoon, door Hemzelf daar gebracht, is in zijne tegenwoordigheid voor altijd.

Nochtans is het mogelijk, dat sommigen, die den Heer beleden hebben, Hem verlaten. De brief aan de Hebreën leert ons dit; en wij wijzen er hier op, opdat men dit niet

als een bewijs tegen hetgeen wij zoo even gezegd hebben, zou opnemen. Het is een hoogst ernstige waarschuwing, welke de Apostel richt tot de Hebreën, die het Jodendom verlaten en het Christendom aangenomen hadden; en hetzelfde gevaar bestaat zeer zeker ook voor de Christenen uit de heidenen Doch men merke wel op, dat de Apostel niet spreekt over vallen in de zonde, maar over het verlaten van Christus, over den afval van het Christendom. Er is spraak van het vertreden van den Zoon van God, en van het onrein achten van zijn bloed. Er waren er, die, door het nieuwe en door de schoonheid van het Christendom aangetrokken, zich daarbij hadden aangesloten, en de zegeningen der geloovigen genoten hadden, zonder nochtans waarlijk wedergeboren en kinderen Gods te zijn. (Hebr. 6.) In die dagen, waar de frischheid van het Christendom zulk een scherpe tegenstelling vormde met de verouderde, dorre leerstellingen der rabbijnen en met de ijdele filosofie der Grieken, was het geen wonder, dat sommigen voor het Christendom genegenheid gevoelden, en gaarne naar christelijke beginselen wilden leven en handelen. Doch genegenheid alleen kan geen stand houden. Vroeg of laat wordt de ware toestand des harten openbaar. En daartoe zou het bij sommigen uit de Hebreën welhaast komen; doch voordat het zóó ver kwam, worden zij door den Heiligen Geest gewaarschuwd, en op het verschrikkelijke gevolg van hunnen afval gewezen. (Hebr. 10.) Wanneer men evenwel door de genade Gods de nieuwe natuur deelachtig geworden is; wanneer men zich als zondaar erkend en in Jezus een eeuwige verlossing gevonden heeft, dan kan niets ons meer doen afvallen; dan kan niets ons scheiden van de liefde Gods, die is in Christus Jezus, onzen Heer. Voor dezulken alleen is het hoogepriesterschap van Christus. Door zijn bloed nabij gebracht, ondersteunt en helpt Hij hen in alle moeielijkheden, in al hunne zwakheden en verzoekingen.

En dit is het tweede punt. Christus, de Hoogepriester,

heeft medelijden met onze zwakheden, en komt ons te hulp, als wij verzocht worden. In een wereld vol zonde en ongerechtigheid, waar de duivel nog als vorst regeert, moeten wij lijden, omdat het onze begeerte is Hem na te volgen; en het is dan, dat wij aan zijne hulp en aan zijn medelijden behoefte hebben. Doch ik wil hierover niet verder uitwijden; ik heb dit onderwerp uitvoerig in mijn vorig opstel behandeld. Gaan wij nu over tot het onderzoek van ons tegenwoordig onderwerp, namelijk de Voorspraak van Christus.

Wij weten allen, dat wij, hoewel kinderen Gods en geheiligden in Christus Jezus, nochtans, helaas! zondigen. „Wij struikelen allen in velen." Dit is zonde. Noem dit geen zwakheid. Gebruik dit woord „struikelen" niet op zoodanige wijze, alsof er nog iets ware tusschen zonde en zwakheid, iets dat niet zoo erg is als zonde. O, neen! doe dat niet. Noem de dingen bij hunnen waren naam; en verkracht Gods Woord niet door allerlei drogredenen. Wees waar en oprecht; wees eerlijk voor God en menschen, en bovenal handhaaf de rechten van God tegenover die booze natuur, die in den dood van Christus is geoordeeld.

Welnu, geliefde broeders! wat is Gods voorziening, wanneer wij gezondigd hebben? De voorspraak van Christus en niet zijn hoogepriesterschap. Als Hoogepriester, gelijk wij gezien hebben, komt Hij ons te hulp, wanneer wij lijden door de verzoekingen van zonde, wereld en duivel, en heeft Hij in dit lijden medelijden met ons. Maar als Voorspraak houdt Hij zich met ons bezig, wanneer wij gezondigd hebben. Het is van het grootste belang, dat wij deze beide openbaringen van goddelijke genade en liefde niet met elkaar verwarren. Doet men dit, dan verliest men van beide de ware kracht en den waren troost. En dit is altijd het geval, als men de eene waarheid met de andere verwart; men kan zich dan van geen van beide een duidelijk begrip vormen, en men verliest natuurlijkerwijze hetgeen God ons in beide genadiglijk geven wil. Zoo is het met deze waarheden ook. Het hoogepriesterschap van Christus staat in betrekking tot onze zwakheden;

zijne voorspraak daarentegen staat in betrekking tot onze zonden.

Want dit moeten wij niet vergeten — Christus is de Voorspraak der geloovigen, niet van de wereld. Evenmin als Hij een Hoogepriester is voor de wereld, is Hij een Voorspraak voor haar. In beide betrekkingen heeft Hij alleen te doen met de geloovigen. En dit is van groot belang. Want hieruit is het duidelijk, dat zijne voorspraak niet kan bestaan in het doen van verzoening voor onze zonden; want voor onze zonden is reeds verzoening gedaan, anders zouden wij geen geloovigen, geen kinderen Gods, geen heiligen kunnen zijn. Maar zijne voorspraak heeft ten doel om voor ons als geloovigen, als kinderen Gods, wanneer wij gezondigd hebben, tot den Vader te spreken, opdat wij niet uit zijne gemeenschap zouden worden verwijderd, en opdat de praktische gemeenschap, die door onze zonde is afgebroken, weder hersteld worde.

Dit onderwerp wordt behandeld in de geschriften van Johannes. Gelijk Paulus ons Christus als Hoogepriester voorstelt, daar hij spreekt tot een volk, dat krachtens het bloed van Jezus gereinigd, geheiligd en volmaakt is, zoo stelt Johannes, die ons getuigt van onze gemeenschap met den Vader en met zijnen Zoon Jezus Christus, onzen Heer voor als Voorspraak. In het eerste hoofdstuk van zijnen eersten brief leert hij ons, in welke betrekking wij tot God staan. Wij zijn niet alleen in Gods tegenwoordigheid gebracht, maar wij hebben gemeenschap met den Vader en met zijnen Zoon Jezus Christus. Wij hebben een nieuw leven; wij zijn der goddelijke natuur deelachtig geworden; en tengevolge daarvan kunnen wij ons in de gemeenschap met den Vader en met zijnen Zoon verheugen. Nu is het duidelijk, dat, zoodra er spraak is van gemeenschap, wij een zeer teedere en innige zaak behandelen. Wij behoeven er slechts een oogenblik over na te denken, om overtuigd te zijn, dat wij onmogelijk gemeenschap met den Vader kunnen hebben, indien wij zondigen. De Vader kan geen gemeenschap met de zonde hebben.

Voorzeker, wij weten uit de Schrift, en bij ervaring, dat God den goddeloosten zondaar door het bloed van Christus kan reinigen en in zijne tegenwoordigheid kan brengen. Door genade zijn wij daar gebracht, en door ééne offerande in eeuwigheid volmaakt. Ja, wij zijn kinderen Gods geworden; wij bezitten de goddelijke natuur; wij staan in een betrekking tot God, zóó nauw en innig als zulks zijn kan Dit alles blijft eeuwig waar. Het is onveranderlijk zeker. Maar dan, zoodra er spraak is van gemeenschap in den praktischen zin, is het een geheel andere zaak. Deze kan verbroken worden; en wordt verbroken, zoodra wij zondigen. Het is van het grootste gewicht, dat wij dit onderscheid in het oog houden, omdat anders onze zekerheid voor God en het vertrouwen onzer ziel, zoowel als ons genot van Gods nabijheid, te loor gaat. Velen twijfelen aan hunne zaligheid, aan hun deel aan Christus, omdat zij na hunne bekeering zondigen. Anderen stellen hun geweten gerust door de gedachte, dat het niet anders kan of wij moeten zondigen, zoolang wij in dit lichaam en in deze wereld zijn. Anderen weder tellen de zonde licht, en maken er zich niet ongerust over, omdat zij verzekerd zijn van hunne vergeving en reiniging door het bloed van Christus. Zij hebben evenwel allen ongelijk; de Schrift leert ons geheel wat anders. In haar is geen spoor van onzekerheid voor den geloovige omtrent zijn aandeel aan Christus te vinden. Alles is vast en zeker — onveranderlijk. Maar er is ook geen spoor van lichtvaardigheid omtrent de zonde te vinden. Integendeel. Wij zijn van de zonde verlost; wij zijn gereinigd en geheiligd; wij zijn tot God gebracht; wij staan in zijne gemeenschap; en zouden wij dan niet met onze gansche ziel een afschuw van de zonde hebben, en haar haten en vlieden? O, voorzeker! Geen geestelijk gezind Christen zal anders denken. De onuitsprekelijke genade Gods bestaat juist in onze bevrijding van de zonde. En hoe zou het mogelijk zijn deze genade te waardeeren, en tegelijkertijd omtrent de zonde onverschillig te zijn! Neen, hoe meer wij ons in Gods

genade verheugen, hoe zekerder wij zijn van ons aandeel aan Christus en van onze geestelijke voorrechten, des te meer zullen wij een afschuw van de zonde hebben. Daarom laat de apostel Johannes ook, wanneer hij over de voorziening van God voor het geval, dat wij gezondigd hebben, gaat spreken, daaraan deze woorden voorafgaan: „Kinderkens! ik schrijf u deze dingen, opdat gij niet zondigt."

Een Christen behoeft niet te zondigen; o neen! hij kan, indien hij een teeder geweten heeft, en indien hij zichzelven wantrouwt en in afhankelijkheid van God leeft, door de genade Gods en door de kracht des Heiligen Geestes de zonde haten en vlieden, en in gerechtigheid en heiligheid leven. Nooit kan hij zich verontschuldigen, als hij gezondigd heeft. Hij is met Christus der zonde gestorven, en aan de macht der zonde ontrukt. Daarom is elke zonde een gevolg van onwaakzaamheid. Dit is zóó waar, dat de Apostel, over de zonden van den geloovige handelende, op een geheel bijzondere en merkwaardige wijze daarover spreekt. Eerst zegt hij: „Ik schrijf u deze dingen, opdat gij niet zondigt." De geloovigen worden vermaand, op grond van al hetgeen in het eerste hoofdstuk gezegd is, niet te zondigen. Zóó behoort hun dagelijksche wandel te zijn — het tegenovergestelde van hetgeen vroeger was. Maar kan men dan niet meer zondigen? Komt er dan in het geheel geen zonde meer bij een Christen voor? Helaas, ja! En indien wij gezondigd hebben, wat dan? Is er dan geen hulp, geen goddelijke voorziening? O, ja! Gode zij dank. Luistert slechts. „En indien iemand gezondigd heeft, wij hebben een Voorspraak bij den Vader." Let op de wijsheid en juistheid van uitdrukking hier. De Apostel zegt niet: „Indien *wij* gezondigd hebben." O neen! dat kon hij niet zeggen. Van de gansche familie Gods te zeggen: „Indien *wij* gezondigd hebben," dat was onmogelijk. Dat zou evenveel gezegd zijn, alsof allen noodzakelijkerwijs zondigen moeten. En zoo iets vooronderstelt de Geest

van God nimmer. Integendeel. „Ik schrijf u deze dingen opdat gij niet zondigt." Hij zegt: „Indien *iemand* gezondigd heeft." Mocht er iemand zijn, die zondigt; mocht er zulk een treurige zaak gebeuren in den wandel van den geloovige, niettegenstaande hij een nieuw leven deelachtig, en in Gods gemeenschap gebracht is — wat dan? „Indien iemand gezondigd heeft, wij hebben een Voorspraak bij den Vader." Let wederom op de uitdrukking. „Indien *iemand* gezondigd heeft, *wij* hebben een Voorspraak." Naar de regelen der taal moest het zijn òf: „indien *iemand* gezondigd heeft, *hij* heeft," òf, „indien *wij* gezondigd hebben, *wij* hebben een Voorspraak." Maar de Heilige Geest stoort zich niet aan de regelen der taal, maar schrijft met goddelijke nauwkeurigheid. Hij zegt: „Indien *iemand* gezondigd heeft," opdat het een treurig persoonlijk feit zou zijn, dat nimmer behoorde voor te komen. En Hij zegt: „*wij* hebben een Voorspraak bij den Vader," en niet „hij heeft;" omdat Christus als Voorspraak aan iederen Christen, en niet aan dezen of genen behoort. Indien hij gezegd had: „*hij heeft*," dan zou dit tot de meening aanleiding kunnen geven, dat onze zonde zijne werkzaamheid te voorschijn riep, dat zijne Voorspraak eerst begon, nadat wij gezondigd hebben. En dit is zoo niet. Christus is altijd daar, niet alleen als een Hoogepriester voor God, maar als een Voorspraak bij den Vader. Hij is als zoodanig het deel van allen, opdat Hij ieder oogenblik in de behoefte, die er door het zondigen van een geloovige ontstaat, zou kunnen voorzien. En dit wordt met goddelijke juistheid uitgedrukt door de woorden: „Indien *iemand* gezondigd heeft, *wij* hebben een Voorspraak bij den Vader."

Onderzoeken wij nu, waarin de voorspraak van Christus bestaat. En dan moet het allereerst onze aandacht trekken, dat de Apostel niet zegt: „Wij hebben een Voorspraak bij *God*;" maar „een Voorspraak bij den *Vader!*" Dit doet ons zien, waarvan hier spraak is. Het is geen kwestie van rechtvaardigmaking; maar van het herstellen

van de gemeenschap, die door onze zonde verbroken is. Door het offer van Christus zijn al onze zonden voor *Gods* aangezicht weggedaan. Het bloed is in het heiligdom, en de Hoogepriester zit aan de rechterhand *Gods*. Door dat bloed zijn wij nabij gebracht, en bevinden wij ons in Gods tegenwoordigheid. Dit is onveranderlijk. Wij zijn in eeuwigheid volmaakt. Wij zijn nu *kinderen*, en God is onze *Vader*. Ook dit is onveranderlijk. Niemand en niets kan ons van zijne liefde scheiden. Doch hoewel de zonde van den geloovige in zijnen wandel hier beneden hem niet uit Gods nabijheid verdrijft, en den band, die er tusschen God en hem is gelegd, niet verbreekt, zoo verbreekt zij toch het genot van de gemeenschap met den Vader en met zijnen Zoon Jezus Christus. De Vader is een heilige Vader; Hij kan geen gemeenschap hebben met de zonde, en zijn kind, dat gezondigd heeft, onmogelijk het genot zijner gemeenschap doen smaken. Hoe zal nu de gemeenschap met den Vader, die door de zonde is afgebroken, weder hersteld worden? Door de voorspraak van Christus.

En wie is die Voorspraak bij den Vader? Twee dingen worden van Hem gezegd. Hij is „de rechtvaardige." De Vader kan dus met welgevallen op Hem neerzien. Hij heeft God in alles volkomen verheerlijkt; het was zijne spijze den wil des Vaders te doen; zijn geheele leven op aarde, van het begin tot het einde, was een liefelijke reuk voor God. Wanneer Hij dus voor de zijnen, voor zijne broeders, als zij gezondigd hebben, tot den Vader spreekt, en voor hen pleit, dan kan de Vader zijn aangezicht aannemen. De meening van sommigen, alsof de goede werken van Jezus in de plaats van onze booze werken worden gerekend en aangenomen, is dus geheel en al valsch. Voorzeker, Jezus is onze Plaatsvervanger; maar dat was Hij in het oordeel op het kruis. Als zondaar vind ik in Jezus mijn Plaatsvervanger, die voor mijne zonden leed en stierf, die in mijne plaats Gods toorn droeg. Maar daarvan is hier geen spraak. De *wandel* van

den geloovige wordt hier besproken. En dan is Jezus niet mijn Plaatsvervanger, maar mijn Voorspraak. De verwerpelijke meening, dat Hij voor mijne zonden als geloovige door zijnen goeden wandel mijn Plaatsvervanger is, vernietigt de teederheid des gewetens geheel en al. Wat komt het er dan op aan, hoe ik leef en wandel! Neen, Jezus is wel de rechtvaardige, en als zoodanig is Hij mijn Voorspraak bij den Vader. Zijne persoonlijke gerechtigheid, hoe heerlijk voor God en hoe noodig voor mij om geholpen te worden, zou mij op zichzelf hier niet kunnen baten. Hij moet voor mij *spreken* tot den Vader, opdat de verbroken gemeenschap weder hersteld worde; en de Vader neemt zijn aangezicht aan, omdat Hij in Hem al zijn welbehagen heeft.

Doch Jezus is niet alleen de rechtvaardige; Hij is ook een „verzoening voor onze zonden." Men moet vertalen, „een verzoeningswerk voor onze zonden." Daarom kan er op volgen: „niet alleen voor de onze, maar ook voor de geheele wereld!" Het bloed is voor den troon, en op grond daarvan kan het evangelie wijd en zijd aan de geheele wereld verkondigd worden, en allen worden geroepen en overreed om aan het heil in Christus deel te nemen. Van de geloovigen evenwel kan gezegd worden: dat Christus een verzoeningswerk is voor *hunne zonden*, zoodat hunne zonden weggedaan zijn. Welnu, op grond hiervan kan Christus onze Voorspraak zijn. Hij is niet alleen „de rechtvaardige," zoodat God zijn aangezicht kan aannemen, maar Hij is bovendien het verzoeningswerk voor onze zonden, zoodat Hij den Vader op dat verzoeningswerk, op dat bloed wijzen kan; en er zoodoende mogelijkheid bestaat, dat de verbroken gemeenschap weder hersteld worde.

Welk een genade straalt ons dus hier tegen! Ik heb gezondigd, en wat de zaak veel erger maakt, ik heb gezondigd tegen zijne genade, omdat ik niet waakzaam en ootmoedig in het gebed gewandeld heb. Ik heb God, mijnen liefhebbenden Vader, onteerd. En wat zegt de Schrift? „Indien iemand gezondigd heeft, moet hij weer opnieuw

beginnen;" òf „heeft hij zijne zegeningen verloren;" òf „moet hij weer opnieuw tot den Heiland gaan om het eeuwige leven te ontvangen?" Niets van dit alles. De Schrift zegt: „Indien iemand gezondigd heeft, w ij h e b b e n e e n V o o r s p r a a k b ij d e n V a d e r." Hoe onuitsprekelijk heerlijk! Wij hebben bij den Vader iemand, die al onze zaken behandelt, iemand die voor ons werkt, waar wij niets uitrichten kunnen, iemand die over ieder geval met den Vader spreekt. En deze is ons vertrouwen ten volle waardig. Hij heeft ons zoo onuitsprekelijk liefgehad, dat Hij zijn leven voor ons gaf. Geen betere Voorspraak konden wij hebben! Zie, mijn broeder! gij zijt in groote droefheid over de door u begane zonde, en gij haat u zelven te meer, omdat gij de liefde kent van Hem, tegen Wien gij gezondigd hebt. Welk een vertroosting door de genade u bereid! De Schrift spreekt u van Een, in Wien gij het volste vertrouwen stelt, aan Wien gij uw gansche hart hebt overgegeven, die uwe geheele geschiedenis, den toestand uwer ziel, de gesteldheid van uw hart volkomen kent — en die zal u uithelpen, wel tot uwe verootmoediging, maar ter heerlijkheid Gods. Hij spreekt over u, over uwe zonde, over uwen val, tot den Vader, opdat de verbroken gemeenschap weder hersteld worde.

En — laat het ons wel bedenken en ernstig overwegen — deze genade van den Heere Jezus is niet een vrucht van ons berouw of van onze belijdenis; o neen! het is een vrucht — indien ik mij zoo mag uitdrukken — van zijn liefhebbend hart. Het is de verkeerde gedachte van velen, dat de bekeering en de herstelling der ziel een antwoord is op het gebed, een gevolg van de belijdenis der zonden en van berouw over het bedreven kwaad. De Schrift leert ons geheel wat anders. In haar neemt God *in alles* de eerste plaats in. Het is God, die het goede werk in den mensch begint, wanneer deze zich verre van God, zonder God, in de wereld bevindt, en geen gedachte heeft om Hem te zoeken. En evenzoo is het God, die begint, waar een geloovige van Hem

is afgeweken. Dát is genade. „Indien iemand gezondigd heeft, wij *hebben* een voorspraak bij den Vader." Zóó spreekt de Heilige Geest. En geenszins, zooals de menschen het zouden willen: „wij *zullen* een Voorspraak *hebben*, indien wij berouw hebben en belijdenis doen." Hoewel Petrus bad en bitterlijk weende, zoo was de voorspraak van Jezus geenszins het gevolg van Petrus' bidden en weenen. Integendeel. Petrus' bidden en weenen was het gevolg van Jezus' voorbede. Eer de discipel viel, zeide de Heer: „Ik heb voor u gebeden, opdat uw geloof niet ophoude." De voorspraak van Jezus brengt den gelooVige tot berouw en belijdenis en herstel in Gods gemeenschap. Het is de genade Gods, van het begin tot het einde — genade bij elken stap op den weg des levens. Alles, alles vindt zijn oorsprong in de genade. De roem van den mensch is geheel en ten alle tijde uitgesloten.

Dit brengt ons vanzelf tot een ander gedeelte van ons onderwerp. Christus is onze Voorspaak bij den Vader; en het gevolg van deze voorspraak is het werk van Gods genade in de ziel en het herstel van de ziel in Gods gemeenschap. Want niet alleen gevoelt de *Vader*, dat zijn kind gezondigd heeft, maar ik oordeel *mij zelven*. En dit is in de praktijk de wijze, waarop de voorspraak van Christus werkt. Hij spreekt voor mij tot den Vader, en Hij werkt in mijne ziel. Hij peilt de wonde, en doet mij door den Heiligen Geest mijne zonde gevoelen en belijden, en brengt mij zoodoende weer terug in de gemeenschap met den Vader. Op welke wijze dit geschiedt, wordt ons in de Evangeliën door een zinnebeeldige handeling van den Heere Jezus, en in de geschiedenis van het herstel van een gevallen discipel treffend en heerlijk voorgesteld.

In Joh. 13 lezen wij: „Jezus, wetende, dat zijne ure gekomen was, dat Hij uit deze wereld zou overgaan tot den Vader, alzoo Hij de zijnen, die in de wereld waren, liefgehad had, zoo heeft Hij hen liefgehad tot het einde." Welk een troost voor ons! Hij heeft ons lief tot het einde. Wanneer Hij deze wereld verlaat, is het alleen om op

een andere wijze voor de zijnen te werken. Aan den eenen kant zien wij den vijand in al zijne list en boosheid tegen den Heer. Hij had in het hart van Judas, Iskariot, gegeven, dat hij Jezus verraden zou. En aan den anderen kant zien wij den Zoon van God in al de volheid der goddelijke liefde voor de zijnen. „Jezus wetende, dat de Vader hem alle dingen in de handen gegeven had." Hij gaat niet alleen tot God terug in al de reinheid en majesteit, waarin Hij van Hem was uitgegaan, maar met de heerlijkheid, welke de Vader Hem nu gegeven had. „Jezus wetende, dat de Vader Hem alle dingen in de handen gegeven had, en dat Hij van God uitgegaan was, en tot God heenging, stond op van het avondmaal, en leide zijne kleederen af, en nemende een linnen doek, omgordde zichzelven." Hij was nog altijd de dienstknecht. De mensch verheft zich en wil iets schijnen in de wereld; God vernedert zich, wordt een mensch, ja, een dienstknecht, om ons van het eigen-ik en den duivel te verlossen. Zoo was en deed Jezus, toen Hij hier op aarde wandelde, en zoo doet Hij nog, en zoo zal Hij doen tot den einde, totdat wij allen bij Hem in de heerlijkheid zullen zijn.

Men merke op, dat Jezus in deze hoofdstukken van Johannes, van het begin van het dertiende tot het einde van het zeventiende hoofdstuk, zich in den geest verplaatst na zijne opstanding uit de dooden. Hij spreekt tot de discipelen, als ware het werk der verzoening en verlossing reeds volbracht, en als stond Hij op het punt tot den Vader weder te keeren. „Jezus, wetende, dat zijne ure gekomen was, dat Hij zou overgaan tot den Vader." Zoo begint het dertiende hoofdstuk; en in zijn gebed tot den Vader zegt Hij: „Ik heb voleindigd het werk, dat Gij mij gegeven hebt om te doen; ..... ik ben niet meer in de wereld, ik kom tot U." Dit kenmerkt het standpunt, waarop Jezus zich in deze redenen tot zijne discipelen plaatst; en dit maakt het ons duidelijk; dat hetgeen Hij hier deed en zeide, betrekking had op den tijd, dat Hij van deze aarde zou heengegaan zijn, en zijne plaats bij

den Vader zou ingenomen hebben. De zinnebeeldige handeling van Jezus in het wasschen van de voeten der discipelen stelt derhalve zijne werkzaamheid voor, welke Hij, in de heerlijkheid ingegaan zijnde, voor de discipelen zou blijven verrichten. „Wat ik doe, weet gij nu niet, maar gij zult het na dezen verstaan." Ware de voetwassching niets meer dan een bewijs van Jezus' vernedering en liefde, dan zou Hij deze woorden niet hebben kunnen spreken, want dat konden de discipelen zeer goed verstaan. Doch het was een zinnebeeldige handeling; en er lag een heerlijke, geestelijke beteekenis in opgesloten. De voetwassching is een voorstelling van de reiniging der geloovige ziel door het Woord van God.

Luisteren wij slechts naar de woorden van Jezus. „Indien ik u niet wassche, gij hebt geen deel met mij," is zijn antwoord op de weigering van Petrus. „Geen deel *met* mij," zegt de Heer, en niet „geen deel *aan* mij." Petrus was een discipel van Jezus; hij was met Jezus verbonden; hij had deel aan Christus. Maar de Heer ging nu naar den hemel in de heerlijkheid; en Hij wil de zijnen deel geven *met* Hem aan die heerlijkheid — reeds nu, terwijl zij nog op aarde wandelen, door het geloof, en straks, wanneer Hij komt, in aanschouwen. Doch wij kunnen onmogelijk met Hem deelen in de hemelsche zegeningen, in het genot van de gemeenschap des Vaders, indien wij ons verontreinigd hebben, en daarom moet Hij telkens onze voeten wasschen. „Indien ik u niet wassche, gij hebt geen deel met mij." Ernstige woorden! Worden zij recht door ons verstaan, dan zullen wij niet lichtvaardig omtrent de zonde, maar ook niet lichtvaardig omtrent onze reiniging van de zonde zijn.

Deze reiniging van de zonde nu is een reiniging door *water* en niet door *bloed*. Door het bloed van Christus zijn onze zonden uit Gods boek uitgewischt en voor Gods aangezicht weggedaan. Christus heeft zijn bloed voor God gebracht in het hemelsch heiligdom, en daardoor verzoening gedaan voor de zonden des volks. Dit

is eens en voor altijd. Hij heeft een *eeuwige* verzoening teweeg gebracht; en allen, die gelooven, zijn *in eeuwigheid* volmaakt voor God. Doch er is ook een reiniging door water — een reiniging van het geheele lichaam en een reiniging van de voeten. Niet alleen moeten onze zonden worden uitgewischt, maar onze ziel moet worden gereinigd. Dit geschiedt bij het begin van onze christelijke loopbaan. „Die niet geboren is uit *water* en Geest kan het koninkrijk Gods niet zien." En waardoor geschiedt dit? „Met het bad des waters door het woord." (Efez. 5 : 26.) Het Woord Gods, door den Heiligen Geest op het geweten toegepast, brengt de ziel tot kennis van zonde, werkt berouw over de zonde in haar, zoodat zij zich met schuldbelijdenis tot God wendt, en zich juist daardoor van de zonde afkeert. Ieder geloovige kent dit bij ervaring. Welnu, deze reiniging, of, wil men, afzondering, wordt afgebeeld door het wasschen met water van het geheele lichaam. De zonen van Aäron werden bij het begin van hunne priesterlijke bediening geheel gewasschen, en waren dan geheel rein, zoodat deze wassching nimmer werd herhaald. Hierop zinspelende, zegt de Heer tot Petrus: „Die gewasschen is, heeft niet van noode dan de voeten te wasschen, maar is geheel rein. En gijlieden zijt rein." Doch hoewel de zonen van Aäron eenmaal geheel gewasschen werden, en deze reiniging nimmermeer werd herhaald, zoo moesten zij toch telkens, wanneer zij in het leger geweest waren, hunne handen en voeten wasschen. Zoo zegt de Heer wel tot Petrus: „Die gewasschen is, is geheel rein;" maar ook: „hij heeft van noode de voeten te wasschen;" én: „indien ik u niet wassche, gij hebt geen deel met mij." Gelijk de ziel eenmaal bij de bekeering zich van de zonden heeft afgekeerd en tot God heeft gewend, zoo moet zij toch telkens, wanneer zij door een bepaalde zonde verontreinigd is, van deze zonde zich afkeeren; zij moet tot berouw en schuldbelijdenis komen, om alzoo weer in de gemeenschap des Vaders, welke door hare zonde was afgebroken, terug te keeren.

Deze reiniging nu door water van de voeten der geloovigen is een vrucht van de voorspraak van Christus bij den Vader. Na de verlossing volbracht te hebben, is de Heer ten hemel gevaren, en heeft zich gezet ter rechterhand Gods. Dáár is Hij de groote Hoogepriester bij God en de Voorspraak bij den Vader. En vandaar heeft Hij den Heiligen Geest gezonden op de aarde in de

harten der geloovigen, en deze werkt, als antwoord op de voorspraak van Christus, door het Woord in onze zielen. De Heilige Geest stelt ons in het licht van het Woord, en doet ons daardoor inzien en gevoelen, wat zonde is, wat niet is in overeenstemming met de heiligheid Gods en met onze roeping als Gods kinderen. Hij brengt ons tot berouw en erkentenis van onze zonde, en alzoo praktisch weer terug in de gemeenschap met den Vader. Zoolang men zijne zonde niet beleden heeft, is er geen genot van Gods gemeenschap, geen geluk in zijne tegenwoordigheid; men gevoelt zich daar niet op zijn gemak; maar zoodra heeft men niet zijne zonde waarachtig beleden, en er zich dus van afgewend, of men is weer vrolijk in de nabijheid des Vaders, en geniet weer van zijne liefde en goedheid. Welk een genade! Welk een liefderijke voorziening in onze nooden als geloovigen! Jezus bidt voor ons in den hemel, opdat wij niet uit de gemeenschap des Vaders zouden gestooten worden. En als antwoord op dat gebed, werkt de Heilige Geest door het Woord in ons, opdat onze zielen praktisch wederom het genot dier gemeenschap zouden kunnen smaken.

Op welke wijze dit plaats heeft, leert ons de geschiedenis van Petrus' herstel zoo schoon en zoo treffend. Vooraf merk ik op, dat Petrus, eer hij viel, op de meest ernstige en treffende wijze door den Heer gewaarschuwd werd. Hierdoor wordt de meening van sommigen veroordeeld, alsof men in de zonde moet vallen, om zichzelven beter te leeren kennen. Indien Petrus het woord, de waarschuwing van den Heer, had geloofd, en voor het gevaar, waarin hij zich bevond, bevreesd was geweest, dan zou hij tot zulk een diepen val geenszins gekomen zijn. Zelfvertrouwen deed hem de woorden van Jezus in den wind slaan; en in eigen kracht begaf hij zich naar de plaats des gevaars. Zóó is het altijd. Onze ooren zijn nooit zoo zwaar, als wanneer wij geen lust hebben om te hooren.

Doch beschouwen wij nu de genadige wegen des Heeren. „Ik heb voor u gebeden, opdat uw geloof niet ophoude," zoo sprak de Heer, eer zijn discipel viel, opdat niemand zou denken, gelijk ik reeds opmerkte, dat Petrus' herstel een gevolg was van zijn berouw. Jezus is de Voorspraak der zijnen bij den Vader, en al wat er verder gebeurde, was een antwoord op die voorbede van Jezus. Toen Petrus voor de derde maal, en wel met eeden en vervloekingen, geloochend had, dat hij Jezus

kende, keerde Jezus zich om, en zag Petrus aan. Welk een oogenblik voor den discipel! Welk een genade van den Meester! „En Petrus werd indachtig," lezen wij, „het woord des Heeren, hoe Hij gezegd had: Eer de haan zal gekraaid hebben, zult gij mij driemaal verloochenen." Ziedaar de wassching des waters door het Woord. De woorden van Jezus werden in al hunne kracht en scherpte in Petrus' ziel teruggeroepen. Het Woord Gods is krachtig en scherpsnijdender dan eenig tweesnijdend zwaard. En wat was het gevolg? Petrus ging naar buiten, en weende bitterlijk. De blik van Jezus herinnerde hem de woorden van Jezus, en deze brachten hem tot waarachtig berouw. Doch hiermeê was niet alles gedaan. O, neen! de ziel van Petrus moest in de gemeenschap van Jezus teruggebracht, en de gevallen discipel in zijne bediening hersteld worden. En wat doet de Heer? Na zijne opstanding is de eerste van de Apostelen, aan wie Hij verschijnt, Petrus, met wien Hij een afzonderlijk onderhoud heeft. De berouwvolle discipel wordt door den opgewekten Meester opgezocht, en van zijne onveranderlijke liefde voor hem verzekerd. Doch Petrus was niet alleen een geloovige, hij was ook een bedienaar des evangelies; en daarom moest hij niet alleen in de gemeenschap des Heeren, maar ook in de bediening hersteld worden. En ook dit geschiedde. Bij de zee van Tiberias vertrouwt de Heer, nadat Hij tot den wortel van het kwaad, namelijk het zelfvertrouwen, in de ziel van Petrus was doorgedrongen, den gevallen, maar in zijne gemeenschap herstelden discipel, de hoede over zijne schapen en lammeren. Aldus was de belofte van Jezus vervuld: „Ik heb voor u gebeden, opdat uw geloof niet ophoude, en gij, wanneer gij eens bekeerd zult zijn, versterk uwe broederen." De Heer doet geen half werk. Als Hij een der zijnen herstelt, dan herstelt Hij hem geheel. Genadige Jezus! hoe onuitsprekelijk groot is uwe liefde, hoe onveranderlijk uwe trouw, hoe heerlijk weet Gij uw doel te bereiken en uwen naam te verheerlijken. O, dat wij altijd naar uwe stem luisteren en op uwe wegen acht geven!

De verschillende tijdperken der opstanding.

(1 Kor. 15.)

Met recht kan men zeggen, dat er in dit hoofdstuk diepe en heerlijke waarheden verborgen liggen, die wel waard zijn, om er eenige oogenblikken onze aandacht op te vestigen. Men zou het kunnen noemen: De geschiedenis der genade en der heerlijkheid beschouwd in het licht der opstanding. Allereerst wensch ik den inhoud van het hoofdstuk kort aan te geven, om dan meer bepaald het twintigste tot het acht-en-twintigste vers te bespreken.

In vers 1—4 wordt de opstanding van den Heer Jezus als een feit vastgesteld.

Daarna wordt in vs. 5—11 dit feit bekrachtigd, als het ware, door verschillende getuigen, door hen, die Hem na zijne opstanding hier op aarde nog aanschouwd hadden, en bovendien door een, die Hem in de heerlijkheid gezien had, nadat Hij reeds ten hemel gevaren was.

Nadat het feit der opstanding door vele bewijzen gestaafd en bekrachtigd is, toont de apostel in vs. 12—19 het groote gewicht van Christus' opstanding aan. Alles hangt van de waarheid van dat feit af — zoowel het heil van hen, die reeds gestorven zijn, als van hen die nog op deze aarde rondwandelen, in één woord van alle zondaars, van ieder mensch. Hiermede eindigt het eerste gedeelte van dit hoofdstuk: „de geschiedenis der genade," zooals wij het boven noemden.

In vers 20 begint de geschiedenis der heerlijkheid in het licht der opstanding. De opgestane Christus wordt ons hier als de eersteling dergenen, die ontslapen zijn, geopenbaard, als de eersteling van den oogst, die bij zijne wederkomst zal ingezameld worden, opdat Hij ze met zich voere in de eeuwige schuren daarboven, waar God zal zijn alles en in allen. (Zie over dit onderwerp nog 1 Thess. 4 en Openb. 20 en 21.)

Het 29ste tot het 33ste vers doet ons zien, welk een

groot gewicht de Heilige Geest aan de opstanding hecht. „Indien er geen opstanding ware," zegt Paulus, „zou ik een dwaas zijn, die om niets pijn en banden verdraag. Waarom ben ik dan alle uur in gevaar, zoo Christus niet opgewekt is. Laat ons eten en drinken, want morgen sterven wij. Maar neen!" gaat hij verder, „wij, die op Christus hopen, zijn geen dwazen; maar wel zij, die de opstanding van Christus betwijfelen. Dezulken hebben de kennis van God niet, en geven geen acht op de heerlijke les, die het zaaien van het graan en de oogst ons kan leeren."

Vs. 39—49. Hier deelt de apostel ons mede, met welk lichaam degenen, die in Christus ontslapen zijn, zullen opgewekt worden. „Het wordt gezaaid in verderfelijkheid, het wordt opgewekt in onverderfelijkheid." Maar ook alleen het lichaam dergenen, die in Christus ontslapen zijn, wordt aldus opgewekt. Laat ons dit wel in het oog houden. „Vleesch en bloed kunnen het koninkrijk Gods niet beërven." (vs. 50.)

In vs. 51—57 spreekt de apostel van de groote verborgenheid, de wonderbare gebeurtenis, dat wij, die levend overblijven, niet zullen ontslapen, maar in een punt des tijds zullen veranderd worden. Met recht kunnen wij daarom uitroepen: „Dood! waar is uw prikkel? Hel! waar is uw overwinning?"

„Zoo dan," eindigt de apostel dit hoofdstuk, „zijt standvastig, onbewegelijk, altijd overvloedig zijnde in het werk des Heeren!"

Doch laat ons nu de bovengenoemde verzen een weinig nader beschouwen. Zooals ik reeds gezegd heb, leert de apostel ons in deze verzen, na in het eerste gedeelte van dit hoofdstuk de waarheid en de noodzakelijkheid der opstanding aangetoond te hebben, de verschillende tijdperken der opstanding, en de dingen, die daarmede in verband staan.

Vooreerst leeren wij uit deze verzen, dat de Heer Jezus geheel alleen was op den dag zijner opstanding. Geen der zijnen was dáár met Hem, geen enkele was

in die betrekking met Hem vereenigd, Hij stond daar alleen als een opgewekte. „Christus was de eersteling," zegt Paulus. Het was een opstanding uit de dooden, een zegepralende opstanding; het leven moest zegevieren over de macht des doods; „het was niet mogelijk, dat hij door den dood zou gehouden worden." (Hand. 2 : 24.) En waarom niet? Omdat Hij zelf de overwinning behaald had, omdat Hij aan al de eischen van een rechtvaardig God voldaan had. Daarom is Hij ook „opgewekt door de heerlijkheid des Vaders;" (Rom. 6 : 4.) daarom kon Hij ook zelfs vóór zijn lijden en sterven zeggen: „Breek dezen tempel af, en in drie dagen zal ik hem weder opbouwen." (Joh. 2 : 19.)

Dit alles kon alleen van Hem gezegd worden, ik behoef dit niet te herhalen; op Hem alleen was dit alles toepasselijk. Niemand anders had of heeft de macht in zich zelven om uit de dooden op te staan. Christus wel. Daarom zien wij Hem op dien eersten morgen der opstanding alleen; daarom wordt Hij de eersteling genoemd. Schoon en treffend wordt ons dit standpunt, 't welk Christus alleen waardig was in te nemen, door de „garf der eerstelingen" voorgesteld, welke de kinderen Israëls vóór het inzamelen van den oogst, ja, vóórdat er nog een enkele aar gegeten was, den priester moesten brengen, om die voor het aangezicht des Heeren te bewegen. (Levit. 23 : 9—14.)

Doch dit is niet het eenige, wat het woord „eersteling" ons leert. Neen, het verkondigt ons nog een andere waarheid; het zegt ons, dat er ook een oogst zijn zal, want waar geen oogst is, daar plukt men ook geen eersteling. Wij behoeven er niet aan te twijfelen, er zal werkelijk een oogst plaats vinden. Lezen wij slechts het 22ste vers ten einde: „daarna die van Christus zijn, in zijne toekomst." Ontelbare scharen zullen dáár aanwezig zijn, al de uitverkorenen van het begin der wereld tot aan dat oogenblik; want alle deze zijn „kinderen der opstanding." (Luk 20 : 36.) Ook deze opstanding zal, evenals

die van Christus, een opstanding uit de dooden zijn, een zegepraal over dood en duivel — zich nochtans daardoor van Christus' opstanding onderscheidende, dat hunne opstanding een zegepraal is, niet door hen zelf verkregen, maar hun uit vrije genade verleend; een opstanding die zij niet, zooals Christus, waardig zijn, maar die hun in onuitputtelijke liefde geschonken is, geschonken door Hem, die de eersteling geweest was, of gelijk Hij elders genoemd wordt „de eerstgeborene uit de dooden." Zij staan op *uit* de dooden, zegevierende over de macht des doods, eenvoudig omdat zij „van Christus zijn," zooals wij hier lezen. Christus is opgestaan, omdat Hij was, die Hij was en wat Hij was — zij echter zullen opstaan eenvoudig en alleen, omdat zij zijn, wiens zij zijn. Dit is de oogst van Levit. 23, die volgt op het inzamelen der eerstelingen. Heerlijke waarheid! Wij, arme, verlorene zondaren, zullen eens als overwinnaars over dood en zonde uit de dooden opstaan door Hem, die ons verlost en op zulk een standpunt geplaatst heeft. „Indien de Geest desgenen, die Jezus uit de dooden opgewekt heeft, in u woont, zoo zal Hij, die Christus uit de dooden opgewekt heeft, ook uwe sterfelijke lichamen levend maken, door zijnen Geest, die in u woont." (Rom. 8 : 11.)

Maar dan, nadat allen, die van Christus zijn, uit de dooden opgewekt zijn, waarover Paulus in 1 Thess. 4 nog verder spreekt, komt er een nieuw tijdperk, de derde opstandings-periode, om mij zoo eens uit te drukken, hier „het einde" genoemd. (vs. 24.) Maar dit is een opstanding van een geheel ander karakter als de vorige. Het is niet een opstanding uit de dooden, een opstanding als zegepraal over duivel en zonde, o neen! het is slechts een opstanding van de dooden, een opstaan uit het graf van hen, wier namen niet zijn geschreven in het boek des levens, om door Hem, die gezeten is op den grooten, witten troon, naar hunne werken geoordeeld te worden. Het is geen opstanding tot het eeuwige leven, maar tot het oordeel. (Vergelijk Joh. 5 : 29 en Openb. 20 : 11—15.)

Dit is van een geheel bijzonder karakter, en wel waard, er een oogenblik bij stil te staan. De opstanding uit de dooden, welke wij eerst bespraken, en de opstanding, die de dooden voor den troon des gerichts roept, zijn geheel en al van elkander onderscheiden, ja, zullen op geheel verschillende tijden plaats vinden. De geheele Schrift toont ons dit onderscheid aan. „Ik zal zingen," zegt de Psalmist, „van goedertierenheid en van recht." Het is daarom van zeer veel gewicht, dat wij leeren verstaan, hoe de schrijvers der Heilige Schrift, gedreven door den Heiligen Geest, zich moeite geven om ons aan den eenen kant de vreugde der opstanding van alle verlosten, der „eerste opstanding," (Openb. 20 : 6.) voor te stellen, en ons aan den anderen kant te wijzen op het ontzettende einde van hen, die geen deel aan de eerste opstanding zullen hebben, omdat zij in dezen „tijd der genade," in dezen „dag der zaligheid" Christus als hun Verlosser en Zaligmaker niet wilden aannemen. Overal in de Schrift, ik herhaal het nog eens, wordt er van een opstanding uit de dooden en een opstanding van de dooden ten oordeel gesproken. „De ure komt, in welke allen, die in de graven zijn, zijne stem zullen hooren, en zullen uitgaan, die het goede gedaan hebben, tot de opstanding des levens, en die het kwade gedaan hebben, tot de opstanding der verdoemenis." (Joh. 5 : 28, 29.)

Doch niet alleen wordt ons door den apostel op de opstanding der dooden in het laatste der dagen gewezen; neen, de Heilige Geest bepaalt onze gedachten ook nog bij bijzonderheden omtrent Gods handelwijze met deze wereld en omtrent de ontvouwing van zijne majesteit en kracht. Niet altijd zal de wereld door aardsche personen en beginselen geregeerd worden; neen, er zal een tijd komen, waar Christus op aarde zijn rijk zal hebben, waar Hij als koning zal heerschen over alle volken, en waar allen, die nu zijne vijanden zijn, onder zijne voeten zullen gelegd worden. Ja, zelfs de grootste, de verschrikkelijkste, maar tevens de laatste vijand — de dood —

zal door Hem teniet gedaan worden. Maar dan, nadat Hij als koning zijnen Vader zal verheerlijkt hebben, gelijk Hij dit in iedere andere betrekking gedaan heeft, zal Hij zijn koninkrijk in de handen van God, zijnen Vader, overgeven, opdat God zij alles in allen. Gods heerlijkheid zal dan op een geheel eenige, onuitsprekelijk schoone wijze, die Hem alleen waardig is, ontvouwd worden; terwijl Christus in alle opzichten den wil van zijnen Vader zal vervuld hebben, zoowel in genade gedurende den dag der zaligheid, als in macht gedurende de toekomstige heerlijke regeering hier op aarde.

Tegelijkertijd met deze overgave van het koninkrijk zal de derde opstandings-periode, de opstanding der dooden ten oordeel — zooals wij boven aangetoond hebben — plaats vinden. Zij zullen voor den grooten, witten troon geroepen worden en daar veroordeeld worden, om voor eeuwig van God gescheiden te worden, en hunne plaats in den poel des vuurs te ontvangen. En dit zal in volmaakte overeenstemming zijn met alles, wat er mede gepaard gaat, eenvoudig omdat het een nieuw bewijs is, hoe de Heer Jezus alles aan zijne voeten heeft onderworpen. Het zal even zoo goed een handeling des koninkrijks zijn, als het werpen in den poel des vuurs er een is. Beide dingen getuigen van de volmaakte onderwerping aan Christus in ieder opzicht, in elke betrekking; alles zal in die oogenblikken bewijzen, dat Hij machtig is „alle dingen aan zichzelven te onderwerpen;" (Filipp. 3 : 21,) en juist dan zal het de rechte, de heerlijke tijd zijn voor Christus, om alle macht ter zijde te stellen, om zijn koninkrijk aan zijnen Vader over te geven en zich zelf geheel en al in Gods eeuwige persoonlijkheid op te lossen. Dan zal het heerschen der gerechtigheid voor het wonen der gerechtigheid plaats maken. (Hebr. 1 : 8 en 2 Petr. 3 : 13.)

Doch ik wensch nog op eenige dingen, die hiermede in het nauwste verband staan, opmerkzaam te maken. Christus zal, lezen wij hier, het koninkrijk overgeven. Dit zal de eerste keer zijn gedurende den ganschen loop

der wereldgeschiedenis, in de lange reeks van koninkrijken en tronen, dat een heerschappij weder teruggegeven wordt in de handen van hem, die haar had toevertrouwd. In het boek van Daniël lezen wij, dat van alle dieren, het een na het andere, de heerschappij werd weggenomen. En waarom? Omdat zij niet getrouw gebleven waren, en niet meer deden, wat hun bevolen was. Zoo is het altijd gegaan, en zoo gaat het nog. Geen enkel rijk heeft er nog bestaan, dat aan Gods eischen beantwoordde, en daarom is ook van allen de heerschappij weggenomen. Nog niemand heeft den „rechten" scepter gevoerd, en daarom is er ook geen van die allen ongebroken gebleven. Dit zien wij duidelijk in Jesaja 15—24 en Jeremia 25, waar God zijnen toorn van het eene volk naar het andere doet verkondigen, waar over allen het oordeel van hunnen val wordt uitgesproken; en — wij behoeven het nauwelijks te zeggen — ook Israël maakte geen uitzondering, ook dit volk heeft trouweloos lijk gehandeld, ook de beheerschers van dit volk hebben gefaald, ja, meer gefaald dan vele anderen. Doch eenmaal, wanneer Christus op deze aarde komt, zal er een heerschappij gevoerd worden, die aan al Gods eischen voldoet. Hij, de Messias voor zijn volk, zal de „ware en getrouwe" koning zijn. (Openb. 19 : 11.) Hij alleen is het, die met rechtvaardigheid zal heerschen, die zijn scepter met wijsheid zal voeren, en alles zal doen, zooals het naar Gods welbehagen is. (Psalm 101.) Daarom ook kan het koninkrijk aan geen ander gegeven worden, die het meer waardig zou zijn; want Hij alleen kan volkomen rekenschap geven van al zijne daden, van zijn rentmeesterschap, om de woorden van Luk. 16 te gebruiken; op zijne heerschappij alleen zal niets aan te merken zijn. (Psalm 72.) Van Hem zal, van Hem kan de heerschappij niet weggenomen worden; neen! Hij zal ze zelf weder overgeven in de handen van God, zijnen Vader.

Nog bij iets anders wilde ik gaarne de aandacht mijner lezers eenige oogenblikken bepalen, en wel dat de eenige

vijand, die hier bij name genoemd wordt als degene, dien Christus onder zijne macht zal brengen, de „dood" is. In het algemeen wordt gezegd, dat *alle* vijanden zullen te niet gedaan worden, doch alleen de dood wordt als zoodanig hier aangehaald. Dit is niet geheel zonder gewicht, vooral met het oog op het onderwerp, waarover wij gesproken hebben, en dat in dit hoofdstuk behandeld wordt. De profeten van het Oude en gedeeltelijk ook van het Nieuwe Testament spreken ons van geheel andere vijanden, over welke Christus zal zegevieren. Daniël deelt ons mede, dat Hij ieder ander koninkrijk in stukken zal houwen, maar dat zijn rijk de geheele aarde zal bedekken. Jesaja zegt ons, dat de aarde in die dagen vol zal zijn van de kennis des Heeren, gelijk de wateren den bodem der zee bedekken. In de Psalmen vinden wij herhaalde malen, dat de geheele schepping Hem in zijne heerschappij hulde zal brengen. Johannes noemt Hem „den Koning der koningen en den Heer der heeren," en hij hoort, hoe de geheele wereld uitroept: „Halleluja! want de Heere, de almachtige God, heeft als koning geheerscht." Dit alles en nog veel meer wordt ons door de schrijvers der Heilige Schrift medegedeeld, maar van dit alles is hier in dit hoofdstuk geen spraak. Geen andere macht, geen andere vijand, die door Christus zal teniet gedaan worden, wordt ons hier genoemd, dan alleen de „dood." En dit is, ik zeide het reeds, van niet weinig gewicht, in betrekking tot de opstanding, waarvan dit geheele hoofdstuk spreekt. Gode zij dank, dat er niet alleen eenmaal een opstanding zal plaats vinden, maar dat ook de dood, die verschrikkelijke vijand, voor eeuwig zal vernietigd worden. Met recht kunnen wij daarom uitroepen: „Dood! waar is uw prikkel? Hel! waar is uwe overwinning?"

Toewijding en overgegevenheid.

„God beschikte een worm, die den wonderboom stak, dat hij verdorde."
„Voor mij te leven is Christus, en sterven gewin."
JONA 4 en FILIPP. 1:21.

Gij moet door Jona 4 heengaan, alvorens gij weten kunt, wat het is in Filipp. 1 te zijn. In dit boek van Jona vindt gij, dat er tweeërlei dood is, waar de ziel door moet gaan, voor welke „het leven Christus" is. Vooreerst: de dood aan mij zelven, en ten tweede: de dood aan alles om mij heen. Martha en Maria geven een duidelijk voorbeeld van deze twee soorten van geloovigen; zij, die alleen door den eersten dood, en zij, die ook door den tweeden heengegaan zijn.

Jezus spreekt tot de eene — Hij wandelt met de andere. Tot Martha spreekt Hij, met Maria weent Hij. Tot alle geloovigen wil Hij spreken; er zijn er maar enkelen, met wie Hij wandelt. De twee te zamen vindt gij in Hebr. 4. „Het woord van God is levend en krachtig, en scherpsnijdender dan eenig tweesnijdend zwaard, en gaat door tot de verdeeling der ziel, en des geestes, en der samenvoegselen, en des mergs, en is een oordeeler der gedachten en der overleggingen des harten." Ziehier het spreken tot ons.

En dan: „Wij hebben geen Hoogepriester, die niet kan medelijden hebben met onze zwakheden, maar die in alle dingen, gelijk als wij, is verzocht geweest, uitgenomen de zonde. Laat ons dan met vrijmoedigheid toegaan tot den troon der genade, opdat wij barmhartigheid mogen verkrijgen, en genade vinden om geholpen te worden ter bekwamer tijd." Ziedaar het wandelen en het weenen met ons. Gij moet weten wat het is, Hem te hebben leeren kennen in den weg des doods, alvorens Hij tot u kan zeggen: „Ik wil met u gaan." Dáár leerde Maria Hem kennen; en aldus werd zij be-

kwaam gemaakt voor zijne gemeenschap. Het was eerst medegevoel — daarna gemeenschap, en zoo moet het altijd wezen.

Ziehier het onderscheid tusschen sympathie en gemeenschap. Sympathie is het, wanneer de Heer komt aan mijne zijde, in de omstandigheden. Gemeenschap is het, wanneer ik ga aan de zijde des Heeren. Gij moet zijn medegevoel kennen, voor gij zijne gemeenschap kunt genieten. Ik heb Iemand, die mij vergezelt op mijn weg, en mijn hart wordt gevormd door Hem, en houdt zich bezig met zijne gedachten; en dit is gemeenschap.

Het is wonderbaar als wij zien, dat de dood, die een vreeselijke smaad was op ons, door God geheel omgewend is, en tot de deur gemaakt voor zoo menigen zegen voor ons. De dood is de groote moeielijkheid om te leeren voor de ziel. Indien ik de vrijheid ken, ben ik een toegewijde; maar ik moet Christus leeren kennen in den dood van alles wat mij lief is, alvorens ik in den goeden zin des woords een overgegevene kan zijn.

Daarvan zijn voorbeelden in het Oude Testament. Jonathan ziet David, die een schoon beeld is van Christus. (Hij waagt zijn leven om mijnentwil.) Om tot de ware vrijheid te komen zijn er drie trappen voor de ziel. David gaat den vijand te gemoet, en, eerstens: ik ben in angstige spanning om te weten hoe de strijd zal afloopen. Ten tweede: ik ben vol hoop; Goliath ligt ter aarde. Ten derde: ik ben gerust; Goliath's hoofd is in Davids hand. Daarop heeft de omwending plaats. Jonathan denkt niet meer aan zichzelven, noch aan Goliath, hij is bezig met David. Hij zegt: David is het voorwerp voor mij. „En hij deed zijnen mantel af, dien hij aanhad, en gaf hem aan David, ook zijne kleederen, tot zijn zwaard toe, en tot zijnen boog toe, en tot zijnen gordel toe." Hij doet dat voor het aangezicht van het gansche leger, want hij dacht aan niemand dan aan David. Hij was toegewijd, overgegeven. In Ruth hebben wij een tweede voorbeeld. Ruth is een weduwe, en haar

eenige vriendin is een weduwe. Naömi dringt bij Ruth er op aan haar te verlaten, doch Ruth zegt: „Val mij niet tegen, dat ik u zou verlaten, om van achter u weder te keeren; want waar gij zult heengaan, zal ik ook heengaan, en waar gij zult vernachten, zal ik vernachten; uw volk is mijn volk en uw God mijn God. Waar gij zult sterven, zal ik sterven, en aldaar zal ik begraven worden; alzoo doe mij de Heer, en alzoo doe Hij daartoe, zoo niet de dood alleen zal scheiding maken tusschen mij en tusschen u." Zij nu is een overgegevene, zij wil Naömi volgen overal.

Ook in het Nieuwe Testament kan ik u twee voorbeelden aanwijzen: de twee albasten flesschen. In het zevende hoofdstuk van Lukas is het de zondares. Zij komt in des farizeërs huis, en zegt: „Dat is mijn Heiland."

De Schrift deelt u niet alleen licht mede, maar zij zegt u ook, hoe het licht op u werken zal. Zij is niet alleen de kleedervoorraad voor u, maar ook de spiegel, die u zegt hoe zij staan, hoe gij ze draagt.

De zondares staat achter Hem weenende, dat is het persoonlijke, hetwelk alleen tusschen Hem en haar omgaat. Daarna neemt zij de albasten flesch, en zalft zijne voeten met de zalf, dat is hetgeen openbaar is. Zij gaf Hem hetgeen zij voor haar zelve had kunnen houden; dit doet de liefde altijd, zij geeft weinig om zichzelve, om veel werk te maken van haar voorwerp.

De tweede albasten flesch is in het twaalfde hoofdstuk van Johannes. Lazarus was gestorven, en weer opgewekt; en nu, aan het avondmaal, zit hij met Hem aan tafel, terwijl Martha dient. „Toen nam Maria een pond zalf van onvervalschten, zeer kostelijken nardus, en heeft de voeten van Jezus gezalfd, en met hare haren zijne voeten afgedroogd; en het huis werd vervuld van den reuk der zalf." Waarom deed zij dit? Waarom nam zij al wat zij kostelijks had, om het over Hem uit te storten? Het kwam, omdat Hij haar geleerd had in die ure, toen de dood haar ontnomen had, wat haar het dierbaarste was

voor haar hart, dat zij bezat „een vriend die sterker aankleeft dan een broeder." En nu dat donkere uur voorbijgegaan is, komt zij in des geloovigen huis met de albasten flesch — niet in de wereld, gelijk de andere gedaan had. Die had het gedaan in des farizeërs huis; de wereld kan het zien, wanneer iemand bekeerd wordt, en veel op heeft met zijn Zaligmaker. Maar Maria is in het huis des geloovigen: de wereld kan het niet waardeeren noch zien, wanneer een geloovige niets maakt van zichzelven, en al wat natuurlijk waarde heeft in Christus' graf begraaft.

De menschen zijn zeer onwillig den dood te aanvaarden; maar ik geloof, dat niemand weten kan wat Christus persoonlijk is, tot hij met Hem door den dood gegaan is — tot hij heeft geleerd te zeggen: ik heb niets dan Christus. Wij hebben allen enkele banden aan de aarde, enkele genietingen hier beneden. Ik bedoel, dat het ons niet onverschillig is van alles beroofd te worden; wij zijn niet bekwaam om zonder een wonderboom te wezen. Wat Paulus aangaat, Jeruzalem was een wonderboom voor hem.

Ik herinner mij een oude vrouw, die mij vertelde van een tijd, dat zij zonder iets hoegenaamd in huis was, en zij zeide: „Dat was het gelukkigste oogenblik mijns levens!" Ik zeide: Hoe dan? „Wel," antwoordde zij, „ziet gij niet, welk een eer de Heer mij aandeed van mij te vertrouwen?"

De wonderboom was werkelijk iets, dat Jona aangenaam was, en hem vertroostte; en toen God hem wegnam, was hij ontstoken tegen God. De Schrift verbloemt de dingen niet, zij deelt ons onverholen de eenvoudige waarheid mede. Gij kunt misschien uitwendig allerlei lieve dingen zeggen, en tegelijkertijd in uw hart zoo ontstoken zijn, als maar mogelijk is. Hij zegt: „billijk is mijn toorn ontstoken ter dood toe." Nu, zegt God, Ik voerde u door dit alles heen, juist met het doel om u mijne eigene gevoelens te leeren kennen en verstaan.

De dood is inderdaad een wonderbare zegen, niet al-

leen voor hem, die er door wordt weggenomen, maar hij heeft een wondere uitwerking op ons, die achter blijven. Ik moet nu leeren Christus te vinden in de plaats van hem, dien God mij ontnomen heeft. God voert u in zijne eigene gevoelens. Hij zegt u: gij spreekt over uw wonderboom, waarom gaat gij niet in mijne gedachten in? Hij nam den wonderboom weg om Jona te leiden in zijn eigen gedachtengang. Dat is gemeenschap met God. Hij wil u toonen, waar zijn hart mee bezig is.

Ik zeg niet, dat gij dit altijd leeren moet door verliezen; want ik geloof, dat gij het behoordet te leeren aan 's Heeren tafel. Daar ga ik door den grootsten dood heen, die ooit over mij kwam — den dood van Christus. Ik ga door deze wereld als een, aan wien de dood het allerergste gedaan heeft: maar aan wien de dood, terzelfder tijd, den meest wonderbaren persoon heeft geopenbaard. Ik heb gemeenschap met het bloed van Christus, en met het lichaam van Christus.

Geestelijke toename gaat altijd gepaard met natuurlijke vernedering. Natuurlijke toename gaat altijd gepaard met uitwendige verheffing. Als b.v. de Heer met Jakob worstelt, en Jakob een grooten zegen ontvangt, wordt Jakob eerst kreupel. Daarentegen Lot, die in het natuurlijke toeneemt, wordt uitwendig verheven. De Heer neemt misschien een kind van mij weg, daarmee heeft Hij mijne geestelijke toename op het oog, maar ik word vernederd. Welnu, in plaats van naar geestelijke toename, zoeken wij vaak altezeer naar natuurlijke toename.

Ik kan nooit weten, wat de Heer is, tot ik geheel alleen op Hem geworpen ben, zonder dat iemand met mij is. Dat is inderdaad de kracht van die woorden uit Psalm 73: „Wien heb ik nevens u in den hemel? Nevens u lust mij ook niets op aarde."

Moeten wij dan alles en iedereen verliezen? O neen, want God weet juist wat voor mij het beste is om te bezitten, en wat ik waarlijk moet hebben, en dat laat

Hij mij. Maar wanneer Hij geliefden van mij komt weghalen, moet het hart hieraan denken: Nu zal ik iets in Christus ondekken, dat ik vroeger niet ontdekken kon.

Ik vraag aan Ruth: Waarom volgt gij die arme, oude vrouw? Zij antwoordt: Ik heb in de ure der smart in haar gevonden, wat ik nergens elders vinden kon. Toen niemand anders voor mij zorgde, stond zij mij ter zijde. Zij is mijn steun, mijn hulp, mijn troost, de vriendin mijns harten geweest, daarom is mijn hart aan haar verbonden; ik zal haar nooit verlaten.

Een ander punt in de tweede albasten flesch is, dat Hij zal gaan sterven. Dan is er niets van waarde voor mij hier beneden, dat ik niet wil werpen in zijn graf. En dat is iets wonderbaars, dat gaat verder dan Jonathan; bij hem was het toewijding, bij haar was het overgegevenheid. Ik kan geen beter woorden vinden voor de zaak, die ik meen.

Nu is het een feit, dat gij nooit nabij Christus komt, zonder zijn dood te zien. Als Johannes in de heerlijkheid ziet, aanschouwt hij „in het midden van den troon een Lam, staande als geslacht." Degeen, die in den Troon is, is dezelfde, die de zaak tusschen ons en God in orde gebracht heeft; dit is hetgeen de Schrift ons voorstelt.

Wat het verschil betreft tusschen het Nieuwe en het Oude Testament, zou ik zeggen: het N. Testament is de zeevaartkunst, en het O. Testament is het boek, dat u de teekens verklaart. Iemand zeide tot mij, nadat hij den brief aan de Efeziërs gelezen had: Nu zie ik de hemelsche roeping volkomen! Ik antwoordde: kom tot Exodus, en laat ons zien: Zijt gij uit Egypte? Ja zeker. Zijt gij door de Roode Zee? Ik hoop van ja. Zijt gij door de Jordaan? Dat kan ik niet zeggen. O, dan weet ik waar gij zijt. De Schrift oordeelt u. Iemand, die het O. Testament leest, zonder het Nieuwe, wordt wettisch. Maar ga naar het Oude Testament met het Nieuwe, en gij zult altijd een praktische verklaring vinden van hetgeen gij in het Nieuwe geleerd hebt.

Wat heeft sommige dichters beroëmd gemaakt? Dat

zij gedachten durfden openbaren, die anderen nooit gewaagd hadden uit te spreken; en dat is juist wat de Bijbel doet; hij bedekt de dingen niet, maar ontdekt de naakte waarheid; hij zegt ons, dat Jona zeide: Billijk ben ik ontstoken, tot den dood toe.

Wat de bedoeling aangaat van de woorden: God had berouw over het kwaad, dat Hij gesproken had hun te zullen doen, en Hij deed het niet. Berouw bij God beteekent, dat Hij tot zijne oorspronkelijke gedachte wederkeerde. Wanneer wij berouw hebben, kunnen wij niet terugkeeren tot onze oorspronkelijke gedachte; wij hebben onze eigene gedachten al te zamen slechts te verwerpen.

Er is een natuurlijke vreeze voor den dood, en toch roept hij door zijne tegenwoordigheid al wat groot is en waar te voorschijn. Gelijk een dichter zegt: Er is geen groote gedachte, of zij is verbonden met droefheid; omdat, wilt gij wezenlijkheid hebben, gij door smart moet heengaan. Wanneer ik op den dood des Heeren zie, moet ik zeggen: Dat kwam alles, opdat God zou kunnen zeggen: nu breng ik een Mensch in, naar Mijne eigene gedachten en naar Mijn eigen hart.

Wij moeten Jona beschouwen als een bekeerd mensch. God wil, dat hij iets doen zal; maar hij wil niet. Dan moet Ik uw wil breken, zegt God. Jona volhardt in het gaan van zijn eigen weg, en in plaats van zich in gunstige omstandigheden te brengen, brengt hij zich op den bodem van de zee.

Er is een oogenblik in de geschiedenis van een bekeerde ziel, dat zij ontdekt volstrekt niet tot iets goeds te deugen. Dan wordt men overgegeven, dan is men handelbaar.

Jona begint onrustig te worden omtrent het werk. Hij zegt: „Ik wist, dat gij een genadig en barmhartig God zijt, lankmoedig en groot van goedertierenheid, en berouw hebbende over het kwaad." En hij zat neder om te zien, wat er van de stad zou worden. Nu, zegt God, moet gij leeren, dat gij niets hebt om op te vertrouwen dan Mij.

De wonderboom gaat weg, en dan leert hij een volmaakt dienstknecht te worden.

Het is iets buitengewoons, maar zelfs in de wereld wordt iemand, die door beproevingen heen gaat, zonder medegevoel te leeren kennen, altijd verhard. Als ik een geloovige zie, die zeer ongevoelig door veel smart is heengegaan, kan ik alleen zeggen: Hij heeft nooit het medegevoel van Christus in zijne smart gekend.